

Prvi naši vojaki so že v Cerkljah

Včeraj so svoje mesto v Učnem centru Cerklje že zavzeli prvi novi slovenski vojaki — Tri mesece o obrambnih veščinah — Prisega v soboto, 11. aprila

CERKLJE OB KRKI — Včeraj se je tukaj, tako kot v še petih krajih v Sloveniji, pričelo v Učnem centru redno izobraževanje nabornikov za novo slovensko vojsko. Poveljnik Učnega centra stotnik Vasilije Maraš je skupaj z načelnikom Josipom Bostičem in drugimi sodelavci v ponedeljek sklical tiskovno konferenco, kjer so novinarjem pojasnili delo centra ter razkazali obnovljene prostore.

Vojakov bo v prvi fazi izobraževanja, ki bo trajala 52 delovnih dni, tukaj 200, s čimer pa se ni dosežena polna kapaciteta, kakršno bo center zmož, ko bo dokončno urejen. Fantje prihajajo iz osmih slovenskih občin, in sicer jih bo iz Krškega 35, Šmarj pri Jelšah 35, Brežic 30, Sevnice 30, Šentjurja pri Celju 25, Laškega 20, Metlike 15 in iz Novega mesta 10. Nameščeni bodo v dveh ob-

novljenih objektih. V eni spalnici bo od 15 do 20 ležišč, standard pa približno tak, kot je v podobnih ustanovah internatskega tipa.

Osebe zatrjuje, da se bodo potrudili, da bo vzdušje kar najbolj prijetno, seveda v okviru, ki jih dovoljujejo obveznosti. Vstajanje bo ob 6. uri zjutraj, spanje pa ob 22. zvečer, poleg pouka in usposabljanja pa bo še dovolj časa za rekreacijo, svobodne aktivnosti in interesne dejavnosti, predvsem računalništvo. Obiski bodo možni proti večeru in ob sobotah in nedeljah, fantje pa bodo imeli tudi dovoljene izhode iz območja centra ob sredah in petkih popoldne ter ob sobotah in nedeljah, seveda v civilu, dva vikenda pa bodo v času usposabljanja na prvi stopnji lahko preživel doma. Dolgi lasje ne bodo dovoljeni, pač pa normalna pričeska. Fantom bo na razpolago psiholog.

SREČANJE ZDRAVNIKOV MEDICINE DELA

ANKARAN — Sekcija za medicino dela ZZZD Slovenskega zdravniškega društva je organizirala 26. in 27. marca v Ankaru občni zbor. Novomeški zdravniki specializisti medicine dela dr. Katici Kvasič so ob tej priložnosti izročili priznanje »Dr. Ivan Hribernik«. V strokovnem delu zbora sekcije medicine dela so tokrat obravnavali zdravstveno varstvo v avtomobilski industriji. Mag. dr. Tatjana Gazvoda iz Zdravstvenega doma Novo mesto je prikazala prestrukturiranje zdravstvenega varstva v svetu, zdravstvene rizike, povezane z delovnim okoljem, zdravstveno varstvo v francoski avtomobilski industriji in ob koncu še sodobni koncept varovanja zdravja delavcev pri nas. Na zboru so živahno razpravljali o smernicah za nadaljnje delo sekcije oziroma medicine dela v luči nove zdravstvene zakonodaje.



NA OGLED — Člani vodstva centra so v ponedeljek novinarjem razkazali obnovljene prostore, v katere so se včeraj vselili prvi vojaki nove slovenske vojske v Cerkljah ob Krki. (Foto: T.J.)

Znotraj območja učnega centra na letališču Cerklje je obnovljena še stavba poveljstva, stavba, v kateri je kuhinja in menza, z obnovo pa zaključujejo tudi na ambulanti, kjer bo za lažje primere možna tudi hospitalizacija. Na vprašanje, koliko je obnova do sedaj stala, ni bilo odgovora, saj je to v pristojnosti ministrstva za obrambo, prav tako pa še ni znano, kako bo z obnovo preostalih

• V soboto, 11. aprila, bodo vojaki v Učnega centra v Cerkljah svečano prisegli. K slovesnosti bodo povabljeni tudi svojci, ki si bodo ob tej priložnosti ogledali prostore centra. Vodstvo Centra in območnega štaba zagotavlja, da na prostorih, kjer se bodo gibali in vadili učenci, ni več nobenih eksplozivnih sredstev, ostankov iz minule vojne.

stavb na letališču in izven njega, ki so sedaj le zavarovane pred propadanjem. Zato pa je bilo jasno rečeno, da se bo 25. območni štab iz Doma JLA v Brežicah preselil v Cerklje že letos maja.

T. JAKŠE

Srčni utripi — ritem zdravja

Pred svetovnim dnevom zdravja, 7. aprilom

Med boleznimi, ki se jih po vsem svetu najbolj bojijo, so srčni napadi in možganske kapi. Bolezni srca in ožilja so vsako leto krive četrte vseh smrti, kar znese letno 12 milijonov življenj. (Iz poslanice dr. Hiroshija Nakajame, generalnega direktorja Svetovne zdravstvene organizacije za Svetovni dan zdravja 1992)

Letošnji Svetovni dan zdravja 7. april je kot po navadi namenjen razmišljanju o zdravju. Poslanica Svetovne zdravstvene organizacije ob dnevu zdravja — njeno geslo »SRČNI UTRIPI, RITEM ZDRAVJA« je zelo konkretno in aktualno tudi za nas, ki živimo in delamo na Dolenjskem.

V razvitih deželah so boleznijo obtočil eden največjih problemov zdravstvenega varstva. Na lestvici vzrokov smrti in invalidnosti prevzemajo boleznijo obtočil prvo mesto. V zvezi s hitrimi spremembami na področju družbenega, kulturnega in ekonomskega življenja postaja problem teh boleznijo še širši in težji.

Tudi v novomeški regiji so boleznijo obtočil vodilni vzrok smrti. Od 100 umrlih je vzrok smrti boleznijo obtočil pri 45 umrlih. Epidemiološke študije so že ugotovile dejavnike tveganja, ki so vzročno povezani z njihovim nastankom. Poudariti moramo naslednje dejavnike tveganja: kajenje, zvišano raven holesterola, fizično neaktivnost, psihosocialni napori in obremenitve ter zlorabo alkohola. Ti dejavniki se med seboj seštevajo in vzajemno nadgrajujejo. Z intenzivnostjo in številom dejavnikov tveganja hkrati raste nevarnost za življenje in zdravje posameznika in naroda kot celote. Ne glede na veliko moč in trpežnost, je naše srce občutljiv organ, ki počasi propada pod vplivom navedenih škodljivosti.

Pa še priznamo, tudi zdravstveni delavci, da si večkrat pod pojmom zdravljenja predstavljamo zdravstveno obravnavo oziroma odpravo prisotne boleznijo, ne pa preprečevanja boleznijo. In vendar se na tem področju stvari počasi le premikajo. Vse bolj se zavedamo, da k dobremu zdravju lahko največ prispevamo mi sami, s pozitivnim odnosom do zdravja (redna fizična aktivnost, nekajenje, pravilna prehrana itd.).

S tem da Svetovna zdravstvena organizacija posveča Svetovni dan zdravja 1992 temi o zdravem srcu, želi povečati pozornost javnosti za razsežnosti boleznijo srca in ožilja in opozoriti na potrebo njihovega preprečevanja.

Zato, na pol!

Dr. MLADEN MARKOTA

KAKŠNE BODO NOVE OBČINE?

NOVO MESTO — Območni odbor Socialistične stranke Novo mesto pripravila za danes, 2. aprila, ob 19. uri v sejni sobi hotela Metropol javno tribuno o novi volilni zakonodaji in o tem, kakšne bodo nove občine. V pogovoru bosta sodelovala Darja Lavtizar-Bebler, predsednica odbora za lokalno samoupravo republiškega parlamenta, in mag. Stane Vlaj, sekretar tega odbora. Vabljeni!

kako nenavadno hladna je voda iz Radanje vasi. Ker tudi v delu krajevine skupnosti Temenica, in občini Grosuplje in delu KS Primskovo v litijski občini nimajo urejene reskrbe z vodo, so se dela lotili družno s Trebanjci. Skupno nalozbo, ki je v prvih dveh fazah stala blizu 20,5 milijona tolarjev (doslej so položili 4140 m cevovoda, zgradili 20-kilovoltno omrežje, trafo postajo, 200-kubični vodohram in merilneregulacijski sistem), bodo nadaljevali izgradnjo 1300 m odcepa od Radanje vasi do Čagošč, zatem pa še 2450 m cevovoda od Radanje vasi do Debelega hriba in Oteč hriba. Največ denarja, 7,2 milijona tolarjev, je, razumljivo, prispevala trebanjska občina, najbolj pa je pomagalo Trebanjcem z izdatnim posojilom in k pokritju nalozbe ministrstvo za varstvo okolja. Enak delež sta primaknili območni vodni skupnosti Ljubljaničica—Sava in Dolenjske, manjši znesek grosupeljska in litijska občina. Iz temeniškega vodovoda dobijo vodo v 12 KS oz 2328 gospodinjstvih trebanjske občine in celo v novomeški občini, v suho-krajskem Globodolu.

P. PERC



ČRPALIŠČE — Ker je minister za varstvo okolja in urejanje prostora Miha Jazbinšek kasnil, je vrvice pred črpališčem v Radanji vasi prerezal kar njegov pomočnik Franc Mencin (na posnetku), takoj zatem pa sta strokovnjaka kranjskega podjetja Elteh nazorno pokazala, kako bodo z računalniki kar iz Komunalne v Trebnjem daljinsko upravljali s sistemom in ga tudi nadzirali. (Foto: P. P.)

Meritve zraka v Novem mestu

Izmerjene povprečne 24-urne koncentracije SO₂ v mikrogramih na kubični meter zraka

Datum meritve	MERILNA MESTA				
	Center	Žabja vas	Ločna	Drška	Bršljin
23. 3.	94	47	39	25	27
24. 3.	100	22	11	8	12
25. 3.	80	29	18	31	5
26. 3.	54	16	23	12	19
27. 3.	72	40	29	19	19
28. 3.	59	33	22	17	19
29. 3.	100	37	31	22	20

Mejna povprečna 24-urna koncentracija SO₂: 125 ug/m³
Kritična povprečna 24-urna koncentracija SO₂: 375 ug/m³
Mejna koncentracija je tista, ki je po Odloku (U. L. RS. 30/90) še dovoljena. Pri kritični koncentraciji so potrebni izredni ukrepi.

Naša anketa

V pokoj poslej starejši

Z nekajmesečno zamudo je slovenski parlament v začetku marca sprejel nov zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki je pričel veljati 1. aprila. Na koncu se je razprava sukala predvsem okrog predloga, da bi delovno dobo ženske izenačili z moško, skrajšali pa bi jo za vsakega otroka. Po znameniti izjavi poslanca Ervina A. Schwarzbartla, da vse ženske niso enakovredne in da morajo imeti matere določene privilegije pri upokojevanju, je prevladalo prepričanje, da je treba materinstvo spodbujati drugače in »nagrajevalno« dopolnilo zakona ni bilo sprejeto. Tako tudi v novem zakonu ostaja, da se vse ženske lahko upokojijo pet let prej kot moški. Zato pa se po valu predčasnega upokojevanja in dokupovanja delovnih let v zadnjem letu ali dveh zdaj zvišuje starostna meja upokojevanja, pri nepolni pokojninski dobi za ženske na 58 in za moške na 63 let, pri polni delovni dobi pa za ženske na 53 in za moške na 58 let. S tem se približujemo evropskim standardom, kjer pa so seveda drugačne delovne razmere in druge prilike, tako da bi tovrstno primerjanje težavno. Zaradi tega bo prehod na višjo starostno mejo za upokojitev preložen, po pol leta na leto, tako da bi nove pogoje v celoti uveljavili v letu 1997 oz. 1998. Mnogi pa so ne glede na to prepričani, da je zviševanje starostne meje za upokojevanje v časih, ko se naglo povečuje brezposelnost, v veliki meri med mladimi in izobraženimi ljudmi, popoln nesmisel.

HELENA ROSA, skladateljica kadrovnik v ribniškem Inlesu: »Ob novem pokojninskem zakonu se mi vsiljuje vprašanje, kaj je bolj smotno: ali podaljševati delovno dobo ali zmanjševati število nezaposlenih. Kot kaže, državo stanejo upokojenci več kot nezaposleni, čeprav so pokojnine denar, ki ga je država že enkrat dobila in ga sedaj le vrača. Osebnim nimam nič proti podaljševanju delovne dobe, v kolikor bo država ustvarila pogoje za odpiranje novih delovnih mest.«



IRENA AHAC, knjigovodja OD v Melaminu Kočevje: »Novi zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju mi ni nič povšeči. Osebnim bom prizadeta, saj bom morala delati pol leta dlje. Ko bom stara 53 let in se bom lahko upokojila, bom imela že 35 let in pol delovne dobe. Tudi zahtevana starostna meja za pridobitev starostne pokojnine se mi zdi previsoka. Če delaš, se izčrpaš. Mlajšji lahko naredijo več.«



ANTON NOVŠAK, upokojeni mizarški mojster sevnškega Stilesa: »So poklici, kjer delovne izkušnje res nekaj pomenijo, zato bi bilo nespametno, če bi takim, četudi starejšim, ne omogočili, da po najboljših močeh ustvarjalno pomagajo svojim podjetjem. Navsezadnje na ta način upokojenci ali na pol upokojenci s svojim znanjem in žulji tudi precej prispevajo h kpranju lukenj v družinskih proračunih.«



JOŽE BUČAR, delavec z Grabrova pri Metliki: »Nerazumljivo je, da lahko sprejemo takšen pokojninski zakon. Delati moram na kmetiji in v tovarni, da lahko preživim družino. Ko sem se odpravil v pokoj, sem zvedel, da bom moral delati še pol leta. Boljše bi bilo, da bi delovna mesta prepustili mladim in šolanim ljudem, polnim zagnanosti, nam pa dovolili, da se odpravimo v zaslužni pokoj. Stari bomo garali, mladi pa so brez dela.«

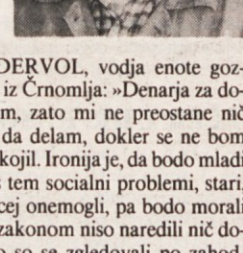
BOŽO KRAVCAR, kmet iz Prapreč pri Trebnjem: »Ni prav, da podaljšujemo delovno dobo. Vemo, da je med nezaposlenimi največ mladih. V kmetijstvu so mladi ljudje lažje kos napornemu delu in so bolj dojemljivi za nova spoznanja, ki omogočajo umno kmetovanje in napredek. Še dobro, da v novem zakonu niso sprejeli tako visokega katastrofskega dohodka, kot so sprva nameravali, saj potem večina kmetov sploh ne bi mogla skleniti zavarovanja.«



JOŽE VIDERVOL, vodja enote gozdarske službe iz Črnomlja: »Denarja za dokup let nimam, zato mi ne preostane nič drugega, kot da delam, dokler se ne bom starostno upokojil. Ironija je, da bodo mladi brez dela in s tem socialni problemi, stari, mnogi že precej onemogli, pa bodo morali delati. S tem zakonom niso naredili nič dobrega. Očitno so se zgledovali po zahodnoevropskih državah, toda naš delavec se ne more primerjati s tamkajšnjim.«



MARIJA KNEZ, blagajničarka v Domu upokojencev Brežice: »Nova pokojninska zakonodaja pomeni zaostriev. Zakon mi ni všeč, saj spadam v generacijo, ki je tik pred upokojitvijo, zdaj pa zakon podaljšuje delovno dobo. Toliko mladih in šolanih je brez službe, starejši pa bomo morali delati dlje. Zakon se bo res uveljavljal postopoma, a to ne bo dosti pomagalo. Petinideset let dela, če hočeš res delati, je več kot dovolj.«



ALOJZ ARKO iz Krškega: »Tisti, ki čakajo na upokojitev, so z novim zakonom prizadeti, saj bodo morali delati dlje od že upokojenih. Ne verjamem, da bo država s tem dosti prihranila. Kolikor bo, bo izgubila na drugi strani, ker bodo ljudje invalidski upokojenci. Le človek s trdnim zdravjem bo dočakal redno upokojitev. Razumem, da v sedanjem položaju Slovenija težko širi pravice. Niso potrebni privilegiji, ampak ženskam bi morali priznati neke pravice s pokojninsko zakonodajo.«



SLAVKO FRANKO, tehnolog v podjetju Resistorji Šentjerne: »Mislim, da je bila delovna doba do sedaj prekratka. V pokoj je bilo treba v najlepših letih. To je bilo še posebej krivično za ženske intelektualke. Dolg študij, nekaj porodniških in leta za pokoj so bila tu sredi največje ustvarjalnosti. Reševanje brezposelnosti s predčasnim upokojevanjem je napačna politika, ki se nam, ki še delamo, zelo mašuje.«



Zdrava voda iz globin Temenice

Otvoritev novega vodovodnega sistema Temenica, pomembnega za okrog 11.000 prebivalcev trebanjske, grosupeljske, litijske in tudi novomeške občine

RADANJA VAS — O peteklega petka je okrog 10.000 krajanov, pretežno v trebanjski občini, tudi uradno bogatejših za zelo izdaten in kakovosten vir zdrave pitne vode. V Radanji vasi v grosupeljski občini je že leta 1989 ljubljanski Geološki zavod izvrtil v dolomitnem nasipu 145 globoko vrtino. Za vodovodni sistem Temenica in ljudi, ki bodo pili to vodo, je 45 litrov vode v sekundi pravo razkošje.

To pomeni po besedah Pavla Jarca, direktorja trebanjske Komunalne, investitor nalozbe, okrog poldrugi milijon kubikov vode na leto, medtem ko jo Trebanjci zdaj letno porabijo od 700.000 do 800.000 m³. Velik del trebanjske občine je doslej dobival vodo iz kraškega zajetja Šentpavel, ki sicer s 34

litri v sekundi povsem zadošča potrebam, toda voda je predvsem ob nalivih kalna in bakteriološko oporečna. Predno jo spustijo po cevovodu do odjemalcev, jo sicer skušajo očistiti, toda to jim vedno ne uspeva. Tudi zato tolikšno olajšanje pri ljudeh, ki so lahko že pred približno dvema tednoma preizkušali,

Liubliansko pismo

Na poti k dnu

Preprečiti bi morali popoln zlom slovenskega gospodarstva

LJUBLJANA — Ni nam več treba (drug drugemu) praviti, kako živimo, večina Slovencev živi vsak dan slabše. Pred nami je socialno dno. Nekdaj so sindikati vsak mesec sproti objavljali, koliko nas stane življenje. Danes nas s statistično izračunanimi zneski nočejo več vznemirjati. Medtem ko se povečuje krog tistih, ki jim zmanjkuje tudi za kruh in mleko, pa se gosposki sloj Slovencev še vedno šopiri z razkošnimi (nizko obdavčenimi) avtomobili in drugim bogastvom. Vlada, ki nam še vedno vlada, krivi za takšno stanje lansko junijsko vojno, izgubo nekdanjih jugoslovanskih in tujih trgov, inflacijo in opozicijo, ki da preprečuje privatizacijo družbenega premoženja.

Le malo njenih predvolilnih napovedi in obljub se je uresničilo. Predvsem se slovenska vlada ni ukvarjala z glavno nalogo sleherne vlade na svetu: z življenjskimi skrbmi državljanov, delavcev, preprostitih ljudi. In tako družbeni proizvod Slovenije že tretje leto zapored upada po stopnji 15 do 20 odstotkov letno. Tako je ob koncu lanskega leta znašal le še polovico tistega, ki smo ga dosegli leta 1988. Industrijska proizvodnja je običajla na ravni obsega proizvodnje v letu 1977 (!).

Kjer ni dela, tudi jela ni, pravi ljudska modrost.

V Sloveniji bo kmalu 100.000 nezaposlenih. Polovica le-teh je

mlajša od 26 let, med njimi pa jih spet polovica prvič išče delo. Čakanje na delo se tudi vse bolj podaljšuje; v brezupne razmere so zašli zlasti starejši od 45 let, ki nimajo nikarkršne prave izobrazbe, so izžeti od težkega in enoličnega dela in ki zdaj množično izgubljajo zaposlitev ob stečajih.

Cesta čaka še mnoge, nihče pa ne pomisli na (zaenkrat še) zaposlene, ki imajo otroke, ravno godne za zaposlitev ali visoko šolanje. Omogočiti jim to je danes silno težko, saj ni niti dela; niti štipendij in ne mest v študentskih domovih. Tako se lani ni imelo kam vpisati 4500 srednješolskih maturantov, štipendije za nadarjene pa so dobili le študentje, ki so v ocenah presegli devetko.

Z dvema povprečnima osebnima dohodkoma si štiričlanska družina lahko privoščiti le minimalno mesečno porabo, takšno, kakršno je imela leta 1983. Zato se je zmanjšala tudi prodaja v trgovini na drobno: za petino odstotkov v primerjavi z lanskim.

Kdor si je ob nastopu Demosove vlade za svojo povprečno plačo lahko kupil 1000 DEM, jih bo danes, s primerljivo vsoto tolarjev, lahko le še 350.

In kaj storiti? Predvsem za vsako ceno preprečiti popoln zlom gospodarskega in socialnega sistema. In tudi: izkoristiti, povezati vse znanje Slovencev, ki nas lahko pripelje do uresničljivega programa razvoja Slovenije. Prav tako potrebujemo odkrito, strokovno in javno razpravo o predlogih, kako pravično porazdeliti socialna bremena. Kajti sedanje družbeno razslojevanje Slovencev je nenadzorovano: pred tem je očitno pokleknila tudi oblast. Davke nabira predvsem pri delavcih, celo pri upokojencih, zmožna pa ni preprečiti kraj družbene lastnine niti krepko obdavčiti premožnejših slojev.

VINKO BLATNIK

Kmetijstvo



OBČNI ZBOR VINOGRADNIKOV

STRAŽA — Podružnica Društva vinogradnikov iz Straže za nedeljo, 5. aprila, pripravljajo v gasilskem domu redni letni zbor vinogradnikov. Podelili bodo priznanja in diplome za lanska in letošnja vina.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Ta tržni ponedeljek na tržnici ni bilo nič takšnega, da bi morali zapisati v prve vrste tega prispevka. Človek, ki se vsak ponedeljek sprehaja med stojnicami, bi rekel, da že nekaj časa srečuje iste obraze, ti obrazi pa ponujajo vselej ene in iste stvari. Pri Micki se dobe jajca, pri Francki najboljša smetana, pri Tonetu čajčki, Jože ima dober med in tako naprej. Zadnje čase se znane obraze spodrivajo trgovci, ki prihajajo iz ostankov bivše Jugovine. Res je, da niso konkurenčni, da ponujajo tisto, česar Dolenjec ne pridelava. Ta ponedeljek so imeli: rozine po 300, suhe slive po 250, fige po 300 in orehova jedrca po 700 slt. Po ostalih klopeh pa smo videli: zelje po 60, česen po 250, čebulček po 250, fižol po 70, jabolka po 80, hruške po 120, jedilni krompir po 20, semenski po 40 tolarjev in več, jajca po 12, med po 250, propolis kapljice po 100 tolarjev, regrat po 50 tolarjev, merica, sirček po 100 in smetana po 200 tolarjev. V pokriti stojnici Sadija in zelenjave so bile pomaranče po 89, grozdje po 350, cvetača po 139, orehi po 550, česen po 263, hruške po 140 in banane po 124 tolarjev.

Sejmišča

BREŽICE — Na sobotni sejmu so prodajalci tokrat pripeljali 196 do treh mesecev starih in 21 starejših prašičev. Prvih so prodali 98 po 270 tolarjev, drugih pa le 7 po 150 do 170 tolarjev za kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Zelo previdno s prvo pašo

Paša je nesporno najboljši način prehrane domačih živali, predvsem goveda, zato bi bilo kratkovidno, da ne rečemo nespametno, ne izkoristiti celotne letne pašne sezone. Ta se začne sredi aprila, odvisno pač od vremenskih razmer. Tedaj je mlada trava dolga vsaj pol decimetra in je s tem že dosegljiva za goveji gobec. Toda prav ta mlada trava, ki je izjemno lahko oz. visokoj prebavljiva in ima v sebi mnogo beljakovin, skriva v sebi nevarno past. Če se ji rejec ne izogne, si namesto koristi nakoplje škodo, saj njegove živali zbolijo in dajejo manj, kot so tedaj, ko so bile krmiljene z zimskim obrokom. Vse je odvisno od postopnega prehoda z enega na drug način prehrane. Zelo mlada, nežna trava ima ob obilici beljakovin v sebi še obilo vode, zato pa malo surovih vlaknin in rudnin. Zaradi tega obstaja pri prehitrem prehodu na pašo velika nevarnost, da bodo živali dobile drisko ali pašniško tetanijo. Tedaj začno naglo hujšati, zmanjša se jim ješčnost, napenja jih, zveča se možnost za pojav mastitisa ipd. Zato morajo v prvih dveh tednih pašne živali obvezno dobivati še zimski obrok. Stroka priporoča, da se trajanje pašne od prvga do sedmega dne povečuje postopno od ene do sedmih ur in da so živali vsak dan na drugi čredinki. Nevarnost izpiranja rudninjski snovi iz telesa goveje živali pod nujno potrebno mejo preprečimo tudi s pokladanjem rudninjskih mešanec, predvsem takih, ki imajo dovolj magnezija in natrija. Na pašno sezono se je potrebno tudi sicer temeljito pripraviti. Paša pokaže vse svoje prednosti le z uvedbo čredink. Stroški za trdno ograjo in elek-

tričnega pastirja se zanesljivo povrnejo, o tem ni potrebno več nikogar pričevati. Poskrbeti pa je potrebno tudi za zdravstveno varstvo pašnih živali, sem pa pristevamo vse, od preprečevanja vdora parazitov v njihov organizem pa do rezanja parkljev, ki mu rejci še vedno ne posvečajo dovolj pozornosti.

Inž. M. L.

Opustošeni in zanemarjeni gozdovi?

Zaradi stanja v gozdarstvu in odnosa novih oblasti do te panoge se je pogodovanje na območju Gozdarstva Novo mesto skorajda ustavilo

NOVO MESTO — V Gozdarstvu Novo mesto, enem od tozov Gozdnega gospodarstva Novo mesto, ki upravlja in gospodari z okoli 6.000 hektari družbenih gozdov, so vseskozi zelo veliko vlagali v obnovo gozdov. Za to so med drugim na območju Gozdarstva Novo mesto uredili štiri drevesnice: Gabrina pri Sentjerneju, Struga, Portovald in Gorjanci. Vse to pa se sedaj zaradi stanja v gozdarstvu oziroma zaradi odnosa novih oblasti do gozdarstva ruši. Že pred časom so novomeški gozdarji opustili drevesnico Gabrina, te dni gredo zadnje sadike iz 2,5 ha velike drevesnice Struga, tako da bosta ostali le še manjši drevesnici Portovald in Gorjanci. Pogozdovani pa na območju Gozdarstva Novo mesto letos ne bodo skorajda nič.

V treh desetletjih, od 1961 do 1990, so novomeški gozdarji v družbenem sektorju pogozdili več kot 900 hektarjev površin oziroma so v tem času na teh površinah posadili blizu 4 milijone sadik iglavcev, največ smreke, pa še bora, duglazije in macesna. V povprečju so v zadnjih 30 letih pogozdili 30,5 hektarja na leto, kar daleč presega obseg normalne obnove gozdov. Zadnja leta se je pogozdovanje v družbenih gozdovih precej zmanjšalo, tako so leta 1990 pogozdili le še 2,7 ha, lani okoli hektar in pol, letos pa že ne bodo presegli hektarja. Tako bodo v okviru Gozdarstva Novo mesto v družbenih gozdovih pogozdili tridesetkrat manjšo površino, kot znaša povprečje za zadnjih 30 let. »V vseh teh letih smo gozdarji uredili druž-

Govedorejci v svojem društvu

Predsednik novega metliškega društva Peter Pezdirc

METLIKA — Pretekli mesec je bilo na pobudo kmetijske svetovalevalne službe v Metliki ustanovljeno govedorejsko društvo, prvo tovrstno v Beli krajini. Glavna razloga za ustanovitev sta bila izboljšanje kvalitete živine ter povezava med pridelovalci mleka in živinorejci v občini.



predvsem čim tesnejša povezanost med govedorejci,« je povedal predsednik društva Peter Pezdirc s Krasinca, tudi sam eden večjih živinorejcev v metliški občini. V novem društvu so v program zapisali tudi, da bodo organizirali vrsto predavanj, predvsem o prehranjevanju živine z domačo hrano, pripravili strokovne izlete, najti pa želijo kmeta, ki bi redil plemenske telice, saj ugotavljajo, da gredo sedaj tudi te v klavnico.

»Z osemenjevalnim centrom in vete-

• Še zlasti bi se veljalo zamisliti nad tem, da bo letos pogozdenih tridesetkrat manj površin, kot znaša tridesetletno povprečje. In to sedaj, ko zasebne gozdove zaradi popolne anarhije na tem področju grozljivo in nestrokovno izsekujemo, naravnost pustošijo, in ko je za to, da bi vsaj omilili katastrofo, potreba po pogozdovanju še toliko večja. Mar nas res čaka prihodnost z opustošenimi in zanemarnjenimi gozdovi?

bene gozdove, pogozdili ogromne površine, zlasti gre tu za nekdanje gmajne,

rinarji želimo dogovor, da bi osemenjevali s semenom dobrih bikov. Predvsem pa je naša želja, da bi obdržali v naši občini, kjer je sedaj okrog 1.300 glav govedi, rjavo in mlečno pasmo,« pove Pezdirc.

M.B.-J.

Samo lani je pod traktorjem umrlo 17 ljudi

Bolj črna bilanca

Če s preventivnim javnim opozarjanjem preprečimo eno samo nezgodo, kaj šele smrt, je več kot vredno popisanega papirja. Število nezgod namreč še vedno narašča. V minulem letu se je pri delu s traktorji zgodilo 42 nesreč, ki niso imele za posledico le velike materialne škode, temveč tudi smrt 17 ljudi. Slovensko kmetijstvo je v enem samem letu izgubilo za eno vas pretežno mlajših in perspektivnih delavcev ali celo gospodarjev, da o prizadetosti družin in svojcev nitj ne govorimo.

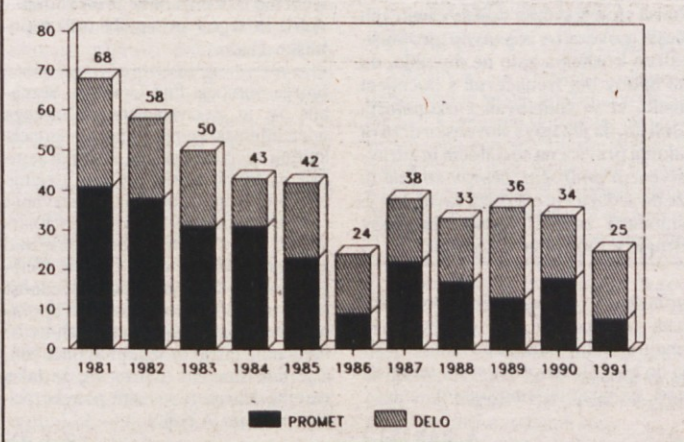
Vse nesreče, predvsem manjše, niso prijavljene in zabeležene, zato upravičeno sklepamo, da jih je še več. Toda že registriranih je bilo lani občutno več kot predlanskim. Število poškodovanih ljudi pa je bilo celo za 86 odstotkov večje. Tudi tu prednjačijo traktoristi, torej za kme-

• Prometne in delovne nesreče s traktorji so v zadnjih 11 letih terjale v Sloveniji 451 žrtev med vozniki traktorjev in njihovimi sopotniki. (Iz poročila sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu)

tijaska dela bolj usposobljeni kmetje oz. člani njihovih družin.

Pregled vzrokov za nesreče na kmetijah kaže, da jih največ zakrivi neprevidnost in neizkušnost. K hudim posledicam pripomore tudi neustrezna opremljenost, saj mnogi traktorji kljub predpisani zahtevi, da morajo imeti kabino ali vsaj varnostni lok, tega nimajo. Traktor mora delati na različnih nagnjenih in splozkih terenih, in če je vprežen še v nepravilno naložen in preobtežen voz ali kak drug priklopnik, se kaj lahko pripeti nezgoda. Ne ponavljajmo usodnih napak! To opozorilo velja vsem voznikom traktorjev posebno zdaj, ko se začneja obdelovalna sezona.

ŠTEVILO MRTVIH V NESREČAH S TRAKTORJEM



kjer intenzivni nasadi že dajejo tehnični les. Sedaj gre v družbenih gozdovih v večji meri za sprotno obnavljanje,« pravi vodja Gozdarstva Novo mesto inž. Vlado Pavec.

A v drevesnicah so gozdarji vzgajali sadilni material tudi za zasebne gozdove. Še več: dokler so obstajali TOK-i, so kmetje dobili sadike zastojni in gozdarji so v njihovih gozdovih tudi pogozdovale, če pa so to ali gozdnogojitvena dela opravili lastniki gozdov sami, so dobili plačano. Za vse to je šel denar iz biološke amortizacije. Sedaj TOK-ov ni več, biološke amortizacije tudi ne in vsa stvar se je ustavila. Le redki lastniki gozdov prihajajo h gozdarjem po sadike, ki jih morajo sedaj seveda plačati.

Medtem ko so višje ležeči gozdovi



SMREKICE ZA ITALIJO — Več kot 180.000 smrekovih sadik iz drevesnic na Strugi in v Portovaldu bodo novomeški gozdarji prodali v Italijo, na svojem območju pa bodo zaradi stanja v gozdarstvu pogozdili 30-krat manj površin, kot znaša leto povprečje za zadnjih 30 let. Na sliki: skrb za smrekove sadike v drevesnici Portovald. (Foto: A. B.)

dokaj »polni«, pa bi tisti nižje ležeči, ki so pod moratorjem in ki so slabše kakovosti, potrebovali več pogozdovanja, tukaj pa se je gozdarjem postavila na pot zakon o denacionalizaciji, ki je vso stvar tako zapletel, da gozdarji sploh ne vejo, v kateri gozd lahko še grejo in v katerem ne. Sekali bi lahko samo v soglasju z bodočim lastnikom, za veliko teh pa gozdarji sploh ne vejo, kdo so in kje živijo, oz. so oni in njihovi dediči raztreseni po vsem svetu. V primeru kmečkih zaplenjenih gozdov stvar sploh ni sporna, te ljudi gozdarji poznajo in so z njimi tako rekoč v stalnem stiku.

In tako se je letos prvič zgodilo, da bodo novomeški gozdarji prodali v svojih drevesnicah vzgojene sadike smreke. Več kot 180.000 so jih že oziroma jih še bodo prodali v Italijo.

A. BARTELJ

TEHNIČNI PREGLEDI ZA TRAKTORJE

NOVO MESTO — Sekretariat za notranje zadeve Novo mesto obvešča vse lastnike traktorjev in njihovih priklopnikov, da bodo opravljali tehnične preglede na območju občine Novo mesto v dnevi od 2. do 28. aprila v krajih Straža, Dolenjske Toplice, Uršna sela, Hinje, Žužemberk, Dvor, Mirna Peč, Šmarjeta, Škocjan, Orehovica, Sentjerne, Brusnice, Podgrad, Stopiče. Vsi lastniki, ki imajo nova vozila, morajo imeti s seboj pri evidentiranju traktorjev račun o nabavi vozila, če je vozilo uvoženo, tudi carinsko deklaracijo ter osebno izkaznico.

TEČAJ ZA DELO S TRAKTORJI

METLIKA — Kmetijska svetovalevalna služba organizira 20-urni tečaj varnega dela s traktorji, ki se bo pričel v četrtek, 9. aprila, ob 16. uri v Metliki. Tisti z opravljenim vzdržnim izpitom B kategorije lahko pridobijo izpit za traktor s potrdilom o uspešno opravljenem tečaju. Cena tečaja bo 2.400 SLT, prijave pa do 8. aprila zbira kmetijska svetovalevalna služba, in sicer po tel. 58-585.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanic

Ocenjevanje vina

2. nadaljevanje

V prejšnjih dveh številkah sem opisal tehniko pokašanja in končal z ugotavljanjem okusa, kar naj bi trajalo do 15 sekund z vinom v ustih in še nekaj trenutkov potem, ko smo vino zaužili ali izpljunili. Zadnje dejanje je tudi del ocenjevanja vina, saj nam le-to za slovo lahko pusti nekajsekundne natančne občutke, ki jih merimo s časom, če smo v strokovni komisiji, ali pa na pamet ugotavljamo obstojnost arome, ki traja ali se hitro izgubi. Sedaj šele lahko damo vinu oceno. Da bi lažje razumeli ocenjevanje, navajam, da naša zakonodaja pozna naslednje kakovostne razrede:

- namizno vino z geografskim poreklom: od 14,1 do 16 točk,
- kakovostno vino z geografskim poreklom: od 16,1 do 18 točk,
- vrhunsko vino z geografskim poreklom: nad 18,1 točke.

Poudariti moram, da je vino lahko uvrščeno v vrhunski razred, če ni bil moč nič popravljeno s sladkorjem, skratka, če je letnik omogočil dobro dozorelost grozdja, ki zagotavlja vinu najmanj 10 volumenskih odstotkov naravnega alkohola. Oba pogoja: degustacijska ocena nad 18,1 točke in 10 volumenskih procentov naravnega alkohola sorte, ki je po zakonu o vinu priporočena za posamezni slovenski vinodni okoliš, daje pravico pridelovalcu vina, da ga označuje z etiketo na steklenici kot vrhunsko vino. Majhen delež je vrhunskih vin, odvisno od letnika, lahko nič odstotkov, lahko pa recimo 30.

Da bi bila informacija o kakovostnih razredih vin še popolnejša,



navajam podatek o namiznih vinih. Znotraj tega razreda obstajata dve kakovostni stopnji. Označba na etiketi »namizno vino« pomeni, da je vino pridelano izven Slovenije in ni poznan njegov sortni sestav niti za končnega porabnika poreklo. Označba »namizno vino z geografskim poreklom« pa nam opisuje slovensko vino, če je pridelovalec iz Slovenije. V tem razredu lahko najdemo prav prijetna vina, zelo pitna, lažja, tanjša po okusu, ker je bila rodna letina in je bilo grozdje mlaj dozorelo. Značilen predstavnik vin tega kakovostnega razreda je dolenski cviček, lahko pa tudi zelo poznane zvrsti slovenskih vin.

Ocenjevalec vina ali degustator na osnovi svojih vtisov, zaznanih z očmi, nosom in usti, odmeri oceno. V pooblaščenih komisijah mora ocenjevati popolnoma samostojno najmanj 5 ocenjevalcev, še bolje 7, in povprečna ocena vseh pomeni končno oceno za vino.

Vsako celodnevno ocenjevanje mora biti organizirano z odmori, ki sledijo po recimo 15 vzorcih vina. V primeru, da je degustator med ocenjevanjem izpral usta z mineralno vodo, je toliko vplival na svoje sposobnosti zaznavanja, da ne more naslednja vina ocenjevati z enakimi merili, kot je ocenjeval vino pred požirkom mineralne vode. Mineralna voda, ki je na razpolago, je namenjena za nevtralizacijo ust tik pred odmorom, da se jezik v 20 minutah ponovno rehabilitira. Med samim ocenjevanjem se priporoča za aktiviranje čutnic zaužiti ali kockico kruha, sira ali rezino jabolka. Sir je na zatožni klopi in verjetno pa bo novi mednarodni pravilnik, ki se pripravlja že 4 leta in bo predvidoma veljaven v leto 1993, izločil mag. JULIJ NEMANIČ

NAJVEČ JE BILO CVIČKA

VELIKI TRN — Svojinski letnik so ocenili tudi v podružnici Društva vinogradnikov Veliki Trn. Vinogradniki so prinesli v oceno 66 vzorcev, med katerimi je bilo kar 42 vzorcev cvička, le 9 vzorcev je bilo dolenskih belih vin, 5 rdečih vin, 5 modre frankinje, 2 vzorca šipona in po 1 vzorec kernerja in žametne črnine. Najboljši cviček imajo v svojih kleteh: Mirko Zorič iz Brezja (16,2), Albin Tomažin iz Straže, Vojko Češnovar iz Nove Gore, Franc Grabnar iz Ardra in Branko Kranjčević iz Brezja (ysi 16,1) Med belimi vini sta Vojko Češnovar in Franc Lekše (oba z Nove gore) prejela po 16,2 točke, Ivan Vizlak iz Gmajne pa je za svoj vzorec prejel 16,1 točke. Dobro oceno, 16,8 točke, je za modro frankinjo prejel tudi Vinko Tomažin iz Straže, Alojz Menič je dobil 17 točk za kerner, Stane Leške pa 15,7 točk za šipon. Komisija, ki jo je vodil Ivan Orlič iz Agrokombinata Krško, je ocenila prav vsa vina in nobenega vzorca ni izločila.

• Mali kmetje še nikoli nismo bili v tako brezpravnem položaju kot smo sedaj. (E. Pintarič)

Zanimanje za rejo ovc, konj in jelenjadi

Najem hribovske zemlje

ČRNOMELJ — V zadnjem času vlada med ljudmi veliko zanimanje za najem zemljišč v hribovskem predelu črnomaljske občine. Večina jih namerava rediti ovce, porajajo pa se tudi že prvi zametki vzgoje jelenjadi v zaprtih loviščih. Tukajšnja KZ želi spodbuditi razvoj s pomočjo več let starega programa in poskuša rejsi povezati tudi z dopolnilnimi dejavnostmi in razvojem turizma. Zato so nekaj zemljišč dali v najem tudi za rejo konj ter tako začeli razvijati jahalni turizem. Na Planini pa bi bilo stavbo nekdanje šole moč usposobiti tudi za stacionarni turizem.

Seveda se zadruga, ki daje zemljo v najem zavzema, da bi se čim bolj povečala proizvodnja. Pravijo, da je dosedanja praksa, da so bili jagenjčki s Primorske cenejši od belokranjskih, nevdržna.

gospodinjski kotiček |

Kruh kot podoba blaginje

JEČMEN je ena najstarejših kulturnih rastlin. Zrnje je v luščinici, zato ga pred mletjem oluščimo in tako dobimo ječmenovo kašo ali ješprenj. Vsebuje največ ogljikovih hidratov, kalcija, železa in vit. B. Največjo vrednost ima moka iz neoluščene ječmene, ki je zelo ostra in tudi težka za prebavila.

KORUZA je prišla v Evropo iz Južne Amerike. Poleg ostalih hranilnih snovi vsebuje veliko maščob, ki so v kalcijih. Ker nima vitaminov iz skupine B, je koristno pripravljati koruzno moko ali zdrob skupaj z mlečnimi izdelki, ki vsebujejo te vitamine.

OVSENSO zrnje obdaja trda luščina. Pred mletjem ga oluščimo in dobimo ovseno kašo, ki je hranljivo visoko vredno živilo. Izredno pomembne so beljakovine in ogljikovi hidrati, ki v vodi nabreknejo in so glavna sestavina ovsenih sluzi. Te zelo udobno vplivajo na sluznico prebavil. Iz same ovsene moke ne moremo speči kruha. V ovsu je veliko kalcija, železa in fosforja, zato je pomemben pri nastajanju krvi in razvoju kosti.

PROSO so ljudje sejali že v kamni dobi. V zadnjih desetletjih so ga precej opustili, vendar so ohranjene mnoge okusne jedi iz prosene kaše. Zrnje je zelo bogato s kalcijem, fosforjem, železom in kalijem ter vitamini iz skupine B. Proso ugodno vpliva na kožo, lase in nohte. Povečuje odpornost zob in vidno zmogljivost. Za pripravo kruha je potreben večji del pšenične moke.

AJDA je z nomadskimi narodi prišla iz Vzhodne Azije v Evropo. V ajdovih zrnih je razmerje med hranilnimi snovmi zelo ugodno za našo prenovalo. Ajda je bogata z rudninami, vsebuje pa veliko lecitina, ki vzdržuje v našem telesu raven holesterola in ravnovesje med kislini in bazičnimi snovmi v telesnih sokovih. Tudi ajdov kruh potrebuje za primerno obliko in gostoto dodatek pšenične moke.

SOJA je prastara kulturna rastlina iz skupine stročnic. V prehrani se zelo dobro dopolnjuje z ovsmo. Sojino zrnje vsebuje veliko joda ter vitaminov A in B. Za pripravo kruha uporabimo le četrtino sojine moke, ostalo je pšenična.

HELENA MRZLIKAR

Obrtniki proti ministru Brezjarju

S skupščine Obrtne zbornice Novo mesto

NOVO MESTO — »Leto 1991 je bilo tudi za obrtnike zelo težko. Agresija na Slovenijo, pretrganje stikov s poslovnimi partnerji v republikah nekdanje Jugoslavije, neplačevanje računov in obveznosti nas je pogosto vodilo na občino in upravo za družbene prihodke, kjer je bila pripravljenost za sodelovanje vedno prisotna, a so zakonske določbe preprečevale ureditev spornih zadev,« je na konferenci Obrtne zbornice Novo mesto, ki se je udeležila številna občinska delegacija z županom Marjanom Dvornikom na čelu, prejšnji tork dejal njen predsednik Ivan Krajnc.

Nadaljeval je, da se je Obrtna zbornica, ki je nastala sredi leta iz Obrtnega združenja, predvsem trudila biti servis obrtnikom in jim pomagati pri njihovem delu in obstoju. Marsikaj je naredila, z informiranjem članov o stvareh, pomembnih za njihovo delo in razne obračune, vred. Kljub večji aktivnosti pa so po Krajncovih besedah dosegli manj, kot so pričakovali.

Za nezavidljiv položaj obrtništva v novomeški Obrtni zbornici v marsičem krivijo ministra za drobno gospodarstvo Viktorja Brezjarja, ki mu očitajo ozko strankarsko delovanje in za katerega so že nekajkrat zahtevali zamenjavo. Njihovo zamerilo si je nakopal tudi s tem, da noče objaviti podatkov, kateri obrtniki so lani dobili denar iz proračuna, pa seveda to, da hoče oblikovati novo mrežo svetovalcev, kot da obrtnih zbornic sploh ni. Marjan Dvornik, ki je član odbora za drobno gospodarstvo v republiškem parlamentu, je potrdil, da minister dela po svoje in po čudnih poteh.

Sicer pa so obrtniki na konferenci obelodanili še mnoge, povsem konkretne probleme. Zuli jih, da kar štiri dni traja, da jim uspe dobiti iz Zagreba

• Glavni urednik časopisa Profit Danijel Brezovar je obrtnikom na konferenci Obrtne zbornice predstavil časopis in njegovo ponudbo, da bi imela zbornica v njem zakupljene četrtr strani in znižano naročnino, če bi časopis naročili za vse obrtnike. Predlog je bil načeloma podprt, ni pa bilo navdušenja za to, da bi v ta namen zvišali članski prispevek, ki znaša 2,5 odst. od bruto osnove, za popoldanske obrtnike pa 200 tolarjev mesečno.

tovornjak blaga. Kolikšne prispevke bodo plačali, bi radi vedeli vsaj za dva meseca vnaprej. Hudujejo se nad vsakimi zamudnimi obrestmi. Jezi jih, da nikakor nihče ne more stopiti na prste šušmarjem, ki delajo obrtnikom veliko škodo. Radi bi, da bi čimprej dodelili obrtnikom vojaške objekte. Prepričani so, da bi lahko iz stikov z Langenhagom Novomeščani iztržili več. Novomeški gospodarski minister Andrej Kirm je povedal, da bo letos še deloval razvojni sklad, je pa v njem le 10 milijonov tolarjev za vse razvojne projekte. Z. LINDIČ-DRAGAŠ

April — mesec pomladnega čiščenja

Urejanje okolja 92

NOVO MESTO — Ta čas po vsej Sloveniji že poteka akcija »Čista Slovenija — moj ponos«, svoj vrh pa naj bi dosegla zadnji teden aprila. Novomeški izvršni svet je v okviru sekretariata za varstvo okolja in urejanje prostora pripravil posebno skupino, ki skrbi nad izvajanjem letošnje akcije. Največje naloge pri čiščenju bo tudi letos opravila Komunalna, ki je že pričela z dodatnim odvzom odpadkov iz vseh krajevnih skupnosti. Objavili so urnik odvoza, vendar se ga težko drže, saj je smeti še enkrat toliko, kot so pričakovali. Tokrat so »komunalci« tudi v vlogi Dinosa, ki po izkušnjah iz prejšnjih let svoje naloge ni opravi.

V Cestnem podjetju so z nekaj akcijami že opozorili, da je v programu spomladansko čiščenje. Lotili so se odstranjevanja peska na voziščih, aprila bodo očistili vse jaške, obnovili talno signalizacijo, očistili bankine, brežine in druge cestne površine. Pri tem delu naj bi česarjema pomagali srednješolci. Organizirana akcija naj bi potekala 3. in 10. aprila. Po svoje so se akcije lotili tudi v Gozdnem gospodarstvu Novo mesto. Obljubili so, da bodo očistili svoja dvorišča, za neurejeno stanje v gozdovih pa so krivi lastniki. Gozdni redarji jih na to opozarjajo.

• POZIV — Pomlad je prišla in spet je potrebno temeljito urediti naše bivalno in delovno okolje. Pridružite se naši akciji, uredite tudi vi svoj vrt, svoje dvorišče, svojo okolico. V urejenem okolju se zdi svet lepši. Tako lahko vsaj malo storimo zase. Zato storimo to, uredimo svoje okolje!

jajo, vendar se do sedaj še ni zgodilo, da bi lastnika gozda našli v gozdu zato, da bi počistili.

Stanje v Ragovem logu še ni kritično, slabše je v Portovaldu, ki se ga je potrebno lotiti z večjo skupno čistilcev še v tem mesecu.

Na sekretariatu pričakujejo, da se bodo v akcijo vključili tudi bivši hišni sveti in očistili okolico blokov, ki je marsikaj že hudo zanemarjena. Pričakujejo tudi pomoč GG-Vrtarja, ki v okviru akcije za čisto okolje že ponuja rastlinje po ugodnejših cenah.

J. P.

• Vlada ne bo kupovala socialnega miru, kot je to počel prejšnji režim. (Peterle)

• Kulturna puščava se je začela širiti prav iz ministrstva za kulturo. (T. Hribar)

Proračun se bo prvič zadolžil

Čeprav so med usklajevanjem zahtevke oklestili, letošnji proračun ne bo zadoščal niti za najnujnejše — Prenos mnogih pristojnosti v Ljubljano

NOVO MESTO — Lanski proračun novomeške občine je znašal nekaj več kot 708 milijonov tolarjev ali dobro tretjino več kot leto poprej. Leto je občina zaključila z 840 tisočaki plusa, a če bi hoteli lani pokriti vse obveznosti za leto 1991, bi bil proračun za dobrih 28 milijonov tolarjev v rdečih številkah. Te terjatve so del letošnje proračunske bilance. Predlog odloka o zaključnem računu lanskega občinskega proračuna so poslanci novomeške skupščine na seji pred tednom sprejeli brez pripomb.

Brez večjih pripomb je bil po skrajšanem postopku sprejet tudi letošnji proračun novomeške občine. »Težak« je dobro milijardo tolarjev oz. dobrih 20 milijonov mark. Od lanskega je večji za 44 odst. Če odštejemo vse, kar je z letošnjim letom prešlo v financiranje iz republiškega proračuna (zagotavljanje program osnovnih šol, priznavalnine borcev, uprava za družbene prihodke), ukinjena pa je bila tudi občinska stopnja za zdravstvo, je proračun dejansko za 89 odst. večji od lanskega. Zahtevkov za proračunska sredstva za izvajanje programov v družbenih dejavnostih in za gospodarsko infrastrukturo je bilo bistveno več, za 1,46 milijarde tolarjev. Med usklajevanjem so jih močno oklestili. Kljub temu sprejeti obseg proračuna ne bo zadoščal za pokritje javnih potreb v občini in je prvič predvideno zadolževanje proračuna, in sicer za slabih 53 milijonov tolarjev. Večino denarja naj bi proračun dobil z dohodnino in davkom od prometa nepremičnin, občini pripada 40 odst. prve in 30 odst. drugega.

Za delo državnih organov naj bi bilo letos porabljenih 14,4 odst. občinskega proračuna, za delo izvajalskih organizacij pa 26 odst. Področje socialne je v proračunu zastopano s 6 odst., v tem je tudi slabih 12 milijonov tolarjev, predvidenih v dodatnem socialnem programu predvsem za izvedbo javnih del. Za požarno varnost, intervencije v gospodarstvu, storitve v komunalnem in cestnem gospodarstvu naj bi šlo 14 odst. proračuna, za investicije 13,7 odst. Sredstva v te namene so realno manjša od lanskih.

Vendarle zmaga argumentov

V svetu šol bodo trije predstavniki staršev in dva predstavnika ustanovitelja — Adrio je treba rešiti!

NOVO MESTO — Poslanci novomeške občinske skupščine so na seji pred tednom po skrajšanem postopku sprejeli odloka o ustanovitvi javnih zavodov na področju vzgoje in izobraževanja ter javnega vzgojno varstvenega zavoda v občini. Šlo je za uskladitev organiziranosti teh dveh področij z novim zakonom. Kljub temu se je stvar na seji tako zapletla, da so jo odmatavali z medborovskimi usklajevanjem.

Odloka kot pomemben organ upravljanja šol in vzgojno-varstvene organizacije predvidevata 9-članski svet zavoda. V svetu sta dva predstavnika občinske skupščine kot ustanovitelja zavoda, en predstavnik krajevne skupnosti in po trije predstavniki staršev ter pedagoških in drugih strokovnih delav-

Podobno skrčeni so še mnogi drugi programi, poslanci so se oglasili predvsem v zvezi s premajhnim proračunom

Z. L.-D.

Za podporo tržnim programom

Tilia in še 53 družbenikov ustanovilo Hranilnico in posojilnico Tilia, d.o.o.

NOVO MESTO — V torek, 24. marca, je bila v Novem mestu ustanovljena Hranilnica in posojilnica Tilia, družba z omejeno odgovornostjo. Delovala bo v vseh občinah, kjer deluje zavarovalnica Tilia, po potrebi pa bo organizirala še več enot po vsej Sloveniji.

Hranilnica in posojilnica Tilia, skrajšano HIPO Tilia, je samostojna finančna organizacija, ki nudi možnost varnega nalaganja in realnega obrestovanja prihrankov ter ugodnejša posojila, kot jih nudijo banke. Kot nova organizacija je brez vsake hipoteke in družbeniki, ki so jo ustanovili, so očitno prepričani, da ima hranilnica vse pogoje, da bo konkurenčna tako pri zbiranju kot plasiranju sredstev. Večji del zbranih sredstev namerava nova hranilnica in posojilnica usmerjati v razvoj obrti, zasebnih podjetij s tržno zanimivimi programi in kmetijstva, v financiranje komunalne infrastrukture in stanovanjske izgradnje, v kreditiranje varčevalcev ipd. Interes ustanoviteljev pa je seveda dobiček. Že v prvem letu poslovanja naj bi bila stopnja donosa vloženih sredstev 18 odst., v drugem letu pa 102 odst.

Z. L.-D.

Orehovčani praznujejo še po starem

Spomin na prvo bitko Gorjanskega bataljona

OREHOVICA — Čeprav so se politične razmere v Sloveniji precej spremenile, so se v tej krajevni skupnosti odločili, da svoj krajevni praznik še vedno praznujejo 31. marca v spomin na prvo bitko Gorjanskega bataljona. Svoje uspehe so proslavili minulo soboto zvečer v dvorani kulturnega doma skupaj z 10 jubilejem domačega pevskega zbora Ajda. Slavnostna seja skupščine krajevne skupnosti je bila tudi priložnost, da so najzastavnejšim podelili tudi letošnja priznanja krajevne skupnosti. Prejeli so jih: Franc Šinkovc, Ludvik Klajder, Damjan Kastelic, Bojan Brezovar, Stane Lisac, osnovna šola Sentjerneje, trgovina Mercator v Sentjerneju, Komunalna Novo mesto, Cestno podjetje in Štab Civilne zaštite KS Orehovica.

Kljub težavam so v tej krajevni skupnosti, ki v 13 vaseh pod Gorjanci združuje 2000 krajanov, v preteklem letu precej naredili. Preplastili so cestni odsek od Pristave do Mokrega polja, naredili nov most v Pristavi, skupaj s kraji Prežeka in vasi Kira so napeljali vodovod v dolžini 800 metrov. Dokončali in uredili so tudi družbeni dom v kraju in finančno pomagali gasilcem pri dokončanju



PRIZNANJA KRAJANOM — Predsednik krajevne skupnosti Orehovica Franci Hudoklin izroča priznanje Damjanu Kastelcu. (Foto: J. P.)

• Novomeška občinska skupščina je bila pred tednom z nastopom poslance Roberta Peterlina seznanjena s težkim položajem in stavko v Adrii Caravan, katere delavci nasprotujejo uničenju ene najbolj znanih in v Zahodni Evropi najbolj prisotnih blagovnih znamk, prikolic Adria. Skupščina je naložila občinski vladi, da takoj vzpostavi stik z vodstvom Adria Caravan in preveri izpolnjevanje danih zagotovil o rešitvi Adrie. Po potrebi naj bi v ohranitev proizvodnje v Adrii in trgov pritegnila tudi republiško vlado.

Z. L.-D.

Z resnico proti klevetam in lažem

Letna skupščina občinskega združenja ZZB NOV Novo mesto — Za vence ne bo več denarja — Vse težji položaj borcev — Skrajno desno občinsko vodstvo

NOVO MESTO — Na letni skupščini občinskega združenja ZZB NOV Novo mesto — bila je prejšnji četrtek — je beseda tekla o delu tega združenja v lanskem letu in sprejeli so delovni program za letošnje leto. V tem shematskem okviru pa so borci iz novomeške občine oziroma njihovi predstavniki povedali marsikaj o sebi in o družbi, v kateri živijo.

Ob koncu lanskega leta je občinska borčevska organizacija štela nekaj manj kot 1.900 članov, od tega jih je imelo le 729 priznano dvojno dobo. V letu dni, od prejšnje skupščine do te prejšnji teden, je umrlo 78 članov. Do sedaj se je njihova organizacija lahko od umrlih borcev poslovila vsaj z vencem na grobu, poslej za to, se bojijo, ne bo več denarja, kajti njihov edini vir je občinski proračun, ta pa je tudi do borcev vse bolj skop. Pa borci, vsaj v primerjavi s svojim prejšnjim položajem v družbi, niso prikrajšani samo po smrti, ampak, kar je gotovo huje in bolj boleče, tudi v življenju, ki je že tako in tako za te starejše, v večini zgarane in bane ljudi, že samo po sebi težko in hudo. Najbolj jih pri vsem tem boli občutek, da se jim dogaja krivica, občutek odrinjenosti, nepotrebnosti, celo odvečnosti, neprižnanja ali kar zaničevanja njihovega boja, žrtv in vrednot narodnoosvobodilnega boja.

O tem je na skupščini brez dlake na jeziku prvi spregovoril predsednik predsednik občinskega združenja Ludvik Golob. »Leto, ki je za nami, bo ostalo

pomemben mejnik v zgodovini našega naroda, tako v dobrem kot v slabem smislu,« je med drugim dejal Golob.

»Pokazalo se je, da ni bilo ne pametno ne koristno, da so vladajoče stranke v Demosu hotele kar tako pomesti s pridobitvami NOB.« Gospodarski zlom Slovenije pa je Golobovemu mnenju posledica politike Demosa in njegove vlade. Precej pikrih besed je Golob nameril stanju v novomeški občini. »V naši občini je negacija NOB še intenzivnejša kot drugje po Sloveniji, tukaj z raznimi ukrepi še pospešujejo izničenje zgodovinskih resnic o NOB, pojavljajo se poskusi rehabilitacije med vojno obsojenih vodilnih belogardistov v Novem mestu, priče smo rušenju spomenikov NOB, spreminjanju imen šol po hitrem in birokratskem postopku, krajevne praznike po dogodkih iz NOB ponekod že zamenjujejo s cerkvenimi.« Predsednik borčevske organizacije meni, da je vodstvo novomeške občine mnogo bolj kot drugje v Sloveniji usmerjeno skrajno desno in da je prevladal vpliv krščansko-demokratske stranke. »Vodstvo te stranke v novomeški občini pa je

močno ideološko naravnano in izkorišča oblast, da doseže svoje cilje, ki so izrazito klerikalni in nedemokratski. Zlasti to velja za predsednika te stranke.« Zato bodo novomeški borci na

• Borci iz novomeške občine se bodo z resnico borili proti klevetam in lažem, ki skušajo razvrednotiti njihov boj za narodno osvoboditev, kar je, kot je dejal v pozdravnem nagovoru Boris Dular, predstavnik socialistične stranke, najvišja vrednota v vseh svobodoljubnih družbah. Slovenski borci so se s svojim bojem v najtežjih časih povezali v svetovno protifašistično koalicijo, zato ne dovolijo, da bi njihov boj izenačevali s počtetjem tistih, ki so sodelovali z okupatorji. Bolj jih, da jim nova slovenska država ukinja pravice na socialnem in zdravstvenem področju, čeprav so bile te že do sedaj na precej nižji ravni, kot je standard zaštite vojnih veteranov drugje v Evropi in v Ameriki.

prihodnjih volitvah in že v predvolilnem času podprli tiste kandidate, ki imajo spoštljiv odnos do vrednot NOB in do boja Slovencev za svojo samobitnost, svobodo in samostojnost.

A. BARTELE

DEMOS — Potem ko poslanci v novomeškem parlamentu niso hoteli dati soglasja k ponovnemu imenovanju dosedanje ravnateljice novomeških vrtcev na to delovno mesto, čeprav je izpolnjevala razpisne pogoje in so bili očitki na račun njenega dela na hudo kilavih nogah, je svet vrtcev taisti parlament prosil, naj dajo vsaj soglasje k imenovanju ravnateljice za vršilko dolžnosti. V nasprotjem je VVO do nadaljnjega obglavljena. A na to so se poslanci poživljali in z neznoznostjo lahko jih je potrebno število dvignilo rdeč karton. Koalicijski disciplina je vzorna, do Novega mesta glas o razpadu Demosa očitno še ni segel. Zupan Marjan Dvornik pa kot da je natančno vedel za izid glasovanja. Doslej se mu še ni primerilo, da bi poslance pred glasovanjem spraševal, če želi kdo obrazložiti svoj glas.

PODGORCI — Na isti skupščini je bil v obravnavi razvojni projekt demografsko ogroženega območja Pod Gorjanci. Poslanca Andreja Bartlja je pomenovanje motilo še malo bolj kot druge. Spomnil je, da je že Trdina o ljudeh na desnem bregu Krke govoril kot o Podgorcih. Razlaga, da gre pri projektu za geografsko širši pojem od podgorstva, ga ni prepričala. Ali bi se preimenovaljem v Podgorjance strinjali sami Podgorci, pa je tudi zelo veliko vprašanje.

BESEDE — Poimenovanja očitno nasploh delajo nemalo težav. Motivacijski razvojni program Dolenjske in Bele krajine naj bi potekal v duhu programa Dolenjske in Belokranjske na raznih področjih in naj bi se temu primerno tudi imenovali: kemijeka, denareka, kovineka, informatijeka, zdravijeka, šolareka, socialeka, turisteka, cerkveka in tako naprej. Nastanek programa so dolenjski gospodarstveniki zalili z novim vinom, penečim cvičkom. Kakšno ime se jim je ob tem zanj utrnulo, še ni znano. Vsekakor bi ne bilo slabo, če bi naredili oster ovinek mimo »eke«, pa čeprav se zgledujejo po znani in uspešni Eureka. Cvičeka se sliši še mnogo huje kot vse drugo.

IZREKI — Novomeška televizija Vaš kanal je v nedeljo med drugim počela o naporih pingpongarjev in priprekah zaključila z znanim domačim rekom — tako je bilo rečeno — »uzdaj se use i u svoje kljuse«. Rek sicer ni nepoznan, prav domač pa gotovo ni. Ker nam jih nasploh ne manjka, je morda v bodoče le upati na srečnejšo roko pri izbiri znanih starih domačih modrosti.

ULICE — Novo mesto sicer ni nobeno velemesto, a ulice vseeno včasih delajo težave. Pred dnevi se je po Glavnem trgu vrtil gospod z dostavnim kombijem iz primorskih krajev, išoč Muzejsko ulico. Po njej je olajšano vprašal nadebudnega policista, ki je prikorakal mimo. Z odgovorom pa si žal ni mogel kaj dosti pomagati. Da je Muzejska ulica nekje pri muzeju, kot je rekel policist, je zelo verjetno, a kako naj tujec ve, kje je muzej? No, do cilja mi je potem pomagal neinformiran mimoidoči.



Ena gospa je slišala, da bo treba Novo mesto preimenovali v Imevejevo, Revovozvo, Renovejevo ali kaj podobnega. Delajo, kot da je vse njihovo, oblast pa jim tega ni sposobna ali voljna preprečiti.

JEDI IN SREČANJA

NOVO MESTO — Pionir standard pripravila v restavraciji v Bršljinu hladne in tople broke, malice in kosila, ki jih na naročnikovo željo dostavi na določen kraj. Organizira tudi ohceti in različna srečanja na različnih lokacijah. Pionir stanadr pripravila po naročilu tudi kosila, ki jih kupec odnese na dom.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 4. aprila, bodo kot dežurne odprte v Novem mestu do 19. ure, drugod do 17. ure, naslednje prodajalne živil:

- Novo mesto: Market Dolenjka na Ragovski
- od 7. do 19. ure: trgovina CEKAR v BTC Javna skladišča v Bučni vasi od 8. do 20. ure: PERKO shop na Otočcu
- Sentjerneje: samopostrežba Mercator-Standard
- Dolenjske Toplice: prodajalna Vrelec
- Žužemberk: Market Dolenjka
- Straža: Samopostrežba KZ Krka
- Novo mesto, v nedeljo od 8. do 11. ure: Mercator-Standard Pri vodnjaku
- od 8. do 12. ure: trgovina CEKAR v BTC Javna skladišča v Bučni vasi od 8. do 12. ure: PERKO shop na Otočcu

PRORAČUN — Sestavljali črnomaljskega proračuna so očitno že vnaprej slutili, da bodo letošnje razmere v občini ena sama elementarna nesreča. Da jim ne bi kdo očital prevelikega pesimizma, pa so to nakazali na zelo prefinjen način. Za elementarne nesreče so namreč v proračunu namenili kar za 2.000 odst. več denarja kot leto poprej. To je, glede na odstotke, drugo najvišje povišanje, na prvem pa dominira mednarodno sodelovanje s 44.300-odst. povišanjem. Krajani še preverjajo, ali to pomeni, da bodo Črnomaljši pred elementarnimi nesrečami bežali v Evropo.

MIKROFONI — Čeprav v sejni sobi črnomaljske občinske skupščine v ista s stropa dva mikrofona, morajo delegati za vsak stavek, ki ga želijo povedati, za govorniški pulit. Iz delegatskih klopi je bilo zato slišati predlog, naj vseče mikrofone odstranijo. Očitno imajo premalo domišljije, da bi jim prišlo na pamet, zakaj služijo sporni mikrofoni. Morda prestrezajo besede, ki si jih delegati ne upajo povedati na glas v glavni mikrofon, ampak jih momljajo le v klopeh.

RAZSVETLJAVA — Tudi Črnomelj ni izjema, ko gre za omejevanje porabe elektrike pri cestni razsvetljavi. Tako so nekatere ulice in križišča cele noči zaviti v temo, medtem ko okrog nekdanjih vojaških stavb vse noči veselo svetijo ulične svetilke. Črnomaljši ugrabijo, ali zato, ker je stražarjev strah noči ali pa za razsvetljavo preganjajo duha JA. Slednje jim je doslej kar dobro uspevalo.

Sprehod po Metliki

FANTJE IZ ATELJEJA ZA UMETNOST in obrt so pričeli prodajati tudi staro pohištvo. Tako so se pridružili Vuksiničevim slikam, Skolbrovim kipom in spomnikom ter uslugam Vinskoga s področja gradbeništva in notranje opreme še stare omare, stoli, ogledala itd. V trgovini je zaposleno dekletko, ki svetuje in prodaja, če ne dela drugega, pa vsaj dežura, da lahko pridejo resni kupci do želenega tudi v času, ko v Ateljeju ni nobenega od ustvarjalcev.

VSE VEČ JE PRODAJALCEV, ki obiskujejo podjetja, šole, vrtnice in druge ustanove, da bi spravili v promet izdelke, ki so sicer na voljo tudi v trgovinah. Pripravi so, da bo ponudba na terenu učinkovitejša. Največ je na voljo tekstilnih izdelkov, nato čistil in kozmetike, najdejo pa se tudi takšni, ki ponujajo magnetne zapesne zoper migreno, išijas, bolečine v hrbtenici, zvišan krvni pritisk in morda še impotenco.

VSE POGOSTEJE JE SLIŠATI STAVEK: »Ko bom velik, bom carinik na Gorjančih.« Najverjetneje gre samo za štos, ki so si ga izmislili duhoviteži, da bi zabavali sicer dokaj zamernino ljudstvo. Če pa računamo za dejstvo, da je v vsaki šoli vsaj pol resnice, potem bi veljalo zmeraj bolj razširjeno misel strokovno razčleniti. Morda je v ozadju strah pred priključitvijo Bele krajine k Hrvaški, mogoče pa skriva poved celo željo, da bi se to res zgodilo. »Kjer je dim, je tudi ogenj,« pravi pregovor.

Trebanjske iveri

(JUGO)INSPEKT — Trebanjski kmetje se jezijo, ker so jim v občinskem proračunu odmerili tako malo denarja, kolikor ga dobijo na primer kmetje majhne gorenske občine Tržič, je povedal Tone Strah na nedeljskem zboru podružnice SKZ—LS. Kmet Janez Majde iz Luže in številni drugi rejci pa se hudejejo, ker menijo, da jih Emona in ljudje, ki so jih se zaposlili nekoč po navodilu Beograda, goljufajo ob odkupu živine in pri njenem razvrščanju v kakovostne razrede.

JAZBINŠEK — Minister za varstvo okolja in urejanje prostora Miha Jazbinšek je zaradi zasedanja parlamenta toliko zamudil na petkovo otvoritve črpališča vodovodnega sistema Temenica v Radanji vasi, da je vrvice prerazel njegov pomočnik. Je pa Jazbinšek pridrvel na večerjo v lovsko kočjo v Velikem Gabru, od koder se mu je sicer spet mudilo, a je v sproščnem in glasnem kramljanju po obedu s svojimi domisljicami izborna zabaval družbo. Denimo o tem, kako je stara vlada imela slabo ljudstvo in dober parlament, da pa je zdajšnja skupščina še zmeraj boljša kot ta vlada. Jazbinšek je pojasnil, zakaj je sedanja vlada slaba in kako ga »obstoječji mandat ruši prek g. Buserja.« Naredil je tudi model, kako bi metropola lahko postala občina, ki bi sprejela radioaktivne odpadke, regionalno središče pa tisti kraj, ki bi imel urejeno sanitarno depozitno itd. Skratka, še po Jazbinškovem odhodu so se mnogi veselo muzali, češ, zdaj pa že vedo, zakaj ima gospod minister posebno obarvan del telesa, ki je postal njegov simpatični zaščitni znak.

- Moja naloga žurnalista ni, da urejam zmedo, temveč da od nje živim. (E. H. Milharčič)
- Življenje ni nikoli nekaj, je le priložnost za nekaj. (Hebbel)

IZ NAŠIH OBČIN IZ NAŠIH OBČIN

ČRNO MELJ: 3. ABONMAJSKI KONCERT

ČRNO MELJ — V organizaciji Glasbene mladine pri Glasbeni šoli Črnomelj bo 6. aprila ob 20. uri v črnomaljskem kulturnem domu 3. abonmajski koncert. Nastopila bo mlada harfistka Mojca Zlobko iz Ljubljane. Od 27. marca do 10. aprila pa bo s pomočjo Glasbene mladine odšlo s posebnimi avtobusi v Ljubljano okrog tisoč mladih. Ogledali si bodo Mozartovo opero Lažnja vrtinca. Ponovno se bodo Belokranjci lahko s posebnimi avtobusom odpeljali tudi na ogled Hoffmannovih pripovedk, in sicer v četrtek, 9. aprila, ob 15. uri. Prijave sprejemajo v Miniartu, tel. 51-543.

O LOKALNI SAMOUPRAVI

ČRNO MELJ — Pretekli četrtek je črnomaljska podružnica SKZ-Ljudske stranke pripravila okroglo mizo o novi lokalni samoupravi, na kateri je kot gost sodeloval dr. Gorazd Trpin z Inštituta za javno upravo iz Ljubljane. Črnomaljsko občino naj bi po novem razdelili v tri občine s sedeži v Črnomlju, Semicu in Vinici, sicer pa se bodo o novih občinah ljudje lahko izrekli na referendumu.

ADLEŠIČ — DIREKTOR AGENCIJE

ČRNO MELJ — Upravni odbor Agencije za razvoj je sprejel svoj statut, za katerega je dal soglasje tudi občinski izvršni svet. Prav tako je upravni odbor potrdil direktorja Agencije, in sicer Rajka Adlešiča, sedaj zaposlenega v Beltu. Novi direktor naj bi začel delati čim prej, agencija pa ima prostore v črnomaljski »beli hiši« na Kolodvorski 34.

KAKŠNA SO STAVKONA PRAVILA?

ČRNO MELJ — Demosove delegate je na zadnjem zasedanju skupščine zanimalo, kdo je odgovoren, da je stavka v zdravstvenem domu potekala v nasprotju s stavkovnimi pravili, saj so bila glavna vrata zaklenjena, tako da pacienti na konec stavke niso mogli počakati v topli čakalnici. V.d. direktor doma je pojasnil, da je stavko organiziral sindikat, katerega člani so se na sestanku odločili, da bo stavka od 7. do 9. ure, ko je sicer največ pacientov, saj bo tako stavka bolj učinkovita. Sklenjeno je bilo, da bodo glavna vrata sicer zaklenjena, zato pa bodo odprta »dežurna« vrata, delala pa je tudi dežurna služba. V.d. direktor je tudi menil, da stavk v zdravstvu ne bi smelo biti, toda sam proti sklepu stavkovnega odbora ne sme ukrepati. V Demosu pa so menili, naj proučijo zakonodajo, ki določa, kako se sme stavkati v zdravstvu.

MATERINSKI DAN

GRIBLJE — V Gribljah so pretekli teden praznovali materinski dan. Praznovanja se je udeležilo veliko mater in starih mam, ki so bile s praznovanjem zelo zadovoljne. Ugotovile so, da tovrstnih prireditev v kraju manjka, zato so se odločile, da bodo s praznovanjem, kakršno je bilo letos prvič, nadaljevale tudi v prihodnje. Pri organizaciji sta se izkazali predvsem krajevna skupnost Griblje in podružnična šola, v kulturnem programu pa so nastopili učenci iz Gribelj, ki obiskujejo bodisi gribeljsko ali črnomaljsko osnovno šolo.

Ne gre za obdelovalno zemljo

Cerkev zahteva predvsem vrnitev odvzetih funkcionalnih zemljišč ob sakralnih objektih — S srečanja duhovnikov in predstavnikov občine

TREBNJE — V trebanjski občini bodo naredili celovito analizo potreb po obnovi bogoslužnih objektov, pri gornjarjih pa preverili, ali ti v resnici še kar naprej izsekavajo (navkljub moratoriju) gozdove, so sklenili na nekoliko zapoznelem novoletnem srečanju petih duhovnikov in nekaterih trebanjskih občinskih funkcionarjev.

Precejšnjo pozornost so posvetili denacionalizaciji, pri čemer je šentrupeški župnik Janez Vidic poudaril, da cerkvi ne gre za obdelovalno zemljo, ampak zahteva nazaj le odvzeta funkcionalna zemljišča, predvsem okoli bogoslužnih objektov. Tako »vsi v zraku« posest na Veseli gori, Križev pot, kjer je bilo cerkvi od kapelice naprej vse odvzeto, nadalje na Gorenjih Jesenicah, kjer po pozdavi na temeljih stare mežnarje ni poti do cerkve, in še bi lahko naštevali. Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine je evidentiral vse, kar smo delali, tudi obnovljena znamenja v Bistrici, v Prelesju so obnovljena in popisana. Problem lastništva ni pri cerkvah, kjer je popisani vsak kamen, poglavje zase pa so gradovi,« meni župnik Vidic.

Rina nadaljuje s pretrgano tradicijo

V Župančičevi hiši znova prodajalna

DRAGATUŠ — V Dragatušu so v začetku marca dobili tretjo prodajalno z mešanim blagom, kar ne bi bilo nič posebnega, če ne bi imela hiša, v kateri je bila odprta, zanimivo preteklost. Od leta 1880 do 1892 je imel namreč v tej hiši trgovino Franc Župančič, oče pesnika Otona. Pred natanko sto leti je hišo prodal Jožefu Štefaniču-Zapujcu, ki je nadaljeval s trgovino, pozneje pa jo je prevzel sin Franc. Leta 1942 so jo zaradi vojne vihre zaprli. Po petdesetih letih pa je Rina Štefanič, žena Zapujčevega vnuka Rajka, v istih, vendar obnovljenih prostorih, kot je bila prodajalna nekdanj, znova odprla trgovino.

»Čeprav imamo pri hiši gostilno, sem si vedno želela prodajalno, kajti po izobrazbi sem trgovka. Zavedam se, da je konkurenca med trgovinami v naši vasi velika, kar je za kupce dobro, saj se moramo trgovci zelo potruditi, da jih pridobimo. Pri nas se prilagajamo tudi tako, da je prodajalna odprta do 21. ure.«

Sicer pa so lani pri Štefaničevih razširili in posodobili tudi gostilno. Za goste imajo na voljo 120 sedežev, pa tudi 10 ležišč. Število slednjih nameravajo še povečati, gradijo pa tudi dve igrišči za tenis. »To



Rina Štefanič delo nam gre počasi od rok, kar napreduje glede na to, koliko imamo svojega denarja. Res, da smo pripravili tudi program za nepovratna sredstva, a ni bil odobren,« pripoveduje Rina ter pristavi, da poleg stalnih gostov, ki prihajajo predvsem iz Italije, pričakujejo tudi druge, vključni pa so se tudi v agencijo za kmečki turizem Vas. M.B.-J.



SOZVOČJE — Na srečanju z duhovniki je predsednik občinske skupščine Trebnje Ciril Pungartnik predlagal naj bi se jeseni ponovno dobili, da bi preverili, kaj se je premaknilo od tega srečanja. To in še nekatere pobude so mitrenski dekan Janez Petek in njegovi kolegi sprejeli z zadovoljstvom. (Foto: P. P.)

VIŠJE CENE KOMUNALNIH STORITEV IN NAJEMNIN

TREBNJE — Trebanjski občinski izvršni svet je na seji pretekli četrtek predlog Komunele sklenil dovoliti povečanje cen komunalnih storitev od 1. marca za 20,3 odst. Po besedah Branke Kržič iz sekretariata za družbeno planiranje in gospodarstvo naj bi po novem povprečna družina za komunalne storitve poslej odštela okrog 1100 tolarjev mesečno. Vlada je tudi sklenila, da se s 1. aprilom povišajo najemnine za občinska neprodana stanovanja za 21,6 odst. oz. za 80 odst. rasti življenjskih stroškov, medtem ko se najemnina za poslovne prostore povečuje za 100 odst. razzi maloprodajnih cen.

Odvalil se jim je kamen od srca

V črnomaljski občini sprejeli predlog proračuna — Uskladili želje, čeprav vsi ne bodo povsem zadovoljni — Več predvsem za zdravstvo, šolstvo, kmetijstvo

ČRNO MELJ — Čeprav so delegati v črnomaljski skupščini kar tri ure vrтели številke v predlogu občinskega proračuna in jih usklajevali, jim je na koncu proračun le uspelo sprejeti.

Delegatov ni prevč zanimalo, kje bodo na občini vzeli denar, ampak so se predvsem zavzeli, da bi še več dobili tisti, ki so pomoči najbolj potrebni. Čeprav so na koncu sprejeli amandmaje, ki bodo občinski proračun obremenili za dodatnih 18 milijonov tolarjev, vseh potreb in obveznosti s tem niso uspeli pokriti. Že pred tem povišanjem pa so v občini načrtovali 282 milijonov tolarjev »težak« proračun, kar je za 50 milijonov tolarjev več, kot so jim priporočili z republike.

Delegati niso sprejeli le »cestnih« amandmajev. Dovolj rok niso dvignili za več denarja za zaporni sloj na cesti Črnomelj-Velika Lahnja in za cesto Rožni Dol-Gaber ter za naložbo v pretočni razvalnar na Butoraju. Pač pa so za zdravstveni dom izglasovali dodatnih 2,5 milijona tolarjev za nakup petih patronažnih vozil. V zdravstvenem domu bo namreč do konca letošnjega leta oprema 100-odst. odpisana; kako pa je s takšno opremo mogoče varno in

učinkovito delati, je drugo vprašanje. V zdravstvenem domu so sicer predlagali, naj bi vozila kupili z denarjem od prodanih stanovanj, ker pa niso prepričani, da bi jim to zares uspelo, so se raje odločili za proračunski denar. In jim je uspelo.

Veliko delegatov se je strinjalo, da morajo več denarja nameniti za dogra-

POSREDOVALNICA ZA DELO MLADIH

ČRNO MELJ — V okviru Mladinskega kulturnega kluba Bele krajine s sedežem v Črnomlju je začel pred kratkim delovati oddelek za posredovanje dela dijakov in študentov. Ta posredovalnica bo omogočila zasebnim podjetnikom, da bodo prišli do delovne sile, dijakom in študentom pa, da bodo s sebi ustreznim delom kaj zaslužili. Oddelek posluje vsak ponedeljek med 12. in 14. uro.

Napoved stavke bila prenačljena?

Šest zahtev stavkovnega odbora Komunele — Menili so, da se bodo glavnege žulja, prenizkih plač, lahko znebili s stavko — Odmrznitev zakona

METLIKA — Kot strela z jasnega je pred tednom dni prišla vest, da bodo delavci metliške Komunele v petek, 27. marca, ob 6. uri začeli stavko, s katero bodo končali šele, ko bo uresničenih šest zahtev, ki jih je v imenu 19 delavcev podal stavkovni odbor. Toda še isti dan se je izkazalo, da ni bilo pravih razlogov za stavko, saj delavci niso izrabili vseh drugih oblik boja za uresničenje svojih zahtev. Prav tako se je izkazalo, da bi bil lahko razlog za stavko le prva zahteva — torej povišanje plač za najmanj 50 odst. — medtem ko je druge moč rešiti na drugačen način ali pa so celo stvar poslovne odločitve.

Nizke plače so tudi največji »žulj« delavcev Komunele že od sredine lanskega leta, ko so začeli s preoblikovanjem v javno podjetje. Potem pa jih je udarila še zamrznitev teh nizkih plač. Večkrat so poskušali doseči sporazum glede plač z ustreznimi republiškim ministri, predvsem kar se tiče uveljavljanja kolektivne pogodbe za njihovo panogo. A so na ministrstvih dobili negativne odgovore s pojasnilom, da kolektivna pogodba sicer velja, razen tarifnega dela. S sindikatom pa se jim je uspelo dogovoriti, da bi delavcem priznali dodatke k plači glede na težke pogoje dela,

s čimer se je strinjala tudi skupščina občine kot ustanovitelj, a SDK ni dovolila izplačila. Če bi lahko izplačali plače po kolektivni pogodbi, na Komunalni zagotavljajo, da bi lahko to zahtevo črtali s seznama stavkovnega odbora. V podjetju imajo tudi že pripravljene za podpis pogodbe o zaposlitvi, vendar so delavci, namesto da bi jih podpisali, vrnili članske izkaznice svobodnega sindikata in napovedali stavko.

S skupščine občine so jih pri tem opozorili na odgovornost ob stavki, saj gre za javno podjetje s posebnimi opravili, z izvršnega sveta pa, da je

ditev šole v Semicu in adaptacijo podružnice v Adlešičih. Čeprav so bile zahteve v začetku večje, pa so se na koncu zadovoljili s predlogom IS, da vsaki šoli namenijo dodatnih 8 milijonov SLT.

Za ZKO in prireditve so namenili po 100 tisočakov več, vendar ne na račun občinske reprezentance, kot je bil prvotni predlog. Prav tako bodo namesto 200 tisočakov za vzdrževanje kulturnih domov namenili trikrat večjo vsoto. Zaradi prenizke vsote za kmetijstvo pa so se razhudili kmetje. Niso razumeli, kako to, da za politične stranke v občini namenijo le nekoliko manj denarja kot za kmetijstvo. Svoje zahteve pa so utemeljevali tudi s tem, da v nobeni od dolejških občin niso za kmetijstvo namenili manj kot poltretji odstotek proračuna, v črnomaljski pa le 1,8 odst. Na koncu so le dobili zadoščenje, saj naj bi letos za kmetijstvo namenili 3 odst. predlaganega proračuna. Še vedno pa so ostala v proračunu nerešena vprašanja financiranja otroškega in zdravstvenega varstva, požarne varnosti in denacionalizacije.

M. BEZEK-JAKŠE

plaće moč popraviti le po legalni in uradno javljani poti, seveda v okviru realnih možnosti. Priznali so tudi, da si direktor zelo prizadeva za dobrobit Komunele.

• Kar zadeva ostale zahteve stavkovnega odbora, je direktor zagotovil, da bodo vključili v pravilnik tudi letne zdravniške preglede delavcev, ki odvražajo smeti, nove zaposlitve pa so nujne. Zlasti pri oskrbi z vodo, pa tudi zato, ker obseg del narašča. Denar od dveh prodanih stanovanj in deleža pri tretjem je na žiro računu podjetja in znatno vpliva na likvidnost podjetja.

Direktor Komunele Jože Mihelčič pa je pojasnil, da bodo, če bo odpravljen zakon o omejevanju plač, le-te za marec višje za 69,13 odst., upoštevaajoč 11,58 odst. eskalacijske stopnje za marec. M.BEZEK-JAKŠE

Kmetu znanje in priznanje

METLIKA — Člani metliške podružnice Slovenske kmečke zveze-Ljudske stranke so bili nekoliko razočarani nad skromnim obiskom na njihovem 2. občnem zboru. Vendar so priznali, da so za to krivi tudi sami, ker so se v preteklosti obnašali preveč apolitično, čeprav so poudarjali, da so se že doslej obnašali kot ljudska stranka, so največ časa namenili kmetijski problematiki.

Opozorili so, da se kmetje premalo zavedajo, kako pomembna je pripradnost stranki, ki je postavila kmečko vprašanje na višjo raven. Toda četudi je v zadnjih desetletjih stanovska zavest pri kmetih precej splahnela, se bodo morali začeti zopet zavedati, da nihče ne bo mislil namesto njih, je bilo slišati na občnem zboru. Sicer pa so si v metliški podružnici stranke, ki naj bi se na bližnjem kongresu preimenovala v Slovensko ljudsko stranko, zadali natančen program za letošnje leto. Tako si bodo prizadevali predvsem za jasnejšo dolgoročno kmetijsko politiko v občini, kjer bodo upošteevane posebne belokranjske razmere. Seveda ne bodo šle mimo njih volitive, ki naj bi bile, kot je bilo slišati, decembra, ter zakon o zadržgah. Obljubili pa so tudi, da bodo še naprej kritični do napak občinske vlade, ki bi se morala temeljiteje lotiti reševanja problemov v kmetijstvu. Puške ne bodo vrgli v koruzo niti v skupščini, kjer imajo sicer največ delegatskih mest od vseh strank, vendar so vseeno v opoziciji in s svojimi pobudami težko prodrejo. V spravi so opozorili na reševanje stanovanjskih vprašanj, študentske politike, socialnih pomoči in ugodnih kreditov. Pohvalili so kmetijsko svetovalno službo, še enkrat so podprli pobudo stranke, naj bo novi občinski praznik na martinovo, izvolili pa tudi novega predsednika podružnice inž. Slavka Dragovana.

Gost dr. Stanko Busar je spregovoril o vplivu kmetijstva na ekologijo ter o izobraževanju kmetov. Opozoril je, da

imajo učenci kmetijskih šol premalo praktičnega pouka na posevstvih, ker so jim bila odvzeta, zato si stranka prizadeva, da bi šole dobile nazaj izgubljeno lastnino. M. BEZEK-JAKŠE



Slavko Dragovan, novi predsednik metliške podružnice Slovenske kmečke zveze — Ljudske stranke

BO DENAR ZA KLAVNICO?

TREBNJE — Že v lanskem občinskem proračunu so Trebanjski predvideli nekaj denarja tudi za gradnjo klavnice. Začetek gradnje se je zavlekel in so ga preložili na letošnje leto. V občinskem proračunu naj bi zagotovili potreben denar za naložbo, ko bodo pridobili vse potrebne listine. Ne bi bilo slabo, ako bi pridobili oz. izdelali dodaten temeljit izračun o ekonomski upravičenosti klavnice, da se ne bi kdaj pozneje morebiti kdo tepel po glavi, če bi se tudi trebanjska klavnica soočila z izgubo zaradi prevelikih zmogljivosti oz. premajhne izkoriščenosti.

Z delavci do vzpona gospodarstva

Poslanski večer z Janezom Kocijančičem namenjen gospodarskim vprašanjem

KOČEVJE — V sredo, 25. marca, sta bila gosta rednega mesečnega srečanja članov in simpatizerjev Stranke demokratične prenove Kočevje, ki jih stranka prireja pod skupnim nazivom »Poslanski večeri«, člana predsedstva SDP Slovenije magistra Janez Kocijančič in Metka Tekavčič. Spregovila sta o aktualnih gospodarskih vprašanjih ter potrebi in možnostih rešitve gospodarske krize.

V uvodnem delu razgovora se je mag. Kocijančič dotaknil nedavnih dogodkov v republiški skupščini. V zvezi z novima mandatarjema, od katerih, po njegovem mnenju, nobeden ne bo dobil v parlamentu potrebne večine, je povedal, da je SDP odrinjena v ozadje, čeprav želi sodelovati, ne sicer toliko pri izbiri mandatarja, kot pri pripravi vsebine programa dela nove vlade, iz katerega pa bi morale izhajati tudi kadro-

ske rešitve. »SDP ne želi biti samo glasovalni stroj«, je še poudaril mag. Kocijančič, ki meni, da bodo dokončno rešitev prinesle šele nove volitve, ki bodo v oktobru.

Mag. Kocijančič je dejal, da krivde za sedanjo gospodarsko krizo ne gre vedno znova zvržati le na napake iz preteklosti, saj je zanjo kriva tudi nesposobnost Demosove koalicije. Ker kriza ustvarja atmosfero socialnih konfliktov, je potrebno čimprej priti do novih gospodarskih izhodišč za nov gospodarski cikel. Pri tem je omenil kot možne rešitve socialni pakt oziroma družbeni dogovor o zamrznitvi vseh ključnih dejavnikov inflacije, politiko cen, ki ne bo dopuščala naraščanja cen osnovnih življenjskih potrebščin, centralno davčno politiko in dolgoročno

proračunsko načrtovanje, v katerem bi primanjkljaj oziroma javni dolg, ki se ustvarja sedaj, pokrivali v prihodnosti za nazaj. Ob tem je omenil tudi prednosti nekdanjega samoupravnega sistema, v katerem so podjetja lahko delovala veliko bolj samostojno kot sedaj, ko se

● **Potrebo po razvijanju delavskega soupravljanja, ki lahko prispeva k večji uspešnosti podjetij, je poudarila tudi mag. Tekavčičeva, ki je tudi povedala, da je osnovni cilj ekonomskega programa stranke, naraščanje življenjske ravni z oživitvijo regijske razvitosti. Oživitve gospodarstva bi najlažje dosegla združena levica, katere cilj bi bila gospodarsko napredna in pravična družba.**

vse centralizira in se skuša državiti. Izrazil je tudi svoje nestrinjanje z vodenjem monopolne politike na področju kmetijstva in z zakonom o denacionalizaciji.

M. LESKOVŠEK-SVETE

ŽALNA KOMEMORACIJA

MAKOŠE PRI RIBNICI — V jutranjih urah 25. marca 1944 so zaradi izdajalstva v tem kraju Nemci in domobranci iz Kočevja in Ribnice obkrožili borce bataljona 9. brigade in jim prizadejali velike izgube. Ob tej obletnici je bila žalna komemoracija. Nekaj manj kot sto udeležencev je obudilo spomin na mrtve borce in tudi na dogodke iz tistega obdobja, ki so se dogajali v Ribniški dolini.

V. D.

VODSTVO SEVNIŠKIH IZGNANCEV

SEVNICA — Na prvi seji odbora krajevne organizacije Društva izgnancev Slovenije v Sevnici so za predsednika izbrali prof. Jožeta Bogoviča, upokojenega ravnatelja sevniske osnovne šole Slava Kladnika, za tajnico in hkrati namestnico predsednika Simono Jakš in za blagajničarko Elko Grlic.

Trdi navzven, a mehki pod kožo

Srečanje poslovnih partnerjev in prijateljev kočevske Opreme

KOČEVJE — Minuli petek je bilo v kočevski Opremi srečanje poslovnih partnerjev in prijateljev Opreme pod geslom **Kakovost, poslovnost in kultura**. Poleg delavcev podjetja so se srečanja udeležili številni javljeni gostje iz gospodarskega in političnega življenja v občini in od drugod.

»Tržno gospodarstvo ne priznava skromnosti in nežnosti, ampak image in agresivnosti«, je dejal predsednik podjetja Božidar Zajc ob pojasnitvi razlogov za organizacijo srečanja, katerega namen je bil predstavitev Opreme tako v luči dobrega gospodarja kot ljubitelja umetnosti. Opremin simbol — slon, ki ga je umetniško upodobil slovenski akademski slikar in kipar Janez Boljka, po mnenju predsednika Zajca dokaj verno odraža vse tisto, kar v Opremi danes so, in sicer: moč, stabilnost in trdost, pa tudi nežnost, ki pa navzven ni vidna.

Od začetka prenove v letu 1989 do danes so v Opremi nadomestili več kot 75-odst. izdelkov z novimi, sodobnejšimi, ki jih tudi uspešno prodajajo. V razstavnem prostoru v novi zgradbi Horak so si gostje lahko poleg razstavljenih del Janeza Boljke ogledali tudi celo vrsto teh novih izdelkov, med katerimi gre omeniti predvsem paleto oblačil, prekrival in pokrival iz aramidnih vlaken, pa tudi tretjo generacijo laboratorijske opreme in medicinskih pripomočkov.

V Opremi se danes ne morejo prito-

Premalo glasov za nezaupnico predsednikoma

S ponedeljkeve seje skupščine v Ribnici

RIBNICA — Čeprav naj bi v ponedeljek na skupni seji vseh treh zborov ribniške občinske skupščine že prvič poskusno delali po novem poslovniku, niso ravnali tako, zato je bila razprava dolga, vendar pa, v nasprotju s pričakovanji, tudi dokaj umirjena.

Dnevni red je ostal nespremenjen, čeprav je predsednik družbenopolitičnega zbora Benjamin Henigman predlagal, da bi najprej glasovali o pobudi za glasovanje o zaupnici predsednika Izvršnega sveta Janezu Henigmanu in predsedniku Skupščine občine Ribnica Francu Miheliču in šele nato o osnutku odloka o proračunu za leto.

V zvezi s proračunom so poslanci zahtevali vrsto pojasnil, največ pripomb pa so imeli na višino sredstev, namenjenih za kulturo in pospeševanje drobnega gospodarstva. Menili so, da je kulturi namenjeno preveč denarja, za drobnogospodarstvo pa daleč premalo. Proračun so sprejeli kot osnutek, kasneje pa rahlo spremenjenega tudi kot predlog.

V razpravi o pobudi za glasovanje o nezaupnici je velika večina poslancev menila, da je bila pri prodaji zemljišč storjena napaka. Ker pa so pogodbe na sodišču in bo sodba že v kratkem znana, so nekateri predlagali, da bi počakali do izreka sodbe. Predlog za tajno glasovanje o pobudi ni bil izglasovan, pri čemer je predlagatelj tajnega glasovanja manjkal le en glas. Z javnim glasovanjem pa tudi ni bila podprta pobuda za uvedbo postopka za glasovanje o (ne)zaupnici, saj je za pobudo glasovalo le 16 od skupno 58 prisotnih poslancev.

M. LESKOVŠEK-SVETE



O PRAVILIH LEPEGA VEDENJA — V petek je v Miklovi hiši v Ribnici predaval o pravilih lepega vedenja v poslovnem in družabnem življenju Jože Širčelj, avtor knjige *Žepni bonton in pozneje še njene predelane izdaje. Funkcija bontona je, po besedah predavatelja Širčelja, primerljiva s funkcijo motornega olja v avtomobilu. Da bi kolese medčloveških odnosov lahko kolikor toliko normalno in hitro teklo, je potrebno spoštovati pravila obnašanja. Medsebojno spoštovanje in upoštevanje ter sposobnost poslušati drugega so pri tem zelo pomembni. Predavatelj je spregovoril tudi o rešitvah temah pogovorov v zadregi, kot so, denimo, o knjigah, kinu in televiziji, pri tem pa je poudaril, da je važno biti predvsem dober poslušalec.* (Foto: M. Leskovšek-Svete)

OTVORITEV POKOPALIŠČA

PRIGORICA — V nedeljo popoldan je bila v Prigorici otvoritev novega pokopališča in mrljiških vežic. Predsednik ribniškega izvršnega sveta Janez Henigman je ob tej priložnosti povedal, da je bilo vloženo veliko naporov, da se je zamisel o izgradnji novega pokopališča, ki je še iz časov pred drugo svetovno vojno, tudi uresničila. Vežice so sedaj urejene, za dokončno ureditev pokopališča in okolice pa bo potrebno še marsikaj postoriti. Pred velikim številom zbranega občinstva je pokopališče, vežice, zvon in oltar blagoslovil škof Jože Kvas.

Drobne iz Kočevja

NEZAUPNICA — Nezaupnica, ki so jo delavci Melamina pred kratkim izrekli vodstvu podjetja in s tem direktorju Dušanu Popoviču, ni bila pogojena z nezadovoljstvom nad direktorjevimi deli, temveč nad delom njegovega strokovnega moštva. Zato ni presenetljivo, da se je na razpis za direktorja Melamina, ki je bil objavljen prav zaradi izrečene nezaupnice direktorju, javil tudi dosedanjí direktor Popovič. Kolikor nam je znano, sta se na razpis do sedaj prijavila le dva kandidata, le Popovič pa izpolnjuje vse zahteve za opravljanje te funkcije.

VSE VEČ ODVETNIKOV — Nekateri trdijo, da so nastopili takšni časi, da odvetnikom prav gotovo ne bo zmanjkalo dela. Ravno na to pa računajo tisti mladi pravniki, ki se dandanes odločajo za samostojno odvetniško prakso. Mednje sodi tudi Tomaž Kumelj. Sredi preteklega meseca je v Seškovi ulici 5 v Kočevju odprl odvetniško pisarno, ki je odprta vsak delavnik od 7. — 15. ure (tel. 853-671). Občani Kočevja se bodo posej lahko odločili kar med tremi odvetniki, saj se je poleg Lada Orla, ki ima že uveljavljeno odvetniško pisarno, in Tomaža Kumlja za samostojno odvetniško prakso odločil tudi Marjan Bastar.

MAMILA V ŠOLI — Govorice, da so v osnovni šoli v Stari Cerkvi našli mamilu, niso bile le govornice, čeprav zanesljive potrditve tega nismo uspeli dobiti ne od ravnateljice kočevske osnovne šole Petra Šobarja, ne od kočevskih policistov. Čeprav gre za mehke droge, za katere se nekateri zavzemajo, da bi jih celo legalizirali, so nekateri pošteno prestrašeni. Razumljivo, da med slednje sodijo predvsem starši šolobveznih otrok.

Ribniški zobotrebcí

KONEC NEGOTOVOSTI — Končno je iz Ljubljane prispela dolgo pričakovana potrditev, da carinska izpostava v Ribnici bo. Lokacija v Ribnici dokončno še ni potrjena, po vsej verjetnosti pa bo v prostorih, kjer je sedaj Inlesov salon stavbnega pohištva. V kolikor bo vse potekalo tako, kot bi sicer moralo, med drugim tudi dogovor z Inlesom, ki je lastnik omenjenih prostorov, bo carinska izpostava v Ribnici pričela z delom morda že v začetku junija.

BREZ RAČUNOVODJE — Tako kot veliko drugih podjetij v Sloveniji ima tudi sodrški Donit delavce na čakanju na delo doma. Čeprav je to v današnjih časih prej pravilo kot izjema, pa je Donit zaradi tega vseeno vzbudil pozornost. Pa ne zato, ker je bilo, denimo konec februarja, od okoli 170 zaposlenih približno 100 delavcev na čakanju, marveč zato, ker so bili v začetku februarja poslani na čakanje tudi vodja kadrovske službe, vodja nabave in, kar je najbolj nenavadno, tudi vodja računovodstva. Kako lahko dela podjetje v času priprave zaključnega računa brez računovodje, je Donit že dokazal. Samo po sebi pa se zastavlja vprašanje, zakaj je moral računovodstvo v času zaključnega računa, ko ima vendar največ dela, na čakanje, če naj bi veljalo, da se delavce pošlje na čakanje, če zanj v podjetju ni dela.

Sevniški paberki

GASILSTVO — Na petkovem letnem občnem zboru sevniske občinske gasilske zveze je dr. Branko Božič kakšne četrte ure tako vzneseno in zanimivo govoril o gasilstvu nasploh in 40-letnem delu gasilske šole Slovenije (razstava o tej je bila na ogled v avli sevniskega gasilskega doma), da so gasilci odnesli več, kot če bi jim kdo dve uri rožice sadil. Kdor zna, pač zna!

MANDATAR — Prav zanimivo bo videti in slišati, ali bo slovenski parlament 8. aprila, ko se bodo poslanci opredeljevali do pobude večine strank do nezaupnice Peterletovi vladi, spet deloval »kot skregana čreda« in bodo poslanci spet »nekje v podhođu, podvozju, pod popkom nategovali potrpljenje ljudi«, kakor se je izrazil sevniki poslanec v zboru občin dr. Cveto Gradišar ob Volčjevem poizkusu, da bi spodnesel Peterleta. Vprašanje Gradišarja na tej seji parlamenta: »Ali hočemo imeti kelih upanja in želja ter možnosti ali kahlo blokad in iluzij?« bo sicer še lep čas aktualno, čeravno se mnogi bolj reziyo ob takih nastopih, ker jih, preprosto, ne razumejo ali jih bolj pogosto dojamajo. Po Gradišarjevih besedah so med temi predvsem intelektualci.

PIVEC — V zadnji številki mariborskega »D« je v intervjuju s šefom mariborskih prenoviteljev in enim izmed vodilnih mož SDP Slovenije, Francijem Pivcem, zapisano, da naj bi v glasilu sevniskega župnijskega urada vsiljivo vernikom odsvetovali, da bi volili Kučana. Sevniki župnik Tone Hribernik nam je odločno zanikal, da bi se kakorkoli mešali v dnevno politiko. Hribernik je še napisal ljubeznivo pismo Pivcu in 7 D, da bi zvedel, od kod to krivično obdolževanje.

● *Civilizacija bo v 21. stoletju uničevala svobodo ali pa je ne bo.* (B. Majer)

So delavcem natočili čistega vina?

V Kopitarni po stavki

SEVNICA — Po enotedenski stavki velike večine delavcev sevniske M—Kopitarne, ki se je v torek, 24. marca, opoldne končala, potem ko sta upravni odbor in skupščina podjetja sprejela poglobitve zahteve stavkajočih delavcev (med temi je bil tudi sprejem ponujenega odstopa dosedanje direktorice podjetja Marinke Pucelj-Arandjevič), v Kopitarni zagotavljajo vsem poslovnim partnerjem nemoteno sodelovanje in varnost vseh sprejetih obveznosti.

Dogovorili so se namreč tudi za ukrepe, da bi čimprej nadomestili proizvodnjo, ki je med stavko zastala. Kolikšno škodo je zaradi stavke utrpelo podjetje, še ni znano. Ve se pa, da je v vodo padel »lohn« posel, ustavitvi so morali šivanje zgornjih delov obutve za firmo Andrea in nasploh je bilo med domačimi poslovnimi partnerji, ki so pač prej zvedeli za stavko kot tujci, precej zaskrbljenosti.

Kopitarna je lansko poslovno leto zaključila pozitivno. V februarju je bila povprečna plača 13.800 tolarjev, razmerje med to in najvišjo plačo direktorice pa je bilo 1:4,5. Od novembra lani do konca februarja letos je bilo na čakanju povprečno 50 delavcev, v marcu pa je na čakanju ali, kot pravijo temu v vodstvu, »na sezonski prerazporeditvi« še od 15 do 17 delavcev.

V Kopitarni bi potrebovali za dokapitalizacijo podjetja še okrog 3.000.000 mark. Ko so zaprosili za pomoč poslovni sistem Mercator, da bi jim pomagali pri dokapitalizaciji, so v Ljubljani zaslutili, da bi lahko morebiti kaj zvrtili iz najstarejšega sevniskega podjetja, in so oni podobno zahtevali od Kopitarne. Vsi delavci Kopitarne dajejo 5 odst. plače za t.i. delavske delnice.

»Žrtvovanih« novi poslovni politiki se je čutilo tudi 27 delavcev, ki so v začetku februarja pristali v novoustanovljeni firmi »hčeri« — Koping, d.o.o., ker so pač prevladale ocene, da so v Kopitarni le nekako 50-odstotno izkoriščeni oz. zapreženi. Za ustanovitev Kopinga so v Kopitarni pridobili prispevek republiškega ministrstva za delo za ohranjanje delovnih mest. Strah delavcev Kopinga, da jim bo matično podjetje speljalo te denarce, pa je po zagotovilih novega (starega?) vodstva Kopitarne, kjer je vršilec dolžnosti direktorja Bogdan Liseč, ki je bil med drugim tudi doslej namestnik direktorice, povsem odveč, saj so ravno te dni v Kopingu dobili ta denar.

P. P.

POMLADANSKA AKCIJA ČIŠČENJA OKOLJA

Aprila bo v sevniki občini potekala pomladanska akcija za čiščenje okolja. Občinski sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora bo s pomočjo posebnega štaba vodil to akcijo, v katero se vključuje tudi Turistična zveza Slovenije. Leto 1993 bo v Sloveniji »leto turizma«. Marsikaj bo treba postoriti, da bo naša domovina prijazna, urejena in čista. Za to, da bodo naši kraji prijetni, urejeni, pa ni treba veliko denarja, temveč kanček domiselnosti in obilo dobre volje.

Za takojšnje zaprtje JE, če je tvegano

Sevniška vlada je proti referendumu

SEVNICA — »Zakon o referendumu naj gre v skupščinsko proceduro šele, ko bodo izdelane vse strokovne študije, sprejeta rešitev za nizko in srednje radioaktivne odpadke ter podana rešitev za visoko radioaktivne odpadke,« je stališče sevniske vlade v zvezi z informacijo o začetku skupščinske procedure predloga za izdajo zakona referendumu za zaprtje Nuklearne elektrarne Krško do leta 1995.

Prej ko slej pa je treba dati večjo težo stroki, ki mora še pred razpisom referendumu pripraviti strokovna stališča o vseh prednostih in posledicah zaprtja nuklearke pred potekom njene življenjske dobe. O stališčih stroke pa je potrebno enakovredno seznaniti javnost. Sevniki izvršni svet meni, naj se Jedrska elektrarna v Krškem ne zapre pred iztekom njene življenjske dobe, če obratuje varno, skladno z mednarodnimi predpisi.

Sevniška vlada nasprotuje referendumskemu odločanju o predčasnem zaprtju nuklearke, ker bi skladno z novo ustavo lahko odločilo o predčasnem zaprtju premajhno število ljudi. »V primeru, da je delovanje Nuklearne elektrarne Krško v povečanem riziku, je potrebno elektrarno zapreti takoj, brez referendumu, torej z upravno odločbo,« še poudarja sevniki izvršni svet.

P. P.

Znova odločno proti odlagališču

Sevniška vlada zahteva, da se območje Gorenjega Leskovca črta iz vseh listin kot možna lokacija za trajno odlagališče NSRAO — Zoper vsakršno prisilo

SEVNICA — Sevniški izvršni svet nasprotuje vsakršni, tudi zakonski prisili določanja lokacije, ki ne bi upoštevala stališč lokalnega prebivalstva. Sevniška občina in Posavje sta že ekološko preobremenjena zavaljo krške nuklearke in še nekaterih objektov in bosta s predvidenimi posegi, kot so savske elektrarne, hitra železnica in avtocesta, še bolj obremenjena.

Zaradi teh in še nekaterih drugih razlogov sevniška vlada zahteva, da se možna lokacija za odlagališče nizko in srednje radioaktivnih odpadkov (NSRAO) v Gorenjem Leskovcu na meji med sevniki in krško občino, črta kot primerna za trajno odlagališče radioaktivnih odpadkov iz vseh obstoječih dokumentov. Podobno stališče kot zdaj ob obravnavi 2. stopnje študije za izbor možnih lo-

ževati, da jim gre slabo, čeprav občutijo slabe gospodarske razmere. Zasluga za uspešen razvoj podjetja gre predvsem sposobnosti in prilagodljivosti podjetja.



Božidar Zajc

Delajo na temeljih ekonomskih znanosti, poslovne logike in tržnih zakonitosti. Takšen način dela bi moral postati temelj gospodarjenja v vsej Sloveniji. Da pa bi to lahko dosegli, skupaj z dru-

● **Na srečanju so nekaterim partnerjem in prijateljem Opreme podelili priznanja podjetja Oprema. Grafiko slikarja Boljke so kot Opremino priznanje prejeli: Marko Bokal, generalni direktor Sanolaborja iz Ljubljane, Jože Peterlin, generalni direktor Pionirja iz Novega mesta, Mihael Petrovič, predsednik Skupščine občine Kočevje, Janez Pezelj, tiskovni predstavnik slovenske vlade, dr. Jože Zagožen, direktor II. uprave z ministrstva za obrambo, ki se srečanja ni udeležil, zato je v njegovem imenu priznanje prevzel Tone Krkovič, polkovnik slovenske vojske, in Peter Kovač, Opremin delavec, ki je priznanje dobil ne le zato, ker je dober delavec, ampak tudi zato, ker se ukvarja z umetnostjo.**

gimi uspešnimi slovenskimi podjetji, ki že delujejo na takšnih temeljih, »si moramo zagotoviti vplivnost pri nastajanju zakonodaje in krmiljenju države«, je poudaril Božidar Zajc.

M. LESKOVŠEK—SVETE

razvojno prednost. Prebivalcem v okolici Blance in Gorenjega Leskovca pomeni kmetijstvo poglaviti vir preživljanja. Poleg tega razmeroma gosto območje ni niti najbolj potresno varno. Sevniški izvršni svet opozarja slovensko vlado, naj ponovno prouči možnost odlaganja odpadkov na območju Hrvaške. »Vlada naj prične temeljito seznanjati oz. izobraževati prebivalstvo o načinih odlaganja tovrstnih odpadkov v svetu, saj ugotavljamo, da postaja zadeva vse bolj spolitizirana, pri tem pa je zanemaren njen strokovni vidik,« priporoča sevniki izvršni svet.

P. P.

»DVOBOJ« — Krški vladni možje so se menili, katera firma bo gradila telovadnico pri osnovni šoli v Brestanici. Uraden predlog je bil, naj zida sevniško podjetje Posavje, to pa ni bilo vseh članu izvršnega sveta Tonetu Bučarju, ki je trdil, da bi bilo mnogo bolj prav, če bi gradnjo telovadnice prepustili Pionirju. Vseeno so izglasovali, da bo delalo »Posavje« in Bučar je zapustil sejo. Menda se ne zgodi velikokrat, da bi Bučar odnehal. Vsakršno veselje nad zmago bi bilo prezgodnje. Bučarja so takoj po seji videli v neformalnem pogovoru s člani vlade.

VE — Ravnatelj osnovne šole na Raki namerava iti v pokoj. Ker mu nekako majka nekaj let delovne dobe, si želi, da bi mu jih kupili iz občinskega proračuna. Znesek, ki naj bi iz budžeta romal za omenjeno penzijo, ene deloma vzmira, ker je precej visok. Vrag vedi, kako se bo zgodilo. Domnevno bodo kupili. Šolski šef v odhajanju menda pozna neke neprijetne bolj ali manj zamolčane zadeve in če se mu ne ugodijo, bo povedal, kar ga teži.

PARKI — Menda je grdo in prepovedano imeti v Krškem ob cesti take žive meje, ki zmanjšujejo preglednost ceste. Takih mej je kolikor hočete, kar znova potrjuje, da je prepovedano najslabše. Da bi nasajeno grmičje meščanom kdo izruval, se jim ni treba bati. To pa zato, ker imajo moteče žive meje tudi tisti, ki bi se morali gnati za varen promet po službeni dolžnosti.

MOST — Kostonjčevci ne pravijo zaman dolenske Benetke. Voda je, kaj drugega bi tudi še našli. Manjkajo gondole, te pa bodo v Kostonjčevci verjetno uvedli prav kmalu. Prehod čez Krko po mostovih bo tako ali tako kmalu nemoogo, ker sta oba taka, kot bi vanju treščilo.

Novo v Brežicah

PODOBOST — V Veliki Dolini je nekdo zadnjič vstal izza televizorja vzel smučič in hotel oditi na bližnji breg smučat. Zunaj o kakem snegu ni bilo ne duha na sluha. Izkazalo se je, da je domačin planil na »dilce«, ker se mu je ob buljenju v ekran zazdelo, da zunaj močno sneži. Šlo je za pomoto, kajti migljanje ni predstavljalo sneženja, ampak je pomenilo, da Televizija Slovenija še vedno pošilja v posavsko obmejno območje zelo medlo in migajočo sliko, ki spominja na zimski pogled skozi okno.

LEASING — Primož Rueh je povedal, da bi si kupil mercedesa, če bi imel denar. Zdj ima samo peugeot, in to na leasing. Zanj plačuje obroke po 900 mark, so slišali v Brežicah. Ali se je možakar zmotil v številkah, ali se je slabo slišala. Lahko da ljudem ni šla prav v uho, saj se večina njih z njo ne srečuje prav pogosto.

FASADA — Brežiška glasbena šola je po imenu in sicer kulturna ustanova. Sodeč po njeni zunanosti, neguje zlasti glasbo, ki je stara vsaj sto let. To bi človek sodil po pročelju, ki je izdelano, kot da jih šteje tudi najmanj toliko. Verjetno je fasada oluščena in stolčena zato, ker Brežičani varujejo staro mestno jedro. Ampak pretiravati jim ne bi bilo treba.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 1. do 21. marca so v brežiški porodnišnici rodile: Darja Požek iz Črešnjeva — Uroša, Suzana Ogorevc iz Piršenbrega — Sandro, Tatjana Levičar iz Krškega — Primoža, Janja Perc s Senovega — Urško, Romana Matijašević iz Pakraca — Sandija, Sanja Banjšak iz Risvice — Kristijana, Majda Tomšič s Cirkma — Jožeta, Jožica Kodrič iz Premagovc — Ivana, Božena Šober iz Krškega — Blaža, Mihaela Racman iz Sevnice — Klemen, Kristina Ogorevc iz Dečnih sel — Nino, Meri Svetelšek iz Krškega — Majo, Safija Sinančević iz Brestanice — Irvina, Sonja Remih z Žigarskega Vrha — Aljoša, Irena Umek iz Križ — Gregorja in Majda Sečen iz Sevnice — Jaka.

V času od 21. do 28. marca so v brežiški porodnišnici rodile: Martina Jampnik iz Libne — Petra, Ferenčak — Zibert Andreja iz Gor. Skopje — Katjo, Bernarda Kadivnik iz Vel. Dola — Karmen, Antonija Pečnik iz Vel. Kamna — Miha, Stana Miljevič iz Dobove — Dajana, Marjeta Peterkovič iz Gor. Lenarta — deklico, Ksenija Božičnik iz Podsrede — Andraža, Milena Lapuh iz Brezine — Martino. Čestitamoi!

NEVIDNE STRANI VIDNE UMETNOSTI

BREŽICE — V torek, 31. marca, so v galeriji Posavskega muzeja odprli razstavo Nevidne strani vidne umetnosti, ki jo je pripravila Narodna galerija iz Ljubljane. Na razstavi, ki je že bila na ogled v več krajih, februarja letos tudi v Novem mestu, na vabljen način predstavljata nastanek freske, tabele slike in pripravo jajčne temperre ter oljnih barv. Na ogled so tudi risbe v različnih tehnikah. Poseben del je posvečen kiparskim tehnikam. Razstavo dopolnjuje predvajanje videofilmov o likovnih tehnikah.



IZ NAŠIH OBCIN



IZ NAŠIH OBCIN



Da bi smetili

Spomladansko snaženje

POSAVJE — Tudi v tem koncu sveta, enem južnih predelov »moje dežele«, ljudje verjetno vstopajo v pomladansko čistilniško obdobje. Stalil se je sneg in vsakič, ko nastopi odjuga, postane jasno, da bodo morali nastopiti tudi snažilci. Očitno je tudi v ljudeh na tem območju močna želja, da bi si zasvinjali sleherni grm. Če se v Posavju ne ubadajo s tem, koliko so jo pripravljeno uresničiti, so tu še zmeraj poliamidne nogavice na rečnih bregovih in emajlirani hladilniki v opuščeni gramoznicah. K sreči oziroma žal se vsa nesnaga ne vidi.

Iz poliamida, emajla in številnih podobnih reči nastajajo tudi med Obrežjem in Koprivnico tako imenovana črna smetišča. Ljudje jih pospravljajo v spomladanskih čistilnih akcijah. Lotevajo se jih tudi na poseben način, in sicer z javnimi deli. Slednja so dvakrat koristna: zaposlijo brezposelne državljane, poleg tega opravijo s sintetičnimi iztrebki civilizacije, zbranimi na t. i. črnih smetiščih.

Toda ker so si ljudje tudi za to izmislili javna dela, so kaj smešni, če natančno pomislimo. Videti je, kot bi to različno izumili samo zato, da lahko mečejo nesnago v grape in poote. Zato mogoče sploh ne bi nastajala omenjena smetišča, če ne bi bilo tovrstnih javnih del. Preverjati, ali to drži, pa bi pomenilo dosti tvegati. Ljudje počasi spreminjajo navado in poskus bi moral trajati dolgo obdobje. Teža si niiti na poroznih posavskih tleh, ki lahko veliko »požro«, ne bi mogli privoščiti, saj se že eno zimo naberejo veliki kupi zavrženih stvari.

M. LUZAR

GRADOVI MINEVAJO, FABRIKE NASTAJAJO

LJUBLJANA — V Narodnem muzeju v Ljubljani so v torek, 31. marca, odprli razstavo Gradovi minevajo, fabrike nastajajo, ki sta jo pripravila Matjaž Kos in Matija Žargi, govori pa o industrijskem oblikovanju v 19. stoletju na Slovenskem. Zanimiva razstava bo odprta tri mesece, da si jo bodo lahko ogledali tudi udeleženci svetovnega kongresa oblikovalcev v Ljubljani.

Nekaj zidarjskih

- Ko zidarja ne laja več pes in ga otroci kličejo po imenu, je že predolgo pri hiši.
- Dober zidar v najboljših letih začne opravljati kak drug poklic. Če tega ne stori, postane delovni invalid ali pijanec.
- Uboga zidarjeva žena, ki mora plačevati tako visoko stanarino.
- Polna luna, zidar in ljubezni željna žena istočasno ne gredo vkup.
- Če zidar zvečer ni orodja očistil, ga tudi jutraj ne bo.
- Kadar zidar pri gostilničarju dela, bo še eno leto hodil plačevati dolg.

DUŠAN JERIC

OGLED MLINA

Dekleta iz sedmega razreda smo si ogledale valčni mlin pod Orlico. Mlin je na elektriko, ker je v potoku premalo vode. Če bi naredili jez, bi ob večjem deževju poplavilo pol vasi. Mlin je začel obratovati leta 1987. V njem meljejo pšenico, ajdo in koruzo. V mlinu delata samo gospod in gospa Bastele. Gospa je v mlinu izgubila že tri prste, ki je med koruzo videla košček železa in ga hotela pobrati. V mlinu imajo vedno več dela, ker je kruh v trgovinah drag, zato ga gospodinje že raje spečejo doma.

SANDRA NOVAK
Nov. krožek - Veseli vrabčki
OŠ Artiče



Ani Radej

Dunajčanka Ani

DUNAJ — Pravijo, da pusti trebuh zunaj, če greš na Dunaj. Za Dunaj pri Krškem bi se lahko reklo, da si oprtaj koš, če si v tej vasi. Domačini namreč skoraj ne poznajo položne poti, tako hribovit je posavski Dunaj. »Vse smo morali v koših znesti. Mučniško smo trpeli. Koši so bili težki, pretežki,« pravi Ani Radej, ena od Dunajčank. Ani je sicer prepričana, da so ljudje v veliki zmoti o Dunaju. »Včasih so rekli, da smo bogu za hrbtno, pa nismo. Pridejo sorodniki, pridejo ljudje, ki imajo vikende, pridejo izletniki, pride ljudi, da ne bi nobeden verjel,« pravi.

Danes je živeti tukaj veliko lažje kot prej, ko je bilo v teh krajih delo »strašno štrpacno«. Lažje je danes življenje Dunajčanov zaradi elektrike in telefona, zavoljo cest, ki so zamenjale prejšnje »zajčje steze«, zaradi telefona, s katerim se pogovorijo s sorodstvom, ki se je odselilo v dolino. Ani dobiva družinsko pokojnino. Prejemek ni velik, zato kmetica prodaja tudi mleko. Tak in drugačen kraj je še vedno Dunaj. Ob tem se človek nehoti spomni, da uživa vas zaradi imena precejšnje pozornosti. Pred leti so verjetno ravno zaradi take pozornosti prišli na Dunaj in se oglasili tudi pri Radejevih Pavlihovi nagradi. Časopis je organiziral za bralce izlet na Dunaj. Kaže pa, da so šli na izlet v bližino Krškega, in ne v Avstrijo.

L. M.

Tehtanje skupne občinske vreče

Izvršni svet o letošnjem občinskem proračunu — Podjetništvo bi potrebovalo več — V kaj vlagajo kmetijci? — Krško — lepo urejeno mesto — Za KATV

KRŠKO — Krški občinski proračun za 1992. leto znaša v osnutku dobrih 736 milijonov tolarjev. Kaj bi si v krški občini lahko plačali s takim zneskom in kako bi ga najpametneje razdelili porabnikom, so se pogovarjali na nedavni seji občinskega izvršnega sveta.

Glede na razprave in predloge z omenjene seje, bi izvršni svet naredil prav, če bi namenil več kot samo predvidenih 20 milijonov tolarjev za pospeševanje razvoja podjetništva. Manj jasno je stališče članov vlade o tem, kako naj se izvršni svet obnaša do kmetijstva. Petnajst milijonov slovenskih tolarjev, kolikor jih dejavnosti namenja osnutek proračuna, je po prepričanju občinskega resornega sekretarja odločno premalo. Znotraj zneska, ki naj bi ga dobil sekretariat za kmetijstvo, gozdarstvo in veterinarstvo, bi morali nameniti več sredstev za kreditiranje kmetov. Vendar se nekaterim zdi, da bi kazalo temeljiteje premisliti, za kaj in komu gre kmetijski denar. Verjetno so prepričani, da v

občini Krško s kmetijskim denarjem plačujejo tudi nekatere nepotrebne raziskave in slabe naložbe v zemljo in

PLAZ BURI DUHOVE

KRŠKO — Po nekaterih informacijah so nekateri prebivalci v Preradolu nezadovoljni nad počasnim reševanjem težav, ki jih povzročajo drsenje zemlje na enem od tamkajšnjih področij. Novembra leta 1991 je plaz zasul cesto, ta material je odstranil bagerist, ostala pa je jeza domačinov, ki menijo, da je strojnik opravil delo malomarno. Kmetovalci, ki jim je omenjeni plaz povzročil tako ali drugačno škodo, pričakujejo, da bo kaj zoper plazove ukrenila občina Krško.



LJUDJE IN ORGLE — V župnijski cerkvi na Čatežu ob Savi je v nedeljo popoldne ljubljanski nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar blagoslovil nove orgle. Lepo okrašena cerkev je bila premajhna za številne vernike, ki so prisostvovali veliki slovesnosti. Dr. Alojziju Šuštarju so na koncu maše, v kateri je osebno nagovoril zbrane, farani izročili kot priložnostno darilo hleb kruha, vino in cvetje. Na fotografiji: nadškof pred verniki. (Foto: M. Luzar)

Podjetnim se precej mudi

Kako v Brežicah izkoristiti mestni prostor?

BREŽICE — Ob ugibanjih, koliko bi utegnili imeti oken mestni vodovodni stolp, kamor vstopa banka, so v Brežicah v obtoku tudi vprašanja, kako se ljudje obnašajo do pravno varovanega mestnega jedra. Podjetni državljani pišejo prošnje, da bi jim državna uprava dovolila postaviti v primerno obiskanih mestnih predelih prehranjevalne hišice z na hitro pripravljenimi jedili. Poleg tega bi radi naredili še kaj, čemur bi se

uradno reklo poseganje v prostor. Za vse to trenutno nimajo prav nobenih možnosti, menijo na občini Brežice. Kje in kako lahko kaj postavijo, bi prosilec povedali urbanisti. Ti pa čakajo na strokovne podlage novomeškega Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine. Zadnji rok, ko naj bi jih pristojna področna ustanova predala Brežičanom, je letošnji 10. april.

Ob tem, ko zlagoma nastajajo te osnove in celovito zasnovan ureditveni dokument za brežiško staro mestno jedro, domačini pospešeno razmišljajo, kako bi se dalo razpoložljivi mestni prostor kar najbolje izkoristiti. Spričo obilice predlogov o tej rabi nekateri v Brežicah ne izključujejo možnosti, da bo mesto prav kmalu zabeležilo kak »črn« poseg v prostor.

SERVIS KOT MOŽNOST

BREGANSKO SELO — Ljudje s tega območja vidijo možnost zaposlitve v civilnem servisu motornih vozil, ki bi deloval v nekdanjem Tehničnem remontnem zavodu. Pred vojno je v breganskem remontnem obratu že bil tak servis, med drugim za vozila škode.



ROLKARJI — Krško ima gostilne, Krško ima ceste, Krško ima občasno kino, toda Krško nima poligona za rolanje. Kaj torej? Matija Gubec sredi mesta je bronast in molčeč, moidoči ljudje so tudi dovolj potrpežljivi, zato se krški skaterji vozijo in premetujejo na ploščadi na Trgu Matije Gubca, kjer je 23. februarja dopoldne rolkal tudi Aleš Novak (na fotografiji). Ampak ljudje, poslanci krškega otroškega parlamenta so vsaj že enkrat prijazno povprašali, kdaj bo v Krškem poligon za rolanje. (Foto: M. Luzar)

In je nosila na glavi vodo

Svet nad jarkom

LAZE PRI VELIKI DOLINI — Slavica Lazanski je od tistih, ki so dovolj potrpežljivi, da ostajajo v tej hribovski vasi. Človek mora znati brez jeze prenašati tegobe, da živi in dela v taki strmini. Slavici besede potrjujejo, da domačini imajo tako lastnost. »Po vodo smo hodili v jarek. Vso smo znosili na glavi. No, zdaj imamo v vasi vodovod,« pravi Slavica. Pot, po kateri so domačini vsak dan nosili tak tvor, vodi strmo nad Korčanskim jarkom, ki ločuje Laze od sosednje vasi Koritno, kjer je bila Slavica doma.

Potem, ko so se Lazanci rešili veder na glavi, so znova dobili priložnost, da dokažejo, ali znajo mirno prenašati neprijetne stvari. Gre za telefon. Po Slavici mnenju ga v Lazah čakajo kakih šest let. »Drugi stvari smo nekaj dobili, če smo delali. Pri telefonu je drugače, pri telefonu so naredili najslabše. Delali



Slavica Lazanski

smo, plačali smo. Eni so ga dobili, drugi ga nismo. Kot da naši dinarji niso bili taki kot od drugih,« se jezi Slavica Lazanski.

L. M.

Lani niso potrebovali posojil

Terme Čatež so uspešno zaključile lansko poslovno leto — Zaradi vojne manj turistov — Golf, kopališče in trgovine — Manjši obisk v zdravilišču

MOKRICE — V letu 1991 so v Termah Čatež zabeležili 311 tisoč nočitev domačin in tujih gostov, kar je slabih 17 odst. manj kot leto poprej. Terme so zaradi poslabšanih političnih odnosov in vojne v nekdanji Jugoslaviji imele lani na splošno precejšnje poslovne težave.

Vseeno so poslovno leto v Termah zaključili uspešno in izračunali so, da so v več pogledih precej pred drugimi podobnimi slovenskimi ustanovami; primerjali so se z dvanajstimi. Razmeroma ugodne rezultate bodo s pridom vključili v investicije, ki jih načrtujejo za leto. Tako bodo gradili naprej igrišče za golf v Mokricah in razširili termalno riviero na Čatežu. Dokončali bodo trgovine, ki so v gradnji. Morda še ne tako otipljivi, zato pa verjetno še zanimivejši so načrti o rekreacijskem središču. Zgradili ga bodo na čatežu, med drugim bo

vseboval velik pokrit bazen in teniška igrišča in za to vlaganje naj bi Terme kmalu podpisale pogodbe za projekte. Naložbe predstavljajo precejšen denar, vendar so po zagotovilih generalnega direktorja Term Boruta Mokroviča vse finančno pokrite. Za lanske investicije v Termah niso najemali kreditov in tudi za letošnje pravijo, da imajo solidno denarno osnovo za nadaljnje poslovanje.

V Termah Čatež, ki so se med prvimi v Sloveniji organizirale v delniško družbo, se pritožujejo nad nedorečeno zakonodajo na lastninskem in

finančnem področju. O delniški organiziranosti Term se zdi, kot da je vsi ne jemljejo resno, kajti v javnosti so se pojavile ocene, da so vrednostni papirji Term neveljavni, oziroma da z

• Terme so se znašle v težavah tudi zato, ker so poleg turističnega središča tudi zdravilišče. Slovenija namenja manj družbenega denarja za zdravstvo in to usihanje je v preteklem letu povzročilo manjši obisk v zdravilišču.

njimi ne bo mogoče uveljaviti davčne olajšave. Direktor Mokrovič je na nedavni konferenci za novinarje v gradu Mokrice zavrnil take ocene.

L. M.



PRIPRAVLJENO ZA ODVOZ — S spomladjo se pogosto začnejanjo tudi čistilne akcije. Podobno so verjetno imeli na Veliki Dolini ali v okolici. Odpadkov se je nabralo precej več kot za en sam zabojnik, zato so jih ljudje nasuli tudi poleg kontejnerja na travniku ob potoku. Tam je kup nesnage pred dnevi čakal mehanizirano komunalno ekipo, da ga bo pospravila tja, kjer mu je tudi mesto. (Foto: M. Luzar)

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 2. IV.

SLOVENIJA 1

9.50 — 12.10 in 14.20 — 1.35 TELE-
TEKST
10.05 VIDEO STRANI
10.15 PROGRAM ZA OTROKE
PEDENJŽEP
JAPONSKE PRAVLJICE
11.00 ŠOLSKA TV, ponovitev
12.00 POROČILA
14.45 NAPOVEDNIK
14.50 ŠPORTNA SREDA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PROGRAM ZA OTROKE
SUPER BABICA, angl. naniz,
12/13
ŽIV ŽAV
18.30 ŽE VESTE..., svetovalno izobraže-
valna oddaja
19.05 RISANKA
19.20 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT,
ŽARIŠČE
20.30 TVARIJETA
20.35 BOBENČEK, glasbena oddaja
21.35 TEDNIK
22.25 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.50 POSLOVNA BORZA
23.00 PLESNI NOKTURNO
23.10 EP VIDEO STRANI, NAPO-
VEDNIK
23.15 SOVA
23.15 RAZREDNIK, amer. na-
niz., 19/22
23.40 POIROT AGATHE CHRI-
STIE, angl. naniz., 1/10
0.30 ŠINGEN, japonska nadalj.,
3/12
1.25 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

15.40 Video strani — 15.50 Sova (pono-
vitev) — 18.00 Regionalni programi -
Koper; Slovenska kronika — 19.00 Video
lestvica — 19.25 EPP — 19.30 Dnevnik
RAI — 20.05 Serijski film — 20.30 Zna-
nost in resnica (amer. znan. serija, 3/6) —
21.25 Umetniški večer: Obisk v iglarskem
studiju (1. del); Tramvaj poželenje (amer.
film, ČB) — 23.20 Yutel

PETEK, 3. IV.

SLOVENIJA 1

8.35 — 2.10 TELETEKST
9.50 VIDEO STRANI
10.00 PROGRAM ZA OTROKE
LEGENDE SVETA, 11. epizoda
kanadske naniz.
JELENČEK, ponovitev serije
HTV, 6/13
11.00 ZNANOST IN RESNICA, pono-
vitev
12.00 POROČILA
13.20 NAPOVEDNIK
13.25 UMETNIŠKI VEČER, ponovitev
16.20 GOSPODARSKA ODDAJA
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 TOK TOK, kontaktna oddaja za
mladostnike
19.10 RISANKA
19.20 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
19.55 FORUM
20.30 BERTINIJEVI, nemška nadalj.,
5/10
21.20 EK LIBRIS: PODOBE LJUB-
LJANSKIH MEŠČANOV
22.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.50 SOVA:
22.50 PRI HUXTABLOVIH, 36.
epizoda amer. naniz.
23.15 POIROT AGATHE CHRI-
STIE, angl. naniz., 2/10
0.10 ZAŠEBNI DOSJEJI J. ED-
GARJA HOOVERJA, amer. film
2.00 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

14.35 Video strani — 15.45 Sova (pono-
vitev) — 18.00 Regionalni program - Ma-
ribor — 19.00 Jazz in blues — 19.25 EPP
— 19.30 Dnevnik ZDF — 20.00 Koncert
simfoničnega orkestra Slovenske filhar-
monije (1. del) — 20.40 Večerni gost:
Stane Stančič — 21.30 Dobrodošli —
22.00 Umetniški eksperimentalni pro-
gram: Studio City — 23.00 Yutel

SOBOTA, 4. IV.

SLOVENIJA 1

8.15 — 2.20 TELETEKST
8.30 VIDEO STRANI
8.40 IZBOR
8.40 ANGLEŠČINA - FOLLOW
ME, 43. lekcija
9.00 RADOVEDNI TAČEK
9.15 KLUB KLOBUK
11.10 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
12.00 POROČILA
12.05 TOK, TOK, ponovitev
14.00 VEČERNI GOST: STANR STA-
NIČ, ponovitev
14.50 VIDEO STRANI
15.55 NAPOVEDNIK
16.00 TEDNIK, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 ŠOLANJE TOMA BROWNA,
angl. film (ČB)
18.30 ALF, amer. naniz.

19.00 RISANKA
19.10 NAPOVEDNIK
19.15 ZREBANJE 3 X 3
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT,
UTRIP
20.30 ONA + ON
21.35 DELO NA ČRNO, amer. naniz.,
10/10
22.25 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.50 NAPOVEDNIK
22.55 SOVA:
22.55 MURPHY BROWN, 18.
epizoda amer. naniz.
23.20 POIROT AGATHE CHRI-
STIE, angl. naniz., 3/10
0.15 ORKA - KIT UBIJALEC,
amer. film
1.50 NOČNE URE, 3. epizoda
amer. varietjskega programa
2.10 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

15.55 Video strani — 16.10 Sova (pono-
vitev) — 17.30 Da ne bi bolelo — 17.45
Angleščina v poslovnih stikih — 18.00
Pogled in zadani — 18.30 Video meh —
19.00 Kremenčkovi — 19.25 EPP —
19.30 Dnevnik RTV Srbija — 20.15 Kla-
sika — 20.30 Filmske uspešnice: Čarov-
nice iz Eastwicka (amer. film) — 22.25
Umetniški eksperimentalni program —
23.25 Yutel

NEDELJA, 5. IV.

SLOVENIJA 1

9.15 — 13.20 in 13.40 — 1.05 TELE-
TEKST
9.30 VIDEO STRANI
9.40 PROGRAM ZA OTROKE, pono-
vitev:
ŽIV ŽAV
SUPER BABICA, angl. naniz.,
12/13
11.00 ZVOKI TAMBURIC
11.30 OBZORJA DUHA
12.00 POROČILA
12.10 KREMENČKOVI
12.40 VIDEO MEH, ponovitev
13.35 BATMAN, amer. angl. film
15.55 NAPOVEDNIK
16.00 KAPITAN JAMES COOK, angl.
nadalj., 6/8
16.50 EP VIDEO STRANI
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OČETOV ODPSTOP, amer. film
18.40 MERNIK
18.55 RISANKA
19.13 NAPOVEDNIK
19.20 SLOVENSKI LOTO
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
19.55 ZRCALO TEDNA
20.30 PODARIM - DOBIM, finalno
žrebanje
22.10 EPP
22.15 FESTIVALI DALJNEGA VZHO-
DA, avstralska dok. serija, 1/6
23.10 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.30 NAPOVEDNIK
23.35 SOVA:
KO SE VNAME STAR PANJ,
angl. humor. naniz., 12/13
POIROT AGATHE CHRISTIE,
angl. naniz., 4/10
0.55 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

Opomba: 16.25 SP v motokrosu
prikolic; 17.50 Formula 1
14.25 Video strani — 15.35 Sova
(ponovitev) — 15.55 Nedeljsko
športno popoldne — 19.30 Dnev-
nik HTV — 20.00 Sanremo 92 —
20.30 Galaktična odiseja (japonska
dok. serija, 1/9) — 21.15 Dekalog
(poljska naniz., 6/10) — 22.05
Sportni pregled — 22.25 A. Suster
- Drabosnjak: Igra o izgubljenem
sinu (posnetek gledal. predstave)
— 0.05 Yutel

PONEDELJEK, 6. IV.

SLOVENIJA 1

8.55 — 12.10 in 14.40 — 1.15 TELE-
TEKST
9.10 VIDEO STRANI
9.20 PROGRAM ZA OTROKE
10.20 BERTINIJEVI, ponovitev nemške
nadalj., 4/10
11.00 TV MERNIK, FORUM, UTRIP,
ZRCALO TEDNA, ponovitev
12.00 POROČILA
15.05 NAPOVEDNIK
15.10 PODARIM - DOBIM, ponovitev
finalnega žrebanja
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PROGRAM ZA OTROKE
18.10 OBZORJA DUHA, ponovitev
18.45 BOJ ZA OBSTANEK, angl. po-
ljudnoznan. oddaja
19.10 RISANKA
19.17 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT,
ŽARIŠČE
20.30 DRŽAVNIK NOVEGA KOVA,
angl. naniz., 1/14
21.00 DOKUMENTAREC MESECA
21.40 Stanko Vuk-T. Partljič-J. Babič:
TAKO SREČEN BI BIL, mono-
drama v interpretaciji T. Kuntnerja
22.50 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.15 NAPOVEDNIK
23.25 SOVA:
POIROT AGATHE CHRISTIE,
angl. naniz., 5/10
ZVEZDNE STEZE, 14. epizoda

amer. naniz.
1.05 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

16.05 Video strani — 16.15 Sova (pono-
vitev) — 17.30 Športni dogodek (ponovi-
tev) — 18.00 Slovenska kronika — 18.10
Festivali Daljnega vzhoda (avstral. dok.
serija, ponovitev) — 19.00 Videošpon —
19.25 EPP — 19.30 Dnevnik KP —
20.00 Serijski film — 20.30 Made in Slo-
venija — 21.00 Sedma steza — 21.30
Ciklus filmov A. Hitchcocka: Mož, ki je
preveč vedel (angl. film, ČB) — 22.50
Umetniški eksperimentalni program: Talk
show — 23.20 Yutel

TOREK, 7. IV.

SLOVENIJA 1

8.45 — 12.10 in 14.40 — 0.50 TELE-
TEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.10 PROGRAM ZA OTROKE
10.00 ŠOLSKA TV
11.00 SEDMA STEZA, ponovitev
11.45 DA NE BI BOLELO, ponovitev
11.55 ANGLEŠČINA V POSLOVNIH
STIKIH, ponovitev
12.00 POROČILA
14.55 VIDEO STRANI
15.05 NAPOVEDNIK
15.10 MOŽ, KI JE PREVEČ VEDEL,
ponovitev angl. filma
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PROGRAM ZA OTROKE
18.40 MOSTOVI
19.10 RISANKA
19.17 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT,
ŽARIŠČE
20.30 OSMI DAN
21.20 NOVOSTI ZALOŽB
21.35 NENAVADNO POLETJE, angl.
nadalj., 2/4
22.25 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.50 POSLOVNA BORZA
23.00 NAPOVEDNIK
23.10 SOVA:
CHEMLSFORD LETA 123, angl.
naniz., 6/7
POIROT AGATHE CHRISTIE,
angl. naniz., 6/10
GLASBENI UTRINEK
0.40 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

14.50 Video strani — 15.00 Dokumenta-
rec meseca (ponovitev) — 15.40 Sova
(ponovitev) — 17.20 Svet poroča —
18.00 Regionalni programi - Koper —
19.00 Orion — 19.30 Dnevnik SA —
20.00 Serijski film — 20.30 Maja vam
predstavlja — 21.30 Omizje (kontaktna
oddaja) — 23.30 Svet poroča (ponovitev)
— 0.10 Yutel

SREDA, 8. IV.

SLOVENIJA 1

8.15 — 12.10 in 15.30 — 1.55 TELE-
TEKST
8.30 VIDEO STRANI
8.40 PROGRAM ZA OTROKE
9.30 IGRA O IZGUBLJENEM SINU,
ponovitev
11.10 NENAVADNO POLETJE, po-
novitev angl. nadalj., 2/4
12.00 POROČILA
15.55 NAPOVEDNIK
16.00 POTOVANJA, angl. poljudnoz-
nanstvena serija., 9/9
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 KLUB KLOBUK
19.10 RISANKA
19.17 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT,
ŽARIŠČE
20.30 FILM TEDNA
ŠESTI PRST, franc. film
22.05 EPP
22.10 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.35 AVSTRALIJA, PRIKLONI SE,
avstral. dok. oddaja, 7/7
23.25 NAPOVEDNIK
23.35 SOVA:
KRILA, amer. naniz., 10. epizoda
POIROT AGATHE CHRISTIE,
angl. naniz., 7/10
VES SVET JE ODER, angl. dok.
serija, 6/13
1.45 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

15.30 Video strani — 15.40 Osmi dan
(ponovitev) — 16.30 Sova (ponovitev)
— 18.00 Regionalni programi - Maribor
— 19.00 Psiho — 19.25 EPP — 19.30
Dnevnik ORF — 20.00 Serijski film —
20.30 Športna sredi — 22.30 Koncert v
režiji A. Marthelera (1. oddaja) — 23.05
Yutel

DOLENJSKI LIST

Novo mesto, Glavni trg 24
Telefon: (068) 23-606,
24-200, 23-610
Telefax: (068) 24-898

Dolenjci, Belokranjci, Posavci...

NOVO OPREMA

vam je s svojo

NOVO

industrijsko prodajalno v Novem mestu
prihrani la pot v Slovenj Gradec, kjer lahko pod enakimi pogoji
kupujete oblažinjeno pohištvo za vaš dom.



V mesecu aprilu vam nudimo:

25% popusta pri nakupu
z gotovino za vse naše izdelke

INFORMACIJE IN PRODAJA NA SEDEŽU:

OZ HRAST, Adamičeva 2
(pri osnovni šoli Grm), NOVO MESTO
tel.: 068/22-802 in 28-135

Delovni čas: vsak delovni dan od 11. — 19. ure, ob sobotah od 8. do 12. ure.



BLAGOVNI CENTER CELJE p. o.

V GALI Metlika vam nudijo po ugodnih cenah:

- fino mletu kavo MERX po ceni 43,60 SLT
- margarino RAMA po 119,10 SLT
- bogato izbiro delikatesnih izdelkov in pijač
za predpraznično mizo
- bogato velikonočno ponudbo
- sobna TRIM kolesa po zelo ugodni ceni

Naš in vaš GALA PRODAJNI CENTER v Metliki gotovo že poznate!

Na skoraj 500 m² prodajnih površin lahko izbirate po konkurenčnih cenah vsa živila, čistila, kozmetiko,
porcelan, keramiko, akustiko, belo tehniko, igrače ali se okrepčate v bifeju. Vašega cenjenega obiska se ve-
selijo še naprej.

Največji prodajni center v njihovem sestavu je Prodajni center Celje. Na 3000 m² prodajnih površin izbirate
med skoraj vsemi vrstami blaga. Posebnost prodajnega centra GALA Celje je, da lahko vsi zasebniki pri njih
blago kupujejo že od 1 komada naprej, kar jim omogoča kodni sistem. Preko 1200 zasebnikov iz vse Sloveni-
je je njihovih zvestih kupcev, ki lahko s kartico nabavijo blago za trgovine, gostinstvo po grosističnih cenah.
Na blagajni imajo vpisane vse potrebne dokumente in prikazan izračun prometnega davka. Z njimi so zado-
voljni tudi individualni kupci, saj se je lepo sprehajati med bogato obloženimi policami s skoraj 20.000 različ-
nimi vrstami blaga. Plačevanje s kartico Merx, Euro kartico, čeki pa omogoča prebrditi manjšje težave v
družinskem proračunu.

V njihovi sestavi so še PC GALA Maribor, GALA Slovenska Bistrica in GALA Šempeter v Savinjski dolini.
Celovitost ponudbe, konkurenčne cene in vedno kaj novega za kupca so njihova načela, katerim zaupajte
tudi KUPCI v vseh njihovih nakupnih centrih.

V času nove pomladi so se prestrukturirali tudi oni — spremenili so svojo organiziranost, da bodo še boljši,
še konkurenčnejši, da se boste še raje veselili vračali k njim, tako, kot se veselite pomladi... Zahvaljujemo se
vam za zaupanje!



SEVERJA 10 A, GALA METLIKA KIDRIČEVO NASELJE, GALA ŠEMPETER V SAV. DOL.

PRODAJNI CENTER GALA CELJE MARIBORSKA 128, PRODAJALNE: GALA

SLOV. BISTRICA ČOPOVA 1, GALA MARIBOR STANETA

S srhljivko po Dolenjski

PREČNA — Prečenska gledališka skupina se v letošnji sezoni predstavlja z delom *Oglasi se, Ferdinand*, ki ga je napisal Vladimir Bajce, po poklicu pravnik, sicer pa pesnik, satirik in znan kulturni delavec, ki je živel in delal v Novem mestu ter tu sredi 80. let tudi umrl. Gre za drugo uprizoritev omenjenega dela, in kot pravi Franc Plut, ki tudi tokrat nastopa v dvojni vlogi, kot režiser in kot igralec, so si ga izbrali že prejšnjo sezono, vendar po do premiere niso prišli, ker so jim jo do premiere najrazličnejše težave. Krstno uprizoritev pa je to delo doživelo v Novem mestu, in sicer ga je v avtorjevi režiji postavila na oder tatar delujoča novomeška gledališka skupina.

Franc Plut razlaga, da mu je Bajcevo delo prišlo v roke po naključju, a bolj ko ga je bral, bolj ga je priteglo in nazadnje se je odločil, da ga bo z igralci poskusil — kajpak tako, kakor ga je dojel — predstaviti na odru. »Mislim, da nam je uspelo,« meni režiser zdaj, ko ima prečenska gledališka skupina za seboj premiero pred domačim občinstvom in še sedem ponovitev na gostovanjih v prav toliko krajih. Igrali so že v Straži, Gabrju, Semiču, na Otočcu, v Leskovcu pri Krškem in drugod. V soboto, 4. aprila, bodo nastopili v Metliki, v ponedeljek, 6. aprila, v Novem mestu, potem pa najbrž še kje. Z delom *Oglasi se, Ferdinand*, nameravajo tudi začeti novo sezono — kje vse bodo nastopili, Plut še ne ve — hkrati pa bodo začeli študirati novo delo.

Povsod, kjer so že igrali, so bili lepo sprejeti in kaže, da je v Bajčevem delu res veliko takega, kar gledalca pritegne. Delo *Oglasi se, Ferdinand* je namreč na moč nenavadno, prava komična srhljivka. Govorimo o tem, kako hitro pokvarljive so

človeške vrline — vest, morala, poštenost. Iz tragičnega dogodka — smrti kot dejstva — se razvije burka, ki prikazuje, kako zelo smo ljudje podvrženi koristi; zanjo smo pripravljeni storiti vse, tudi obuditi mrtvega. In Ferdinand, ki ga upodablja Franc Plut, v Bajčevi srhljivki obudijo od mrtvih zgolj zato, da bi povedal, kam je skrnil hranilno knjižico.

V komični srhljivki, ki, kot reče no, razgalja pohlep, koristljubje, laž in druge človeške nečimrnosti,



Franc Plut: »Že lani smo študirali Bajčevega 'Ferdinanda' a do premiere nismo prišli.«

nastopajo, poleg Pluta, še: **Troman Kapš, Magda Jazbec, Darja Kapš, Stane Juvanc, Aleš Plut, Mojca Miklič, Zdenko Klančar in Ivan Glavan.** Sceno je izdelal **Zdenko Klančar**, maske pa zasnovala **Mojca Miklič**, medtem ko sta za zsveteljavo in zvok poskrbela **Aleš Plut in Ivan Glavan.** Pozabljive opominja na besedilo Sepetalka **Urška Novak.**

I. Z.

Rešitev za knjižnico v sosesčini

Ljudska knjižnica v Črnomlju naj bi dobila prostore, ki jih zdaj uporablja OŠ Mirana Jarca — Tudi v letu 1992 bo le pogojno matična — Bralcev vedno več

ČRNOMELJ — Belokranjci radi bero, knjige pa čedalje manj kupujejo, ker so postale predrage in si jih raje izposojajo v javni knjižnici. Podatki Ljudske knjižnice v Črnomlju to samo potrjujejo. Lani je to knjižnico in njena izposojevališča v Semiču, Vinici, Adlešičih in Starem trgu obiskalo nad 11.400 bralcev, ki so si izposodili okoli 31.400 knjig za branje doma, poleg tega pa še nekaj manj kot 1.800 knjig, revij in časopisov za prebiranje v knjižnični čitalnici v Črnomlju. Letos se obisk in izposoja še povečujeta, pri čemer razveseljuje ugotovitev, da prihaja po knjige vse več novih bralcev, zlasti mladih.

Lani je Ljudska knjižnica v Črnomlju pridobila nekaj nad 1.300 novih knjig, od tega okoli 1.290 z nakupom. Za nakup knjig in ostalega knjižničnega gradiva ji je bilo nakazano blizu 656.000 tolarjev. Denarja je bilo res več kot leto prej, zanj pa so dobili precej manj.

Leto 1992 je knjižnica začela s temeljno knjižno zalogo okoli 31.500 enot. To je sicer že kar bogat knjižni sklad, ki ga ne dosega vsaka ljudska

knjižnica, je pa za Ljudsko knjižnico v Črnomlju premajhen. Ta splošno-izobraževalna knjižnica, ki organizacijsko sodi pod Zavod za izobraževanje in kulturo v Črnomlju, je namreč tudi matična ustanova za knjižničarstvo v tej belokranjski občini, oziroma naj bi to bila. Po zakonu, črnomaljska to še ni in najbrž še lep čas ne bo, kajti pogoji za pridobitev matičnosti so hudi, povezani z velikimi izdatki in zato težko izpolnivi.

»Nam ni v letu 1991 uspelo izpolniti niti minimalnih pogojev za matičnost, čeprav smo si v tej smeri vsi prizadevali,« pravi vodja Ljudske knjižnice v Črnomlju, višja knjižničarka Lea Grabrijan. »Če bi namreč hoteli doseči matičnost, bi morali imeti 36.000 enot knjižnega gradiva

namesto sedanjih 31.500 in še nekaj, zaposlene štiri knjižničarske delavce namesto dveh in tudi prostora bi moralo biti nekajkrat več. Zdaj ima knjižnica na voljo le 232 kvadratnih metrov površin, morala pa bi jih imeli okoli 740 kvadratnih metrov oz. glede na možnost pridobitve prostorov v prvi fazi vsaj 500 kvadratnih metrov. Ker vsega tega ni, bo morala naša knjižnica podaljšati pogojno matičnost tudi v letu 1992.«

Lea Grabrijan je tudi prepričana, da knjižnica ima možnost priti do večje površine, in sicer s širjenjem v sosednje prostore, ki jih trenutno zaseda OŠ Mirana Jarca. Knjižnica do-

• Črnomaljska Ljudska knjižnica je svoje zadnje, peto knjižno izposojevališče organizirala v Dragatušu in zanj kupila 581 knjig. Knjige so za zdaj v škatlah, ker izposojevališče še ni dobilo prostora za delo. Potrebujemo okoli 20 kvadratnih metrov in ko jih bodo dobili in primerno uredili, bo izposojevališče lahko začelo poslovati.

datne prostore zelo potrebuje, pa ne le za knjige, ki so zdaj že precej na tesnem, temveč tudi za druge reči. Letos bodo na vrsti manjše knjižnice za opremo z računalniki, na kar računa tudi Ljudska knjižnica v Črnomlju, strokovnjaki z Inštituta Jožef Stefan v Ljubljani in so jim že prikazali, kako prikladen je računalniški program VIR za splošnoizobraževalne knjižnice. Ali iz tega tudi kaj bo, ali pa bo vse ostalo bolj ali manj pri željah in načrtih, bo pokazal čas.

I. ZORAN

»Kočevska noša« v topliškem Zdravilišču

Zanimivo etnološko razstavo bo jutri odprl Marjan Dvornik

DOLENJSKE TOPLICE — Predsednik novomeške občinske skupščine Marjan Dvornik bo jutri, v petek, 3. aprila, ob 19. uri v prostorih Zdravilišča Dolenjske Toplice odprl etnološko razstavo *Kočevska noša*, ki so jo pripravili v sodelovanju z Muzejem Kočevje. Otvoritev slovesnost bodo popestriili s kulturnim programom, ki ga bodo izvedli Pifarski muzikanti — kočevski pevci iz Celovca.

Avtorica zanimive razstave, ki prikazuje razvoj kočevske noše od 14. stoletja do danes, je etnologinja dr. Maria Kundegrabner iz avstrijskega Gradca, sodelovala pa je tudi etnologinja dr. Marija Makarovič iz Ljubljane. Razstava je bila najprej na ogled v kočevskem Likovnem salonu, kjer so jo odprli v počastitev lanskega slovenskega kulturnega praznika, nato pa še v Ljubljani. Sredi junija, poldrugi teden pred agresijo jugoslovanske vojske na Slovenijo, so to razstavo postavili tudi v sosednji Avstriji, in sicer je bila na ogled v gradu Stainz na avstrijskem Štajerskem, kjer ima štajerski deželni muzej Joanneum iz Gradca svoj muzejski odtok.

Razstava *Kočevska noša* je povsod, kjer je bila do zdaj na ogled, pritegnila veliko obiskovalcev in bila tudi deležna nemajhnega zanimanja strokovne javnosti. S posebno pozornostjo so si razstavo ogledali pripadniki etnične skupine, ki je ta oblačila nekoč nosila — kočevski Nemci. Računajo, da bo razstava tudi v Dolenjskih Toplicah enako dobro obiskana, kot je bila drugod.

I. Z.

LUTKOVNE PREDSTAVE ZA NAJMLAJŠE

NOVO MESTO — Študijska knjižnica Mirana Jarca bo v počastitev mednarodnega dneva mladinske knjige, 2. aprila, organizirala tri lutkovne predstave za najmlajše obiskovalce, otroke iz vrtec in osnovnošolce iz prvih razredov. Gre za predstave *Trnjulčice* v izvedbi lutkovnega gledališča Jaz in ti Nine Skrbinšek in *Alje Tkačev*. Otroci si jih bodo lahko ogledali v ponedeljek, 6. aprila, dopoldne. Dve predstavi je finančno omogočila LB Dolenjska banka, nekaj denarja pa je prispevala tudi obrtna zadruga Hrast.

Drugi »festival« slovenske grafike

Program Bienala slovenske grafike Otočec (od 20. maja do 15. septembra) dokončno sprejet — Manifestacija, ki bo v duhu »novomeške pomladi« kulturno prevladovala Novo mesto — Pokrovitelj Bienala bo Predsedstvo Slovenije

NOVO MESTO — Bienale slovenske grafike Otočec se namesto lani nadaljuje letos. Drugi Bienale bo, kot je že nekaj časa znano, od 20. maja pa se do 15. septembra. Otvoritev oziroma začetek te letos največje in najpomembnejše grafične prireditve v Sloveniji so prilagodili svetovnemu kongresu oblikovalcev, ki bo potekal v Ljubljani. Pokroviteljstvo nad drugim Bienalom je prevzelo Predsedstvo Republike Slovenije in opravljanje te funkcije poverilo svojemu članu, akademiku pesniku Cirilu Zlobcu.

Skoraj vsa dogajanja bodo v Novem mestu. Osrednja prireditve, razstava grafik, poslanih na natečaj, bo v veliki dvorani Dolenjske galerije. Na ogled bo 141 grafičnih listov 47 avtorjev, kolikor jih je izmed poslanega izbrala posebna strokovna komisija. Odziv je bil velik, saj je svoja dela poslalo 93 avtorjev, in to slovenski umetniki, ki živijo v domovini in v tujini. Mednarodna žirija bo pregledala razstavljena dela in avtorjem podelila eno nagrado Grand Prix Otočec in pet nagrad Novega mesta.

Častna gosta drugega Bienala bosta grafična umetnika Jasper Johns iz New Yorka in Johnny Friedlaender iz Pariza, ki bosta tudi predstavljena na posebni razstavi — Johns z 18 in Friedlaender z 20 grafikami. V okviru sočasnja dosežkov grafike po svetu bo tudi razstava del skupine grafikov iz Hrvaške. Razstavljena bodo dela kakih desetih umetnikov, izbor pa bo opravil Igor Zidič iz Moderne galerije v Zagrebu.

Bienale bo imel tudi domače, slovenske goste in jih predstavil z razstavami njihovih del. V hotelu Grad Otočec bo razstavljala — in to bo tudi edina prireditve Bienala izven Novega mesta — prvonagrajenec prvega Bienala pred tremi leti, grafik Štefan Galič. Razstavo risb in gvašev odličnega slovenskega umetnika Gabrijela Stupice, ki sam v Novem mestu ni nikoli razstavljala, bodo pripravili v Dolenjski galeriji. V študijski knjižnici Mirana Jarca pa se bo z izborom iz lastne grafične ustvarjalnosti predstavil Jožef Muhovič.

• Najpomembnejši dokument drugega Bienala bo monografski katalog, zajetna knjiga, v kateri bodo z besedo in reprodukcijami svojih del predstavljali sodelujoči na glavni razstavi Bienala ter drugi razstavljalci. Študije o tokovih v grafiki, predvsem slovenski, o posameznih umetnikih, ki so v tej zvrsti likovne umetnosti ustvarili pomembna dela, ter na splošno o razvoju grafike v svetu in pri nas so napisali nekateri najboljši domači in tuji poznavalci. Vsa besedila bodo tudi v angleščini, saj namenljajo to knjigo tudi tujcem. Grafično izšlo za naslovno kataloga, ki bo izšel v 1.200 izvodih, in za plakat je izdelal akademski slikar in grafik Bogdan Borčič.



Tomaž Gorjup: POSLEDNJA SODBA, olje/platno, 1989

RAZSTAVA DEL TOMAŽA GORJUPA

NOVO MESTO — Jutri, v petek, 3. aprila, bodo v Dolenjski galeriji ob 19. uri odprli pregledno razstavo del akademskega slikarja Tomaža Gorjupa iz Ljubljane. Gorjup, ki je v Dolenjski galeriji že razstavljaval, se bo tokrat predstavil obiskovalcem s slikami, ki jih je ustvaril v letih 1988 — 1992. Razstava bo na ogled do 30. aprila.

Receljevem hribu Kresni večer, na katerem bo program izvajalo domače folklorno društvo Kres. V atriju novomeške prosteje pa bo (datum še ni znan) nastopil Novomeški simfonični orkester. Načrtujejo še več drugih prireditev: večer novomeških in drugih slovenskih pesnikov, koncert Novolesovega pihalnega orkestra, lutkovno delavnico, recital ciganske poezije, nastop futurističnih estotov iz novomeške gimnazije, koncert Milka Bizjaka (predstavitev skladb iz tki. novomeške zbirke) itd. S temi prireditvami naj bi se ostvarila zamisel o kulturni prebujanju v Novem mestu, kakor je oživela ob praznovanju 70-letnice gibanja, znanega kot »novomeška pomlad«.

I. ZORAN

Ljudje sprejeli prireditve

Kulturni dom Krško do zdaj uresničil večino programa, načrtovanega do aprila

KRŠKO — Marca se je iztekel sedmi mesec kulturno-umetniškega programa, ki ga je za sezono 1991/92 pripravil Kulturni dom Krško. V tem času se je izvršilo petnajst gledaliških, glasbenih in drugih prireditev za odrasle ali nekaj manj, kot so jih načrtovali. Poleg tega je bilo še več kot deset gledaliških, lutkovnih, filmskih in podobnih predstav za otroke iz vrtec, osnovnošolce in srednješolce. Za eno najodmevnejših štejejo predstavo *Šeherezade*, dela pesnika in dramatika Iva Svetine, v izvedbi Slovenskega mladinskega gledališča iz Ljubljane. Sicer pa ugotavljajo, da so obiskovalci celoten program Kulturnega doma Krško sprejeli z zanimanjem.

Zadnja odraslim namenjena prireditve omenjenega obdobja je bila minul torkel, 26. marca. To je bil večerni skupni koncert dveh ta čas najboljših glasbeno postvarjalnih ljubiteljskih skupin iz Krškega — Mešanega pevskega zbora Viktor Parma in Pihalnega orkestra Videm. Kolikšen pomen so pripisovali skupnemu nastopu krških pevcev in godbenikov, pove dejstvo, da so se odločili pritegniti kot posebne goste gledališkega igralca Bojana Umka, pevko Meri Avsenik in skladatelja Bojana Adamiča.

Za večji del kulturno-umetniškega programa je Kulturni dom Krško razpisal abonma, pridobil 310 abonmajske obiskovalce in samo s prodajo abonmajskega vstopnic zbral (po ceni 950 tolarjev za šest predstav) nekaj manj kot 300.000 tolarjev. Znatel delež, vreden 780.000 tolarjev, pa so v raznih oblikah prispevali sponzorji. Kulturnemu domu

je tako uspelo, seveda upošteva tudi sredstva, ki jih je dobil od občine, ne le denarno pokriti program dejavnosti, ampak se tudi izogniti rdečim številkam v minulnem poslovnem letu. Ob tem moramo omeniti, da so v Domu preuredili veliko dvorano in s tem dosegli še boljše funkcionalnost tega prostora.

I. Z.

Oblikovano v Gorenjskem tisku

Razstava oblikovalskih dosežkov tega krajskega podjetja v Novem mestu

NOVO MESTO — V novomeški fotogaleriji Vista 21 so odprli v četrtek, 26. marca, razstavo Oblikovano v Gorenjskem tisku. Podjetje iz Kranja, ki je tudi sponzor fotogalerije Vista 21, je razstavilo oblikovalske dosežke zadnjih let. Gre za tiskane izdelke, nastale po naročilu, oblikovalci pa so jih »nadgradili« tako, da so poudarili urejenost, sporočilnost in estetski videz. Naročniki oblikovalskih storitev so predvsem najrazličnejše firme iz Slovenije, podjetja iz nekdanje Jugoslavije pa tudi iz tujine. Oblikovalci Gorenjskega tiska so prejeli za svoje izdelke že vrsto domačih in mednarodnih priznanj in nagrad. Razstava v fotogaleriji Vista 21 bo odprta do 16. aprila.

Praznovanje pojoče Ajde

Mešani pevski zbor iz Orehovice je s koncertom praznoval 10-letnico delovanja — Gallusove značke

OREHOVICA — V tem kraju pod Gorjanci se poje, odkar pomnijo. Tu so še živi stari običaji in nobenega ni brez pesmi. Organizirano se prepeva že več kot tri desetletja. Prvi zbor je v tem kraju sestavil ravnatelj orehovske šole Marjan Misson, in to že 1956. leta. Zbor je deloval do leta 1963, ko je prenehal z odhodom ravnatelja Missona. Dvajset let je minilo brez zbora, 10. januarja 1982 pa je pevce spet spravil skupaj sedanji zborovodja Milan Pavlič. Po avdiciji je v zboru ostalo 40 pevcev in takoj so pričeli z vajami. Ime Ajda so si nadeli pred štirimi leti, ko sta združila pevski zbor bratov Pirkovičev iz Šentjerneja in orehovski zbor. Zdjaj v zboru prepeva 34 pevcev. V programu imajo narodne in umetne pesmi, nastopajo pa na raznih prireditvah v krajevni skupnosti in drugje. Vsako leto se udeležijo občinske revije »S pesmijo v pomlad« in Tabora slovenskih pevskih zborov v Šentvidu pri Stični.

V soboto, 28. marca, je polna dvorana v Orehovici prisluhnila in zaploskala zboru na koncertu ob njegovi 10-letnici. V goste so povabili še moški pevski zbor iz Otočca, ki je poslušalstvo navdušil z ubranim petjem, tudi cerkvenih pesmi, pod vodstvom otoškega župnika Jožeta Torija. Jubilej je bil priložnost, da pevcem, ki v zboru prepevajo že vsa leta, podelijo Gallusova odličja. Gallusove značke so prejeli: Ivka Paderšič, Andreja Radešček, Erika Antončič, Irena Strojina, Tanja Novak, Jožica Kegljevič, Karmen Novak, Jože



ZAPELA JE AJDA — Orehovski pevski zbor Ajda je praznoval desetletnico, pevski tradicija v teh krajih pa sega daleč nazaj. V času, ko je še ravnatelj Marjan Misson, so morali šolarji pevci pred poukom pol ure prepevati v posebni učilnici. Ti pevci še danes prepevajo v Ajdi. (Foto: Janez Pavlin)

kultura in izobraževanje

Prvič v Krškem

Na reviji glasbenih šol tudi simfonični orkester iz Novega mesta

KRŠKO — Glasbene šole Dolenjske, Bele krajine in Posavja vsako leto pripravijo skupen nastop svojih najboljših učencev in instrumentalnih sestavov, za direktorje in učitelje teh šol pa je to priložnost za strokovne pogovore, izmenjavo izkušenj in druge reči. Po dogovoru naj bi bila ta prireditev, znana kot revija glasbenih šol, vsakokrat v drugem kraju oziroma občini, vendar pa tega niso dosledno upoštevali in so se revije vrstile le v štirih krajih, sedežih glasbenih šol: največkrat v Novem mestu, kjer se je ta oblika sodelovanja glasbenih šol tudi začela, večkrat v Trebnjem pa v Črnomlju in Brežicah. Letos bo revija prvič v Krškem, in sicer bo to v petek, 17. aprila, ob 19. uri v veliki dvorani krškega Kulturnega doma. Večji del programa bodo s svojimi nastopi kot solisti ali v instrumentalnih sestavi zapolnili učenci iz vseh glasbenih šol iz Dolenjske, Bele krajine in Posavja, preostali del pa novomeški simfonični orkester, ki pod vodstvom dirigenta Zdravka Hribarja deluje pod okriljem Glasbene šole Marjana Kozine in se bo občinstvu v tem posavskem mestu prvič predstavil.

DVANAJST ZBOROV NA OBČINSKI REVII

NOVO MESTO — Na občinski pevski reviji, ki bo jutri, v petek, 3. aprila, ob 19.30 v novomeškem Domu kulture, bo nastopilo dvanajst pevskih zborov, od tega sedem mešanih, trije moški in dva otroški. Vsak zbor se bo predstavil z dvema pesmima. Tradicionalno revijo pripravlja občinska ZKO.

KRŠKA GLASBENA ŠOLA IMA SLOVENSKEGA PRVAKA

KRŠKO — Minuli teden od 23. do 28. marca je v Celju potekalo 21. slovensko tekmovanje mladih glasbenikov. Nastopilo je 153 pianistov, 74 godalcev in 62 kitaristov. Enega prvonagrajenca ima tudi Glasbena šola Krško. To je Andrej Resnik, učence klavirja pri prof. Karolini Vegelj-Stopar, ki je nastopil v I. a kategoriji mladih pianistov.

ŠOLSKA STAVKA?

Osnovne in srednje šole v Sloveniji bodo 13. aprila izvedle enodnevno opozorilno stavko, če do 6. aprila ne bodo odpravljene vzroki zanjo, to je, če vlada ne bo izboljšala učiteljskih plač. Ne bo pa več bojkota šolskih nalog, so sklenili na republiškem odboru sindikata vzgoje, izobraževanja in znanosti.

dežurni poročajo

UKRADEL DESET TISOČAKOV — 24. marca popoldne je neznan storilec zmaknil iz stanovanjske hiše Antona Nušiča v Trnovcu 10.000 tolarjev in odšel z njimi neznan kam.

VLOM V SKLADIŠČE — Neznan predrznež je med 21. in 24. marcem vlomil v skladišče Slovenijaturista TTG Črnomelj in ukradel 80 zavitek cigaret. Škoda je za 4.640 tolarjev.

OB OKRASNO LETEVE — V noči na 23. marec si je nekdo na parkirišču Nad mlini ogledoval osebni avto golf, last Novomeščana Zlatka Sotlarja. Najbolj všeč so mu bile okrasne letve, ki jih je snel in lastnika oškodoval za 10.000 tolarjev.

IZGINILA DENARNICA — 23. marca popoldne je neznan storilec v šolski delavnici Centra srednjih šol v Novem mestu brskal po šolski torbi Matjaža S. iz Hrastrja in mu zmaknil denarnico, v kateri je bilo 8.500 tolarjev.

VLOM V HIŠO — V času med 25. in 28. marcem je nekdo v Učakovih vlogih v vikend hišo in iz nje odnesel 600 tolarjev, radio in še nekaj drobnarij. Valentin Martič je vsaj ob poldrugi tisočak.

UKRADLI SLIKO — Med 20. in 28. marcem je iz zapuščene starejše hiše Anice Stevanovič v Ulici Mirana Jarca v Črnomlju izginila okoli sto let stara slika. Policisti pravijo, da je vredna pet tisočakov, zgodovinarji svojega še niso rekli.

PRIDRŽALI VINJENEGA — Novomeški policisti so prejšnji teden pridržali do izrečitve J. N. iz Prečnje. Možakar je padel v oči s cikcakasto vožnjo, ki se ji ni hotel odreči niti po opozorilu policistov.

Natrgana mreža preprodajalcev

Posavski kriminalisti odmotavajo klobčič skrivnostnih izginotij dragih osebnih avtomobilov — En audi v garaži, drugi med bloki, BMW na meji

BREŽICE, KRŠKO — Vse kaže, da se mreža tatov in preprodajalcev osebnih avtomobilov, katere niti segajo tudi daleč prek slovenskih državnih meja, vendarle trga. Tako vsaj kaže po zadnjih uspešnih akcijah uslužbenecv kriminalističnega urada Uprave za notranje zadeve Krško, ki pridno sestavljajo mozaik, katerega podoba je že dokaj prepoznavna.

Že prejšnji teden smo poročali o treh tatvinih audijev turbo diesel, eden je izginil 16. marca izpred picerije Colibri v Brežicah, drugi v noči na 19. marec izpred Petrolovega motela na Čatežu, tretji pa v noči na 20. marec izpred gostišča Solaja v Krškem. Iz krške UNZ je minule dni prišlo obvestilo, da so vozilo z registrskimi oznakami KK N1—204 že našli, parkirano je bilo v garaži stanovanjske hiše Marjana Ž. iz Krškega. Preiskava je v polnem teku, kaj več je zaenkrat težko zapisati.

Zato pa so posavski kriminalisti prejšnji teden zabeležili še en podoben uspeh. Pred dnevi so namreč v Krškem odkrili dva osebna avtomobila audi 100, last podjetja KTP iz Zagreba, šlo pa je za vozila poslancev hrvaškega sabora, ki sta bila ukradeni izpred zagrebškega hotela Intercontinental. Audija sta že imela namontirane nove tablice, snete s prav tako ukradenih vozil alfa romeo. Avtomobila sta bila parkirana med stanovanjskimi bloki v Krškem, policisti so nanju budno pazili in prenetili Žarka S. iz Črne gore, ki je prišel po enega od audijev.

Minulo soboto, 28. marca, pa so policisti na mejnem prehodu Obrežje ustavili osebni avto BMW 318 z registrskimi oznakami LJ 717—392, v katerem sta sedela Mišo R. in Selim S., začasno prijavljena v Ljubljani, sicer pa ta čas brez zaposlitve. Ugotovljeno je bilo,

da je bil beamwe ponoči ukraden v Ljubljani, možakarja pa sta skušala prepeljati v Zagreb in tam seveda predelati ter vnovčiti. Avto so policisti vrnili lastniku, ljubljanski firmi Rent, d.o.o., Mišo in Selima pa predali ljubljanskim kolegom in preiskovalni sodnik je za oba že odredil pripor.

In še zadnji primer, ki nesporno potrjuje, kako posavski policisti počasi, a zanesljivo trgajo očitno dobro organizirano in razpredeno mrežo tatov in preprodajalcev. 23. marca so namreč v Brežicah zasegli osebni avtomobil znamke BMW 316 i, za katerega se je izkazalo, da ima namontirane tablice vozila audi 100, brčkone prav tako ukradene, pretočene so bile tudi številke šasije in karoserije. Več zavoljo interesa preiskave ni moč zapisati, na dlani pa je, da se nam potem, ko bodo posavski policisti sestavili dokončen mozaik, obeta zanimiva in pestra avtomobilska zgodba. B. BUDJA

PO DOLENJSKI DEŽELI

- 24-letni hrvaški državljani J. P. je pet dni veselo prebival v metliškem Hotelu Bela krajina, spoznal lepo dolejnoko pokrajino in dobrosrčnost Belokranjcev. Slednjim je tudi prepustil plačilo hotelskega računa.
- V noči na 24. marec je nekdo vlesnil v leseno baroko Fani Ljubi na Ragovski cesti v Novem mestu in odnesel razno poljedelsko orodje. Podobno srečo je imel Timohir Skoliber iz Metlike, kateremu je iz lesene barake v Berčicah izginila škropilnica, ročna žaga, lopati, sekira, za nameček pa je tat izkopal in s seboj odnesel še bližnje češnjevo drevo. Orodje in pripomočke torej zmi-kaviti imajo, skrivnost je le še, komu bodo ukradli delovne navade.
- Ivan Miklič iz Prečnje je 24. marca zjutraj zaman iskal svoje kokoši in zajce. Pobrala jih je noč.
- Konec minulega tedna je nekdo vlomil v osnovno šolo v Stopičah. Odnesel je zaboj olja, iz zamrzovalne skrini pa več kilogramov mesa, tako da je škoda za okoli 35 tisočakov. Neuradno je sedaj slišati, da bodo Stopičani znova na pomoč poklicali indijskega ambasadorja, ob obisku katerega si je šola pred desetletji krepko opomogla.

SPEČEGA PRETEPEL DO NEZAVESTI

KRŠKO — 25. marca okoli 20.40 je 45-letni Zikrija K. iz Krškega stopil v nezaklenjeno sobo Milana V., s katerim prebivata v isti hiši kot soseda. Milana ni bilo v sobi, pač pa je na postelji spal njegov brat Aleksander V., nad katerega se je Zikrija spravljal s kolom v roki. Tolkel ga je po glavi in drugod, Aleksander je obležen nezavesten. Hudo poškodovanega so prepeljali v brežiško bolnišnico, kjer so ugotovili, da ima zlomljeni obe roki, počeno lombo, polomljene prste, razbite zobe in še kaj. Zikrija se je potem spravljal še nad okna po stanovanju in jih razbil, naposled pa je obtičal v varnem prijetju krških policistov. Ti so vročekrvneža, ki je sicer znan nasilnež in je s policijo že imel opravka, predali preiskovalnemu sodniku Temeljnega sodišča Novo mesto, ta pa je zanj že odredil pripor.

SEKAL DREVESA

ŠENTRUPERT — 41-letni P. B. iz Šentruperta je utemeljeno osumljen, da je letošnjega januarja v gozdu pod vasjo Hom posekal 10 bukovih dreves in s tem mokronoškega lastnika gozda prikršal za okoli 35 tisočakov.

Podaljšan rok za odpravo nezakonitosti

Sporni črnomaljski odlok mora biti popravljen do 31. maja

ČRNOMELJ — Da je odlok o lokacijskem načrtu za centralno čistilno napravo v Črnomlju neustaven in nezakonit, je ustavno sodišče Slovenije odločilo že lani, hkrati pa lanskega novembra skupščini občine naložilo, da mora nezakonitosti v odloku odpraviti najkasneje do 29. februarja letos.

Rok je torej minev, sporni 3. člen odloka pa še naprej velja. Zakaj? 4. marca je namreč skupščina občine Črnomelj ustavno sodišče zaprosila za podaljšanje roka, kajti za odpravo ugotovljene nezakonitosti in neustavnosti je potrebno dopolniti lokacijski načrt centralne čistilne naprave, zakonita pot takega postopka pa je precej dolgotrajna. Ustavno sodišče Slovenije je prošnjo ugodilo in rok za odpravo nepravilnosti črnomaljskim občinarjem podaljšalo do 31. maja.

Ostali brez policije

Krajani nezadovoljni z ukinitvijo policijskega oddelka — Pojasnilo načelnika UNZ B. Likarja

ČRNOMELJ, SEMIČ — V Semiču se nikakor ne morejo sprijazniti z ukinitvijo oddelka policije. Semiška krajevna skupnost je namreč precej velika, zato predlagajo, naj odgovorni znova proučijo utemeljenost ukinitve oddelka policije v njihovem kraju tako iz socialnega, kriminalističnega in drugih zornih kotov.

Kot pojasnjuje Borut Likar, načelnik Uprave za notranje zadeve Novo mesto, je eden glavnih razlogov za omenjeno ukinitve večja mobilnost združene enote, če je za operativno delo na razpolago več policistov, lažje pa je tudi nadomeščati pogosto odsotnost policistov zaradi drugih pomembnih nalog. To se je še posebej potrdilo pred lanskoletno vojno, med njo in po njej. Poleg tega so 26. junija lani policisti s črnomaljske policijske postaje začeli varovati tudi južno mejo, česar ne bi zmogli, če ne bi bili

enovita policijska postaja. Seveda niso le združili semiške enote z matično v Črnomlju, ampak so dobili tudi 12 novih policistov, ki jim ves čas pomagajo rezervisti.

Likar poudarja, da je z ukinitvijo policijske enote v Semiču delo bolj racionalno. Trdi pa, da nameravajo še naprej ohraniti v Semiču urad črnomaljske policijske postaje, da bi se tako bolj približali krajanom. Zagotavlja, da so s takšno organizacijo dela, kot je sedaj, v semiški krajevni skupnosti učinkoviti tako na področju kriminalitete, javnega reda in miru kot pri prometni varnosti. Po podatkih črnomaljske policijske postaje je bilo namreč lani v primerjavi z letom poprej v tej KS za 46 odst. manj kriminala. Likar pristavlja še, da bo po novem ustanavljanje in ukinitje policijskih enot izključna pravica ministrstva za notranje zadeve.

M.B.-J.

KRONIKA NESREČ

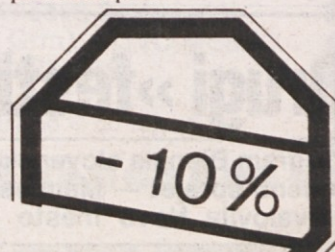
NEPREVIDNO JE PREČKAL CESTO — 24. marca okoli 11.30 je 85-letni prof. Marjan Dobovšek, ki ga ne mlajšim ne starejšim Novomeščanom ni potrebno posebej predstavljati, hodil po pločniku ob Cesti herojev. Blizu osnovne šole Center je sklenil prečkati cesto, pri tem pa se ni dovolj prepričal, ali je vozišče prazno. Prav v trenutku, ko je stopil na cesto, je po njej iz ločenske smeri z osebnim avtom BMW pripeljal 27-letni Dušan Simonič iz Gradca. Cesta je bila mokra in spolzka, tako da zaviranje ni pomagalo dosti, Marjana Dobovška je zadel in zbil po vozišču, pri čemer se je petinosemsetletni pešec hudo poškodoval, po zdravniško pomoč v novomeško bolnišnico pa ga je odpeljal kar Simonič sam. Kolikšna je bila moč udarca priča tudi dejstvo, da je na avtomobilu škoda za 30 tisočakov. (bb)

PREHITRO PO SNEGU — Prejšnji četrtek okoli 7.30 se je Stanislav Tomc peljal z osebnim avtom po cesti iz Kočevja proti Ribnici, nekaj pred Ložinami pa je pričelo vozilo na zasneženi cesti zanašati, dokler ni trčilo v nasproti vozeči avtomob.

V nezgodi se je Tomc hudo poškodoval, materialne škode pa je bilo za prek 2 milijona tolarjev. (msl)

KDO JE PODTAKNIL POŽAR?

KOČEVJE — Tukajšnji policisti te dni iščejo tistega, ki je podtaknil požar v stanovanju Hilda Trebizana iz vasi Željno pri Kočevju. Trebizan se je v zgodnjih jutranjih urah vračal domov z nočnega dela, v kuhinji pa ga je čakal požar, ki je uničil pohištvo in opremo.



BOJAN BUDJA

USODE IZZA REŠETK

Le tole v popotnico pričujočemu feljtonu. Nedolgo tega sem napisal stavek: »Ko si zunaj, ljudi iz zaporov nisi videl, ko si z njimi, jih pomiluješ.« Veliko jih tega drugega ni razumelo, njim in vsem drugim v premislek so vrstice, ki so jih pisale različne usode.

»Iz celjskih zaporov sem pobegnul v soboto, v vas Jama nad Dvorom sem prispel v nedeljo. Toda kje najti mamo? Naslov, ki sem ga imel v žepu, je govoril, da bi morala živeti v hiši s številko 3, a me je tam pričakala povsem tuja ženska, mi pojasnila, da se je mama preselila drugam, in tudi povedala, kam, še prej pa me posmehljivo vprašala, ali sem nemara njen novi ljubimec. To je bil zame velik šok, a sem se na srečo dovolj hitro pobral. Zelja, da pri devetnajstih letih prvič vidim svojo pravo mamo, je podrla tudi to oviro. Stopil sem do hiše, kjer naj bi stanovala. Izvedel sem, da se je udinjala kot gospodinjstva pomočnica pri neki starejši ženski. Slednja mi je v hišnem vrtu pojasnila, da lahko osebo s takšnim priimkom najdem v kuhinji. Z negotovimi koraki sem stopal naprej, zastal sem ob kuhinjskih vratih in se naslonil na podboj. Kake tri minute sem nepremično zrl v žensko ob štedilniku, šele potem me je opazila. »Kdo ste?« me je vprašala. »Kdo? Jaz sem Silvo, vi pa verjetno moja mati,« sem odvrnil. Veliko sva si imela povedati v tistih dveh urah, kolikor sem bil pri njej, pojasnil sem ji tudi, da sem pobegnul iz zaporov in da se moram vrniti. V Celje sem odšel sam, v zaporih sem bil ponovno v ponedeljek ob 7. uri zjutraj. Paznikom sem povedal, kako in kaj, povedal, da sem iskal in našel

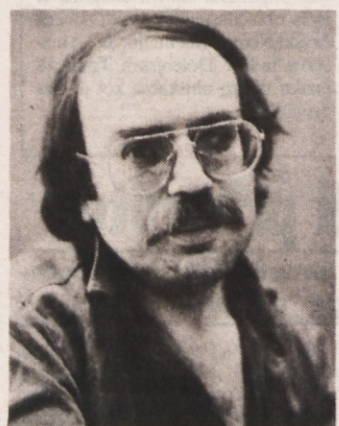
svojo mamo, a jih ni to prav nič ganilo. Po črki zakona sem bil ubežnik, kršil sem zaporniški red in vtaknili so me v samico. Če sem iskren, mi je v tistih trenutkih prišla prav. Ob prihodu iz samice me je čakalo mamino pismo, naj znova pridem k njej, tokrat na dopust. Začuda so me spustili. Lepi so bili tisti dnevi, čeprav naporni, polni kmečkih opravil, bil je čas spravila koruze. Od mame sem izvedel vse, kar sem hotel izvedeti, hkrati pa tudi to, kako po vasi govorijo, da je pri mami spet nek ljubimec. Ni me bilo sram ob odhodu povedati, naj take pripombe zadržijo zase, da je to moja mati in jaz njen sin.

Tri mesece po tem dogodku sem v celjske zapore prejel telegram, da mi je mati umrla. Hotel sem na pogreb, toda v zaporih so rekli, da le pod pogojem, če bosta z menoj odšla dva paznika, ki bi jima moral plačati dnevnice. Na to nisem pristal, navsezadnje tudi denarja nisem imel. Mammo so pokopali brez mene. Po tem dogodku sem otrdel, otopel, solze sem skrtil za vse življenje, z ljudmi sem opravil. Moj svet sta samota in hosta. Za poginulimi živalmi žalujem, za ljudmi ne, ko izvem, da kdo umre, me preveča čuden občutek, podoben sreči. Raje imam zveri kot ljudi, takega me je naredilo življenje. Toda ta svoj svet imam rad. Da je vanj stopil tudi kriminal, nisem kriv jaz. Vi tega

RESNIČNE ZGODBE ONIH, KI ŽIVLJENJE PUŠČAJO V ZAPORIH

ne boste razumeli, moj svet ni prav nič podoben vašemu. Le kdo me bo razumel, če mu rečem, da mi je življenje v zaporu lepše, kot mi je bilo, denimo, tisto v otroštvu?«

II.



Govori 42-letni Franc Tekavec iz Kočevja, ki je doslej že odslužil kazni zavoljo tatvin in umora, sedaj je v zaporu zaradi vloma. Za vse naštet je bil na sodiščih obsojen na bližju dvajset let bivanja za rešetkami, zadnjo kazen prestaja v novomeških zaporih. Za seboj ima tudi petnajst let bivanja na Dobu.

»Leto 1956, ko sem imel vsega šest pomladi, je bilo prelomnica mojega življenja. Takrat sta se oče in mama ločila. V tiski za denar se je mati morala zaposliti, kot snažilka v Avto Kočevju je delala popoldne in popoldne. Zame ni bilo drugega izhoda, kot da sem se znašel pri starih starših. V Strugah na Dolenskem sem preživel dve leti otroštva, potem je prišla šola. Mama si je medtem uredila stanovanje in me vzela nazaj k sebi v Kočevje, kjer sem pričel hoditi v prvi razred. A kaj, ko sem mamino poredko videl, jaz dopoldne v šoli, ona popoldne v službi ali pa obratno. Z bratom, tri leta mlajšim od mene, sva bila tako veščidel prepuščena ulici, ta pa, kot je znano, ne prinaša nič dobrega. Tudi nama ni. Hočeš nočeš se znajdeš v kaki ulični klapi, z njo pohajkuj, počenjaš vse mogoče lumparije, kot

jih je pač marsikdo. Pet razredov osnovne šole sem še nekako izdelal, več enostavno ni šlo. Da me nesreča hujša, sem imel pri kasnejšem iskanju zaposlitve še dodatno oviro: slab vid in poškodovano roko. V šoli sem si namreč zdrobil komolec, postal sem celo delni invalid; vrata delovnih organizacij so bila po vsem tem zame zaprta. Jezo in obup sem tu in tam utapljal v alkoholu, tega je bilo vse več. Deležen sem bil varstvenega nadzora, ko pa je prišla prva kraja — to je bilo leta 1966 — so me dali v prehodni mladinski dom v Jarše. Tam sem preživel kako leto in pol, nato so me preselili v Logatec, kjer sem se pričel učiti za mizarja. Odse-deti bi moral tri do šest let, takšna je bila pač kazen za pohajkovanje in kakšno tatvino, zunaj sem bil že po treh. Dogovor je bil, da se preselim k očetu, mislili so, da mi bo lažje kos. Toda spričkala sva se in že po dveh mesecih sem imel vsega dovolj. Še tolikanj bolj, ker sem izvedel, kaj mi je oče naredil. Bil je v službi v Melaminu, kamor sem oddal prošnjo za delo. Pričakoval sem, da bom sprejet, saj je bil oče član komisije. Toda zgodilo se je nasprotno: mojemu sprejemu je prav on najbolj vneto nasprotoval. Kako sem se preživljal? Hodil sem k mami, polbratom, sestri, doma sem bil malo. Očetu to seveda ni bilo všeč, kaj sem hotel drugega, kot da sam se mu umaknil. Kak mesec ali dva sem pohajkoval po Kočevju brez službe in

tudi brez prebite pare v žepu, dokler me nekega dne ni srečala mati in me odpeljala nazaj domov. Dela še zmeraj ni bilo, prošnje za službo v Zidaruju, Liku in Itasu so bile zavrnjene. Čas je delal proti meni, znova sem zabredel v kriminal, ukradel sem moped. Dobili so me kmalu, le na sojenje me ni bilo. Izmikal sem se mu, kajti vedel sem, da ne bo prineslo nič dobrega. Enkrat sem pobegnil na morje, drugič drugam, dobili so me šele na tretjo obravnavo. Čakalo me je deset mesecev zopora, sodnik je rekel, da bi za gotovost dobil le pogojno kazno, ako bi se odzval na prvo sojenje. A zvoniti po toči je prepozno. Kazen sem odpi-kal v Celju.

Ko sem prišel ven, spet stara pesem. Zaposlitve nikjer, temu primer-no prazni so bili žepi. Na kočevski socialni sem bil stalna stranka, toda haska nobenega. Resnici na ljubo, dela je bilo dovolj, le moji delni invalidnosti nič primernega. In sem znova »padel«. Kradel sem, šlo je za priložnostne tatvine. Jemal sem, ko je bila možnost in ko sem potreboval denar za preživetje. Seveda so me dobili, tokrat je bila kazen strožja: 3 leta zopora. Prvikrat sem se srečal z Dobom. Odsedel sem poltretje leto, šest mesecev sem dobil pogojnega odpu-sta. Ko se sedaj spominjam te robije, vidim, ni bilo nič hudega; na Dobu sem naredil osemletko, postal tudi iz-učen mizar, ven sem prišel bogatejši za dragoceno življenjsko šolo. Kori-stila mi ni nič! Zakaj? Službe še zme-raj ni bilo, odgovori socialnih delavk so si bili vse te mesece na las podobni, tri naslednja leta sem bil brez dohod-kov, na ramenih matere, ki me je pre-življala, kakor je vedela in znala. Bilo je tu in tam za kako pivo ali cigare-te, za več ne. In potem je prišlo do ti-stega usodnega dne, ki me je naredil morilca. Sodba se je glasila: roparski napad z ubojem in 15 let zaporov.

Pisalo se je leto 1976. V večernih urah sva se srečala s prijateljem, oba že dokaj okajena, potrebna pijače, toda brez cvenka v žepu. Takrat se je kolega spomnil na starejšo ženo, za katero je rekel, da jo pozna, saj da je nekaj dni poprej pri njej delal. Ženska naj bi mu bila dolžna plačilo za opravljeno delo. Denar sva kravno potrebovala in sklenila sva, da ga bo-va izterjala kar takoj. Potrkala sva na vrata njene hiše, ženska je odprla, saj je prijatelja poznala, toda kmalu je

uvidela, da sva vinjena. Takrat naju je pričela poditi iz hiše, češ naj raje prideva jutri, da denarja danes nima doma in da ga bo dvignila na banki naslednji dan. S tem se nisva strinjala. Rekel sem kolegu, naj dolg izterja, če sva že tukaj. Ženska se ni dala, vses-kozi je trdila, da denarja nima doma, nama pa so pričeli popuščati živci. Začela sva ji groziti. Ker tudi to ni za-leglo, sva sama pričela stikati za de-narjem. Takrat je lastnica zagnala vik in krik, še posebej pa, ko sva nekaj denarja našla. Če se prav spominjam, je bilo to 120 tisočakov. Denar je bil torej tu, toda kaj naj storiva z žensko? Vedela sva, da naju pozna; če jo pu-stiva pri miru, naju bo takoj prijavila in policijo bova imela za petami že čez nekaj minut. Zadevo sva skušala rešiti tako, da sva žensko zaprla v omaro, stopila iz hiše, zaklenila vhodna vrata in se odpravila po cesti. Hiša je tik glavne ulice. Ko znova za-slišiva ropotanje in vpitje. Rekla sva si, da bo potrebno poiskati drugo re-šitev, kajti vsak hip bi lahko kdo prišel mimo hiše in zaslišal razbijanje ter vpitje in zvoča bi imela policijo na vratu. Zato sva se vrnila v hišo in od-prla omaro. Ženska je, ko naju je za-gledala, pričela kričati: »Tatova, ba-rabi, mulca, huligan!« Rekli sva ji, naj vendar utihne, a je namesto tega še bolj povzdignila glas. Kaj storiti? V bližini je bila steklenica, iz katere sva še malo prej pila žganje, ki nama ga je dala ob vstopu v hišo. Pograbil sem jo in žensko, ko je planila proti pajdašu, treščil po glavi. Klecnila je na tla, to-da še zmeraj je vpila. Na mizi sem ta-krat opazil leseno desko, namenjeno rezanju mesa. Nisem dosti pomišljal; zagrabil sem desko in z njo pričel žensko tolči po glavi, dokler ni obležala. Lastnico sva okrvavljeno pustila v sobi, sama pa stopila v kuhinjo, si tam prižgala cigareti, vmes pa slišala, da ženska še zmeraj hrope. Pajdaš je zato šel nazaj v sobo in jo še dvakrat udaril po glavi. Stopil sem za njim in mu re-kel, naj jo sedaj vendar pusti pri miru. (Se nadaljuje)

Mokrice in mejni daj-dam

Grad Mokrice ta čas ne obdelujejo samo zidarji, ki lepšajo njegovo podobo za še bogatejšo turistično prihodnost, marveč tudi politiki. Iz Zagreba se namreč ozirajo za gradom in posestvi, ki so bili pred povojnim odvzemom v lasti zagrebškega semenišča. So Mokrice v igri daj-dam pri določanju državnih meja?

Grad Mokrice z okolico je ta čas gradbišče, če ga pogledaš od blizu. Dvorišče bo dobilo tlak, ponekod bodo tla pokrili s pigmentiranim betonom, kar sodi med nepogrešljive malenkosti v lepi grajski podobi. Američani, ki bodo med zelenjem dvestoletnega angleškega parka morda vstopali v hotel Grad Mokrice, gledajo najprej na take podrobnosti.

Gradu ne obdelujejo samo zidarji, ampak tudi politiki. To se nanaša na mednarodne odnose in na vprašanje, čigavo je kaj. Mokrice, lepo ohranjen grad blizu na novo postavljene slovensko-hrvaške meje pri Obrežju in nedaleč od kraja, kjer Sava vstopi na hrvaško stran, bi menda rado dobilo nazaj v last zagrebško nadškofijsko semenišče. Grad Mokrice, ki stoji neposredno na hrvaško-slovenski meji, je očitno všeč Tudmanu. Tako so prepričani nekateri v Sloveniji, vendar zagrebška nadškofija po vsej verjetnosti misli na nekaj drugega in ne na morebitne simpatije hrvaškega predsednika. Dvorec Mokrice s pripadajočimi zemljišči je sredi tridesetih let tega stoletja kupilo nadškofijsko semenišče iz Zagreba in to verjetno pove, zakaj se s Kaptola zdaj ozirajo po gradu Mokrice.

V zgodovini Mokric to ni bila edina kupčija, saj je dvorec s posestvom vred menjal precej lastnikov. V začetku 16. stoletja so ga imeli baroni Lambergi, potem je prešel v roke Gregorijancem. Ambroz Gregorijanec, podban Slavonije in Dalmacije, je ovekovečil bivanje svoje rodovine na Mokricah z napisno ploščo, na kateri je tudi grb. Plošča je bila svoj čas na gradu Mokrice, vendar so jo leta 1765 od tam odstranili. Preneli so jo v Zagreb in dandanašnji je v tamkajšnjem zgodovinskem muzeju. Za tablo z grbom Gregorijancev je izginila tudi rodovina sama. Po njej je grad prešel v last Erdoedijev, Mosconov, Auerspergov in zagrebškega trgovca Bergerja, od katerega je Mokrice kupilo zagrebško nadškofijsko semenišče.

Kupčije nikakor niso bile edini dogodki v zgodovini Mokric, pri čemer so vsi drugi bolj ali manj povezani s kupovanjem in prodajanjem gradu. O gradu krožijo legende, ki so skozi pisateljsko domišljijo našle pot tudi v knjige. Mokrice je kot kraj nekako nesrečne ljubezni med samoborsko banico Klaro in Pavlom Gregorijancem zaznamoval v pripovedi August Šenoa. Bolj živim ljudem kot njihovim pripovedim se je posvetil Friedrich von Gagern, v Mokricah rojeni potomec Auerspergov, ki je opisoval tukajšnje ljudi in pokrajino. Davno preden so začeli v grad zahajati semeniščniki, so se z grajsko zgodovino pomešali še drugi dogodki. Mimo Mokric so v osrčje Panonije potovali rimski vojskaki. Ko je nastopil puntarski čas, so se proti dvorcu dvignili z vilami in kosami kmečki bojevnik, ki so se na koncu premislili in niso navalili na



grajska vrata, ampak so si dali duška le s tem, da so gospodi preluknjali ladje doli na Savi.

Od tedaj, ko naj bi bil dvorec Mokrice postojanka ob rimski cesti, do danes, ko delniška družba Terme Čatež ureja tlak na dvorišču v hotelskem kompleksu grad Mokrice, se je zvrstilo preveč dogodkov, da bi prav vsi mogli imeti nepreklicen konec. Nekatera poglavja mokriške historije so obstala do danes kot nezacepljene rane. To najlepše potrjujejo hrvaški časopisni sestavki, ki razkrivajo omenjeno nostalgčno razpoloženje v zagrebški nadškofiji, kateri je povojna Jugoslavija okrevalec Mokrice odvzela brez odškodnine. Kot stvari nekateri razumejo na Hrvaškem, tudi za Slovenijo primer Mokrice še ni zaključen. Odrpeta naj bi ga puščala — tako pišejo nekateri na Hrvaškem — zato, da bi lahko z Mokricami od Hrvaške kupila pot na morje. Ali bi Slovenija res lahko s tako blagovno menjavo rešila »Kardeljevo zgodovinsko

malomarnost«, za kakršno štejejo zaprt prehod v mednarodne vode Jadranskega morja? To verjetno sploh ni več stvarno vprašanje. Mokrice in Savudrija s pripadajočim morjem bi sicer lahko predstavljala kar pravo »valuto«, vendar bi poskus take blagovne menjave Slovenci najbrž v kali zatri.

V Termah Čatež, ki imajo zdaj grad Mokrice, se s takimi problemi raje ne ukvarjajo. Glede gradu dajo vedeti, da so storili veliko koristnega za to, da starodavni objekt ni propadal. Če ne bi Terme vlagale v grad, bi se dandanašnji že podiral, so prepričani v Čateških Toplicah. Najbrže res ne zveni preveč samovšečno, če v čateški turistični firmi pravijo, da bi moral vsakdo še kaj doplačati, preden bi ga prevzel od Term. Borut Mokrovič, generalni direktor Term Čatež, ni bil pripravljen komentirati domnevnih apetitov zagrebške nadškofije. Uradnega zahtevka za Mokrice iz Zagreba tako ali tako niso dobili, sicer pa naj se o omenjenih lastniških vprašanjih zmenijo diplomati na državni ravni. V hotelskem podjetju, kakršno so tudi Terme, poslovneži raje skrbijo, da čim bolje prodajo storitve.

Terme bi rade kar najbolje vnovčile vse, kar ponujajo Mokrice, in to firma potrjuje na več načinih. »Zelo vabljava zadeva je igrišče za golf, katerega prvo polovico bomo uradno odprli junija. Na svoj račun bodo prišli tudi obiskovalci, ki imajo radi konje, in ob rekreativnem jahanju bomo v prihodnje ponudili tudi nekaj tekmovalnega. Poleg naštetega bi radi dali primeren prostor lokostrelcem, ljubiteljem bridgea in še komu. Razmišljamo, kako bi izkoristili grajsko dvorišče. Tako načrtujemo, da bi tam naredili dali prostor gostujočim gledališčem in izvajalcem glasbe, ki sodi v renesančni grad. Ob vsem tem lahko ugotovimo,



FOTO: MLUZAR

da smo še vedno tudi dovolj dober prostor za predstavitev podjetij. Preprosto povedano, izhajamo iz tega, da se hotel ne bo prodajal sam po sebi. V njem ali ob njem se mora nekaj dogajati. Če se bo dogajalo, bodo prišli obiskovalci, ki potem vprašajo po dobri kuhinji in podobnih stvareh, če rečem poenostavljeno. Tako niza načrt za načrtom Darko Terihaj, direktor »kompleksa grad Mokrice«, kakor sam označuje kraj. Če se vrnemo k namigu, da v Zagrebu še niso pozabili Mokric, se lahko vprašamo, koliko stvarna je želja nadškofijskega semenišča po takem posestvu. Po slovenskem zakonu o denacionalizaciji cerkve verske skupnosti in njihove ustanove, ki ob uveljavitvi tega zakona niso delovale na območju Slovenije,

nimajo pravice do vrnitve premoženja. S tega vidika so torej Mokrice slovenske.

Malce vraževeren Slovenec, ki misli, da se bo zgodilo še kdaj, če se je enkrat, omenjenega zakonskega podatka ne bi v nobenem primeru vklesal na nikakršno ploščo, ki bi bila vzdana v grad. Kajti nekoč so podobno tablico na Mokricah že sneli in je pristala v muzeju v Zagrebu. Muzeji pa najdejo brez izjeme zmeraj dovolj prostora za različne arhivalije. Zato je bolje kot o »vraževernem« govorniku o previdnem, čeprav vraževernost sama zase ne pomeni ničesar peklenko slabega. Ampak tudi previdnost ni taka, zato ne bo narobe, če izberemo previdnost.

MARTIN LUZAR

iztrgani pozabi

Nesrečni mojster Kamin

Življenjska pot je rezbarja in iznajditelja Kamina pripeljala v Metliko, kjer še dandanes bode spomin na njegovo mojstrstvo čudovita vhodna vrata Weiblove hiše na Mestnem trgu.



Stara Metlika premore v svojem mestnem jedru tri trge, ki so se vsi zgneli na ozkem naravnem pomolu in so tesno povezani med seboj. Nekdanji Gornji, Spodnji in Mestni trg. Na ozkem prehodu med zadnjima dvema pa stoji stara Weiblova hiša, ozka, stisnjena med dvema večjima. Hiša z zanimivimi vhodnimi vrati. Zelo lepimi. Prevzaprav najlepšimi v Metliki.

Pred več kot sto leti — no, popolnoma natančne letnice pa res ne vemo — jih je izrezljala spretna roka mojstra Franca Kamina. Imenitna so ta vrata in že ob svojem nastanku so zbujala pozornost mimoidočih. Tudi kasneje se je marsikateri ustavil pred njimi. Seveda, mnogi so šli in gredo še danes neprizadeti mimo. Tisti, ki so s praznimi dušami slepi za lepoto. Za takšno pa tudi drugačno.

Vendar so ta vrata že pred zadnjo vojno pritegnila zanimanje neke petične Zagrebčanke, ki jih je hotela kupiti in odpeljati s sabo, pa so ji nekateri trezni meščani to namero preprečili. Pač pa je odnesla lep rezljan in pozlačen lesteneč, ki je sameval na podstrešju metliškega gradu. Predmet, ki bi lahko danes krasil zbirke domačega muzeja, pa se je takrat za skromne novce odselil iz Metlike. V Zagreb ali bogve kam. Pravili so, da je bil tudi tisti lesteneč Kaminov.

Kaminov? Kdo je vendar ta človek? Saj tega imena danes ni več v Metliki.

Po virih, ki so ohranjeni v mestnem arhivu, po matičnih knjigah in še kje drugje se nam je počasi odkrivalo Kaminovo življenje. Ni veliko podatkov, pa je vendar pred nami zrasla neka podoba, neko življenje. Nemirno, zaverovano vase, trmasto, največkrat razočarano. Seveda tudi revno.

Premožni meščani se pač tudi takrat niso preveč zmenili za muhe in čudasta tega preprostega človeka. Kako naj bi potem bogat in zadovoljen sedel za polno mizo!

Ni bil domačin. Nekje v okolici Šentvida pri Stični je Francu Kaminu stekla zibel. V prejšnjem stoletju, tam okoli 1821. leta.

Tega Kamina je potem življenje zaneslo tudi v Belo krajino. Delal je tu in tam, kjer je pač našel kaj zaslužka. Z njim se je skromno prebijala skozi nelahke čase žena Marjeta s sinom Vincencem, ki pa je po rojstvu leta 1858 kmalu umrl v belokranjskem Gradu.

Leta 1868 najdemo Kamina v Metliki, kjer so prav takrat pričeli zidati mestno hišo. Bil je med njenimi graditelji in zaupali so mu mizarско opremo nove stavbe.

Potem se je Kamin skušal za stalno udomiti v Metliki in je že v juliju 1869 prosil zastop mestne občine, da bi ga sprejel v svojo domovinsko zvezo. S to prošnjo hkrati tudi zvemo, da je županstvo občine Šentvid pri Stični v novembru istega leta soglašalo, da Franc Kamin izstopi iz tamkajšnje občine, in hkrati izjavilo, da ni nikakega zadržka, da ga ne bi v Metliki sprejeli za svojega »srečana«.

V naslednjih letih le tu in tam srečamo Kamino ime, v glavnem v zvezi z denarnimi težavami, s katerimi se je otepal vse življenje. Zaslužek je iskal tudi drugod po Beli krajini in bližnjem Hrvaškem, na primer v graščini Bosiljevo. V Metliki je prebival prav skromno; zavetje je našel v hišah graščaka Savinška, nazadnje v prizidku njegove kovačnice na Majerju.

Tudi iznajditelj

Pomembno pa je, da se je Kamin poleg mizarstva in pručnega rezbarstva ukvarjal tudi z iznajditeljstvom. Razmišljal je in se trudil, da bi izdelal celo perpetuum mobile (stroj, ki naj bi deloval sam od sebe), kar pa mu seveda ni uspelo, kot ne še mnogim drugim pred njim. Zato se je lotil skromnejših, bolj uporabnih izumov. Tako je v aprilu

1883 prosil zastop metliške mestne občine, da bi mu odobril primerno denarno podporo, da bi mogel v Ljubljani razstaviti svojo miniaturno, umetelno sestavljeno malinico, in sicer 1. julija tega leta, ko je bilo predvideno, da bo prišel tjakaj cesar Franc Jožef. Denar bi seveda povrnil, če bo ta svoj izum prodal. Prošnja pa pri metliških občinskih možeh ni našla razumevanja in so mu jo zavrnili.

Prav tako zvemo osemnajst let kasneje (leta 1901), da na občini niso ugodili njegovi prošnji, ko je želel na Ribnjaku patentirati svojo mašino — ribežen za ribanje zelja in repe, čeprav je ta stroj dobro delal. Ker bi Kamin za pripravo in prevoz modela po železnici potreboval nekoliko denarja, je 14. decembra tega leta ponižno prosil, »naj slavni odbor mesta Metlike milostno blagovoli podpisane mu za to pošiljatev in strošek eno primerno denarno podporo dovoljiti in mu v podporo njegovega dela pomagati.« Na županstvu so še isti mesec Kaminovo prošnjo pretresli in zavrnili, češ da ni dobro utemeljena in da pošiljatev verjetno ne bi imela uspeha.

Tako si Kamin s tem in morda še s kakšnim drugim izumom ni mogel pomagati in si izboljšati življenja. Vsekakor sta omembe vredna njegova razmišljanja in novatorska prizadevnost, ki pa v tistem času nista našla odmeva. Zato je pač vse bolj drsel v revščino, kateri sta se na starost pridružila še bolezen in splošna oslabeleost. Skratka: življenje je njemu pa tudi njegovi ženi zadnja leta vse bolj izzvenevalo v vrsto prošenj za podporo, ki bi jima omogočila vsaj skromno, najnujnejše preživetje. Tisti zapisi v mestnem arhivu govore o tem.

Včasih so ju uslišali in tako je na primer v decembru 1898 Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani nakazala Kaminu, onemoglemu mizarju, 25 goldinarjev podpore, medtem ko je njegova žena Marjeta prav isto leto prosila domače županstvo, naj jo vpiše med občinske reveže, ker je že 70 let stara, onemogla in bolehnata in si ne more sama kuhati. Županstvo ji je odobrilo skromno podporo, in sicer dva goldinarja na mesec. Podpore pa

ni uživala dolgo, saj je že čez pol leta, 9. julija 1899, umrla.

En goldinar podpore

Po ženini smrti je v novembru istega leta tudi Franc Kamin zaprosil metliško mestno županstvo za 3 goldinarje mesečne podpore, ki naj bi jih potreboval predvsem za plačilo stanarine. Odobrili pa so mu le en goldinar.

Zdravje se je Kaminu še naprej slabšalo, saj mu je metliški zdravnik dr. Mano Dereani v maju 1900 izdal spričevalo, iz katerega je razvidno, da je 79-letni Franc Kamin tako oslabelel, da si ni zmožen služiti vsakdanjega kruha. Zaradi oslabelelosti so mu začele zatekati noge, tako da je bil težko dalj časa pokonci. Ker so mu pešale tudi oči, je zdravnik ugotovil, da bi utegnil kmalu oslepeti.

Iz Metlike so zdravniško spričevalo hkrati s prošnjo za denarno podporo poslali deželnemu odboru vojvodine Kranjske v Ljubljano, kjer so nekaj mesecev kasneje Kaminu iz deželnega hirarskega sklada podelili 100 kon, ki naj se mu izplačajo v dveh obrokih.

V avgustu istega leta (1900) je tudi črnomaljsko okrajno glavarstvo sporočilo v Metliko, naj v občini določijo dva ubožca, ki naj bi bila deležna podpore iz sklada, katerega je ob 70-letnici rojstva cesarja Franca Jožefa osnovala Kranjska hranilnica v Ljubljani. Mestno županstvo je priporočilo Franca Kamina in devetletnega slepega Dragotina Orliča. Podpora sta res prejela, in sicer Kamin 20, Orlič pa 16 kron.

Vse te podpore so naslednje leto (1901) opogumile Kamina, da si je skušal tudi sam pridobiti kaj denarja s patentiranjem priprave za ribanje zelja in repe, v čemer pa, kot smo že povedali, ni uspel. Pač pa mu je kot skromen obliž v decembru istega leta Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko preko metliške mestne občine po pošti nakazala 20 kron pomoči.

V februarju 1902 je Kamin znova zaprosil domače županstvo, naj mu podeli primerno denarno podporo, češ da je že 81 let star in ne more več mizarškega dela. Na občini so mu naslednji mesec res odobrili 6 kron mesečne podpore, ki pa je ni nikoli pričel uživati, saj je že dvanajst dni kasneje, 28. marca 1902, umrl. V svojem 82. letu. Zavoljo starostne oslabelelosti, kot so zapisali v mrliško knjigo.

Z mizariskim mojstrom — umetnikom je ugasnilo Kaminovo ime v Metliki. Ostala pa so njegova rezljana vhodna vrata na Weiblovi hiši na Mestnem trgu številka 1. Lepo je, če se boste kdaj ustavili pred njimi in se spoštljivo, z lepim spominom na starega mojstra, zazrli vanje.

JOŽE DULAR

Vas, ki noče umreti

Trije člani posadke ameriške leteče trdnjave so končali na Štravberku. Ali so utegnili v trenutkih strmoglavjenja z očmi zaobjeti kraj svoje smrti? Morda bi celo rekli: lep kraj za smrt. Toda za ljudi, ki tu prebivajo, je to kraj življenja, nenavadno trdoživga.

Bil je čas brez srebrnih ptic in brez dolgih belih brazd, ki so jih orale po nebu. Bil je čas tišine. Tako nekako bodo ljudje pomnili ta nenavadni premor, ki je nastal na nebu nad tem delom doline Krke, kjer se sekajo mnoge letalske poti in je bilo včasih v višavah slišati neprestano zamolklo bobnenje. Ljudje smo se ga navadili, tako kot smo se sedaj navadili tišine. Mnogim starejšim prebivalcem pa je ostalo v spominu posebno bobnenje. Dopoldne je prihajalo od jugozahodu in izginilo proti severovzhodu, zgodaj popoldne se je vračalo v nasprotno smer. Spremljalo je ogromne jate zavezniških bombardnikov, ki so svoj rušilni tovor stresali nad Hitlerjev rajh. Tako je bilo tudi 19. marca 1944, ko se je taka skupina vračala z bojne poti.

»Gledali smo jih, kako so leteli. Za enim od bombardnikov se je vlekel dim. Zaostal je za skupino, se pričel vrteti in strmoglavljati. Grozno je tulilo v motorjih in kazalo je, da bo padel prav na nas. Toda pilotu je zadnji trenutek uspelo nekoliko zrvnati letalo. Zavilo je nad grebenom in tresčilo tukaj v gozd,« pripoveduje Blažičeva mama, ki je dogajanje takrat opazovala od svojega doma v Šmarjeških Toplicah, po vojni pa se je prisojila v Štravberk, prav v bližino kraja, kamor je tisto letalo tresčilo. »Nekaterim je uspelo izskočiti in se rešiti s padalom. Porazgubili so se po pobočju. Enemu se padalo ni odprlo, tresčil je na vrt tukaj za hišo. Še po vojni, ko sem prišla sem, se je poznala jama, ki jo je ob padcu naredil.«

V pogovor poseže Blažičev oče: »Dva letalca sta ostala v gorečem avionu. eden v krilu, drugi, skoraj čisto sesekljan, nekoliko stran. Z Zupancičem sva potem ostanke vseh treh s konji odpeljala na pokopališče v Šentpeter, po vojni pa so jih Amerikanci prišli iskat. Ostanke letala so pobrali Nemci, nekaj pa domačini.«

Umreti na koncu sveta

Padec ameriške leteče trdnjave na Štravberk je bil za vas izreden dogodek. Naselje z osmimi hišnimi številkami, raztresenimi po grebenih in grapah visoko v hribovju na meji med novomeško in trebanjsko občino, je bilo gotovo ena zadnjih stvari na svetu, na katere bi nesrečni trije Američani lahko pomislili. In vendar so tu našli svoj konec, na koncu sveta, bi lahko rekli, kajti sem se drugače kot z vprego takrat ni dalo priti. Še dolgo po vojni ne. Pa vendar, nekaj je na tem kraju vendarle moralo biti. Kako sicer bi si človek lahko predstavljal, da je na tem kraju nekdo postavil grad. Stari viri ga omenjajo, še Valvazor ga ima naslikanega v svoji

Slavi vojvodine Kranjske in ustno izročilo pravi, da so ga razdeljali Turki. Danes so na skalni vzpetini v gozdu, nekaj lučajev od Blažičeve hiše, le še težko razpoznavni ostanki temeljev, in čeprav ve za zanje, Franc Blažič nejeverno zmajuje z glavo: »Le zakaj je šel sem gor, brez pravih poti, nekdo tovorit pesek in apno?«

Zgodovina bo najbrž težko našla odgovor na to vprašanje, mi pa iščemo odgovor na drugo, prav tako težko razločljivo, ki se kar samo zastavlja: Kako to, da je v nasprotju z mnogimi podobnimi odmaknjenimi kraji Štravberk sploh ostal živ? Da so Blažiči, Gričarji, Piletiči, Zupanciči in Robeki ostali tukaj in niso zaprli vrat svojih domačij in se za vedno podali v dolino, k lagodnejšemu življenju in bližje mestu?

Priti v Štravberk tudi danes ni kar tako. Od Otočca preko Herinje vasi, Pahe in Vrha pri Pahi se pot neprestano vzpenja, je ozka in večidel makadamska. Prejšnji teden, ko je medel sneg, nekaj dni ni bilo moč priti tja brez snežnih verig, vendar naš to ni prestrašilo in v vas smo v soboto le prišli. Vas leži več kot petsto metrov nad morjem, Veliki Vrh tik nad Robekovo domačijo je le nekaj nižji od šeststo metrov.

Viktor Robek je eden od najbolj zavzetih za napredek vasi. »Če ne bi takrat leta šestdesetega naredili ceste do Nove Gore, danes najbrž ne bi bilo tukaj nikogar več,« pripoveduje Robek, ki se je v začetku šestdesetih priženil k Zoranovi Cvetki v to vas. Prišel je iz mlina ob Radulji in je morda prav zato, ker je bil prišlek, bolj občutil izoliranost te gorske vasi in jo skušal preseči. »Toda tista prva cesta, ki jo je gradilo predvsem gozdno gospodarstvo, je šla v napačno smer. Vas vas teži proti Otočcu. Tam so šole, krajevni urad, avtobus do mesta. Toda cesta je le bila, prva, po kateri se je le dalo kolikor toliko voziti. Do Otočca je bilo treba tudi poleti še s traktorskimi verigami. V to smer smo jo zgradili šele leta šestdeset.«

Nečloveški boj za pitno vodo

Mestnemu človeku si je težko predstavljati, s kakšnimi težavami se srečuje odmaknjen višinski kmet, da si zagotovi osnovne pogoje za to, da v tej višini lahko sploh obstane. Kaj briga nekoga iz mesta, kako bo napeljal elektriko, vodovod, telefon, kako bo s potjo, po kateri bo prišel do šole, v službo! Nekaterim je vse dano na dlan, drugi pa morajo vanjo pljuniti in krepko zagrabiti, da si napravijo sami, kolikor je moč, drugo pa plačajo.



Nekdaj je bilo moč na Štravberk priti le s takimi konji. Zdaj brnijo po cestah in njihah drugačni, toda Viktor Robek se svojim ljubljencem noče odpovedati.

»Devetinšdesetega leta smo kupili kmetijo, na kateri smo sedaj. S slamo krita hišico z dvema prostoroma. Prekril sem jo, kaj več nočem dati nanjo. Denar sem vlagal v hlev in v stroje, pa za vse ostalo, kar smo morali napraviti. Sedaj še v novo hišo. Stara je bila takrat brez elektrike. V vasi je bila. Od tam sem jo sedemdesetega leta napeljal na svoje stroške. A kaj, ko je bil tok tak, da je včasih žička v žarnici le rdeče brlela, otroci pa so se morali še naprej učiti ob petrolejki. Zato se je bilo treba spet v akcijo. Leto pozneje smo dobili v Srednjem Grčevju nov transformator. Luč je sedaj bila dobra, a za industrijski tok je bila napeljava prešibka. Dve leti pozneje sem jo moral zamenjati v celoti in tako imamo trifazni tok,« pripoveduje o svoji poti do sedaj nepogrešljive elektrike Viktor Robek.

Še več preglavic in dela je bilo z vodo. Robekova kmetija se je s pitno vodo oskrbovala iz izvira v Straškem lazu, v latvici, podobni kraški kotanji, kak poldrugi kilometer od domačije. Vodo so vozili z vprego v sodih, kar je bilo zlasti v snegu sila težko. Viktor pripoveduje, kako je prišel na idejo in kako je potem tudi rešil ta problem.

»Pozimi enainosemdesetega sem stal v tisti latvici in premišljeval. Obsedla me je zamisel, šel sem domov po vodno tehniko, se postavil z njo na rob latvice in pomeril na vrh smreke v smeri našega doma. Po mojih izračunih naj bi se izšlo. Padca naj bi bilo dovolj. In takrat sem se odločil, da bom napravil svoje zajetje. Z lastnikom sem se dogovoril in pričeli smo z delom. Ni bilo lahko. Dobil sem buldožer, a je le potegnil z žlico in že je bil na kamnu. Potem sva nadaljevala sama s sinom. Zagrizla sva v kamen in prekopalna sva hrib. Jarek je bil v dolžini petdeset metrov globok pet in pol metra. Potem sva en konec cevi vtaknila v zajetje in cev kar po vrhu speljala vse do doma. Voda je stekla,« je Viktor ponosen na svoj vodovodni projekt, predvsem pa vesel, da ves nečloveški trud ni bil zaman. Seveda je bilo tisoč štiristo metrov dolgo

cev treba potem še zakopati v zemljo, a to je šlo v mehko njivsko zemljo lahko kot pesem. V staro hišo in v hlev voda iz zajetja teče sama, za novo hišo pa bo že potrebno zgraditi rezervoar in priključiti hidrofor. Izvir tudi v najhujši suši ne presahne po-

usode

Mož, ki se je preveč spoznal na davke

Pri trdnem kmetu Pavliču, ki ima veliko domačijo čisto na koncu Prapreč pri Šentjerneju, na privzdignjenem kraju, od koder je lep in prijeten razgled po Šentjernejskem polju, na Gorjance in na drugo stran proti Vinjemu vrhu in škocjanskemu koncu, je za hlapca Marjan Fink. Pavlič ga je pred šestimi leti vzel k sebi, saj se je kot dober delavec težak izkazal, ko je dve leti hodil od enega do drugega kmeta v Vinjem vrhu.

»Tukaj opravljam vsa kmečka dela, za to imam stanovanje, dajo mi kakšno oblačilo in dovolj hrane. Pri Pavliču se dobro dela, dobro in dovolj je pa mir imam, kar je tudi nekaj vredno. Če potrebujem kakšen tolar, rečem gospodarju in mi ne odreče. Velikih potreb nimam in sem s tem kar zadovoljen,« pravi Fink, tršat, a krepak 54-leten možak, ki pa mu je njegovo dokaj burno in tudi razburljivo življenje pustilo sledove. Beseda mu teče gladko, pravilno, njegov govor je preudaren, vidi se, da je bister, naravno inteligent in tudi dokaj razgledan in pameten človek.

V Nemčijo ga je pred dolgimi leti odpeljala želja po boljšem življenju, najbrž pa tudi njegova nemirna narava. Pravi sicer, da je v Nemčijo šel zato, ker je bilo v Novem mestu, pri privatniku Bobiču, preveč dela, on pa je rad hodil na ribolov in malo okoli. »Z Bobičem sva bila velika prijatelja, skupaj sva se pri mojem očetu izučila soboslikarske in pleskarske obrti. Ampak meni res ni bilo do tega, da bi kar naprej samo delal, zameriti se prijatelju tudi nisem hotel, pa sem šel v Nemčijo.« Doma v Novem mestu je imel dobrih sedem let delovne dobe kot pleskar, v Nemčiji pa ni iskal dela v tem poklicu, ampak je šel delat v rudnik kot kopač. »Delal sem v premogovnikih v Hessnu in v Porurju. Hudičovo težko, a dobro plačano delo. Delali smo tudi pri 44 stopinjah, zaslužil pa sem od 2.500 do 3.000 mark na mesec, in to čistih. Kmalu sem namreč napredoval in bil vodja skupine,« se pohvali. »Imel sem 6-cilindrskega forda, 200 na uro je šel.«

Ko je prišel, ni znal besede nemško, pa se je kmalu naučil po njihovo. »To mi res ni delalo težav in še danes tekoče govorim in tudi pišem nemško.« V Nemčiji se je Fink poročil in v zakonu se mu je rodilo kar pet hčera, danes so stare od 26 do 18 let. »Luštne so in brihtne!« jih je vesel oče, ki pa hčera ni videl, odkar so ga pred več kot devetimi leti izgnali iz Nemčije. »Zdaj jim ni več tako lepo in ženi tudi ne, ko ni Marjana, da bi šel v jamo...«

Finka so iz Nemčije izgnali in deportirali v Jugoslavijo 22. decembra 1982, prav na obletnico poroke. »Ja, Nemci imajo res smisel za obsejanski humor,« se nasmehne. In zakaj je moral rudar Fink, mož Nemke in oče petih hčera, čez noč iz Nemčije? »Nekajkrat je bil alkohol za volanom, a to ni bil pravi razlog. Preveč sem se spoznal na njihov davčni sistem in zakonodajo,« prstodušno pove. »Njihov davčni sistem in zakonodaja sta zelo zapletena in imajo posebno davčno policijo. Meni pa to ni delalo težav in Nemci so hodili k meni, da sem jim pisal dobro podprte prošnje za vrnitev dela plačanega davka. Pri tem sem bil kar uspešen in nekaj let je ta posel dobro tek, potem pa je računalniki začeli pljuvati drugačne podatke in tako sem

vsem in za eno kmetijo zadostuje. Lastno zajetje imajo sedaj na Štravberku tri domačije, ostali se oskrbujejo z vodo iz bližnjih studencev ali iz karnic. Misel o javnem vodovodu na tej oddaljenosti in višini je seveda utopija.

Z zagrizenostjo, s kakršno se je boril za vodo, je Robeku in drugim Štravberčanom uspelo osemindesetega leta v naselje pripeljati tudi telefon, in to iz sosednje šmarješke krajevne skupnosti, lani jeseni pa asfaltirati poldrugi kilometer ceste v najhujšem klancu do vasi. Na tem delu je prejel vsak večji naliv odnesel pesek v dolino in namesto ceste je zazijal jarek. Ni ga skoraj bilo konca tedna, da ne bi bili moški zaposleni s popraviljem ceste. Sedaj je s pomočjo občine, krajevne skupnosti in vaščanov samih največji problem le odstranjen, čeprav je makadama do vasi še precej.

Kar preseneča, je skoraj neverjetna navezanost, ki jo kažejo ljudje na svojo vas. Ne toliko morda z besedami kot z dejanji. Ze dokončanih, napol zgrajenih ali začelih je v vasi kar pet novih hiš, šoloobveznih je deset otrok in skoraj je ni hiše, ki doma ne bi imela gospodarja, voljnega spopadati se s temi grivami ne samo za preživetje, temveč tudi za lepše življenje. Seveda bi brez dodatnega zasluzka ljudem tukaj trda predla. Prinašajo ga tisti, ki se zgodaj zjutraj odpravljajo v dolino na delo. Nič posebnega, bi rekli, to se dogaja tudi drugje. Toda Štravberčani se radi vračajo in si tukaj spletajo svoja gnezda. To pa je že nekaj.

TONE JAKŠE



FOTO: A. BARTELI

se tistega decembrskega dne znašel v Novem mestu.«

Odkar je šel v Nemčijo, Fink ni bil doma, to pa je zneslo skoraj 20 let. V Nemčiji se mu je z benefikacijo, ki jo imajo rudarji, nabralo kar 22 let delovne dobe. »Najprej sem šel na hrib nad Irčo vasjo, pa sem presenečen ugotovil, da domače hiše ni več. Starši so medtem pomrli, brat pa je hišo podrl.« Vse, kar je prinesel s sabo iz Nemčije, je imel v majhnem kovčku, v žepu pa nekaj mark. Prvi večer je prespal v hotelu, potem je nekaj mesecev vedril pri znanki, in ko ji ni hotel biti več v nadlego, je odšel in se potikal od kmeta do kmeta. Odkar je odšel iz mesta, ni več spal v hiši. »Marsikdaj sem spal s podganami. Ugotovil sem, da to sploh niso tako slabe živali, sploh pa ne verjamem, da prav one prenašajo vse bolezni. Stare podgane so prav »manirnih,« človeka pustijo pri miru, le mlade so bolj nevezgogene in razigrane in te v igri tudi za ušesa pockajajo.«

Ščasoma je skušal Fink uveljaviti pokojnino, ki mu pripada za 22 let dela v nemških rudnikih. »Naša komisija me je spoznala za invalida I. kategorije, a mi to nič ne pomaga, ker Nemci menda tega ne priznajo. Ves moj primer bi moral še na nekakšno socialno sodišče, pa za to ni bilo denarja in tako sem ostal brez vsega. Če bi dobil tisto, kar naj bi mi pripadalo za delo v Nemčiji, bi lahko živel kot gospod, tako pa...« Tako pa je v lanskem letu dobil bruto 23.000 tolarjev, od tega je bilo več kot za 8.000 tolarjev odbitkov. »Za davek in nekakšno solidarnost, mogoče za hrvaške begunce, kaj jaz vem.« Menda je to invalidska pokojnina, kolikor mu pripada glede na tistih sedem let in pol delovne dobe, kolikor je opravil pri nas, preden je šel v Nemčijo. »Iz Nemčije, kjer imam priznanih 22 let delovne dobe, pa niti marke!«

Tudi gospodar Pavlič bi Finku privoščil nemško pokojnino. »Jaz mu dam, kar mu lahko, dela tako kot mi, je pa prav tako.« Letos bi Marjan Fink rad šel na obisk k družini. »Tega mi pri izgonu niso prepovedali. Bom videl, če bom imel toliko denarja...«

ANDREJ BARTELI

naše korenine

V tišini devetdesetih let

Če bi rekel, da sem se tistega sončnega sobotnega popoldneva na prvi pomladni dan na balkonu Dobleharjeve domačije v Zdinji vasi z enaindevetdesetletno mamo Francko pogovarjal, bi bilo rečeno le malo preveč. S Francko sva se bolj gledala. Jaz njo s tistim zanimanjem, ki preveča človeka, ko se znajde pred posebej redko staro umetnino in jo poskuša ovrednotiti, ona mene z že zdavnaj privzgojenim in z mnogimi izkušnjami potrjenim nezaupanjem do ljudi, ki pridejo nenajavljeni in nosijo beležko v rokah. Tako so hodili okoli dacarji, izterjevalci davkov, mešetarji, pobiralci obveznih dajatev in podobni škrici, ki so kmetu, pa naj je bil še tako reven, vedno hoteli kaj odnesti. Od tod tudi nezaupljivi pogledi Dobleharjeve mame na mojo odprto beležko.

»Le koliko bo to stalo?« je spraševala, jaz pa ji nisem mogel dopovedati, da me zanima le njeno življenje in da ni nobenega skrivnega računa v mojem zapisovanju. Ko sva si hotela kaj povedati, sva morala namreč vpiti, pa še tako je šlo sporazumevanje malo mimo in malo počez. Še dobro, da se nama je na balkonu pridružil njen sin Martin, najmlajši izmed sedmih otrok, kolikor jih je rodila Dobleharjeva mama. Vajena njegovega glasu in kretenj je le sputila tudi mene v tisti osamljeni, tihi svet nagluhe, tako pogost pri redkih izbrancih, ki jim je dano prekoračiti devetdeseta leta. In Martin je dober posrednik. Kar mati pove, še sam bogato začini z lastnimi izkušnjami. Izpoved obeh se združuje v zgodbo o revščini pod vinorodno Trško goro, v pripoved o ljudeh, ki so bili svoj čas obsojeni na trdo garanje za drobnice in mize bogatejših, da

so preživeli sebe in svoje otroke. Objem revščine je neizprosna. Ljudi vodi vedno v enem krogu, iz katerega se je silno težko izviti. Kot edino uteho v teh krajih ponuja vinsko omamo, ki sicer za čas odpodi skrbi pa tudi hotenje, postati kaj več in kaj drugega. Martin, vinski patron, je bil v takih razmerah zelo čaščen in tudi Dobleharjev Martin sam ni zmozel moči, da bi mu obrnil hrbet. Pravi, da so ga zato po dvaindvajsetih letih dela v Novoteksu odpustili. Meni, da po krivici. Sedaj živi brez vsakih dohodkov doma, skupaj z devetdesetletno materjo, ki, tako trdi, tudi nikjer ne dobi prebite pare. Za oba skrbi tretji član družine, ki še biva doma, Franc, ki je edini zaposlen, a ima skromno plačo.

Dobleharjeva Francka se je rodila 14. avgusta 1901 na Golobovi kmetiji v Zdinji vasi. V družini je bilo devet otrok, zato se je morala hitro privajati na to, da le pridni dobijo delo v roke in priboljšek



FOTO: T. JAKŠE

pod zob. To ji je pomagalo, ko se je poročila z Dobleharjevim Jožetom na Kamen Vrh. Ta zaselek je danes del Zdinje vasi, a se njegovi prebivalci prizadevajo za to, da bi tudi uradno spet dobili nazaj staro ime. No, tukaj je družina hitro rasla in presneto se je bilo treba potruditi, da sta zakonca na tistih nekaj zaplatah lastne zemlje preživela kar sedem lačnih ust. Seveda bi bil ves trud zaman, če ne bi bilo tabrhovanja. Francka se najbolj spominja obzovanja in vezanja v vinogradih pa naporenega gnojenja in kovanja. Trgatev je bila bolj prijetno opravilo. Mož Jože je imel še svoje zidarsko orodje in je včasih izginil za nekaj dni v zidarijo. »Tako se je dalo nekako preživeti, a le iz rok v usta,« se spominja tistih časov Francka.

Časov svoje bosopete mladosti in odhajanja staršev na delo v trškogorske vinograde in na posestniške njive se spominja tudi Martin: »Obleči nismo imeli kaj. Zjutraj smo nekaj malega pojedli, potem pa smo čakali cel dan, da sta prišla domov. Pohajkovali smo naokrog, dokler smo bili še taki, da nismo bili za drugo rabo. Dan pa je bil dolg in lačni smo bili, da se nam je kar temnilo pred očmi. Zvečer sta prinesla nekaj kruha ali pa moke, da je bilo za žgance. Meso smo videli le poredkoma. Ko sem hodil v šolo, sem gledal sošolce, ki so si prinesli od doma kruha. Jaz še suhe skorjice nisem imel. Tako je bilo in tega nobnemu ne bi privoščil.«

Francka je že več kot dvajset let vdova. Po možu ne dobi nobene pokojnine, saj redno ni bil nikjer zaposlen. Bil je vojak v prvi svetovni vojni, potem koroški borec. A to so bile bitke in žrtve, ki so jih hitro pozabili. Ona je bila, kot temu pravijo, kmečka gospodinja, poklic, ki ga niso nikoli cenili. Bila je tudi mati sedmih otrok in ima sedem vnučkov. Pri Slovincih je to malo vredno. Njeno življenje je nekako podobno hoji po balkonu, na katerem v pomladanskem soncu tako rada poseda. Balkon je brez ograje. In ko se starka odpravlja z njega, ji roka tam, kjer bi morala biti opora, tiplje v prazno.

TONE JAKŠE

NAGRADA V SEVNICO IN GORNJO TEŽKO VODO

Žreb je izmed reševalcev 11. nagradne križanke izbral NADO JAZBINŠEK iz Sevnice in CIRILA REGINO z Gornje Težke vode 11. Jazbinškovi je pripadla denarna nagrada 1.000 tolarjev, Regina pa bo prejel knjižno nagrado. Nagrajencema čestitamo. Dobitnico denarne nagrade prosimo, da nam čimprej sporoči svojo enotno matično številko (EMSO) in številko ali tekočega računa ali žiro računa ali hranilne knjižice, da ji bomo nagrado lahko kar najhitreje nakazali.

Rešite današnje križanko in rešitev pošljite najkasneje do 13. aprila na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 13!

REŠITEV 11. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 11. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: MODRE, MALI, BONN, ARES, OZN, AVLIDA, IAN, RIMAR, HRVATSKA, ČRNAVKA, NAT, DLETO, JARM, NR, EOL, SFEN, RIDA, KVARTA, IKAROS, LODI, MANIKIRA, AREA, AHAT, SAT.

prgišče misli

Zame je vsaka pametna družba civilna družba.

J. VIDMAR

Materinstvo je najzvirnejša vsebina duše.

J. FELC

Totalitarističnost gibanja je prav v veri v hitre rešitve in v pripravljenosti na vse žrtve (svoje in predvsem drugih), v pripravljenosti na skrajne akcije in v pripravljenosti na smrt.

S. HRIBAR

Nasilje je zakon divjakov.

M. GANDI

nagradna križanka

13



KEM. SIMBOL ZA ZVEPLO	ZAH. SLOVANSKA ETNIČNA SKUPINA	AVTOR J. UDIR	PLAVILO. INDIGO	ZLOGOTVOR. REN GLAS	NEKDANJI KOŠARKAR DANEU	ODVEZA OPROSTITEV OD OBEVZOSTI	IZUMITELJ MOTORJA Z NOTR. IZGORVANJEM (NIKOLAUS)	PREDSEDNIK SEJSELSKE REPUBLIKE	ANGL. REKA PRITOK SEVERNIA
		REDKEJSE TUJE ZENSKO IME PLESNOBA NA VINU							
OBNOVA KEM. SIMBOL ZA URAN									
	VRSTA ZOBATEGA KITA				TOČKA GOROVJENA POLOTOKU KRIMU				
	PRISTANIŠKA NAPRAVA						VRSTA BRENKALA	ZALOŽNIK	ZGODAJ ZRELO SADIJE
DOLENJSKI LIST	GLORIJA	SPALNICA NA LADJI RANOCELNIK		LADJA ZA PREVOZ TEKOČIH GORIV					
TATINSKA PTICA			RALKA	DALM. MESTEČE (ALKAI)	EG. BOGINJA NEBA IN ZEMLJE				
STARA KULTURNA RASTLINA		DEL OBRAZA PODOBA			PREBIVALEC ZGOD. PO-KRAJINE LACUJE				
NAUK O ANALIZI					VEČJA POSODA	GLASBENIK SOSS	TEDENSKA TRIBUNA		
SUHA PUŠČAVSKA REČNA DOLINA			ORIENT. BARVILLO ZA LAŠE					PRESTOL	
RIŽEVO ZGANJE			POGAN					TEŽA POSODE	



praktični KRIŽANJE

Cvetni okras

Umetno cvetje, ki je kot modni okraski popularno že kar nekaj sezon, se še ne poslavja. Morda je razlog trdoživost uporabnost, velik učinek, dosežen z majhnim in ne predragim dodatkom. Tuji modni kreatorji cvetlice v modnih roza, vijoličnih, rdečih, zelenih barvah pripenjajo celo na torbice in čevlje. Na naših ulicah verjetno tega ne bomo veliko videli, ni pa nobenega razloga, da si ne bi z rožicami osvežili oblačil. Športni suknjič, plašč in tudi jopič iz jeansa bo veliko prikupnejši z gorsko rožo, ki jo iz koščka semiš usnja brez večjih težav lahko naredimo kar sami, čeprav je tudi v trgovinah ponudba cvetnih dodatkov kar dobra. Lahko si pripravimo en cvet ali več. K bluzi in slovesnejšemu trenutku pa sodijo drobne, fine vrtnice iz tafta ali kak drug zlahten cvet. Celotno povsem enostavna mikica ali plišast body bosta ozaljšana s cvetjem čisto drugačna.



Likalniki

Ko se odločate za nakup likalnika, ni vseeno, kakšnega izberete. Predvsem mora v vseh pogledih ustrezati vam samim. Sicer pa likalnik, ki ima spredaj zaprt ročaj, lepše držite, pa tudi boljše ravnotežje ima kot tisti s spredaj odprtim ročajem, vendar s slednjim lažje likate žepne in gube. Če so lažji likalniki bolj praktični za likanje, je s težjimi lažje poravnati gube. Koristno je tudi, če ima likalnik žlebič za gube. Pred nakupom ni odveč pogledati, kje je pritrjen kabel. Za vse bo gotovo najbolj praktično, če bo zadaj na vrhu ročaja. Če izberete likalnik na paro, izberite takšnega, da boste lahko uporabljali vodo iz vodovoda. Prihodnjič pa o vzdrževanju likalnika.



Fižolova enolončnica

Med tednom, ko večina žensk dela in jim za pravico kosila zmanjkuje časa, bo prišel prav recept za fižolovo enolončnico. Fižol lahko namočimo in skuhamo na pol že dan prej. Za fižolovo enolončnico potrebujemo 30 dag suhega fižola, ki smo ga prej namočili in skuhamo v lovorjevem listom v dveh litrih vode. Ko je fižol na pol kuhan, dodamo na rezine narezan korenček, peteršiljevo korenino in na kolobarje narezan por ter na kocke narezane tri bolj drobne krompirje. Na dveh žlicah olja zrumenimo žlico drobno sesekljane čebule in 5 dag prekajene slanice, dodamo žlico moke, prepražimo in dodamo enolončnici. Začnimo se s ščepom majarone, žlico paradiznikove meze in žličko paprike. Seveda bo enolončnica bolj izdatna, če bomo v njej kuhali kos prekajenega mesa.



Prirezovanje vrtnic

Kdor še ni obrezal in posadil vrtnic, ni nič zamučil in to sedaj še vedno lahko stori. Pred saditvijo korenine prikrašamo, vse poškodovane in polomljene pa odstranimo. Pri obrezovanju nadzemnega dela moramo paziti, da je gornje oko obrnjeno navzven in da grmiček ni pregost. V grmu pustimo tri do štiri vršičke, na vsakem vrhu pa od tri do šest očes, odvisno pač od velikosti rastline. Pri saditvi bodimo pozorni tudi na to, da cepljeno mesto ni pregloboko v zemlji. Dovolj je že, če je malo pokrito. Seveda pa je za uspešno rast zelo važno tudi, v kakšno zemljo sadimo. Kako skrbimo zanjo, nam bo naš svetovalec Martin Zupančič, vrtnar iz Birčne vasi, povedal v naslednji številki.



Varnost je prva

Varnostni pasovi v avtomobilu niso zaradi sitnih miličnikov, ampak zaradi naše lastne varnosti. Zato moramo vse pasove od časa do časa tudi preizkusiti. S hitrim potegom ugotovimo, ali varnostni mehanizem pravilno deluje, pričramo pa se tudi, ali se pas lepo in enakomerno navija nazaj v svoje ležišče. Kaj rado se namreč zgodi, da v ležišče zaide umazanija ali pesek. Še posebej moramo biti previdni pri kontroli pasu po prometni nesreči, ko je bil izpostavljen večjim obremenitvam. Takrat je pas lahko pretegnjen ali mehansko poškodovan, zato ne more več služiti svojemu namenu. Takega je najbolje takoj zamenjati, pri čemer bodimo pozorni, da bomo kupili pravi pas za našo znamko avtomobila.

poti k zdravju

Bolečine v sklepih: res ni pomoči?

Star izrek pravi, da si je že marsikdo sam z lastnimi zobmi izkopal prerani grob. Znana je tudi ljudska pripoved o treh smrtnih: o smrti, beli kot moka, beli kot maslo in beli kot sladkor. V vseh teh izrekih je skrita stara modrost in tisočletno spoznanje, da ni vseeno, kaj uživamo, in da so nekatera živila pač taka, da nam lahko nakopljajo različne bolezni in zdravstvene težave ter nas popeljejo v prezgodnji grob. Dandanes je ta modrost še toliko bolj aktualna, saj uživamo hrano, ki je še dlje od naravne, kot je bila hrana naših dedov. Na naših krožnikih je vse preveč industrijsko dodelane in predelane hrane, polne najrazličnejših dodatkov, ki niso nič drugega kot strupi za naše telo. In ker ob tem živimo na »sodoben« način, se pravi duševno preobremenjeni, ter v onesnaženem okolju, ni nič čudnega, da sodobni človek vse pogosteje boleha za najrazličnejšimi boleznimi, med katerimi so nekatere življenjsko nevarne, druge pa mu hudo gredo življenje s kroničnimi bolečinami. Ena od takih »civilizacijskih« bolezni je tudi artritis. Bolečine in druge nadloge te mučne bolezni pozna na desetine milijonov ljudi po vsem svetu.

Medicina pravi, da je artritis vnetno obolenje sklepa, ki ga spremljajo bolj ali manj hude bolečine, omejena zmogljivost gibanja in obremenitev. Zdravniki poznajo v grobem dve obliki artritisa: artrozo in revmatski artritis. Bolečine so značilne za obe obliki, so bolj ali manj enakomerne, kadar oboje sklepi miruje, razplamtijo pa se, kadar se premikamo ali obremenimo prizadeti del telesa. Sicer pa se obe poglaviti obliki artritisa ločita po tem, da pri prvi pride do raztapljanja sklepnih kosti, pri drugi pa do vnetja, razraščanja sklepnih kosti in propadanja hrustanca. Sodobno zdravljenje vključuje počitek, telovadbo, pomožne terapije, kot so npr. vroči obkladki, obsevanja, vroče kopele, dajanje sredstev proti bolečinam, v hujših primerih zlatih injekcij in kortizonskih preparatov, ter kirurške posege. Vse to bolj ali manj olajša bolečine ter upočasni tok bolezni, ozdravi pa je ne oziroma le zelo redko. Ljudje so tako obsojeni na življenje, ki je stalen boj z bolečinami.

Toda dr. Giraud W. Campbell, ameriški zdravnik internist in revmatolog, je prepričan, da je artritis povsem ozdravljiv. Še več, trdi, da za ozdravitev niso potrebna ne draga zdravila in ne zahtevni medicinski posegi, zadošča spremenjen način življenja in temeljito spremenjen vsakdanji jedilnik. Pri svojem zdravniškem delu oziroma pri diagnostiki in zdravljenju artritisa je spoznal, da je to ena od tipičnih »civilizacijskih« bolezni, ki je tesno povezana z nezdravim načinom življenja in prehrane ter z onesnaženim okoljem. Vse to zmanjšuje sposobnost obnove organizma, kar pri manj odpornih ljudeh povečuje škodljivost raznih strupov in odpadnih snovi, ki se kopičijo v organizmu. Pot k zdravju je torej v osnovi zelo preprosta: telo je treba razbremeniti, ga očistiti strupov in mu omogočiti, da spet normalno deluje.

Kako to doseči, je dr. Campbell podrobno, poljudno in za vsakogar razumljivo popisal v knjigi Zdravniško preizkušeno domače zdravljenje artritisa. Dragoceno njegove knjige je v tem, da je opis alternativnega zdravljenja poln praktičnih nasvetov in da je vse, kar piše, preskušeno v dolgoletni praksi, predvsem pa seveda to, da se je njegov način zdravljenja artritisa izkazal kot učinkovit. V knjigi navaja veliko primerov bolnikov, ki so se po več letih trpljenja tako rekoč čez noč in kot po čudežu rešili neznosnih bolečin, privezanosti na opornice in so ponovno zaživel normalno življenje. Čudež so naredile zelo preproste stvari, zdrava in izbrana prehrana ter telesne in duševne vaje. Knjiga je dragoceno branje, tudi če vas ne mučijo bolečine v sklepih, saj njen avtor natrese toliko dragocenih spoznanj o zdravem načinu življenja, da bo branje koristilo vsakomur, ki je vsaj malo zdravstveno osveščen in je pripravljen narediti kaj sam za svoje zdravje. Slovenski prevod knjige je izdelal pri zasebni založbi L&L. Omenimo še, da je prevod, ki ga je opravil izdajatelj knjige Aleksander Urbančič, opremljen z opombami, ki nekatere avtorjeve navedke, značilne za ameriške razmere, približajo našim.

M. MARKELJ

Priročnik dr. Campbella ZDRAVNIŠKO PREIZKUŠENO DOMAČE ZDRAVLJENJE ARTRITISA lahko naročite tako, da plačate 750 slt na račun: ZALOŽBA L&L, Lj., št. ž.r. 50100-601-42130. Fotokopijo potrjene položnice pošljite na naslov: ZALOŽBA L&L, p.p. 106, 61101 Ljubljana. Knjigo vam bomo poslali takoj po prejemu dokazila.

zanimivosti iz sveta

Utapljanje novorojenčkov

Ko sta se Vzhodna in Zahodna Nemčija združili in se je smelo spregovoriti tudi o stvareh, o katerih se prej na Vzhodu niso upali, so prišle na dan grozljive reči. Med takšnimi odkritji je vsakakor tudi »špartanska« praksa, ki so jo izvajali v nekaterih vzhodnonemških porodnišnicah. V starogrški Šparti so slabotne novorojenčke in nedonošenčke metali v brezna, da bi tako dobili krepak in zdrav podmladek, v nekdanji Vzhodni Nemčiji pa so v porodnišnicah zelo slabotne nedonošenčke spravljali s sveta z utapljanjem v mrzli vodi.

Kot je poročala revija Der Spiegel, so v Turinju pred letom 1982 tako sistematično pokončevali nedonošenčke in druge novorojenčke, ki so tehtali manj kot kilogram in so kazali le malo znakov življenja. Po zakonih Vzhodne Nemčije so bili taki novorojenčki označeni kot splavljeni plod in njihova usmrtnost ni predstavljala kaznivnega dejanja.

Poleg tega zares zelo vprašljivega početja je prišlo na dan še to, da so v nekaterih bolnišnicah jemali organe za presaditev še živim bolnikom, da so sterilizirali duševno bolne osebe in podobno. O vseh teh početjih so vodstva bolnišnic redno obveščala tajno policijo. Uradna preiskava o ravnanju v bolnišnicah nekdanje Vzhodne Nemčije je že stekla.

Revnim ponujajo odpadke

Bodo morali revni, ki jim je revščina po svoje ukrojl tudi razviti svet, zdaj požreti za bogatimi njihove odpadke? Tako se sprašujejo poznavalci razmer, ko se srečujejo z novimi in novimi poskusi izvoza odpadkov iz razvitih držav v nerazvite.

Po pisanju ameriškega tednika Time je to dogajanje še posebej pereče v Latinski Ameriki, kamor razviti že izvažajo množino nevarnih odpadkov. Odkar so se afriške države, kamor so dolga leta razviti izvažali nevarne industrijske odpadke, z zakoni zaščitile pred nadaljnjim tovrstnim uvozom strupenih snovi, je pritisk na Latinsko Ameriko še večji. Že zdaj se zakonito izvozi v Latinsko Ameriko na tone in tone strupenih odpadkov na velika odlagališča v divjini, veliko odpadkov pa pride v neobljudene pokrajine po nezakonitih poteh. In ker je tudi v nekaterih latinskoameriških državah z zakonom prepovedan uvoz strupenih snovi, denimo v Braziliji, poskušajo mešetarji z odpadki prikriti

izvoz nevarnih odpadnih snovi za navidezno pomočjo.

Oglejmo si enega od takih primerov! Ameriški konzorcij iz Miami je ponudil mestnim možem Recifeja, glavnega mesta brazilске zvezne države Parnambuco, da jim brezplačno reši problem odpadkov. Konzorcij bi zgradil sežigalne naprave, poskrbel za nakup zbiralnih tovornjakov in zgradil še elektrarno, ki bi jo poganjala energija, pridobljena s sežigom odpadkov. Res lepo! Vendar pa ima dobrotljiva ponudba kavelej. Če bo mesto na videz vabljivo ponudbo sprejelo, bodo na njegovem obrobju zrasle ogromne sežigalne naprave, v katerih bodo uničili 2,5 milijona ton industrijskih odpadkov letno, vključno nevarne benecne, metanole in klorate, ki bi jih dovažali iz Severne Amerike in Evrope. V ponudbi sicer piše, da delovanje sežigalnih naprav ne bo škodovalo okolju, ekologiji pa temu ne verjamejo kaj dosti, saj je znano, da pri sežigu omenjenih nevarnih snovi prihaja do tvorjenja strupenih snovi, kot je denimo dioksin, ki nevarno onesnažuje ozračje in ogroža zdravje ljudi.

Povprašaj kar satelit!

Popotnik, ki ljubi odmaknjene kraje, se ne bo podal na pot brez kompasa in dobre karte. Kaže pa, da mu poslej kompas ne bo več potreben, saj bo lahko povprašal kar satelit, kje se trenutno nahaja, in seveda tudi takoj dobil odgovor iz vesolja. Zaslugo za to ima, če verjamete ali ne, vojna.

Ameriška vojska je v pripravah na operacijo Puščavski vihar, s katero je prisilila iraško vojsko k umiku iz zasedenega Kuvajta, izdelala elektronsko napravo, ki naj bi vojakom služila za določanje njihovega položaja v puščavskih razmerah, kjer je orientacija težavna. Napravo so s pridom uporabili in, kot so povedali, se je odlično obnesla. V bistvu gre za sprejemnik signalov mreže ameriških satelitov, ki krožijo okoli Zemlje. Vsak od satelitov neprestano oddaja signale, s katerimi sporoča svoj natančen položaj, pri tem pa mu pomaga atomska ura, ki je na vsakem od satelitov. Po zaslugi teh signalov lahko določijo natančen položaj tudi na Zemlji. Nova naprava hkrati lovi signale s treh satelitov in s pomočjo njihovega različnega položaja natančno izračuna željepisno širino in dolžino točke, kjer se merilec nahaja. Take natančnosti ni mogoče doseči z nobeno od doslej znanih uporabnih naprav.

Vsekakor koristna stvar, le cena je nekoliko zasoljena: 1500 ameriških dolarjev stane najcenejša.



Sodnika pomagala prvaku

Zadnje prvenstveno tekmo so Podbočjani izgubili tudi po zaslugi sodnikov — Za igranje v rdečo skupini z Miklavžem

Košarkarskega prvenstva je konec, zadnje kolo v rdeči skupini I. SKL je v dvorano osnovne šole v Podbočju privabilo kar 250 gledalcev, ki so videli izenačeno in kvalitetno predstavo, za nameček in popostritev pa še nastop mažoretke.

Ljubljanci, ekipa Kronos Slovana, prvak rdeče skupine, so Podbočjane zapustili neporaženi predvsem po zaslugi sodnikov, ki sta imela povsem različne kriterije za doseganje osebnih napak. Gostje so v prvih minutah povedli s 4:0, nato pa so pobudo prevzeli Podbočjani in vodili vse do dveh minut pred odmorom. Slovanovci so z nekaj uspešnimi akcijami rezultat obrnili sebi v prid in prvi polčas dobili s 53:48. Odločitev je padla v prvih minutah nadaljevanja, ko sta sodnika domačim igralcem dosodila dve namerni osebni napaki, Ljubljanci so to izkoristili in povedli s 14 točkami razlike. Podbočjani se sicer niso predali, pet minut pred koncem so prednost znižali na 5 točk, minuto pred koncem pa so gostje vodili še z vsega košem prednosti. Žal, gostitelji zadnjega napada niso izkoristili in točki sta odšli v Ljubljano.

Polovičen izkupiček točk je vsekakor imenitna bera za nainvice v najvišji državni ligi, nekatere tekme so pokazale

PET ZMAG IN DVA PORAZA

PTUJ — Novomeški boksarji so se na nedeljski reviji v Ptujcu odlično odrezali, kar je vsekakor spodbudna novica pred prvim državnim prvenstvom, ki bo 24. in 25. aprila. V mladinski konkurenci je Saša Laban izgubil dvoboj proti Ptujčanu Kerinu, Djeladini je po odlični borbi prisilil k predaji Zavca iz Ptujca, podobno je uspelo tudi Jurisu v dvoboju z Mariborčanom Jaksetom. Metliški boksarji up Mitja Černič je zavoljo neizkušnosti izgubil proti Ptujčanu Žolgerju, preostale tri zmage pa si je doletelo zastopstvo priborilo v članski konkurenci: Stražan Horvat je knokaviral Potočnika (Ptuj), Lavrič je bil boljši od Mariborčana Pijavca, medtem ko je Šprah premagal Ptujčana Praviča. Novomeško ekipo je vodil Miro Rajlič.

Odbojka pred praznimi tribunami

Tudi sobotno kolo končnice potrdilo nezanimanje gledalcev — Zmaga Pionirja na Ravnah in poraz Kočevk na domačem parketu

Na prste dveh rok bi lahko prešteli gledalce, ki so si minuli soboto na Ravnah ogledali tekmo končnice odbojkarke državne superlige med vrstama domačega Fužinarja in novomeškega Pionirja. Zanimanju primerna je bila tudi igra, zlasti Ravenčanov, ki jih kar ni bilo moč prepoznati, čeprav so zaigrali v popolni postavi.

Vsega uro je trajala tekma, pionirjevci so jo dobili s 3:0, pri tem pa se za zmago sploh niso dosti naprezali. Še ti-

ste točke, ki so jih gostitelji dobili, so bile bolj posledica napak Novomeščanov kot pa morebitne dobre igra Fužinarja.



NOVI ČLANI SUPERLIGE — Namiznoteniški igralci kočevskega Melamina, ki so si z naslovom prvakov v republiki A ligi prigrabili mesto v superligi, s trenerjem Marjanom Oražmom (desno).

Novi cilj je sedaj Evropa

Kočevski namizni tenis dobil superligaša — Z okrepitevijo v boj za mesto, ki vodijo v evropska tekmovanja

KOČEVJE — Namiznoteniški igralci Melamina se bodo prihodnje tekmovalno sezono pridružili kočevskim ekipam, ki nastopajo v najvišjih državnih ligah. Zmaga v ligi pred dnevi končani republiki A ligi je bila pričakovana, čeprav bi se kmalu ponovil spodrselj izpred dveh let, ko so Kočevci zavoljo nepojmljive napake prepustili mesto takratnega zveznega drugoligaša Novomeščanom. Tokrat je prišlo do podobnega spodrsnja, Kočevci so na Jesenicah ostali brez načrtovane zmage, za nameček bili kaznovani še z odvzemanjem točke, toda v tekmah s ptujsko Petovio so napako popravili.

»Nepravilno bi bilo, ako bi nam prvo mesto ušlo. Naša ekipa je bila igralno najkvalitetnejša, to smo potrdili prav v tekmah z najmočnejšimi nasprotniki. Zagotovo je ta ekipa sposobna še veliko več in prepričan sem, da bomo to pokazali že v naslednji tekmovalni sezoni,« optimistično razlaga trener Melamina Marjan Oražm.

žem. »S kakšno okrepitevijo bi bili zagotovo sposobni v superligi zmešati račune mnogim ekipam, menim celo, da bi se lahko približali mestom, ki vodijo v eno od evropskih tekmovanj,« ni manj spodbudno ne razmišlja najboljši igralec Melamina Gregor Komac, ki je na minulem prvenstvu izgubil vsega eno srečanje. Podobno razmišlja tudi Saša Lasan in Robert Špelci, le da je dober rezultat odvisen še od česa.

»Našim letošnjim dosežkom je v dobrih meri pripomogla finančna injekcija Melamina, ki je pred nadaljevanjem prvenstva poravnala dolgeve. Sedaj se moramo dogovoriti, kako naprej, bo Melamin še naprej naš sponzor ali bo to nemara kdo drug. Brez potrebnih sredstev tudi rezultata ne bo, še zlasti, ker računamo na okrepitev in visoko mesto v prihodnjem tekmovanju. Ni skrivnosti, da želimo zaigrati na enem od evropskih tekmovanj,« je zaključil Marjan Oražm. M. G.Č.

Za »lesarje« še pet kol upanja

Pričakovani poraz Inlesa Rika v Celju — Sedaj doma s Pomurko Bakovci — Kočevke za uvrstitev med 5. in 8. mestom — Zmaga proti Primožu

Slaba uteha Ribničanom so poročila iz Celja, kjer naj bi se ekipa Inlesa Rika dokaj enakovredno kosala z moštvom Pivovarne Laško, prvim državnim prvakom Slovenije. Čeprav je do konca prvenstva še pet kol, je to znano že nekaj časa, prav tako pa tudi, da Ribničane lahko izpadajo iz superlige reši le kakšna sprememba tekmovalnega sistema.

S prvovrščeno ekipo na prvenstvu so »lesarji« zaigrali dobro in borbeno, o tem govori tudi podatek, da so se v 20. minuti tekme gostiteljem približali na vsega zadek razlike (9:8), seveda pa na presenečenje ni bilo moč upati. Celjani so razred zase, njihova ekipa predstavlja tudi jedro slovenske državne reprezentance, kar se je pokazalo v nadaljevanju tekme, ki so jo gostitelji zanesljivo odločili sebi v prid. Poraz Inlesa je bil seveda pričakovani, sila težko pa je predvideti razplet tekme naslednjega kola v Ribnici, ko se bosta pomerni ekipi gostiteljev in Pomurke Bakovci. Gostje so kvalitetnejša ekipa, o tem

priča tudi njihovo peto mesto an lestvici, še pred meseci pa bi »lesarji« proti taisti ekipi na domačem parketu računali na zmago. Nanjo upajo tudi tokrat, le da bo

KAPŠEVA IN MUHVIČ

DOLENJSKE TOPLICE — Osnovna šola iz Dolenjskih Toplic je bila minule dni gostitelj regijskega šahovskega prvenstva za mlajše pionirke in pionirje. Nastopilo je 12 igralnic in 14 igralcev Dolenjske, vsa prva mesta pa so pobrali Starotžani. V deklinski konkurenci je zmagala Kapševa s 6,5 točke pred Vukeličevno 6, N. Vergovo 4,5, Mavrinovo (vse Stari trg) 4,5, Rajšljevo (Mirna Peč) 4 itd., medtem ko je med fanti slavil Muhvič s 6 točkami, T. Kobe jih je zbral 5, Simičič 5, Konda (vsi Stari trg) 4, Markelj (Mirna Peč) 4 itd.

SKUPŠČINA TENISARJEV

NOVO MESTO — Novomeški teniški klub obvešča vse ljubitelje tega športa, ki zagotovo že nestrpno čakajo na začetek igralne sezone na prostem, da bo letna skupščina kluba v četrtek, 9. aprila, ob 18. uri v prostorih doma športov na Loki. Hkrati vodstvo kluba obvešča člane, da je te dni v teku temeljita obnova vseh igrišč v Portovaldu, pričetek igralne sezone pa je, odvisno seveda od vremena, predviden čez kakih 14 dni.

NOVOMEŠČANOM NI USPELO

NOVO MESTO — V kvalifikacijah za finalni turnir letošnjega že 26. tradicionalnega pionirskega košarkarskega festivala Slovenije Novomeščanom ni uspelo. Resda je bil eden od kvalifikacijskih turnirjev v dolenski metropoli, toda fantje in dekleta so morali priznati premoč drugih. V fantovski skupini so bili doseženi naslednji rezultati: Novo mesto—Šiška 27:58 (14:28), Šiška—Celje 68:37 (42:13) in Novo mesto—Celje 42:84 (21:49). Pri dekletih pa: Novo mesto—Moste 25:33 (14:17), Novo mesto—Cerknica 38:70 (15:32) in Moste—Cerknica 29:28 (17:14).

tak cilj ob tako spremenljivi formi in igri težko dosegljiv.

V ženski superligi je na vrsti končnica. Če je že razumljivo, da se prve štiri ekipe borijo za naslov prvaka, je manj razumljiv smisel boja preostalih ekip, med njimi tudi kočevske Opreme. Mesta med petim in osmim pač ne prinašajo kakšne posebne koristi, temu primeren je tudi odziv gledalcev. V Ribnici se jih je na tekmi med Opremo in Primožem zbralo kakih 100, videli pa so zanimivo tekmo in zmago domače vrste, ki bo s Krimim bržkone odloča o tem, katera od teh ekip bo peta.

Najzanimivejše srečanje 19. kola moške republiške lige je bilo v Dobovi, kjer je domače moštvo s kar 31:19 odpravilo vodilno ekipo celjskega Eurodosa. Dobovčani so se prvemu mestu tako približali na vsega dve točki razlike in sedaj z nestrpnostjo čakajo spodsrljaja Celjanov. Uspešni pa sta bili tudi preostali dolenski ekipi: črnomaljski Novoline je doma brez težav premagal Izolo, Krčani pa so bili enako pripriljivo boljši od Kamnika.

Studio D že sam na vrhu

Novomeški nogometaši zmagali v Šempasu s 3:0 — Enako uspešen Avtobum doma — Radijcem dve točki naskoka

Nogometaši novomeškega Elana Studio D z zanesljivimi koraki stopajo h končnemu cilju — osvoboditvi naslova prvakov v II. republiki ligi in vstopu v najmočnejšo državno žogobcarsko družščino. V drugem spomladanskem kolu so radijci v Šempasu ugnali Vodice s 3:0, enako uspešen pa je bil doma tudi kočevski Avtobum proti piranskemu Solinarju.

Poglavitna značilnost nedeljskih obračunov so bila nemogoča in blatna igrišča. V Šempasu so Novomeščani popolnoma nadigrali gostitelje, katerim je blatno in razmočeno igrišče v veliki meri pomagalo, da niso prešli še kakšnega zadetka. Že v prvem polčasu je Gliha napravil dve veliki priložnosti, zato pa v nadaljevanju dvakrat zatresel mrežo gostiteljev, en zadetek pa je prispeval Sandi Bracovič. Po poročilih iz Kočevja je bila tekma med Avtobumom in Solinarjem, ki sta doslej zbrala enako število točk, na njivi in ne na nogometnem igrišču, blata je bilo do kolen, v takšnih razmerah pa so se gostitelji bolje znašli in potrdili napovedi o dobri pripravljenosti.

Novomeščanom so šli na roke tudi ostali izidi, praznih rok je v nedeljo ostala Ilirija, Triglav, ki je doslej z radijci delil prvo mesto, je klonil v Kisovcu, že v prvem kolu pa si je spodsrljal v Piranu privoščil Tabor Jadran. Studio D je tako po nedelji na čelu lestvice z velikima dvema točkama prednosti pred zasledovalci, slednjim pa je za petami tudi Avtobum. Vsaka tekma je torej izredno pomembna, Novomeščani bodo v nedeljo igrali doma z ekipo Bilj, Avtobum potuje v goste k nevarni ekipi Branika iz Smarja, sicer pa bo nedeljo kolo derbijev: Triglav bo igral v Kranju s Tabo-

rom Jadranom, Ilirija doma s Svobodo Kisovce, Brda pa s Slavijo SET. Veliko tega bo torej jasnejša že v nedeljo zvečer. Pa še tole: če velja pravilo, da zmage vabijo na tribune vse več gledalcev, potem se za nedeljsko podobo stadiona v Portoval-

• Tekme nedeljskega 16. kola bodo ob 16.30. Vodstvo novomeškega kluba pripravlja za navijače nova presenečenja, ki postajajo že običaj. Nagrade za izzrebane vstopnice naj bodo skrivnostni tudi tokrat (pred štirinajstimi dnevi je bila prva nagrada gorsko kolo), ne pa to, da bodo novomeškim nogometašem na poti k novi zmagi v nedeljo popoldne pomagali člani ansambla »Don Mentoni Band« in pa seveda mažoretke.

du, ki je že na prvo tekmo privabil blizu 1.500 obiskovalcev, resnično ni bati. Gugoljeva četa namreč napoveduje dobro igro in novo zmago.

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

odbojka

SUPERLIGA, moški, 14. KOLO (play out): FUŽINAR—PIONIR 0:3 (-5, -10, -10) Pionir: Jovič, Brulec, Travižan, Goleš, Družinec, Babnik, Žunič, Mestnik. LESTVICA: Pionir (14 tekem) 12, Fužinar (13) 8, Granit Preskrba (13) 4.

Pionir je v naslednjem kolu prost. SUPERLIGA, ženske, 13. KOLO (play out): LIK TILIA KOČEVJE—PARTIZAN TAVOR 2:3 (-3, -15, 11, 8, -8) LIK Tilia Kočevje: Starc, Turk, Vidmar, Klun, Briški, Hočevar, Drobnič, Akrap. LESTVICA: LIK Tilia Kočevje 8, Partizan Tabor 8, HIT Casino Nova Gorica 4.

Kočevke igrajo v naslednjem kolu v Novi Gorici.

rokomet

SUPERLIGA, moški, 17. KOLO: PIVOVARNA LAŠKO—INLESA RIKO 28:19 (14:11) Inles: Gelze, Djokič 1, Mohar 2, Šilc, Marolt, Mihelič 1, Lesar, A. Mihelič 4, Mate 7, Jurič 2, Manšek 2, Sinanović. LESTVICA: 1. Pivovarna Laško 31... 10. Preak 12, 11. Predvdvor 9, 12. Inles Riko 7.

SUPERLIGA, ženske, play off: OPREMA KOČEVJE—PRIMOŽ 18:15 (12:8) Oprema: Jesenko, Lindič, Guštin 1, Vuk, Krizman 1, Jerič 8, Klančar 1, Bejtovič 3, Dragičević 4, Kersnič, Jančič.

Krim ima 6 točk, Oprema 5, Primož 2 in Burja 1. SRL, moški, 19. KOLO: NOVO-LINE ČRNOMELJ—IZOLA 33:19 (13:9), KRŠKO—KAMNIK 20:13 (11:5), DOBOVA—EURODAS CE-LJE 31:19 (17:10), GROSUPLJE—EMENS DOL 28:23 (13:9) itd. LESTVICA: 1. Eurodas 31, 2. Doba-va 29, 3. Šešir 27, 4. Krško in Grosuplje po 24, 6. Novoline 20 itd.

košarka

I. SKL, rdeča skupina, 14. zadnje KOLO: PODBOČJE—KRONOS SLOVAN 91:94 (48:53)

šport

Novotehna bo tudi vnaprej med superligaši

GORNJA RADGONA — Namiznoteniški igralec novomeške Novotehne je vendarle uspel veliki met. V sobotnem zadnjem kolu državne superlige so morali reševati kožo v Gornji Radgoni proti nasprotniku, ki jim je v prvem delu prvenstva v športni dvorani pod Marofom zagrelni zimski počitek, toda vračilo je uspelo. Novomeščani so zmagali s 5:4, kar je seveda pomenilo obstanek v ligi, slednjo je morala nenadjeano zapustiti vrsta celjskega Ingrada.

Sobotna tekma v Gornji Radgoni je bila hkrati najzanimivejša v zadnjem kolu, kajti naslov prvaka si je že prej prigrabila ljubljanska Kovina, negotovo je bilo le na dnu. Novomeščani so zaigrali odločni, da dvoboj dobio, po prvih petih partijah so povedli kar s 4:1. Zdelo se je, da je tekma odločena, toda zmagi Žitka in Rihtariča nad Jakobčičem in Jamškom sta srečanje znova naredili negotovo, odločitev je tako padla v dvoboju Žitka in Oerija. Zmagovalca so dali šele trije seti, uspeha Oerija je pomenil tudi obstanek v ligi, razumljivo je bilo zato veselje v novomeškem taboru. Novotehna je tako končala prvenstvo na šestem mestu, celjski Ingrad pa je v superligi zamenjala ekipa kočevskega Melamina.

KRKAŠ DERGANČ SEDMI

VIDEM — Mladi košarjari novomeške Krke, ljubljanskega Roga in novogoriškega Hit Casina so se minuli vikend udeležili dirke za lovoriko Carilnova v Vidmu. Proga je bila dolga 61 kilometrov, na startu pa je bilo 71 tekmovalcev. Zmagal je rogovec Klemenčič, najboljši krkaš je bil Derganc, ki je zasedel sedmo mesto.

namizni tenis

SUPERLIGA, moški, 14. KOLO: GORNJA RADGONA—NOVOTEHNA 4:5 Kuzma—Oeri 0:2, Rihtarič—Jakobčič 2:0, Žitek—Jamšek 0:2, Rihtarič—Oeri 0:2, Kuzma—Jamšek 0:2, Žitek—Jakobčič 2:1, Rihtarič—Jamšek 2:0, Žitek—Oeri 1:2, Kuzma—Kralj 2:0. KONČNA LESTVICA: 1. Kovina 28, 2. Strojna 22, 3. Potrošnik 22, 4. Merkur 12, 5. Gornja Radgona 8, 6. Novotehna 6, 7. Ilirija 6, 8. Ingrad 6.

nogomet

II. slovenska liga, zahod, 15. KOLO: VODICE ŠEMPAS—ELAN STUDIO D 0:3 (0:0) Strelca: Gliha 2 in Bracovič Elan Studio D: Mohor, Kobe, Kolenc, Kramar, Petrovič, Milanović, Jakša (Juršič), Mesojedec, Gliha, V. Primc, Bracovič. AVTOBUM—SOLINAR PIRAN 3:0 (0:0) Strelca: Murn 2, Rajšel. Avtobum: Škodlar, Rautar, Majerle (Muhvič), Pejčovič, Malnar, Rajšel, Murn, Razboršek (Potočnik), Struna, Stojilkovski, Komočar. LESTVICA: Elan Studio D 22, Triglav, Slavija SET in Tabor Jadran po 20, Svoboda 19, Ilirija in Avtobum Kočevje po 18 itd. V naslednjem kolu igrajo: Elan Studio D—Bilje, Branik Smarje—Avtobum, Triglav—Tabor Jadran, Brda—Slavija SET, Ilirija—Svoboda itd.

Stik z domovino

Dol. list budi spomine

Najlepše pozdrave vsem pri uredništvu Dolenjskega lista! Oglušam se vam iz Kanade, kamor tudi prihaja vaš list. Razveseljivo je prebrati novice iz domačih krajev, saj je marsikaj to vse, kar izvem preko vašega lista. Moja prijateljica je naročena nanj in mi ga posodi, kadar zasledim kakšne novice iz moje vasi. Predvsem mi je bilo zanimivo, ko ste 8. novembra leta 1990 objavili članek o moji rojstni vasi pod naslovom »Cesta do osrčja Gorjancev«. Objavljena je bila tudi fotografija, kjer sem prepoznala sorodnike in vaščane.

12. septembra 1991 pa je oživil v meni nepozabne spomine vaš drugi članek z naslovom »Brezno razkrilo novo grobišče«. Še kot šolski otrok sem nešteto krat obiskovala bližnje okolice brezna, kjer sva z bratom pasla živino in stikala za gobami. Čisto blizu brezna pa smo se otroci skoraj bali približati. Starejši ljudje so vedeli povedati pretresljive zgodbe in tako smo čutili strah pred mrtvimi v prepadu. Učili so nas, da se je treba tam obnašati spoštljivo kot na pokopališču. V javnosti se sicer ni veliko govorilo o tem, le Plesova Meta (Marija Simc), ki je med vojno izgubila moža, je večkrat obujala spomine, kako so gnali cele kolone vojakov proti košenici, nazaj pa jih ni bilo več. Ko se je jama napolnila s trupli, pa da so menda zamirali, da se je tako zakrila sled.

Ko znova in znova prebiram take in podobne zanimivosti, sem se odločila, da se vam tudi jaz oglašim, in bi odslaj naprej rada prejemala vaš list.

ANGELA KOBE
668 Cumberland Ave,
Burlington Ontario
LJN — 2X5 Canada

SREČANJE STAREJŠIH V BRESTANICI

Organizacija Rdečega križa v Brestanici je v nedeljo, 23. marca, že petnajstič povabila vse nad 70 let stare krajanje na družabno srečanje v dvorano termoelektrarne Brestanica. Skoraj vsi so se odzvali in bili presenečeni nad bogato postrežbo ter pestrim kulturnim in zabavnim programom. Članice krajevnega odbora Rdečega križa so se zelo potrudile, pripravile so tudi lepo število nagrad, ki so jih darovali obrtniki, trgovine in podjetja. V kulturnem programu je nastopil ženski oktet Brestanica ter mlade literatke z recitalom svojih pesmi. Po programu nas je z nagradnimi vprašanji iz krajevnih zgodovine razgibala še predsednica krajevnega organizacije RK Cvetka Kinčič. Srečanje so pozdravili tudi društvo upokojencev, krajevna organizacija ZB NOV ter občinski odbor RK Krško. Hvala vsem, ki ste nam pripravili to nepozabno popoldne.

M. D.

Državljanstvo?

Zlorabi bi moral slediti odvzem

Od našega bralca iz Gradca smo prejeli pismo, v katerem opisuje nenavadne prijetelje z sosedoma in razmišlja glede pridobivanja državljanstva.

»Moja mati Milena Jakša živi z mojim bratom v stanovanjskem bloku, Gradca 111. 24. marca sem bil pri njej na kosilu. Po obedu sva z mlajšim bratom prebrala časopise. Nekako ob 17. uri tega dne je mati nesla psu hrano, vendar se je zelo kmalu vsa zadihana vrnila v stanovanje. Odslišala pogledat, kaj se je zgodilo. Pes je bil z verigo zapleten v večji kup suhih kornin in vej. Na kupu pa so bili tudi trije razbiti litrski kozarci za vlaganje. Psa sem, medtem ko ga je brat tesno držal, odvezal ter razvozlat verigo. Z bratom sva nato ta kup zanesla k ograji vrta na mesto, kamor mati že 25 let odlaga suhe korenine in ostale olesene dele rastlin. Vrnila sva se nazaj k psu in začela pobirati koščke čokolade. V tem času pa je bil pri kupu že sosed Miroslav Gorjanc, ki je kup prijel in ga preko ograde vrgel na pred dnevni posejane in urejene mamine gredice. Zraven pa je vpil, kaj imamo kulturo, da tako delamo. Naj omenim, da te ostanke vsako leto skurimo, zato v tem ne vidim nič nekulturnega. Odvrnil sem mu, naj gre po kulturo tja od koder je prišel, v Bosno namreč. Takrat je začel vpiti, da ima slovensko državljanstvo, nakar sem mu odgovoril, da me to njegovo državljanstvo ne zanima. Ves ta čas pa je v roki držal sekiri in mahal z njima. Takrat je na pomoč pristopil še drugi sosed Franjo Marič. Dejal je, da ima tudi on papirje ter da moram kot 28-letni smrkvavec pred njim molčati.

Vse to bi se mirno pozabil, ne morem pa pozabiti mahanja s sekirama in odurnega bahanja s temi njihovimi papirji. Boli me, da smo slovensko državljanstvo dali tudi ljudem, ki si tega ne zaslužijo. Zlorabljen državljanstvo bi morali tudi odvzeti, tako vsaj mislim.

SILVESTER JAKŠA
Gradca 111
Gradca

Nihče ni popoln

Pohvale in graje naših bralcev

Zadnje čase smo v uredništvu prejeli več pism, ki se nanašajo na naše pisanje. Med njimi najdemo tako graje, kot tudi pohvale.

Jože Plut s Krvavčevega Vrha pri Semiču piše, da je bralec Dolenjskega lista že 15 let, da pa se mu vse bolj poraja občutek, da postaja Dolenjski list prostor za medsebojna obtoževanja, žalitve in neresnice. Meni, da se morajo nesoglasja reševati na sodišču in da časopis posejda šele pravomočno odločitev. Za novinarje pa meni, da se vse bolj lotevajo posameznih primerov in sami delajo zaključke, ne da bi vse informacije preverili. Opozarja nas tudi, da uporabljamo pogosto besede, ki niso v prid slovenskemu jeziku npr.: gruš, štrajk ipd.

Dobronamerno nas na napake opozarja tudi naš bralec Franci Smrekar iz Zuericha, ki je sicer zelo zadovoljen s časopisom. Z njim ohranja stik z domovino, saj mu prinaša novice iz krajev, ki so mu poznani. V zadnjem času pa opaža, da nekatera imena krajev novinarji napačno napišejo. Npr. ljudje z Bizeljskega niso Bizeljčani ampak Bizeljani, Bizeljčan pa je samo ime vina, ki ga pridelujejo na tem območju. Opozarja nas tudi na preveliko rabo tujk, ki jih po vsej verjetnosti več kot polovica bralcev Dolenjskega lista ne razume.

Bralec Malerič iz Črnomlja pa nam na kratko sporoča, da Dolenjski list pozna že več kot 40 let. Vsem, ki sestavljajo njegovo vsebino, izreka pohvalo, posebej tistim, ki pišejo o aktualnih temah.

Spričevalo za parlament in vlado

Ob predlogu SDP, da bi ukinili prometni davek na živilske proizvode

Zakon o temeljnem prometnem davku, ki je začel veljati s prvim februarjem letošnjega leta, je povzročil veliko upravičenega nezadovoljstva med ljudmi. Za nekatere izdelke, ki za življenje niso najnujnejši, je davčne stopnje znižal, obdavčil pa je osnovne prehranske proizvode ter otroško konfekcijo in obutev, kar je močno prizadelo mnogo posameznikov in družin.

V skupščinski razpravi so poslanci SDP opozarjali na to, da je tako ravnanje ob že tako veliki gospodarski in socialni krizi, nesprejemljivo in nehumanost. Predlogi in dokazovanja, da je potrebno osnovne prehranske izdelke kot so kruh, mleko, olje, sladkor oprostiti prometnega davka, so bili brez uspeha. Zoper to so prevladali predvsem sistemski ugovori, češ da morajo biti v prometni davek zajeti vsi proizvodi.

Vse lepo in prav, toda take razlage so za site in za tiste, ki jim ni treba varčevati pri kruhu. Žal, pa je pri nas že vse več ljudi, ki se za vsak dan znova vprašujejo, kako bodo preželi. Povrh vsega pa do sedaj sploh še nimamo izdelanih mehanizmov pomoči najbolj prizadetim slojem prebivalstva, vemo pa toliko, da najnujnejši izdatki za kolikor toliko človeka vredno življenje že zdaleč presega dohodek mnogih družin. Samo stroški za prehrano že sedaj presegajo 60% povprečnih dohodkov družin. To ni nikakršna socialdemagogija, to je kruta realnost, ki je mnogi iz vladajoče skupščinske večine nečijo niti videti, kaj šele upoštevati. SDP teh vprašanj ne bo, noče in ne sme spregledati.

Poslanski klub se je zato takoj po sprejemu zakona odločil, da pripravi predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o prometnem davku.

Že desetega februarja ga je naslovil predsedniku skupščine in vsem trem predsednikom skupščinskih zborov. Bistvo predloga Zakona je, naj vlada Republike Slovenije ukine ali pa vsaj zniža stopnjo prometnega davka na hrano ter otroško obutev in konfekcijo.

S tako dopolnitvijo oziroma spremembo se tudi v okviru prometnega davka vladi omogoča vodenje aktivne socialne politike. To pa je ustavna obveznost Republike Slovenije, ki izhaja iz ustavne določbe o Sloveniji kot socialni državi. Na vladi je bilo, da se opredeli do take spremembe zakona in da uvidi, da ji je dano tudi ustrezno sistemsko pooblastilo in hkrati odgovornost, da tako politiko izvaja. Sprememba zakona je bila predlagana po skrajšanem postopku, saj s tem ni kazalo odlašati.

Toda kljub javnim izjavam posameznikov s strani nekaterih strank (recimo Slovenske ljudske stranke), da je obdavčitev osnovnih živil res nesprejemljiva in kljub nekaterim obljubam, da se bodo v parlamentu zavzeli za ukinitvev prometnega davka na ta živila, se v Skupščini ni zgodilo nič takega. Vlada predloga SDP ni podprla, češ da posega v sistem prometnega davka. Zbor občin predloga sploh ni uvrstil na dnevni red. Družbenopolitični zbor pa ga je ob velikem »globokomljenju« z glasovanjem zavrnil. Sprejel ga je samo Zbor združenega dela, zato sledi medzborovsko usklajevanje in malo verjetno je, da bi lahko računali na sprejem omenjenega zakona.

V Družbenopolitičnem zboru je bila razprava zelo značilna in ilustrativna. Ponovno je pokazala, kako posamezni-

ki ob sicer velikih in blagovoznih besedah, niso sposobni dojeti, da je socialna stiska mnogih ljudi že tako velika, da so potrebni ukrepi.

Vrsta razprav v DPZ je zelo odstopala od prej javno izrečenih stališč nekaterih strank, češ da so proti obdavčevanju naštetih izdelkov in živil in vse kaže, da so bila ta stališča izrečena zgolj za zavajanje ljudi oziroma za nabiranje volilnih točk.

Tudi s strani drugih strank — razen posameznikov — ni bilo podpore. Nekateri razpravljalci pa so šli tako daleč, da so predlog SDP želeli razvrednotiti z raznimi očitki ter ugibanji »kaj je zadržaj«. Tako je bilo slišati, da s takimi potezami ne bomo reševali socialne stiske (kot, da smo jo hoteli reševati samo s tem), da je tak predlog pravzaprav cinizem, kajti tisti, ki nima iz česa kupovati, ne bo oproščen prometnega davka, ali pa da gre za kupovanje socialnega miru. To je z besedami zavzemanje za revne, vendar pomoč bogatim. Predlog zakona, ki ga je vložil poslanski klub SDP, računava zgolj na politični efekt, ne pa reševanje socialne stiske, so še dodali.

Ko je Peter Bekež z repliko posegel v take nesmiselne in tendenciozne očitke in rekel, da je najboljši dokaz naraščajoče revščine porast porabe osnovnih živil, za kvalitetnejšo hrano že mnogo ljudi nima denarja in je poleg tega še dejal, da se v naši deželi širi revščina, ki je že leta in leta nismo poznali, je zopet kot vračilo dobil tisto poznano pridigo, da revščina ni posledica zadnjih dveh let, in da sedaj samo plačujemo ceno za pretekle grehe, saj jabolko ne zgine v trenutku, ampak začne gniti mnogo prej.

To, kar se je dogajalo ob predlogu SDP za sprejem zakona o spremembi zakona o prometnem davku, je zopet pokazalo, da imajo nekateri večji poslušalci politična etiketiranja, kot pa za konkretno reševanje vse težjih socialnih stisk.

Pokrajinski odbor SDP za Dolenjsko
Koordinator:
JOŽE FLORIJANČIČ

ODPRTO PISMO RADIJCEM IN TELEVIZIJCEM

Vsako jutro nas mili glas opominj, kaj moramo prebrati v neodvisnem Delu, da se bomo lahko zamislili, kam nas pelje demokracija. Malce bolj meden moški glas nam predstavi pestrost Dnevnikarja. Vprašal bi vas, je v naši pluralni domovini še kakšen časopis. Se morda bojite, da bi ljudje vedeli še za drugo stran zgodbe? Tudi na televiziji se pojavljajo takšni obrazi, kot bi jih slana pomorila. Povedo nam take novice, kot bi bilo na svetu samo slabo. Kako lepo nam je bilo tiste dni, ko ni bilo poročil. Novinarji, kar stakajte, pa bomo Slovenci končno skup prijeli, ker nas ne bo imel kdo podžigati!

PETER REPOVŽ

G. Semolič, kam vodite delavstvo?

Delavke in delavci!

Rekel bi: »Bog, odpusti jim, saj ne vedo kaj delajo!« To kar poskušate narediti iz slovenskega delavstva, ne vodi drugam kot v anarhijo. G. Semolič, kdo stoji za vami? Ali je res potrebno delati tak cirkus s strankami? Od kod vam številka o 400 000 stavkajočih? Morda, saj so bili mnogi prisiljeni, ker je monopolni Elektro izklopil elektriko, kjer pa je tok bil, so to storili vaši zaupniki. Ali ni to manipuliranje z delavstvom? Počevajte že enkrat delavstvu prave vzroke, se morda bojite? Ste nas tudi vi pripeljali v to stanje? Če se ne upate povedati, bodite raje tihi!

Delavstvo pehate v stavke, sami pa se ne trudite, da bi z vsemi strukturami in državi vlekli voz iz blata. Samo podžigate. Vsi vemo, da je težko, vendar samo od sebe se ne bo nič naredilo. Zakaj zavlačujete z dogovori o socialnem paketu? Zahtevate trenutno neuresničljive stvari. Od kod naj podjetja vzamejo denar za dobre plače, ko pa nimajo ne trga ne izdelkov? Mar tega ne vidite? Lastninske zakonodaje pa nočete podpreti.

Današnje stanje je posledica 45-letne vsesplošne nelastnine. Vam morda smrdi demokracija? Ali ni bila dovolj ena revolucija? Smo kaj bogatejši zaradi stavke? Ste morda izračunali škodo? Splet bo šla na delavce račun. Kako to, da v prejšnjem sistemu niste nikdar kritizirali vlade? Bili smo pač vsi zaposleni, zaslužili še kar, plače so sledile cenam, pa je šlo. Vrane so pač skupaj letele. Danes pa se vidi, kako smo bili zaposleni, kriv pa je samo Peterle, mar ne? Ni iz iste jate.

V svetem žemlu piše: »Prvo posej, potem boš žell!« To je resnica, ki zmeraj velja, češ noč se ne da narediti nemogoče. Truditi se morajo tako tisti, ki so »zgoraj«, kot tudi tisti, ki so »spodaj«. Stalno primerjanje plač s famozno Markovičevno marko ne vzdrži, ker vemo, kako je nastala in kaj je vsem nam prinesla. Če bi poslušali »stare«, bi bilo danes še več brezposelnih, prav tako, če se bodo začele uresničevati kolektivne pogodbe.

S stavko, kakršna je bila, se ne bo nič rešilo, samo slabše bo. Kdo od zunaj bo vložil sredstva v podjetje brez lastnika in v državo brez zakonodaje? Zakaj ne stavkamo proti parlamentu, ki noče delati tako, kot je treba, proti izvoljenim poslancem, ki jih ni na seje, proti zboru združenega dela, ki noče sprejeti lastninske zakonodaje? Se je že kdaj sindikat uprl divjemu privatiziranju in samovoljni vodstvu?

IGOR SLADIČ
Novo mesto

• Demokracija je zmeraj daleč od raja na zemlji. (Urbančič)

• Krščanski demokrati v predvolilni kampanji nekorektno uporabljajo vero. (Pivec)

Še: Gonja proti predsedniku

Odgovor na pismo s tem naslovom (DL 19. marca)

Naj kar na začetku povem, da ne pripadam nobeni stranki niti ne navijam za nobeno, vendar se mi zdi članek krivičen. Sem upokojena delavka in lahko rečem, da mi v socializmu ni bilo nič dobrega, naše delavske plače so bile zelo nizke. Tudi tedaj so bile velike razlike v plačah in tisti, ki sedaj trdijo, kako nam je bilo lepo, pozabljajo, da so bili oni na oblasti in da je bilo res lepo njim, zato imajo sedaj tudi dobre pokojnine in delavskih pokojnin ne vidijo. Prenovitelji sedaj delate veliko propagando za stavke, ko pa smo mi leta 1976 za dve uri ustavili stroje, da bi nam vodilni povedali, zakaj ni plače desetega v mesecu, smo bili kaznovani, bili smo ob zaslužek tistega dne, čeprav smo delali še šest ur.

Gospodje prenovitelji, tisti, ki so imeli nekoč besedo, imajo danes dobre pokojnine. Še vedno se živo spominjam proslave ob odkritju partizanskega spomenika leta 1949, ko smo otroci,

slabo obuti in oblečeni, pripravili nastop. Po proslavi so vodilni posedli okoli pečenega prašiča, za nas pa se niso več zmenili.

Pišete tudi, da večina ljudi ne mara te vlade, ker ni nič naredila. Vendar je naredila zelo veliko, sedaj nas poznajo v Evropi in na drugih celinah. Če je kaj narobe, ste za to vi krivi, saj ste vi pustili tako stanje. Sedaj, ko je nova vlada že posejala seme, bi zopet radi prišli na oblast, da bi si lastili žetev. Prenovitelji, delavski vlak ste zamudili!

ROZI GOLOB
Novo mesto



ZA MATERINSKI DAN NA KAPITLJU — Blagor mu, kdor ima dobro mater. Ni ljubezni na svetu, ki bi bila tako nesebična in veličastna, kakor je materina ljubezen. Kako mater boli, ko vidi svojega otroka nesrečnega, ko stopi njen otrok na kriva pota, katero se boji zanj. Mi pa taki pritiklavci v ljubezni do nje. Šele ko zatise ob smrti trudne oči, ko se njena usta zapro, tedaj zadržti srce v bridkem spoznanju: »Dušo sem imel, ki me je ljubila, pa je nisem dovolj ljubil.« Bodimo drugačni, začnimo z majhno kapljico ljubezni, kot pravi pesem, ki je vzklik v mladih srcih dekljske glasbene skupine Copa Ca Bana. (Tekst in foto: Marko Zajc)

Podpora pokončni drži dr. Voljča

Kakšna so sploh njegova pooblastila, sprašujejo zdravstveni delavci vlado

Sindikati s področja zdravstva in socialnega skrbstva Slovenije ugotavljamo, da so kršena določila 35. člena Kolektivne pogodbe za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji in tudi 62. člena Kolektivne pogodbe za dejavnost zdravstva in socialnega skrbstva Slovenije s prilogo. 35. člen Kolektivne pogodbe za negospodarske dejavnosti v R Sloveniji, katero so podpisali vlada in imenu delodajalcev in sindikati v imenu delojemalcev, vlada krši, saj določilo pravi, da je možno izhodiščni OD znižati največ do 20% in za dobo treh mesecev v času trajanja pogodbe. Sedaj je ta izhodiščni OD znižan za 20% že pet mesecev, trenutno pa tečejo pogajanja o nadaljnjem znižanju plače v mesecu marcu.

Sindikati zahtevamo od našega delodajalca, to je vlade in Ministrstva za zdravstvo, družino in socialno varstvo, da izpolnjuje določila Kolektivne pogodbe.

Pripravljeni smo se pogajati o naši ceni dela, kolikor so razmere v družbi takšne, da ne omogočajo 100-odst. uveljavitve panožne pogodbe v mesecu

marcu, vendar ne pristajamo, da je izhodiščni OD po panožni kolektivni pogodbi nižji od zajamčenega OD, ki ga je vlada določila 12. marca 1992 in znaša 15.820 BOD SLT.

Stavkovni odbor sindikatov zdravstva in socialnega skrbstva Slovenije se je v pogajanjih z ministrom za zdravstvo, družino in socialno varstvo, dr. Božidarjem Voljčem, v sredo, 25. marca, dogovoril, da je višina izhodiščnega OD za mesec marec 15.820 SLT, kolikor znaša tudi zajamčeni OD. Dogovorjeno je bilo, da je to akontacija. Tako jo bo znan dejanski priliv sredstev v zavarovalnico, se bodo sindikati in minister dogovorili o možnosti poročuna. To naj bi bil skupni prispevek obeh pogodbenih strank k uveljavljanju kolektivne pogodbe, saj je tako vsaka stran postopila za 10% pri izračunu izhodišča, če to poenostavimo.

Po seji vlade 26. marca 1992 nas je minister obvestil, da je potreben nov krog pogajanj, saj vlada ne dovoli realizacije dogovora med sindikati zdravstva in socialnega skrbstva ter gospodarskim ministrom.

1. Javno postavljamo vprašanje slovenski vladi, kakšna so torej pooblastila gospoda ministra, glede na nanizana dejstva in v kontekstu pisma Izvršnega sveta Skupščine Republike Slovenije št. 11-02/91-8/5 z dne 19. 12. 1991, kjer nas vlada obvešča, da je »... za pogajanja o kolektivni pogodbi za zdravstvo in socialno varstvo pristojno Ministrstvo za zdravstvo, družino in socialno varstvo, zato bo pogajanja vodil nov minister za zdravstvo in zato menimo, da ni potrebno imenovanje posebne pogajalske skupine«.

2. Sindikati zahtevamo, da vlada takoj izroči pooblastila svojemu ministru za zdravstvo, družino in socialno varstvo ter tako omogoči dialog.

Sindikati v imenu članstva podpiramo pokončno držo svojega ministra, saj je njegova želja, da vzpostavimo pravni red in da delavci v zdravstvu in socialnem skrbstvu prejmemo dostojno plačilo za svoje delo, ki bo zagotavljalo preživetje tudi najnižji kategoriji delavcev. dr. IGOR KODRIČ, predsednik stavkovnega odbora

Navidezna pomlad

ali oblast (končno javno) proti staršem

Mene je ohladitev s snegom ta leden neprijetno presenetila. Pričakoval sem pomlad. Tudi na sejah občinske skupščine Novo mesto naj bi bilo tako. Toda kriza oblasti je že javna. Pokazala se je pri obravnavi in glasovanju o odloku o ustanovitvi javnih zavodov na področju vzgoje in izobraževanja v občini Novo mesto.

Preprosto: v 3. členu osnutka odloka je bilo v gradivih, ki smo jih dobili delegati, predvideno, da Zavod upravlja svet zavoda, ki ima 9 članov. Svet sestavljajo: 2 predstavnika ustanovitelja, 3 predstavniki staršev in 1 predstavnik krajevnih skupnosti, na območju katerih deluje zavod.

V razpravi pa je predstavnik DEMOSovega (ne demosovega) poslanskega kluba predstavil stališče, da je nujno povečati število predstavnikov ustanovitelja na 3, zmanjšati pa število predstavnikov staršev na 2!

V razpravi sta se oglasila prof. Vasja Fujs, neodvisna poslanka, in Boris Dular, poslanec Socialistične stranke. Utemeljevala sta pomen predstavitelstva staršev in se zavzela za število predstavnikov, kot je bilo v gradivih z delegate. Sledilo je glasovanje in DPZ novega stališča Demosa ni izglasoval, ostala zborna pa sta ga. Sledilo je usklajevanje. Zakaj ne vem za izid? Ker sem sejo zapustil po tem, ko je predsednik občinske skupščine Marjan Dvor-

nik z govorniškega odra hladno objavil, da je vseeno, ali se usklajevanje uspešno konča, saj bo tako zadevo obravnavalo skupno zasedanje vseh treh zborov in o DEMOSovem stališču glasovalo.

Ta vdor mraza v skupščinsko dvorano me je, ob tako ali tako obupno zadržljivem zraku, pregnal na sneg blatnega križišča ob Ljubljanski banki. Tam je bilo topleje.

Tako je torej! Oblast je tako krhka in neonotna, da si mora svojo politiko do zavodov v njihovih svetih braniti kar s tremi glasovi. Stotine staršev, ki že kar precej plačujemo za solanje naših otrok in smo še davkoplačevalci, pa naj uskladimo stališča z dvema našima predstavnikoma? Ubogi negotovi oblastniki, ali vam bo uspelo ENO politiko predstaviti s tremi zagovorniki? In kje boste še iskali kupljene glasove, da bo glasovanje uspelo? Včasih so današnji primati govorili, da zmaguje moč argumentov, ne argument moči. Je torej danes res še zadnji val te duhovne zime?

Ker bom na naslednjih volitvah zmagal, že sedaj povem, da bom takoj spremenil ta odlok tako, da bo en predstavnik oblasti in da bodo ostali trije predstavniki staršev, dodal bom še predstavnika učencev.

Ob 18. uri sem v fotografiji Vista 21 odprl z uvodnimi besedami razstavo grafičnega oblikovanja Gorjanskega tiska iz Kranja. To je bil vdor tople pomladi, za katero je čas.

Občan in volilec
JOVO GROBOVŠEK

Ob preložitvi gasilskega kongresa

Na rob prizadevanj nekaterih strank, da zapeljejo gasilsko organizacijo

Marsikateri bralec se bo po vsej verjetnosti začudil nad naslovom prispevka; vendar menim, da se je v teh burnih časih potrebno opredeliti do nekaterih vprašanj. Kot je znano, se je zadnji 7. plenem GZ Slovenije (21. 12. 1991) opredelil in sprejel sklep o preložitvi XII. kongresa slovenskih gasilcev za eno leto. V tem času naj se natančneje opredeli vloga organizacije. Gasilstvo naj na novo opredeli svojo identiteto! To naj bi bilo urejeno v ustreznih zakonodaji, pri njenem nastajanju pa bi kot aktivni dejavnik morale nujno sodelovati tudi gasilske organizacije. Zato sem mnenja, da je v tem sklopu v gasilski organizaciji predhodno razrešiti vrsto dilem in odnosov, ki so se pojavili po uvedbi večstrankarskega sistema. Izstopa zlasti odnos med gasilsko organizacijo in strankami.

V zadnjem času je v naših mestih, zlasti na podeželju, opaziti po uvedbi večstrankarstva poseben pojav: »naskok« posameznih političnih strank na strokovna, kulturna in druga društva. Poskus podrediti si jih, prevzeti organizacije in njihove programe ter dobiti vpliv nad članstvom. Vse to se opravičuje s tem, da je za »pravo demokracijo in pluralizem interesov« potrebno razrušiti »stari sistem«, v katerem je prevladovalo »enoumje«, ki je iz teh družtev ustvarilo svoje ideološke in politične transmisije. Prav geslo o »moralni prenovi« je eno od tistih, ki najbolj odkrito razodevajo ideološko naravo in name-nosti tistih, ki v njegovem imenu nastopajo. Z »moralno prenovo« vselej maha le tista politična formacija, ki bi rada po svojih željah ukrotila posameznike kakor tudi družbo kot celoto. Zato je to nezdržljivo z moderno demokracijo ter je le drugi izraz za »kulturno revolucijo«.

Zato ni prav nič čudno, da se številni tuji strokovnjaki čudijo našemu »jugobarbarstvu«, tj. pošiljanja k vragu vse 40-letne samoupravne prakse, ki je bila navzlic številnim slabostim vendarle še dokaj produktivna, stimulativna, humana ter tudi še kar domiselno speljana. Morda sem pri tem malce premalo kritičen, vendar se ne morem strinjati, da je bilo zanič vse, kar je bilo narejenega do predlani! Tak občutek je na žalost ustvarjen — vendar pa tudi to, kar se danes dogaja, ni tako bleščeče — in kje ter kdaj bo temu konec? Ali bo ta konec resnično šele na dnu brezna, kateremu žal nekateri pesimisti pravijo že kar »buda«? To pa ni pot v Evropo, še manj pa pot v svobodo in blaginjo. Verjetno mi bo kdo očital, da sem hudoben pesimist, ki nalašč vidi okoli sebe samo slabo in črno. Vendar sem pri vsem tem raje razočaran pesimist kot pa razočaran optimist. Ali smo torej zares »zajci«, ker se bojimo priznati in glasno izpovedati, da nismo miši?

No morda argumenti »moralnih prenoviteljev« oz. polaščevalcev družtev le delno držijo, zlasti še za prva leta po vojni! Žal pa ga le-ti razširjajo na celotno obdobje, do njihovega prevzema oblasti. V takem njihovem sklepanju in ravnanju pa se je pojavila pomembna velika napaka — ali bo sedaj ta pluralna demokracija izbijala klin s klinom? Ali mislijo te stranke preprosto nadomestiti bivše manipulatorje s temi društvi s svojo ideologijo ter tako ohraniti ideološko in politično transmisijo in indoktrinacijo? Če je tako, so nam zamenjali le gospodarje ter smo, preprosto povedano, prišli z dežja pod kap. In na tak način ostajamo na vso žalost v miselnem obzorju starih »revolucionarjev«, po katerem mora novi razred gospodarjev zamenjati starega. Za tako spolitizirana društva in organizacije se najlepše zahvaljujem, pa ne samo jaz, ampak še marsikdo drug, čeprav so nameni teh novih »gospodarjev«, ki bi

radi dobili vpliv v društvih, še tako lepo obarvani oz. prikazani v najlepših demokratskih barvah in celo krščansko etično. Zavedati pa se je treba, da za seboj interesno združeno ljudi v civilni družbi takšnega organizacijskega društvenega diktata, preprosto povedano, ne prenese oz. sploh ne mara. Zato se tudi nisem opredelil oz. ne pripadam nobeni stranki, ne zato, ker bi mi bile te apriori zoprne, pač pa zato, ker hočem misliti po svoje. Pripadnost stranki namreč zahteva neko disciplino — upoštevanje pravil stranke.

Zato menim, da je umestno opozorilo vsem tistim pripadnikom raznih strank, ki mislijo, da se morajo zrinuti v društva zaradi širjenja svojega strankarskega programa oz. ideologije, ne pa zato, ker bi jih čisto zasebno veselilo združenje z ljudmi enakega interesa oz.

zanimanja, da se bo sicer čisto lahko zgodilo, da bodo osvojili društvo ali več njih, ostali pa bodo brez članstva v njih. To velja tudi za gasilska društva, ker je v njih vse preveč članov, ki ne bodo dopustili spolitiziranja organizacije oz. speljali jo v vode ene ali druge stranke. Zatorej demokracija ni samo pravilo, ampak tudi odgovornost. Težava pa je v tem, da nihče noče odgovornosti, ampak le pravico vodenja!

Prav je, če se sicer naši člani svobodno, skladno s svojimi željami in hotenji, opredeljujejo za posamezne stranke, vendar naj takšne njihove opredelitve ostanejo pred pragom njihovega gasilskega doma. Za organizacijo ne bi bilo prav nič koristno ponavljati stare napake iz preteklosti ter strankarske zdrahe prenašati tudi v gasilske organizacije.

RUDOLF NANGER

Kakopak, prvi april!

V sredo zjutraj me je tlačila mora. Prekinil jo je telefon.

— Pepi, ne bodi huda, saj vem, da si še malo poajčkala zadnji dan bolniške, a moral sem te dvigniti. Dobil sem povišico. Kar precej in še dobiček. Zvečer te povabim na gala večerjo. — Klop! Tonetov glas je bil po dolgih letih spet možaven. Gala večerja, ježešna! K frizerju bo treba po dolgem času, obleka pa... Odprla sem omaro, ki je že krepko zaudarjala po naftalinu. Na, spet telefon!

— Metka, dobil sem službo. Plača super, drugo pri kosilu. — Klop. Sreča, da je bil stoli blizu, sicer bi parket zaškripal pod menoj. Po dolgih letih letanja, prosjačenja je našemu Sinetu le padla žlica v skledo. Brž sem nataknila oguljeno haljo, da bi pozvonila pri Tili. Ob kofetu bi ji z užitek omecfjala njeno večno kaseto: Kaj je pa za vraga rinil na faks! Jok, spet telefon!

— Ej, mamči, — bil je to Malikin glasek, — končno sva zvrtila stanovanje. Abortus odpade. — Klop. Se mi bo zmešalo? Ne, ne, Pepi,

ka, lepo pamet v roke, pot pod noge, za veliko fešto — vse!

Šlo je, kot namazano. Felicita mi je hitreje in veliko skrbneje kot v starih časih, obnovila glavo, Angela je za 10.000 SLT izbrskala izpod pulta kar čedno cunjico za zvečer, v prodajalni »Vse za vas, za vsak čas« pa so potrdili svoje ime.

Vsa zadihana, toda happy do amena, sem končno le vlaknila ključ v ključavnico NAŠEGA stanovanja. Prestregla me je Tila. Tokrat kot naročena. Tista dva peklenščka v njenih očeh sta še bolj mežikala kot običajno.

— Madonca, Pepika si pa super v glavo, naložena, kot bi bila že jutri velika noč, pa smo šele prvega...

V trenutku mi je bilo vse jasno. Jadro sem zaklenila NAŠE stanovanje in tokrat je parket krepko zajčal pod menoj.

Na noge me je spravil telefon. Ja, ja, kakopak, prvi april. Dobro ste me naprli, dragi moji, zato pa bo velika noč za vas šele naslednje leto.

JANJA KASTELIC

Janez Ban

Konec letošnjega februarja, ko je narava že tako dišala po pomladi, nas je iznenada zapustil Janez Ban, Arčan, eden najstarejših in eden najbolj značajnih.

Njegovo življenje je bilo ves čas ne- ločljivo povezano z domačo zemljo. Z njo je odraščal in živel, bil je skrben in pozoren kmečki gospodar, ki mu je bila misel na domačijo prva in zadnja. Kljub trdemu in napornemu življenju — le nekaj dni manj kot osem desetletij ga je bilo — je bil vedno pripravljen na razgovor, klepet, na šalo. Vse to je bilo zanj sestavni del vsakdanjika: razgovoril se je setvi in žetvi, o politiki pa o hoji na Triglav; sam se je nanj v družbi prijateljev pevcev povzpel že pred več kot petdesetimi leti.

Banov stric Janez je bil s svojimi doživljenji in s čvrstim spominom tiha priča dolgega stoletja, v katerem se je vse tolikokrat in tolikanj spremenilo, da človek tega pač ne zmore verjeti.

Odšel je ob izteku tega istega stoletja, za njim pa je ostala praznina, kakršno vselej pustijo za sabo korenjaki njegovega kova.

M. J.

KRŠKI UPOKOJENCI PRAZNOVALI

Za nami je burno leto polno presenečenj in skrbi. Da malo pozabimo na vsakdanje skrbi smo se krški upoko-jenci zbrali in odpeljali na Studenec k našemu staremu prijatelju Jancu. Prisrčno nas je sprejel in pogostil. Praznovali smo osmi marec. Za dobro vzdušje je skrbelo več muzikantov, s svojim nastopom pa so srečanje popestrili tudi otroci iz Studenske šole.

Na Studencu nas je bilo za dva avto-busa in imeli smo se zelo lepo. Petja in plesa je bilo za vse dovolj. Zelo sem bila presenečena, ko mi je gospa Marica čestitala za visoki jubilej. Mlad muzikant mi je zapel in zaigral zelo lepo pesmico. Bilo je zelo veliko čestitk. Prisrčna hvala vsem. Meni bo to ostal nepozaben spomin. Vsem, ki ste nam pripravili lep popoldah najlepša hvala.

Še sedaj se sprašujem kako bo letos s Porečem. Do sedaj smo šli vsako leto v septembru za tri dni na izlet, letos pa ne vem, če bo mogoče letovati v tujini.

E.C.

Dogodki v sliki in besedi



ZAHTEVE TREBANJSKIH KMETOV — Na nedeljskem dobro obiskanem občnem zboru podružnice Slovenske kmečke zveze-Ljudske stranke v Trebnjem (na posnetku), na katerem je sodeloval tudi republiški minister za trg in cene Jože Jeraj, so kmetje zahtevali, da je treba v zagotovljene odkupne cene poleg mesa in mleka vključiti tudi krompir. Terjali so čimprejšen sprejem takšnega zakona o gozdovih, da bodo v njih kmetje dejansko postali gospodarji, ter sprejem takšnega zakona o lovu, ki bo zaščitil kmete, ne pa divjad. Zavzeli so se za osamosvojitve trebanjske veterinarske postaje. Več prihodnjic! (Foto: P. Perc)



DVE PODOBI GORJANSKEGA STUDENCA — Gorjanci so zelo vodnata gora, polna izvirov in studencev z izvrstno vodo. Od studencev je gotovo najbolj znana Gosposdična, ki jo je novomeško planinsko društvo leta 1931 po načrtih Marjana Mušiča obzidalno in lepo uredilo okoli. Še prej, že v začetku stoletja, pa so ljudje obzidali Jordanov studenec, ki leži ob gozdni cesti na pol poti od Vahte do Gosposdične. Ta studenec, ki tudi v najhujši suši ne presahne, bi lahko služil za zgled, kako lepo, nevsiljivo, skladno in koristno se da urediti gozdni izvir. Žal pa v tem primeru dobri zgledi ne vlečejo. Če bi, potem zumberški lovci pri svoji koči na Studenih vodah gotovo ne bi nad izvir pod bukvijo postavili pokonci betonske kanalizacijske cevi, jo spodaj preluknjali in nanjo povezanili železno pokrovko. Kdo bo pil vodo, ki teče iz kanalizacijske cevi, pa če je še tako izvrstna? Če že niso zmogli narediti kaj primernejšega, bi bilo gotovo bolje, ko bi vso stvar pustili pri miru, da bi voda ša danes tekla naravnost izpod bukve in bi se popotnik pod vrhom Gorjancev z njo z veseljem odžejal. (Besedilo in sliki: A. Bartelj)



RAČUNALNIŠKI PROGRAMI IN OPREMA — Na sevniškem gradu si je pretekli konec tedna precej privrženec računalništva in poslovnih partnerjev sevniškega podjetja Skarabej, ustanovljenega pred poldrugim letom, ogledalo, kakšne programe in opremo ponuja Skarabej (na posnetku). Programi so uporabni za obrtnike, podjetnike in tudi za večja podjetja, precej teh iz Posavja in Dolenjske pa že sodeluje s firmo Skarabej, d.o.o., ki ponuja tudi strojno opremo tvrdke Star. (Foto: P. Perc)



PLIN ZA 290 GOSPODINJSTEV — Čeprav se je zanimanje za plin med Sevničani zavoljo naglega padanja življenjske ravni precej zmanjšalo, je v mestu ostalo še zmeraj zadosti interesentov za napeljevanje plina v gospodinjstva. Med samo izgradnjo mestnega plinovoda, ki se je pričela v začetku marca, se je po besedah Staneta Šeška, tajnika sevniške krajevne skupnosti, ki je investitor napeljevanja plina, še celo pridružilo nekaj novih gospodinjstev. Zdaj imajo podpisanih okrog 290 pogodb, sklenili pa naj bi še nekaj pogodb s stanovalci v blokih, ki nimajo centralne kurjave. Za plin so se odločili tudi pri Merkatorju in Gostinskem podjetju, predplačila pa so prejeli še od nekaterih ustanov. Gradbena dela (na sliki) izvaja KS v lastni režiji s kooperanti, precej jarkov so skopali sami interesenti, dela pa naj bi končali do konca maja. (Foto: P. Perc)

Izgubila sem zaupanje v sodstvo

So odnosi v sodstvu še vedno po starih merilih? — Skoraj ob imetje

V uredništvu smo prejeli daljši zapis o sodstvu, za katero pisec trdi, da je še vedno zasnovano na boljševisko-stalinični ideologiji, brez odgovornosti za dejanja.

Odnosi sodnikov, javnih tožilcev in odvetnikov so po mojem mnenju v veliki meri še vedno po starem modelu oblasti. To se zlasti odraža v monopolu nad resnico v družbi tudi v najpreprostejših pravnih zadevah. Zato obstaja potreba po radikalnih kadrovskih spremembah v našem sodstvu. Pošten, odkritosrčen človek je našim sodnikom trn v peti in ga obravnavajo kot brezpravno bitje. Na kratko želim opisati svoj primer.

Na Temeljnem sodišču v Novem mestu — enoti v Črnomlju je tekel postopek zaradi uveljavitve dednih pravic kot upnice na zapuščino po pokojni zapustnici — tašči. Za pomoč sem najela odvetnika Slavka Sitarja iz Novega mesta. Ta odvetnik je sprejel zastopanje, toda hitro mi je dal vedeti, da nad njim ni navdušen. Kasneje, že leta 1985, sem najela odvetnika iz Ljubljane dr. Pavliča. Ta odvetnik je napisal nekaj vlog na Temeljno sodišče Novo mesto — enoto v Črnomlju, vendar je sodnica, predsednica sodnega senata Antonija Gelter, vlogo enostavno zavrnila z izgovorom, da ni razumljiva. Kasneje sem najela odvetnico Sonjo Dolinar iz Ljubljane, Cigaletova 7, da bi me zastopala v tej dedni zadevi. Sklenila sem z njo mandatno pogodbo o odvetniških storitvah in ji poverila tudi zastopanje. Naročila sem ji, naj napiše kazensko ovad-

bo zaradi kaznivih dejanj po čl. 186 v zvezi s čl. 171 zaradi goljufije in falsifikacije oporoke. Za te in druge storitve sem odvetnici krepko vnaprej plačala in potem približno tri leta plačevala za vlaganje raznih pritožb na nezakonite sodbe, sodne sklepe. Toda imenovana odvetnica žal ni opravila niti ene storitve, čeprav je vseskozi krepko zaračunavala. Za to trditve obstaja dokaz, ker v sodnih spisih ni niti ene vloge, ki naj bi jo napisala odvetnica.

Končno sem po vsej tej trnovi poti vložila kazensko ovadbo pri Temeljnem sodišču v Ljubljani (že skoraj pred enim letom) pa se zadeva še ni premaknila z mrtve točke. Sprožila sem tudi disciplinski postopek pri Odvetniški zbornici republike Slovenije, pa tudi ni bilo nič od tega. Vložila sem pritožbo pri skupščini republike Slovenije in komisiji za vloge in pritožbe. Na pritožbo sem prejela le kratko tolažilno sporočilo, da lahko predlagam obnovo postopka. To obnovo sem že dosegla in je sodišče v obnovi zastopalo povsem enako odločitev kot že prej. Sprožila

sem tudi postopek za izdelavo grafološke analize zaradi kaznivega dejanja po čl. 186 v zvezi s čl. 187/3 KZ RS, pa se tudi tu ni premaknilo z mrtve točke.

Sedaj teče kazenski postopek proti odvetnici Sonji Dolinar po čl. 175/2, 174, 171 KZ RS, grozi ji kazen nad 5 let zapora. Po čl. 130 ZKP v zvezi s čl. 749 ZOR pa uveljavljam premoženjsko-pravni zahtevek, ki se tiče povrnitve škode in razveljavitve nezakonitega pravnega posla.

Če bi napisala podrobnosti svoje trnove poti, bi ponazorila delo Ivana Cankarja Hlapec Jernej in njegova pravica. Vsa najboljša mlada leta sem delala, trideset let na posestvu, investirala v gospodarsko poslojpe, zdaj pa bi po takšem pravnem redu, kot obstaja, morala na beraško palico zgolj zato, da se nekdo na umazan način okoristi. Na vse to se sprašujem, kam naj se obrne pravno ogrožen človek pri takšnem sodstvu.

BARBARA JAKŠA
Dolenja vas 5
Črnomelj

Iz Ameriške domovine

Pred kratkim smo prejeli spet več številč časopisa slovenskih izseljen- cev »Ameriška domovina«, ki izhaja v Clevelandu objavljamo nekaj izvlečkov.

IZ AMERIKE V KOČEVSKI ROG — Slovensko-ameriški svet pripravila romanje v Kočevski Rog in Teharje ter znane božje poti, k lepota in znamenitostim Slovenije. Predvidoma bo to konec junija in bo trajalo tri tedne. Organizator: Kollander Word Travel, Inc.

ARGENTINSKA KULTURA — Po demokratizaciji v Sloveniji je domovina najprej začela spoznavati literaturo slovenske skupnosti v Argentini. Presenečenje nad njo je bilo toliko večje, ker je doma dolga leta prevladovalo zmotno mnenje, da se politična emigracija ukvarja le s politično dejavnostjo, torej pisanjem pamfletov, programov, protestov in podobnega, zelo slabo pa je bila znana tista dejavnost, ki se je dvignila nad trenutne politične interese.

KONGRESNIK JOHN A. BLATNIK (17. avgusta 1911 — 18.

decembra 1991) — Ker je bil Blatnik »prijatelj« komunističnih veljakov v Jugoslaviji, je veljal za nasprotnika »nove emigracije«, ki ga prav zato ni cenila. Kljub temu bi morali priznati pomembnost tega samorastlega veljaka, ki je še doživel novo slovensko demokratično pomlad.

POMOČ IZ KANADE — V preteklem letu in pol so bili slovenski rojaki v Kanadi zelo dorežljivi, saj so zbrali in odposlali v Slovenijo 632 tisoč dolarjev, in sicer slovenskemu Karitasu 130.000 dolarjev za pomoč poplavljenecem ter 502.000 dolarjev v sklad za poravnavo vojne škode. To so le nakazila iz Slovenskega sklada, ne pa druga nakazila.

SLOVENSKI DOM namerava zgraditi rojaki v Chichagu. Dotok sredstev je prepočasen, zato lahko slovenski rod utрпи nemilo izgubo.

NA CESTI 16.000 delavcev podjetij General Motors. Pravijo pa, da je to šele začetek odpuščanja, torej se ne obeta nič dobrega.

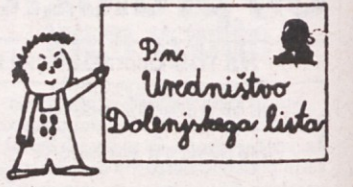
AURORA AUTO

Vabimo vas, da nas obiščete v našem prodajnem salonu in se seznanite s ponudbo japonskih avtomobilov Daihatsu.

CENE DO REGISTRACIJE:

CHARADE (1000 ccm, 52 KS)	- cca 15.000 DEM
CHARADE TD (48 KS, poraba 3,6 l / 100 km)	- cca 17.500 DEM
APPLAUSE (1600 ccm, 91 KS, bogata oprema)	- cca 21.000 DEM

Aurora auto d.o.o., Slovenčeva 24, Ljubljana, tel. (061) 182-444 int. 245



Samo vzgoja da bistvo življenja

Ob tretjem republiškem seminarju »Osnovna šola na Slovenskem« v Opatiji

Pretekli teden je v Opatiji od 25. do 27. marca potekal seminar »Osnovna šola na Slovenskem«. Že pred seminarjem je javnost razburjala odločitev organizatorja, Didakte iz Radovljice, da bo načrtovanje nove slovenske šole v

sosednji državi. Med samim seminarjem udeleženci niso pomislili na to, saj je slabo vreme še posebej potrdilo, kako je dobro, ker so bila predavanja, številne delavnice, prehrana in prenočišča vse v eni stavbi.

Osrednja pozornost na seminarju je bila posvečena predstavitvi nove koncepcije osnovne šole; le-ta je izšla kot posebna številka revije Didakta, nosilka koncepcije je dr. Darja Piciga. Dragocena je bila informacija o aktivnostih pri prenovi osnovne šole na Hrvaškem. Drugi dan posveta je bila vodilna nit motivacija, ki so jo vsak s svojega zornega kota predstavili dr. Ludvik Horvat, mag. Lidija Magajna in dr. Srečko Zakrajšek, ki je motivacijo nakazal v japonskem izobraževalnem sistemu. V drugem delu pa je skupina avtorjev predstavila cilje osnovne šole. V zadnjem dnevu posveta so se razširila obzorja ob predavanju mag. Janeza Bečaja o socialnopsiholoških problemih pri uvajanju inovacij v šoli, vse pa so navdušila razmišljanja dr. Jožeta Bajzeka iz Rima o komunikacijskih navezavah mladostnikov. Četudi v zadnjem času več strokovnjakov postavlja vzgojo za izobraževanje, je bil posvet sklenjen za razmišljanjem, da le vzgoja lahko da bistvo življenja; vzgojitelji imajo moč, da človeka s svojim srcem vodijo brez strahu, v šoli naj bi oblikovali človeka, saj v vsakem otroku spi nekaj velikega.

Pomembna novost, ki jo je uvedel organizator, so bile diskusijske skupine, na katerih so udeleženci nakazovali šte-

doboj. Vedno več pa je tudi učiteljev praktikov, ki so pripravili svoje razgibano delo pokazati tudi drugim.

Seminar je ponovno potrdil, da se v slovenskih šolah marsikaj dogaja, številne inovativne dejavnosti so razgibale zbornice in razrede, in ker tudi ravnateljev z Dolenjske na posvetu ni manjkalo, je upati, da se bo prihodnje leto (tokrat verjetno v Sloveniji) predstavila tudi kakšna dolenjska šola.

JOŽE ZUPAN

ZA OBVOZNICO VSAJ IDEJNO ZAMISEL

KOČEVJE — V preteklosti je bilo več predlogov in idejnih načrtov, da bi v Kočevju cestno omrežje zgradili zunaj mesta z gradnjo posebne obvoznice. Izdelanih je bilo nekaj študij, vendar dlje od načrtovanja ni prišlo. Pospešena stanovanjska in ostala gradnja v minulih 25 letih pa je vplivala, da so bila uporabljena tudi nekatera zemljišča, ki so bila dolgoročno načrtovana za bodočo obvoznico. Ob razpravah in sprejemni sprememb in dopolnitev dolgoročnega plana občine Kočevje do leta 2000 so prišla v ospredje neresena vprašanja bodoče kočevske obvoznice. V prizadevanju, da bi se razbremenil vedno večji promet skozi mesto in stanovanjske predele ob Marincjevi ulici, Mestnem logu, Tesarski ulici, Dolgi vasi in Livoldu, bi bilo prav, ko bi načrtovalci čimprej določili traso bodoče obvoznice in se lotili izvedbe del.

V. D.

ZBRALI GRADIVO O ŽIVLJENJU MED VOJNAMA

Sem redna bralka Dolenjskega lista in njegova naročnica že 26 let. Večkrat sem že razmišljala, da ga odpuštam, vendar ga vsakič ponovno plačam, ker bi mi bilo težko brez njega. Danes pa sem se odločila, da vam tudi jaz nekaj napišem.

Na roditeljskem sestanku so nas učitelji seznanili, naj bi učenci 8. b razreda OŠ Brežice pripravili projektno nalogo in jo na koncu predstavili. Zbirali naj bi gradivo o življenju med obema vojnama. To so učenci zbirali skoraj štiri mesece, nato so s pomočjo učiteljev naredili razstavo. S podatki so jim priskočili na pomoč tudi starejši ljudje. Vsak učenec v razredu je moral ustno predstaviti del, ki ga je pripravil. Na predstavitev naloge so povabili starše, ministra za šolstvo in novinarje. Razstava je bila za vse nas, ki smo jo videli, res lepo doživetje.

DRAGICA PREGRAD

Samorastnik

Tomaž iz Jurne vasi

JURNA VAS — Tomaž Kostelic, učenec 6. razreda osnovne šole v Stopičah, je kljub svoji mladosti muzikant, da malo takšnih. Še predno si je prvič oprtal šolsko torbo na rame, je že vlekel očetovo frajtonarico, danes na njegove melodije že plešejo. Čeprav ni lepo, ga večkrat zvabljajo tudi v gostilno in takrat ob zvokih njegove harmonike veseli odrasli tudi kaj zapojejo. Vse, kar zaigra, se je Tomaž naučil sam. »Moj učitelj je radio in kasete. Poslušam, potem pa poskušam zaigrati. Veliko vzornikov imam, še najbolj pa mi je všeč Mihelič,« pove mladi muzikant in doda, da ima tudi dve svoji skladbi. Prva nosi naslov Po lovskih stezicah, druga pa je pravzaprav venček narodnih.

Najbolj je ponosen na svojo novo harmoniko, narejeno v Zupanovi delavnici. Zanj je njegov oče moral odšteti kar 4000 mark. »Sedaj imam še večje veselje in upam, da bom kmalu tako zaigral, da bom lahko nastopil na katerem tekmovalju. Če bom uspel, potem bom kmalu ustanovil tudi svoj ansambel,« je prepričan Tomaž.

J. P.



CANKARJEVO PRIZNANJE

Tudi letos smo se na naši šoli prijaviли na tekmovanje za Cankarjevo priznanje. Šest učenc iz osmih razredov se je temeljito in skrbno pripravljalo na tekmovanje z naslovom »Jezik, ki ga uporabljamo, srečujem in berem« pod vodstvom naše slavistke Tanje Perc. V četrtek, 12. marca, se je devetnajst najboljših osnovnošolcev in dve srednješolki zbralo v OŠ Žužemberk na podelitvi srebrnih Cankarjevih priznanj. Prvo mesto je dosegla naša učenka Dušana Mervar iz 8. a razreda. Naši učenci so dosegli še četrto in deseto mesto. Dušana se bo 28. marca udeležila republiškega tekmovanja v Ljubljani. Želimo ji veliko uspeha.

SAŠA UCMAN
novin. krožek
OŠ Stopiče

OGLEDALI SMO SI BALET

V ponedeljek, 16. marca, smo šli v Opero gledat balet A-Deus. V šoli so nam učitelji glasbe vsebino že prej povedali, da bi balet lažje razumeli. Balet je prikazoval Mozartovo življenje in zgodnjo smrt. Baletniki in baletke so bili v čudovitih kostumih. Nekateri učenci so bili nad baletom zelo navdušeni, drugi ne. Bila sem razočarana, ker nekaterim kultura prav nič ne pomeni.

KLAVDIJA ŠTANIŠA
novin. krožek OŠ Staniša

GREGORJEV SEJEM JE BIL DOBRO OBISKAN

V soboto je bil tradicionalni Gregorjev sejem na Veseli Gori pri Sentrupertu. Tudi jaz sem bila tam. Videla sem tudi veliko takih ljudi, ki niso iz Sentrupertu, ali okolice. Kupila sem butarico za Veliko noč in krožnik. Na stojnicah je bilo še veliko drugih lepih stvari. Prodajalci so bili iz Slovenije in Hrvaške. Prodajali so vse, od semen in čebulic do oblek in lončenih izdelkov. Ta sejem je zelo znan, zato je bil dobro obiskan. Pripomoglo pa je tudi lepo vreme.

RENATA TRATAR
5. b. razred
OŠ Sentrupert

CENTRALNA ČISTILNA NAPRAVA KOČEVJE

Z gradnjo čistilne naprave so začeli leta 1974, končali pa leta 1982. Zgradili so jo v treh fazah: predčiščenje, čistilni blok in gnilišče s plinohromom. Na to čistilno napravo je priključeno 90 odst. kanalizacije Kočevja in večji del Rudnika in Šalke vasi. Tako ne bo več onesnažena Rinža od zapornic skozi Dolgo vas in Livold, odpravljena je tudi nevarnost onesnaženja Kolpe in Krke. V Rinžo spustijo 93 odst. čisto vodo.

NEJC ZEMLJAK
4. a, OŠ Stara cerkev

JERNEJ KOPITAR — SLOVENSKI UČENJAK

Sedmošolci in osmošolci smo se v prvih dneh marca odzvali vabilu Kopitarjevega društva iz Ljubljane in povabili medse prof. Peternela in slovenskega pisatelja Gajška, da nam spregovorita o življenju in delu velikega slovenskega učenjaka Jerneja Kopitara. Pridružili smo se aktivnostim Kopitarjevega društva, da osvetlimo pomen in vlogo Kopitara v slovenskem in v svetovnem prostoru. Nekaj učencev se je včlanilo v društvo z namenom ohranjati slovensko besedo, razvijati znanje materniščine in uriti rabo slovenskega jezika. S slikovito razstavo na panojih naše šole smo lik Kopitara želeli prenesti tudi ostalim sošolcem. Podoba Jerneja Kopitara kot Prešernovega nasprotnika je zbledela, zrastle je nov lik osebe slovenskega znanstvenika in jezikoslovca svetovnega slovesa.

Lit. — novin. krožek
OŠ Šmihel Novo mesto

PRIŠLA JE POMLAD

Pričela se je pomlad, z njo pa tudi pomladna opravila. V oddelčnih skupnostih smo se dogovorili, da bomo počistili šolo in okolico. Nekateri razredi so z delom že pričeli. Ker bodo tudi letos turistična društva ocenjevala urejenost krajev, upamo, da bodo ocenjevalci zadovoljni z nami.

MOJCA SKOČAJ

DRUGAČEN RODITELJSKI SESTANEK

Na pobudo naše razredničarke Zlatke Valentič smo pripravili malo drugačen roditeljski sestanek. Sodelovali smo vsi učenci, prišli pa so tudi vsi starši. Vsak učenec je povedal, s čim se ukvarja v prostem času. Pripravili smo socialne igre, nastopila sta sošolca s saksofonom in kitaro, sošolki Špela in Rebeka sta zaplesali, Andrej, Sašo in Bojan pa so razstavili fotografije. Dobro smo se pripravili, zato mislim, da so bili starši zadovoljni. Skratka, uspelo je.

JURE HAJBANIČ
6. b, OŠ Center
Novo mesto



Miro Kastelic

Optimist za zgled

Meja »pobrala« stranke

METLIKA — Steklar Miro Kastelic je pred desetletjem prišel z onkraj Goranjancev v Metliko, kjer ni bilo nikogar z redno tovrstno obrtjo, povpraševanje po steklarskem delu pa veliko. Začel je tako rekoč iz nič in kar devet let delal v neprimernih, utesnjenih prostorih. Ko pa se je pred letom dni ravno preselil v sodobno lastno delavnico, je začelo delo usihati.

»Samo z delom, ki bi ga imel v mali metliški občini, bi težko živel. Kar polovica mojih strank je bila iz Hrvaške, teh pa od začetka vojne tako rekoč ni več. Za Hrvate so glede na tečaj marke slovenske storitve in blago predragi, poleg tega je na Kolpi še državna meja s carinarnico, svoje pa je pri sosedih naredil tudi neprestani strah in grožnja pred vojno,« pravi Kastelic. Seveda tudi v metliški občini skoraj ni več gradenj zasebnih hiš, tako da v glavnem opravlja vzdrževalna dela za podjetja. Kljub vsem težavam pa je Kastelic velik optimist. »Čeprav je sedaj dela le za preživetje, upam, da se bodo razmere umirile in uredile in že razmišljam o razširitvi delavnice. Človek ne sme biti nikoli prehitro zadovoljen, ampak mora neprestano težiti k napredku,« načrtuje Miro, ki pravi, da bo potem poleg sedanjih dveh delavcev zaposlil še kakšnega. Seveda pri tem gotovo računa znova na hrvaške stranke, ki se jim bo znal hitro prilagoditi.

»Tudi ko ni bilo več stekla iz steklarn v Pančevu in Lipiku, sem se hitro preusmeril na uvoz iz drugih evropskih držav. In ni mi žal, kajti cene so približno takšne kot nekdanje jugoslovanske, kvaliteta pa znatno boljša,« je zadovoljen Kastelic.

M.B.-J.

• Tragična bo slovenska usoda, če nas bodo namerne zmotile še dolgo vodile po zgrešenih potih. (Polič)

• Osemdeseta leta so bila zame obdobje absolutne svobode. Zdaj je svobode manj. (E. H. Milharčič)

Že 50 nastopov Terpsihore

Vzornica: grška boginja zborovskega plesa

Da v plesu »telo ni le posoda ideje, marveč hkrati tudi njena podoba in njen glas«, so v soboto zvečer v Dolenjski galeriji znova potrdili člani novomeške plesne skupine Terpsihore. Polurni nastop je bil sestavljen iz sedmih na novo naštudiranih točk, med katerimi so z eno gostovalo tudi plesalke domače skupine Teora. Predstava mora naprej, Jazz na ulici v dvoje. Včasih se tudi kregamo, Nikogaršnje dekle in step (prvič plesni step v Novem mestu!), Dekleta in... ter gostje z odlomkom iz Panamije — so naslovi plesnih točk. Dodali so jim še recitacije pesmi Marte Štembergar, ki vodi skupino.

Vzornica novomeških plesalcev je grška boginja Terpsihora, muza zborškega plesa. Skupina preseneča iz leta v leto: njena kakovost raste, sodobno postavlja odlomke iz raznih del, hkrati pa s trdim delom napreduje v tej globoki tragični umetnosti. V soboto so nas čla-

ni Terpsihore razveselili s simpatičnimi skupinskimi in solo nastopi. K temu so pripomogle tudi slovesne, poročne in maturantske obleke, ki jih je skupini posodila Jožica Vidmar-Verček iz Cegelnice, ki se s tako dejavnostjo sicer poklicno ukvarja.

Pokazalo pa se je še tole: dvorana Dolenjske galerije je kot ustvarjena za komorne nastope manjših glasbenih, plesnih in podobnih skupin. Razstavljene podobe slikarja Dušana Filipčiča so bile dodatna odlična svojevrsna ilustracija večera, ki je bil vreden, da bi ga videlo še mnogo več ljudi. Za plesno skupino Terpsihore, ki goji izrazni ples in ki je vzbrstela spomladi 1989 v Novem mestu, je zdaj že nekaj nad 50 nastopov, a vendar požrtvovalnih in nadarjenih plesalk in plesalcev mnogi še ne poznajo.

TONE GOŠNIK

Samostojna SLOVENIJA



SREBRNI FRANCI — Franci Komljanec iz Novega mesta (št. 6) prejema iz rok župana Schladminga srebrno medaljo za 2. mesto v smuku na specialni olimpiadi. (Foto: B. E.)

Generalka za olimpiado

Tudi slovensko zastopstvo na specialni zimski olimpiadi v Schladmingu — Srebro

NOVO MESTO — Od 16. do 21. marca je v Schladmingu v Avstriji potekala svetovna smučarska specialna olimpiada. Pravzaprav je bila to generalka pred pravo olimpiado, ki bo drugo leto v tem znamenem avstrijskem zimskošportnem središču, kljub temu pa je bila tudi letošnja prireditev prvovrsten spektakel.

Tekmovanja se je udeležilo okoli 200 športnikov iz ZDA in 13 evropskih držav, med njimi tudi iz Slovenije. Poseben dogodek je bila slovesna otvoritev iger na snežnem stadionu Planai. Po mimohodu vseh ekip, pozdravnem govoru župana ter športni zaprisegi so prižgali olimpijski ogenj. Ogledali smo si prikaz smučanja različnih avstrijskih smučarskih šol. Prireditelji so pripravili tudi družabni večer z živo glasbo in čarovnikom ter kup drugih prireditev, ki se jih zaradi natrpanega programa vseh niti nismo mogli udeležiti.

Tudi tekmovalni del so izvedli

brezhibno, razdeljen pa je bil na alpsko in nordijsko smučanje. V alpskih disciplinah (smuk in slalom) je nastopilo šest slovenskih smučarjev. Čeprav so bile proge zelo zahtevne in dolge, so se naši športniki zelo dobro odrezali in osvojili dve zlati, srebrno in bronasto medaljo. Tekmovali so v treh težavnostnih stopnjah, odvisno od znanja in sposobnosti tekmovalcev. Spoznali smo tudi dva športa, ki bosta morda v prihodnjih letih sprejeta v olimpijski program: smučanje na kratkih smučeh in kegljanje na ledu.

Rezultati slovenskih smučarjev: smuk, 1. stopnja: 2. Franci Komljanec (Novo mesto); 2. stopnja: 4. Alenka Lapajne (Lj); 3. stopnja: 1. Željko Seferovič (Črna). Slalom, 2. stopnja: 3. Peter Divjak (Lj), 4. Najda Mešič (Črna), 4. Aleš Prpar (Novo mesto); 3. stopnja: 1. Željko Seferovič (Črna).

BORJA ERŽEN



Satelitski sistemi NA KREDIT

Ugodne cene satelitskih sistemov PACE. Možnost nakupa na kredit 1+5 obrokov brez obresti, servis zagotovljen, garancija 12 mesecev, atest. K sodelovanju vabimo tudi trgovine, monterje in prodajalce. Inf. AMF d.o.o., tel. 068/64-410, 061/621-070

MERCATOR—KOPITARNA SEVNICA, d.o.o.
Prvomajska 8
68290 SEVNICA

razpisuje
prosta dela

DIREKTORJA

Pogoji za zasedbo prostih del so naslednji:

- visoka oziroma višja izobrazba lesnoindustrijske, strojne, ekonomske, pravne, kemijske ali organizacijske smeri in tri leta delovnih izkušenj na delih s posebnimi pooblastili in odgovornostmi v gospodarstvu,
- aktivno znanje enega svetovnega jezika

Delovno razmerje in trajanje mandata bo urejeno s pogodbo.

Prošnje z ustreznimi dokazili pošljite najkasneje v osmih dneh po objavi oglasa na naslov:

MERCATOR—KOPITARNA SEVNICA, d.o.o.
Razpisna komisija
Prvomajska 8
68290 SEVNICA

Vse ostale informacije lahko dobite v kadrovski službi podjetja.

LINKOT d.o.o. Ljubljana
Vrhovčeva 4, Ljubljana

POČITNICE DRUGAČE!!

Starši, naj vaši otroci preživijo počitnice
koristno in zabavno:

SUMMER CAMP BOHINJ 92

10 dni bivanja v hotelu Kompas
40-urni tečaj nemščine ali angleščine

**TENIS, PLANINARJENJE, KANU,
GORSKA KOLESARSTVO...**

ZA OSNOVNOŠOLCE OD 3. RAZREDA NAPREJ

Informacije po tel. 061 721-026



Plesni center Dolenjske

vabi k vpisu v plesne tečaje

za odrasle s pričetkom v nedeljo, 5. aprila 1992, in sicer **začetni** ob 16. uri, **nadaljevalni** ob 18. uri in **izpopolnjevalni** ob 20. uri.

V četrtek, 9. aprila — **začetni** ob 18. uri in **nadaljevalni** ob 20. uri

Trgovsko podjetje KOKRA, p.o., Kranj
Poštna ulica 1

Trgovsko podjetje KOKRA, p.o., Kranj

objavlja delovna mesta

KOMERCIALNA DELA NA TERENU, in sicer:

1. izvajalca za področje DOLENJSKE
in 1. izvajalca za področje ZASAVJA

Poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- zaključena najmanj srednja šola ekonomske, komercialne ali trgovske smeri,
- štiri leta delovnih izkušenj
- vozniški izpit B kategorije

Delovno razmerje se sklone za nedoločen čas z dvomesečnim poskusnim delom.

Kandidati naj vložijo pisne vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev v roku 8 dni od objave na naslov: Trgovsko podjetje KOKRA, p.o., Kranj, Poštna ulica 1, Kranj.

O izidu izbire bodo kandidati obveščeni v skladu z veljavnimi predpisi.

KOMUNALA TREBNJE, p.o.
Goliev trg 9

OBVESTILO

Občane občine Trebnje obveščamo, da bomo v času od 13. do 17. aprila organizirali odvoz **kosovnih odpadkov** iz gospodinjstev po naslednjem razporedu in pod naslednjimi pogoji:

1. KS SELA ŠUMBERK, DOBRNIČ, SVETINJE, KNEŽJA VAS 13. 4. 92
KS VELIKI GABER, ŠENTLOVRENC, VELIKA LOKA, ŠTEFAN 14. 4. 92
KS ČATEŽ, RAČJE SELO, TREBNJE, DOL. NEMŠKA VAS 15. 4. 92
KS TREBELNO, MOKRONOG 16. 4. 92
KS ŠENTRUPERT, MIRNA 17. 4. 92
2. Odvoz kosovnih odpadkov iz gospodinjstev, kjer ni uveden reden odvoz, se izvaja po razporedu in na podlagi dodatnih obvestil KS.
3. Kosovne odpadke je potrebno primerno zložiti, povezati oz. zapakirati ter jih odložiti na določen dan do 7. ure zjutraj ob poti, kjer odpadke običajno pobiramo, oz. na mesto, ki ga določi KS.
4. Kosovni odpadki iz gospodinjstva so: pohištvo, gospodinjski aparati, sanitarni elementi in drugi kosovni predmeti iz gospodinjstva.
5. Odpadne sekundarne surovine, kot so papir, staro železo in steklo, bo zbirala Surovina po istem razporedu. Tudi odpadne sekundarne surovine morajo biti pripravljene na enak način kot kosovni odpadki.
6. Vse navedene dni lahko občani tudi sami pripeljejo kosovne odpadke na komunalno deponijo na Cvibljah, ki obratuje od 6. do 14. ure.

KOMUNALA TREBNJE
SUROVINA TREBNJE



ŠTAJERSKA BANKA

OBRTI IN PODJEJNISTVA d.d. CELJE

bo poslovala s prebivalstvom v aprilu pod naslednjimi pogoji:

1. Vloge na vpogled	mesečna obrestna mera	letna obrestna mera
a. tekoči in žiro računi	6,27%	110%
b. hranilne vloge	8,15%	160%
c. otroške/mladinske hranilne vloge	9,12%	190%

Če je povprečno mesečno stanje računa več kot 30.000 SLT, se obrestna mera poveča za 12,5%.

Revalorizacija za april znaša 11,5%, kar je na letnem nivoju 277,36%.

Limit na tekočem računu se odobri na podlagi bonitete imetnika tekočega računa. Odobren limit se obrestuje z R + 15%, kar znaša 12,78% mesečno oz. 333,96% letno. Prekoračitev dovoljenega limita se obračunava po 5 + 50%, kar je 15,27 mesečno oz. 466,04% letno.

2. Depoziti	mesečna obr.mera	letna obr.mera
a. depoziti nad 15 dni do 30 dni (najmanj 30.000 SLT)	90% R	10,35% R 232,52%
b. depoziti nad 1 mesec		
— do 10.000 SLT	R + 4%	11,85% 292,45%
— od 10.001 do 50.000 SLT	R + 5%	11,95% 296,23%
— preko 50.000 SLT	R + 6%	12,03% 300,00%
c. depoziti nad 2 meseca		
— do 10.000 SLT	R/DEM klav. + 5%	11,95% 296,23%
— od 10.001 do 50.000 SLT	R/DEM klav. + 6%	12,03% 300,00%
— preko 50.000 SLT	R/DEM klav. + 7%	12,12% 303,77%
d. depoziti nad 3 mesece		
— do 10.000 SLT	R/DEM klav. + 9%	12,29% 311,32%
— od 10.001 do 50.000 SLT	R/DEM klav. + 10%	12,37% 315,10%
— preko 50.000 SLT	R/DEM klav. + 11%	12,46% 318,87%
e. depoziti nad 6 mesecev		
— do 10.000 SLT	R/DEM klav. + 12%	12,54% 322,64%
— od 10.001 do 50.000 SLT	R/DEM klav. + 13%	12,62% 326,42%
— preko 50.000 SLT	R/DEM klav. + 14%	12,70% 330,19%
f. depoziti nad 1 leto		
— do 10.000 SLT	R/DEM klav. + 13%	12,62% 326,42%
— od 10.001 do 50.000 SLT	R/DEM klav. + 14%	12,70% 330,19%
— preko 50.000 SLT	R/DEM klav. + 15%	12,78% 333,96%

ŠTAJERSKA BANKA nudi blagajniške zapise, nominirane v ECU-jih, po 10,5% letni obrestni meri z rokom zapadlosti 6 mesecev. V aprilu velja poseben 1,5% popust pri prodaji. Blagajniški zapisi so ob zapadlosti zamenljivi za delnice ŠTAJERSKE BANKE.



KRKA — Kozmetika, d.o.o.
KRKA — Novoterm, d.o.o.

Ste dinamični in ustvarjalni, želite nov izziv, možnost za usposabljanje in napredovanje ter spodbudno nagrajevanje? Pridružite se nam!

IŠČEMO

1. DIREKTORJA FINANČNO EKONOMSKEGA SEKTORJA

v d.o.o. KRKA — KOZMETIKA

2. DIREKTORJA FINANČNO EKONOMSKEGA SEKTORJA

v d.o.o. KRKA — NOVOTERM

Pričakujemo diplomirane ekonomiste s 3 leti delovnih izkušenj ter znanjem

angleškega jezika (Kozmetika) ali nemškega jezika (Novoterm)

Prijave z ustreznimi dokazili pošljite v osmih dneh na KADROVSKO SLUŽBO KRKE, Cesta herojev 45. Informacije po telefonu (068/22-441 in 22-711).

Mercator-Kmetijska zadruga
Metlika

razpisuje
prosto delovno mesto

VODJE PROGRAMA TRGOVINA

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- VI. stopnja strokovne izobrazbe ekonomske ali agronomске smeri
- 3 leta delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas. Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili v 8 dneh po objavi na naslov: MERCATOR — KMETIJSKA ZADRUGA METLIKA, Cesta XV. brigade 2, pod oznako »PRIJAVA NA RAZPIS«. Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 8 dneh po odločitvi.

Trgovina **STP** emonka
Prešernov trg 15, Novo mesto
vam nudi:

- sveže praženo kavo emonec
- surovo kavo Minas
- vrhunška buteljčna vina
- ekspres aparate za kavo
- mlinčke za kavo



**veleprodaja kave za trgovino
in gostinstvo**

Ob nakupu kave — skodelica kave zastoj.

Nasvidenje v emonki! Telefon: (068) 26-071

OPEKARNA NOVO MESTO, p.o.
Zalog 21, 68000 Novo mesto

objavlja prosti delovni mesti:

1. komercialist

- višja ali srednja šola ekonomske oziroma komercialne smeri
- vozniški izpit B kategorije
- zaželeno so vsaj 3-letne delovne izkušnje

2. pomočnik vodje proizvodnje

- višja oziroma srednja šola tehnične smeri
- 3 leta delovnih izkušenj

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas, in s poskusno dobo treh mesecev. Prednost imajo kandidati z delovnimi izkušnjami na podobnih področjih. Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi.

**PRAVI ČAS
ZA NAKUP**

**KOMERCIALNEGA ZAPISA
Z VALUTNO KLAVZULO!**

**6-mesečna vezava, 9% obresti
in možnost predčasne vnovčitve!**

**Vplačila in izplačila
po menjalniškem tečaju!**

KOMPAS CONSULTING
DELNIŠKA DRUŽBA

telefon: 061 317 760, 122 235

in
KOMPAS MARIBOR, CELJE, KOPER, NOVO MESTO

DODATNI RAZPIS KADROVSKIH ŠTIPENDIJ ZA ŠOL. LETO 1992/93 za OBČINO ČRNOMELJ

Objavljamo naslednje kadrovske štipendije za šolsko leto 1992/93 za občino ČRNOMELJ (pomotoma izpadlo pri skupnem razpisu kadrovske štipendij v DELU dne 17. 3. 1992):

naziv poklica	stop. zahtevn.	štev. štip.	naslov štipenditor.
dipl. inž. kemijske tehn.	VII	1	ISKRA SEMIČ
dipl. inž. strojništva	VII	2	ISKRA SEMIČ
dipl. inž. elektrotehnike	VII	5	ISKRA SEMIČ
dipl. inž. gradbeništva	VII	1	BEGRAD ČRNOMELJ
dipl. ekonomist	VII	1	ISKRA SEMIČ
dipl. organizator dela	VII	1	ISKRA SEMIČ
dipl. inž. fizike	VII	1	ISKRA SEMIČ
dipl. inž. računalništva	VII	1	ISKRA SEMIČ

Kandidati dobijo podrobnejše informacije v kadrovski službi štipenditorja.

BREZA, d.o.o.

68330 Metlika, CBE 1/B

**trgovina
KOVINOTEHNA**

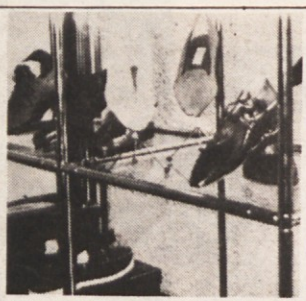
objavlja
prosto delovno mesto

**POSLOVODJA
v trgovini s tehničnim blagom**

Od kandidatov pričakujemo, da imajo:
— VI. ali V. stopnjo strokovne izobrazbe ustreznih smeri
— nekajletne delovne izkušnje v maloprodajni dejavnosti
— organizacijske in poslovne sposobnosti

Kandidatom nudimo dinamično in zanimivo delo pri nabavi in prodaji tehničnega blaga ter delo s strankami. Prizadevnost in uspešnost pri delu bomo znali primerno nagraditi.

Če ste zainteresirani in izpolnjujete zahtevane pogoje, pošljite pisne prijave v 8 dneh po objavi na naslov: KOVINOTEHNA, d.d., Mednarodno trgovsko podjetje, Celje, Mariborska c. 7, (kadrovska služba).



Korak za korakom

Igor Šonc odprl trgovino s čevlji

NOVO MESTO — Zamisel o trgovini z italijansko obutvijo se je porodila v diskoteki na Otočcu, ko so Vencelj, Rudi in Igor kritično ogledovali slabo obute Dolenjce. Prva dva sta lastnika podjetja Riva iz Ljubljane in v eni izmed njihovih trgovin z italijanskimi čevlji se že dalj časa obuvajo Ljubljanci. Novomeščan Igor Šonc je postal lastnik trgovine Step by step na Glavnem trgu v bivši Kobetovi hiši.

Na vprašanje, ali ima kaj pred-sodkov zaradi tega, ker v tem lokalu prodajalnam ne gre najbolje (v kratkem so se s trgovanjem poskušale kar tri), je dejal, da dandanes obstanejo samo najmočnejši. Sicer pa optimizem, kljub nizki kupni moči, preveva vse tri delničarje. Zavedajo se, da je vsak začetek težak, pogum pa dandanes tudi nekaj velja.

Za ime trgovine in dizajn je poskrbel priznani oblikovalec Željko Vukovič, v njihove čevlje pa so obuli svetovno znani model Ruth Mattheus, ki jo je fotograf Franci Virant poslikal tudi za njihov kalendar. Zaenkrat bodo v novi trgovini prodajali samo ženske in moške čevlje, ker za otroško obutev ni prostora, ponudbo pa so popestrili z nogavicami znamke Burlington. Cene se gibljejo od 2.600 do 11.900 tolarjev, lepe športne modele je mogoče dobiti že za 5.000 tolarjev.

inplet

d.o.o. Sevnica,
Dol. Brezovo 34,
SEVNICA

razpisuje

JAVNO DRAŽBO

za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

- osebni avtomobil AUDI 100 — letnik 1985 — v nevoznom stanju (karamboliran) — inventarna številka 1317 — 1 kom — izklicna cena — 263.000,00 SLT
- počitniško prikolico — tip 320 — za tri osebe — z baldahinom in opremo — leto izdelave 1984 — inventarna številka 1135 — 1 kom — izklicna cena — 65.000,00 SLT
- počitniška prikolico tip 400 — za štiri osebe — z baldahinom in opremo — leto izdelave 1985 — inventarna številka 1138 — 1 kom — izklicna cena 73.000,00 SLT
- kompresor tip EK 250, kapacitete 250 l/min — 1 kom — izklicna cena — 50.000,00 SLT
- pralni stroj Gorenje (v okvari) — inventarna številka 809 — 1 kom — izklicna cena — 2.000,00 SLT
- registrirnik delovnega časa — 100 enot z uro — 2 kompleta in 2 uri — inventarna številka 1070 in 1071 — izklicna cena — 20.000 SLT — za komplet
- pisalni stroj — mehanski — OLYMPIA — inventarna številka 481 — 1 kom — izklicna cena — 1.500,00 SLT
- fotokopirni stroj OLYMPIA OMEGA 303 (v uporabnem stanju), inventarna številka 17 — 1 kom — izklicna cena — 15.000 SLT

Prometni davek plača kupec.

Na javni dražbi lahko sodelujejo vse pravne in fizične osebe, ki bodo najkasneje do pričetka le-te plačale varščino v višini 10% izklicne cene na žiro račun pri SDK Sevnica številka 51610-601-11584 ali pri blagajni. Kupcem bo varščina vračunana v kupnino, drugim ponudnikom pa vrnjena na dražbi.

Kupnino v celoti je treba plačati najkasneje v osmih dneh po dražbi. Ogled je možen dve uri pred pričetkom javne dražbe, ki bo potekala po sistemu »videno-kupljeno«.

Javna dražba bo v Inpletu Sevnica — pred energetskega objekta, v ponedeljek, 13. 4. 1992, ob 9.00 uri.

Dodatne informacije dobite po telefonu (0608) 43-230, interna 24.

Terme Topolšica

TERME TOPOLŠICA VAS VABIJO

POIŠČITE SVOJ MIR V POMLADNEM PREBUJANJU NAŠIH GOZDOV!

Nudimo vam 7- ali 10-dnevni oddih po izjemno ugodnih cenah v aprilu

7 dni — 175 DEM; za upokojene in invalide 155 DEM

10 dni — 240 DEM; za upokojene in invalide 205 DEM

PAKETI VSEBUJEJO: 7 ali 10 polnih penzionov v 1/2 posteljni sobi — 1 × zdravniški pregled — 1 × medicinska sto-

ritev po odredbi zdravnika — neomejeno kopanje v termalnem bazenu in uporaba savne — vsak dan, razen nedelje, telovadba v bazenu in telovadnici — zabavne prireditve, rekreacija, plesni večeri, kulturne prireditve...

VELIKONOČNE POČITNICE V TERMAH TOPOLŠICA

Stari običaji v novem okolju

3 dni: od 17. do 20. aprila 2.490 SLT

za osebo, upokojeni: 2.200 SLT

5 dni: od 15. do 20. aprila 4.690 SLT

za osebo, upokojeni: 4.220 SLT

7 dni: od 13. do 20. aprila 7.000 SLT

za osebo, upokojeni: 6.600 SLT

V CENO JE VKLJUČENO:

2, 4 ali 6 polnih penzionov — neomejeno kopanje v termalnem bazenu in

uporaba savne — velikonočni zajtrk in kosilo — obisk velikonočne maše (po želji) — rekreacija in animacija pod strokovnim vodstvom — družabne prireditve...

POPUSTI: otroci do 5 let imajo brezplačno bivanje, otroci od 5. do 12. leta pa imajo 40% popusta, če spijo s starši ali na tretjem ležišču.

INFORMACIJE: Terme Topolšica, hotel Vesna

REZERVACIJE: (063) 892-120/141/049

FAX: (063) 892-212



TRGOVINA MOTOROIL

AVTO DELI IN MAZIVA

Novo mesto

Tel.: (068) 21-861, fax: (068) 24-856

vam v svoji trgovini na Prešernovem trgu 7 nudi po zelo ugodnih cenah:

- avto pločevino
- motorna olja
- izpušne cevi
- hladilne tekočine
- avto gume
- akumulatorje
- avtokozmetiko

Obiščite nas in se pripravite.

MERCATOR — KZ KRKA NOVO MESTO DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

Cesta komandanta Staneta 10
68000 NOVO MESTO

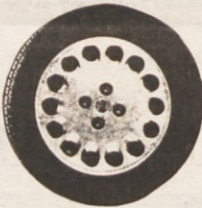
objavlja
prósto delovno mesto

finančni knjigovodja

Poleg splošnih pogojev po zakonu morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da imajo končano srednjo šolo ekonomske smeri in 3 leta delovnih izkušenj na področju finančnega knjigovodstva.

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s polnim delovnim časom in 3-mesečnim poskusnim delom. Kandidati naj pisne vloge z dokazili o šolski izobrazbi in opisom dosežanj delovnih izkušenj pošljejo na gornji naslov v 8 dneh po objavi. O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju ponudb.



VULKANIZERSTVO UNETIČ BOJAN KRŠKO

tel. in fax (0608) 31-407

Ugodna prodaja uvoženih gum

za traktorje, kamione, osebne avtomobile ter ostala vozila. Po naročilu možna dobava vseh velikosti in dimenzij. Dobavljam trgovinam, vulkanizerjem in ostalim. Na zalogi imamo večjo količino raznovrstnih gum.

CENTER[®] LJUBLJANA

Poslovalnica Novo mesto, Bršljin 2

Tudi popoldne do 19. ure in ob sobotah do 13. ure. Zelo ugodne cene stripora, lepenke in varilnih trakov. Široka ponudba keramičnih ploščic. Najcenejše šestvalne salonitke. Mi vas pričakujemo: Center Ljubljana Poslovalnica Novo mesto Bršljin 2

kolpa d.d.

Rosalnice 5, 68330 Metlika

POPRAVEK RAZPISA

IŠČE INOVATIVNEGA SODELAVCA Z VIŠJO ALI VISOKOŠOLSKO IZOBRAZBO KEMIJSKE SMERI

s poznavanjem kemijske tehnologije oziroma procesne proizvodnje. Za spremljanje strokovne literature mora kandidat obvladati nemški ali angleški jezik. Zaželjene so delovne izkušnje.

Kolpa, d.d.
Rosalnice 5, 68330 Metlika
telefon 068/58-273, 58-292

MOŽNOSTI IZREDNEGA ŠOLANJA NA DELAVSKI UNIVERZI KRŠKO v šolskem letu 1992—1993

Delavska univerza Krško vpisuje v naslednje programe za pridobitev izobrazbe:

- OSNOVNO ŠOLO ZA ODRASLE — 5., 6., 7., 8. razred
- SREDNJE IZOBRAŽEVANJE:

a) v poklicno šolo za trgovce — poklic PRODAJALEC (možne vse vrste prekvalifikacij iz drugih nedokončanih programov) Pogoji: končana OŠ, zdravstvena sposobnost

b) v šolo za kuharja ali natakarja — poklic KUHAR, NATAKAR (možne prekvalifikacije iz drugih programov) Pogoji: končana OŠ, zdravstvena sposobnost

c) v šolo za trgovinske poslovodje — poklic: TRGOVINSKI POSLOVODJA Pogoji: končana trgovska šola, 2 leti del. izkušenj

d) v šolo za živilskega delavca — poklic: ŽIVILSKI DELAVEC Pogoji: zdravstvena sposobnost za delo v živilstvu, končana OS

3. VIŠJE IN VISOKO ŠOLSTVO: VPIS V 1. letnik

a) VIŠJE POSLOVNE ŠOLE Ekonomske fakultete Ljubljana — poklic: ekonomist, VI/1 Pogoji: končana V. stopnja izobrazbe

b) VIŠJE UPRAVNE ŠOLE LJUBLJANA — poklic: višji upravni delavec, VI/1 Pogoji: končana V. st. izobrazbe

c) VIŠJE VZGOJITELJSKE ŠOLE — PF MB — poklic: vzgojitelj predšolskih otrok, VI/1 Pogoji: končana srednja vzgoj. ali pedagoška šola

d) PROFESOR RAZREDNEGA POUKA — PF Maribor Pogoji: končana VI. st. ali PA za razredni pouk

e) VIŠJA ŠOLA ZA ORGANIZACIJO DELA — Fakultete za org. vede Kranj — poklic: organizator dela, VI/1 Pogoji: končana V. st. izobrazbe

En letnik izrednega študija traja 18 mesecev. Prispevek za študij ob delu (šolnino) določi svet fakultete ali višje šole. Vse dodatne informacije dobite pri DELAVSKI UNIVERZI KRŠKO, CKŽ 15, ali po telefonu 0608/31-152.

IZBIRA JE VAŠA!

Vabljeni tudi v tečaje tujih jezikov, računalništva, vožnje motornega čolna in vodenja poslovnih knjig v podjetju!

INTERMARC

IMPORT — EXPORT

d.o.o.



Trgovina na debelo in drobno

tel./fax 068-24-663

Zagrebska cesta 21

Novo mesto — Slovenija

- rezervni deli BCS
- sadjarsko-vinogradniška oprema
- rezervni deli kmetijske mehanizacije iz uvoza
- nahrbtnice kosilnice KAWASAKI

Temeljno javno tožilstvo Novo mesto

išče kandidata za

namestnika javnega tožilca v Novem mestu in v Brežicah

Kandidati morajo izpolnjevati splošne pogoje za sklenitev delovnega razmerja, imeti opravljen pravosodni izpit in 3-letno prakso. Kandidat za Novo mesto mora imeti prebivališče v Novem mestu ali bližnji okolici, telefon, vozniško dovoljenje B-kategorije (dežurstvo). Rok prijave je 15 dni.

VI NAM — MI VAM

S posebno rubriko VI NAM — MI VAM vam prihajamo na-proti z oglasnim prostorom, ki bo ustrezal tako vaši de-javnosti in finančnim sredstvom kot potrošnikom, kate-rim so namenjene vaše ponudbe in storitve. Mi vam ponujamo rešitve, na vas je, da jih uresničite.

Objavo oglasov v rubriki VI NAM — MI VAM lahko naročite po tel. (068) 23-610 ali po telefaxu: (068) 24-898 do torka do 10. ure.

Trgovina NANCA

Ilke Vašte 16
tel. (068) 28-875



Vam nudi veliko izbiro

- maturantskih in birmanskih oblačil
- ženska krila, bluže in pletenine
- sposojo poročnih in obhajilnih oblek

ZRNO d.o.o.

Trgovina Gmajna 6, Raka Tel. (0608) 75-541

vam v svoji trgovini na RANČU nudi vse za kmetijstvo in gospodinjstvo po ugodnih cenah • re-zervne dele za traktorje in kmetijske stroje • kmetijsko mehanizacijo • orodja • umetna gnojila (urea po 960 SLT, kan po 790 SLT, NPK 13x10x12 po 820 SLT, NPK 15x15x15 po 1022 SLT, NPK 10x20x30 po 1500 SLT) • škropiva, semena • radensko • pivo • sokove • sladkor • olje • sol



posebno ugodno: armaturne mreže 916 — 1 kom. 3.992 SLT, apno — vreča 306 SLT, cement — vreča 410 SLT pralni prašek LIND brez fosfatov 3 kg — 510 SLT priskrbimo: gradbeni material (opeko, cement, apno, železo...)

TIKA Trebnje, Stari trg 27, (068) 44-940, 44-987

trgovina ugodnih priložnosti

Traktor Torpedo 55A 109.000 SLT
Škropilnica za Tomo Vinkovič 200 l 32.000 SLT
gume razne za traktor in nakladalke
galica kg 170 SLT
deherban A 11 580 SLT
radazin 1 kg 980 SLT

za nakup škropil nad 5.000 SLT 5% popusta
10.000 SLT 10% popusta

štedilnik 3 plin + 1 el. nov design 29.980 SLT
flim — flim litoželezna teflonska ponev rek. cena 550 SLT
mikrovalovna pečica rek. cena 12.600 SLT
cev armirana Ø13 s priključki 50 m 4.200 SLT
sadike bršlink 65 SLT

MARMOR GRANIT UMETNI KAMEN

Odslej v vsako hišo material za stopnice, police, talne in stenske obloge, venecianski tlak, balkonske obloge, bunjo.

IZ NOVE TRGOVINE PETRETIČ STANE, Pot na Gorjance 24
Novo mesto, tel.: 24-894

Organizirana dostava na dom in montaža.

ISKRA Industrija kondenzatorjev in opreme Semič, d.o.o. Vrtača 1 68333 SEMIČ

Na podlagi sklepa upravnega odbora

razpisuje

JAVNO PRODAJO

1. dvosobnega stanovanja števil. 9 v II. nadstropju, velikosti 49,35 m² in
2. garsonjere števil. 12 v III. nadstropju, velikosti 20,93 m²

Obe stanovanji sta v stanovanjskem bloku 48/b, ki leži na parc. števil. 332/31, vpisano pod Z.K. VL. števil. 2727, k.o. Semič. Izklicna cena je izračunana pri razmerju 1 DEM je 50,31 SLT (srednji tečaj banke Slovenije) in je:

— za dvosobno stanovanje 1.479.098,00 SLT oziroma 29.400,00 DEM
— za garsonjero 622.795,00 SLT oziroma 12.379,00 DEM

V kolikor pride med časom razpisa javne prodaje do spremembe vrednosti DEM, se izklicna cena spremeni skladno z odno-som razmerja SLT — DEM.

Stanovanja bomo prodali na podlagi pisnih ponudb, ki jih pošlij-te priporočeno v zaprti kuverti na naslov: »ISKRA« SEMIČ, splošno kadrovski sektor, z oznako »PONUDBA« za javno pro-dajo, in sicer v 8 dneh po objavi.

Javno odpiranje pisnih ponudb bo v sredo, 15. 4. 1992, ob 11. uri v sejni sobi ISKRE SEMIČ.

Ponudniki morajo predložiti dokazilo o državljanstvu R Sloveni-je in dokazilo o vplačani 5% varščini od izklicne cene, ki jo lahko plačajo pri blagajni ISKRE Semič ali pa nakažejo na žiro račun ISKRE Semič, števil. 52110-720/3-13586, najkasneje uro pred začetkom odpiranja pisnih ponudb, sicer ponudbe ne bomo upoštevali.

Kupcem bomo varščino vračunali v kupnino, v kolikor pa v predpisanem roku ne sklenejo pogodbe, bomo varščino obdr-žali. Neuspešnim ponudnikom bomo varščino vrnili v treh dneh po izbiri.

Obe stanovanji sta nezasedeni. Če bodo ponudbe enakovred-ne, ima prednost ponudnik, ki je zaposlen v Iskri Semič. Ogled je možen vsak dan, po predhodnem dogovoru, na tel. (068) 56-230, int. 288 ali 388, kjer se lahko dobijo tudi vse dodatne infor-macije v zvezi z razpisom.

TRGOVINA na drobno in debelo NOVOTEKS Novo mesto, p.o. Foersterjeva 6 68000 NOVO MESTO

RAZPISUJE NA PODLAGI SKLEPA DELAVSKEGA SVETA SKLADNO Z DOLOČILI STATUTA DELOVNO MESTO

DIREKTORJA PODJETJA

Poleg splošnih, zakonsko določenih pogojev mora kandidat iz-polnjevati še naslednje pogoje:
— da ima visoko ali višjo, najmanj pa srednjo izobrazbo;
— najmanj pet let delovnih izkušenj na odgovornih delih;
— da ima organizacijske sposobnosti ter aktiven odnos do razvijanja dejavnosti, ki so predmet poslovanja podjetja.

Pisne prijave z dokazili naj pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov:

TRGOVINA NOVOTEKS NOVO MESTO, FOERSTERJEVA 6, 68000 NOVO MESTO — ZA RAZPISNO KOMISIJO.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po opravljeni izbiri.

Izbranega kandidata bomo imenovali za 4 leta.

CANKARJEVA ZALOŽBA

Vabi k sodelovanju honorar-ne zastopnike
— za prodajo knjižnega pro-grama CZ
— za zbiranje prednaročil Atlasa svetovne zgo-dovine (najboljši zastopniki dodatno nagrajeni)

Izkoristite Vaše zastopniš-ke sposobnosti pri nas!

Prijave in informacije: CAN-KARJEVA ZALOŽBA, Kopi-tarjeva 2, Ljubljana, tel. 061/323-362.

Frizerski salon »BRANKA« Pleško, Straža obvešča cenjene stranke, da posluje v Novem mestu na Dilančevi 7, in da ima novo telefonsko št. 26-042

Odprto od 8. do 19. ure, ob ponedeljkih od 8. do 14. ure in ob sobotah od 7. do 12. ure

TILIA

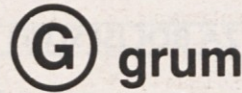
TEHNIČNA TRGOVINA
Novo mesto, Bršljin 21,
tel./fax: 068/27-197

POPUSTI
radiatori jugoterm
gorilci 37.700,00 SLT
bela tehnika, plačilo na 3 čeke
brez obresti ali

popust 10%
popust 5%
popust 10%

UGODNO
• peči, cisterne
• bojlerji, pipe
• barve, laki
• MONTAŽA centralne kurjave,
vodvoda
• SERVIS gorilcev

Cenjene stranke obveščamo, da bo v soboto, 4. aprila, ob 10. uri pričela z obratovanjem delavnica za:



Dvor 94

- vulkanizerstvo
- popravilo kmetijskega orodja in strojev

Vabljeni!

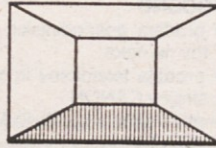
Dolenjski letalski center
Letalska šola Novo mesto
p.p. 9

razpisuje

začetno šolanje jadralnih
in motornih pilotov

Pisne prijave pošljite na gornji naslov do 16. 4. 92

SI NE ŽELITE NIČ BOLJŠEGA?



STENSKÉ OBLOGE, LESENE STOPNICE, PREGRADNE STENE, SUHOMONTAŽNA VRATA IN OKNA HITRO, KVALITETNO IN PO KONKURENČNIH CENAH IZDELUEM TER VGRAJUJEM

SE PRIPOROČA: MIZARSTVO LUKAN

Rumanja vas 40
68351 Straža
068/85-450

SERVIS POHIŠTVA



trgovina
CEKAR
BTC-Javna skladišča
Bučna vas
tel. (068) 23-560

vam nudi:

- * vse vrste prehrabnenih izdelkov
- * sadje in zelenjavo
- * čistilna sredstva, kozmetične izdelke in pralne praške

Delovni čas: vsak dan, tudi ob sobotah od 7. do 19. ure, ob nede-ljah od 8. do 12. ure

veleprodaja za trgovce in gostince

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

Oklešen Leopold

K Roku 77

Novo mesto

tel. (068) 26-193

delovni čas: non stop

- prevozi pokojnikov — tudi iz tujine
- prodaja pogrebnega materiala
- ureditev pokojnikov — tudi na domu
- urejanje dokumentov v zvezi s pokojniki
- kompletne storitve pri pogrebnih
- storitve v zvezi z upepelitvijo
- posredovanje vencev in cvetja
- izredno konkurenčne cene
- brezplačen prevoz do 20 km

ZAHVALA



Ljubezen, zvestoba, trud in trpljenje, skrb za nas, to bilo je vaše življenje. Ljubili ste nas, dom, vse naše ljudi, ne bomo pozabili, kako dobri ste bili.

V 87. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama, stara mama, sestra in teta

NEŽA
MALENŠEK

iz Podgrada

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so pokojno v tako velikem številu po-spremili na njeni zadnji poti in nam izrazili sožalje. Posebna zahvala vsem sosedom za pomoč, pevkam in govornici Anici Lukšič za ganljive besede, gospodu župniku za lepo opravljen obred ter vsem za podarjeno cvetje in sveče. Vsem še enkrat hvala!

Žaljuči: vsi njeni

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega moža in očeta

MICHELEJA PERŠIČA



se zahvaljujemo vsem, ki ste mu v življenju storili karkoli dobrega ali se ga spominjate z lepo mislijo. Iskrena hvala sorodnikom, sosedom in znanem, ki ste ga spremlili na zadnji poti, mu darovali cvetje in nam izrekli ustno ali pisno sožalje. Zahvaljujemo se mokronoškim pevcem za zapete žalostinke, g. Tonetu Mavru za tople besede slovesa in g. župniku za opravljen obred.

Žena Ivana v imenu družine
Slepšek, Milano, 24. marca 1992

tedenski koledar

Četrtek, 2. aprila — France Petek, 3. aprila — Rihard Sobota, 4. aprila — Izidor Nedelja, 5. aprila — Vincenc Ponedeljek, 6. aprila — Vilma Torek, 7. aprila — Herman Sreda, 8. aprila — Valter

LUNINE MENE
3. aprila ob 6.01 — mlaj

kino

BREŽICE: Od 2. do 4. (ob 20. uri) ter 5. 4. (ob 18. in 20. uri) ameriški kri-

minalni film V. I. Warshawski 3. in 4. 4. (ob 18. uri) ameriški kriminalni film Bingo.
KRMELJ: 2. 4. ameriška komedija Branim svoje življenje.
NOVO MESTO: 2. (ob 18. in 20. uri) ter 4. in 5. 4. (ob 16. in 18. in 20. uri) ameriška komedija Vikend z Bernijem. 3. 4. (ob 19.30) občinska revija odraslih pevskih zborov. 6. 4. (ob 19.30) gostuje kulturno društvo Mirna Peč: Oglasi se Ferdinand.
SEVNICA 3. in 5. 4. ameriška komedija Branim svoje življenje.
TREBNJE: 3. in 5. 4. ameriški film Zadnji izhod za Brooklyn.

kmetijski stroji

TRAKTORSKI OBRAČALNIK SENTAL in kravo prodam. Jože Brulc, Vrhnovo 10, Mirna Peč. 1483
GENERALNO za traktor Zetor, z bati, pušami, starterjem, ravno gredjo, črpalno Bosch in ostalim prodam za 40 % ceneje. ☎ (061)789-097. 1502
KOSILNICO BCS, dobro ohranjeno, prodam. ☎ (068)64-142. 1521
FERGUSON 540, letnik 1978, generalno obnovljen, prodam ali menjam za avto. Simc, Črmošnjice 6, Stopiče, ☎ 43-772. 1533
TRAKTOR ZETOR 4712, dobro ohranjen, in pihalnik Tajfun prodam. Murgelj, Jablan 30, Mirna Peč. 1534
TRAKTOR IMT 539, star eno leto, in kiper prikolico Tehnostroj (4 t) prodam. ☎ (068)556-583. 1544
TRAKTOR IMT 542, 30 delovnih ur, prodam. ☎ 42-509. 1551
KROŽNE BRANE, nove, 20 diskov, prodam za 80.000 SLT. ☎ (068)41-116. 1556
TRAKTOR IMT 542 prodam. ☎ (068)71-713. 1561
TRAKTOR URSUS 35, star dve leti, prodam. Alojz Mežič, Mali Podlog 25, Leskovec pri Krškem. 1565
TRAKTOR IMT 539, 170 delovnih ur, prodam. ☎ 73-237. 1576

motorna vozila

LADO SAMARA, letnik 1988, prodam. ☎ 73-466. 1487
MOSKVIČ ALEKO, december 1989, prodam. Možna zamenjava za dražji avto. ☎ 20-324. 1489
JUGO 45, letnik 1986, registriran do 24. aprila 1993, prodam. Bakšič, Podlipa 10, Raka. 1495
GOLF JGL, letnik 1981, lepo ohranjen, prodam. ☎ ob delavnikih (0608) 81-572 ali Krmelj 55. 1499
KOMBI IMV 1600 Btr, registriran in v dobrem stanju, prodam. ☎ 26-493. 1501
REZERVNE DELE za zastavo 750, blatnike, prage, podne, robnike, vse novo, prodam. Pšeničnik, Ragovska 16, Novo mesto. 1506
R 4 GTL, letnik 1988, prodam. Rifelj, Ždinja vas 49 (pri gostilni Pugalj). 1507
126 P, september 1987, prodam. Minika Hribar, Dol. Težka Voda 11 a. 1515
JUGO 45 A, letnik 1986, prodam. ☎ 78-143. 1516
Z 128, letnik 1988, prodam. Marko Zagorc, Bučna vas 40, Novo mesto. 1517
JUGO 55, nov, prodam 20 % ceneje. ☎ 73-094. 1522
VW 1200 HROŠČ, letnik 1975, dobro ohranjen, prodam. Bahor, Železničarska 19, Črnomelj. 1524
LADO RIVO-1300, letnik 5/1988, ugodno prodam. Cena po dogovoru. ☎ 85-798, po 20. uri. 1525
VW 1300, letnik 1971, generalno obnovljen, ugodno prodam. ☎ 26-396. 1528
R 4 GTL, letnik 1989, prodam. Franc Drmaž, Resljeva 3, Kostanjevica na Krki. 1528
TAM 80 T 35, vozen z B kategorijo, star 7 mesecev, ugodno prodam. ☎ (061)772-563. 1530
ŠKODO FAVORIT z vgrajenim katalizatorjem, staro eno leto, prodam. ☎ 22-214. 1532
ŠKODO FAVORIT 135 L, staro 6 mesecev, prodam. ☎ (068)28-260. 1533

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, p.o. UREDNIŠTVO: Drago Rustja (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Breda Dušič-Gornik, Anton Jakše, Mojca Leskovšek-Svete, Zdenka Lindič-Dragaš, Martin Luzar, Milan Markelj (urednik Priloge), Pavel Perc in Ivan Zoran.
IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 50 SLT, naročnina za 2. trimesečje 590 SLT; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. 1.180 SLT; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (ali druga tuja valuta v tej vrednosti) na leto.
OGLASI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 750 SLT, na prvi ali zadnji strani 1.500 SLT; za razpise, licitacije ipd. 800 SLT. Mali oglasi do deset besed 550 SLT, vsaka nadaljnja beseda 55 SLT.
ŽIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB — Dolenjska banka d.d. Novo mesto).
NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068) 23-606, 24-200; ekonomska propaganda, naročniška služba in fotolaboratorij 23-610; mali oglasi in zahvale 24-006; telefaks: 24-898. Nenaročnih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23—92) ministrstva za informiranje Republike Slovenije spada Dolenjski list med proizvede informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 odst. Časopisni stavek, prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p.o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

Greljčarna Mak
Gor. Brezovica 14
Sentjernej
vam nudi:
• vence že od 1.000 SLT naprej
• cvetlične aranžmaje
• rezano cvetje
• lončnice
• sadike
Vse zelo kvalitetno in po ugodnih cenah!
Inf. po tel. (068) 42-350

ZA BOLJŠI SLUH
GATTON
SIEMENS
Slušni aparati
TEST SLUHA IN NASVET:
OPTIKA
Novo mesto
Komandanta Staneta 12
Vsako sredo od 9. do 13. ure in od 15. do 17. ure

UGODNO
• prodaja gospodinskih aparatov na črke
• prodaja telefonov in kopirnih strojev CANON
• pooblaščen servis ELMA RO-WENTA
• popravilo vseh Iskrinih malih aparatov
• izvajanje elektroinstalacij novih, kot popravilo starih
• svetovanje in montaža alarmnih naprav
Elektronik trgovina in servis Kettejev drevored 5
Novo mesto
Tel. (068) 22-409

AGROIZBIRA trgovina nudi ugodno akumulatorje
12 V 97 — 100 Ah po 5.900,00 SLT
12 V 135 Ah po 9.500,00 SLT, gume SAVA
11.2.10.28 — 18.900,00
12.4.11.28 — 24.000,00
Na zalogi imamo dovolj rezervnih delov za traktorje TOMO VINKOVIČ, ZETOR, UNIVERZAL, STORE, URSUS.
V nedeljo, 11. 4. 92, bo trgovina odprta od 8. do 17. ure.
Se priporoča Slavko Prosen, Agroizbira, Smedniška 17, Kranj, tel.: (064) 324-802

POZORI!

TRAKTORJI:	SLT
ZETOR 62-11	830.000,00
52-11	710.000,00
UNIVERSAL 445 dtc	650.000,00
550 dtc	710.000,00
IMT 539	525.000,00
TOMO VINK. 818	299.250,00
KABINE ZA TRAKTORJE	
ZETOR	87.150,00
UNIVERSAL-NAVDNA	59.850,00
UNIVERSAL-KLIMA	86.100,00
URSUS c-360	77.700,00
c-335	59.850,00
PRIKLJUČKI OBRAČALNIK	
UTO 1650	39.900,00
TROSILNIK UM. GNOJA	16.800,00
IZKOPALNIK KROMPIRJA	25.200,00
GABRIEL DOO ZG PIRNIČE 24/a,	
61215 MEDVODE	
TEL: 061-576-447	
AVTOTELEFON: 099-610-579	
DOBAVA TAKOJ!!!	

REJA
Otočec, Šolska 6
sprejema naročila za kakovostne 6—8 tednov stare bele in rjave piščance. Tel. 061-454-330.

VELEMA
trgovina in storitve d.o.o.
68000 Novo mesto
C. Komandanta Staneta 10
Za dobro delo dober zaslužek. IŠČEMO honorarne sodelavce za prodajo tekstila na terenu. Zaželen lasten prevoz in prosti vikendi.
Možna redna zaposlitev.
Vse informacije na tel. (068) 24-781 vsak delavnik od 8. do 15. ure.

ZAVORNI SERVIS obvešča, da popravlja zavore na vseh osebnih vozilih.
— rezervni deli zagotovljeni
— takojšnja vgraditev v vozilo
— konkurenčne cene
Rajnušče 6, tel. 43-633

posest
HIŠO v Brežicah, starejšo, na parceli 3000 m², lepa lokacija, prodam ali zamenjam za stanovanje v Ljubljani ali na morju. Možne razne kombinacije. ☎ (061) 106-180. 1468
ZEMLJO (2990 m²), prve kategorije, v Sentištu pri Stopičah, prodam. ☎ (061)346-420, po 16. uri. 1471
STAREJŠO STANOVANJSKO HIŠO s telefonom na Velikem Kamnu pri Brestanici prodam. ☎ (0608)32-331, popoldne. 1472
NOVO HIŠO v okolici Brežic prodam. ☎ (0608)69-671. 1474
HIŠO na Radovici, ob cesti, takoj vseljivo, prodam. ☎ (061)24-823. 1477
LEPO NJIVO (1100 m²) v Obrhu pri Podturnu ugodno prodam. ☎ (061)262-301. 1481
PARCELO (1600 m²) v Krškem, z LD in plačano spremembo namembnosti (15 DEM/m²), prodam. ☎ (0608)77-019. 1484
V SEVNICI, Prvomajska 3, prodam manjšo hišo in objekt, zgrajen do I. faze, s pripadajočim zemljiščem. Informacije po ☎ (0603)207-564. 1486
UGODNO PRODAM starejšo prilično adaptirano hišo v starem delu Sevnice. ☎ (0608)82-300. 1500
MANJŠO HIŠO, opremljeno, s telefonom, v Novem mestu ali bližnji okolici najamem. ☎ (068)24-666. 1504
GRADBENO PARCELO v Straži prodam. ☎ (068)84-790. 1508
STAREJŠO HIŠO na Dol. Kamencah prodam. Vlado Kalčič, Ljubljanska cesta 16, Novo mesto. 1514
GRADBENO PARCELO (15 a) pod Korenito ob avtomobilski cesti prodam. ☎ (068)44-161. 1518
PRODAM vikend zidljivje parcele za brunarice. Je voda in elektrika in kotel za kuhanje žganja. ☎ (061)772-769. 1519
PRODAM 4 ha zemlje, vrt, travnik in gozd v Beli krajini. ☎ 24-754. 1542
NJIVO na Griču pri Podturnu prodam. ☎ 27-094, po 15. uri. 1543
NJIVO, v izmeri 50 a, v Bučni vasi prodam. ☎ 27-907. 1572
V SEVNICI, v Klavniški ulici, ugodno prodam opuščeno njivo (10 a). ☎ (0608)81-208. 1577

prodam
GARAŽNA VRATA (250 x 230 cm), nova, prodam. ☎ (068)76-328. 1469
PRODAM pocinkano žično mrežo (400 tekočih metrov), višina 1,5 m, za plantažni nasad, po znižani ceni. ☎ (0608)79-703. 1470
HLADILNIK z zamrzovalnikom prodam. ☎ 43-625. 1475
BLAGAJNE za gostince in trgovce, znamke SWEDA, ugodno prodam. ☎ (0608)43-037. 1479
REGALE za mladinsko ali dnevno sobo prodam. ☎ 23-578, popoldne. 1490
PRODAM ostreže za hišo, ter hrastove plohe (3,5 in 5 cm). Janez Povše, Sevnica. 1488
STREŠNO OPEKO STREŠNIK, rabljeno, zelo ugodno prodam. ☎ 26-051. 1490
OSTREŽJE za hišo (10 x 12) prodam. ☎ (068)57-408. 1490
ŠTEDILNIK, kombiniran (elektrika, plin), in kuepperbusch (na trda goriva) prodam. ☎ 46-517. 1491
JEDILNI in semenski krompir desire prodam. ☎ (064)632-861. 1492
SEMENSKI krompir desire, jana in erla prodam. ☎ (064)310-096. 1493
NEOBŽAGANE LATE za kozolec, kosilnico BCS (petrolej, bencin) in traktor Ferguson 533, prodam. ☎ (061)786-050. 1494
HLADILNO OMARO zelo ugodno prodam. Vidrih, Koglo 12, Šmarjeta. 1510
GABROVA IN BUKOVA drva prodam. ☎ 43-752. 1510
UGODNO PRODAM malo rabljen kombiniran 100-litrski bojler in vzdiljiv, nerjaveč štedilnik. Granda, Dobrava 26, 68275 Skočjan. 1511
PRODAM kuepperbusch, jawo 350 ccm, vinograd in zidnico v Lubancu. ☎ 65-635, popoldan. 1512
UGODNO PRODAM več metrov mešanih drv (bukev, hrast). ☎ (068)23-786. 1519
PRODAM otroški voziček TRIBUNA. Črnčič, Koštalova 27, Novo mesto. 1524
PASJO UTO (100 x 150 x 100), dva prostora, izolirano, prodam. ☎ (0608)33-674. 1545

Male oglase sprejemamo ob vsakem času, in sicer prek t.i. telefonske tajnice na številki (068) 24-006, ob ponedeljkih od 20. do 22. ure po telefonu (068) 23-343, lahko pa jih oddate tudi osebno v oglasni službi na Glavnem trgu 24 v Novem mestu.

SENO prodam. Jože Mikec, Ratež 2. 1531
KORUZO v strokih prodam. ☎ 42-593. 1537
POSTELJO z jogijem in okroglo mizo ugodno prodam. ☎ (068)23-785. 1544
INDUSTRIJSKO, dvoigelnno ter normalni industrijski šivalni stroj in nemški gospodinski šivalni stroj. ☎ (061)852-144. 1527
HLADILNIK KONČAR (200 l), nerabljen, ugodno prodam. ☎ 85-484.
SENO in 200 l vina prodam. Marjan Drobnič, Malence 8, Kostanjevica. 1562
KRAVO SIVKO, brejo 7 mesecev, prodam. Kupim traktor do 40 KS. ☎ 78-323. 1563
NOVE RADIATORJE Jugoterm ugodno prodam. ☎ 45-369. 1566
VULKANIZERSKE STROJE, z vso opremo in veliko materiala, zaradi preusmeritve prodam. ☎ (061)445-524, od 15. do 19. ure. 1569
INDUSTRIJSKI šivalni stroj Pfaff, enoigelnni in dvoigelnni, ter luknjičarko in likalno mizo z vakuumom prodam. ☎ (069)56-010. 1570
STAR POD prodam. ☎ 27-982, popoldne. 1574
KOZO, samo ali z mladičem, prodam. ☎ 51-832. 1578
GRABENI material prodam. ☎ 27-394. 1580
PRODAM industrijski overlog, dvoigelnni, Union special. ☎ (068)58-391, od 18. do 20. ure. 1581
VINO ROSE (200 l) prodam. ☎ (063)21-782. 1582
V NAJEM za košnjo oddam travnik v Gotni vasi. ☎ 27-982.

NOVOST na področju hujšanja — shujševalni pas iz Japonske. Zdravo, uspešno, enostavno, brez diete in brez odrekanja. ☎ (061)218-941. 1583

službo dobi
RIONA LJUBLJANA! Iščemo zastopnike za prezentiranje naših proizvodov. Če imate veselje do dela z ljudmi, se oglašite v petek, 3. aprila 1992, ob 19. uri v rjavi restavraciji hotela Metropol v Novem mestu. Dobrodošli v svetu Riona!
KUHARICO, dekle za pomoč v kuhinji, sprejememo. Hrana in stanovanje v hiši, ostalo po dogovoru. ☎ (061)666-067.
VSE, ki imate dostavno vozilo ali kombi ter nekaj komercialnih sposobnosti, hkrati pa se želite vključiti v uspešno podjetje z živili, vabimo k sodelovanju. Pisne ponudbe pošljite na naslov: Lokastar d.o.o., p.p. 197, 64000 Kranj. 1482
IŠČEMO potnike in vodje skupin za prodajo na terenu. ☎ 22-815. 1529
USPEŠNO zasebno podjetje potrebuje še nekaj potnikov za prodajo tekstilnih izdelkov na terenu. Ponujamo vam dober zaslužek, možnost redne zaposlitve. ☎ 24-781, dopoldne. 1538
MOJA TETA in jaz sva pošteti, delavni in imava svoj avto. Delava na terenu in s tem pošteno in dobro dodatno zasluživa. Enake možnosti imate vi. Informacije na ☎ (068)85-325. 1540
ZA SERIJSKO ŠIVANJE, enostavnejša dela, 4 ure dnevno, honorarno zaposlim. ☎ (0608)33-674. 1546
ČE ŽELITE redno ali honorarno zaposlitev, pridite v petek, 3. aprila 1992, ob 19. uri v gostišče Majzelj, Sentjernej.
NEZAPOSLENI, študentje, upokojenci, za delo na terenu vam nudimo stimulativen zaslužek. Možna redna zaposlitev. ☎ 24-781. 1549

stanovanja
TRISOBNO STANOVANJE v Trebnjem prodam. Cena 1200 DEM/m². ☎ (068)45-105. 1494
GARSONJERO ali enosobno stanovanje v Novem mestu najamem. ☎ 22-821. 1536

ženitne ponudbe
MOGOČE PRIMEREN FANT, 40 let, želi spoznati žensko od 25 do 40 let. Delam v tujini. Šifra: »POMLAD«.

RAČUNALNIŠKI INŽENIRING
Celje, tel.: 063/27-217

DOLENJSKI LIST
— oglase
— razpise
— licitacije
sprejemamo tudi po telefaxu
068/24-898

ZAHVALA
V 80. letu starosti nas je zapustila draga mama, stara mama, babica, sestra, teta in tašča
PEPCA REŠETIČ-DEŽMAN
iz Tomažje vasi
Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so sočustvovali z nami, izrazili sožalje, darovali vence, cvetje in sveče in našo mamo pospremili k zadnjemu počitku. Posebno se zahvaljujemo družinam Kraševc, Martincič, Butara in Videtovim. Zahvaljujemo se tudi kolektivom PP Trebnje, Bramac Dobruška vas, Novotek — priprava, Ljubljanske mlekarne Trška Gora in duhovniku iz Skočjana za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!
Vsi njeni



ZAHVALA

V 91. letu je odšla od nas

ANA NOVAK

Murnova mama
iz Dolenje vasi pri Mirni Peči

Iskrena hvala vsem, ki ste nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, sočustvovali z nami, molili zanjo, podarili cvetje in jo pospremili na zadnji poti. Najlepša hvala tudi gospodu župniku in pevcem iz Šmihela za lep obred.

Vsi njeni



ZAHVALA

V 36. letu starosti je tragično preminil naš dragi brat, bratranec in stric

CIRIL BUKOVEC

z Uršnih sel

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem, znancem in govorniku za vsestransko pomoč, izraze sožalja, darovano cvetje, vence ter tako številno spremstvo pokojnega k zadnjemu počitku. Zahvaljujemo se podjetju Novotehne in kolektivu ter župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: brat Stanko z družino in sestra Karolina z družino ter ostalo sorodstvo



ZAHVALA

V 65. letu nas je po dolgi in težki bolezni zapustil dragi mož, oče, stari oče, brat, stric in tast

VINKO PLUT

z Marjana Kozine 23, Novo mesto

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki so nam v tem težkem trenutku stali ob strani, z nami sočustvovali, nam izrazili sožalje in pokojnemu darovali cvetje. Posebna zahvala osebjem UKC oddelek ORL v Ljubljani, stanovalcem ul. Marjana Kozine, sodelavcem TPV, Revoz, Novoteks, VVO, OŠ Grm in GG ter Društvu upokojencev, ZB Majde Šilc, govorniku Jožetu Klobočarju in pevcem.

Vsi njegovi

V SPOMIN

31.3.1992 je minilo eno leto, odkar ni več naše drage mame med nami

FRANČIŠKE GRABNAR

po domače Binkove mame iz Biča

Vsem tistim, ki ste obiskovali njen grob, darovali cvetje in prižigali sveče, se iskreno zahvaljujem. Posebno iskrena in prisrčna zahvala Marinki in Andreju Severjevima, ki z velikim trudom, ljubeznijo in hvaležnostjo lepšata mami njen tihi dom.

Žalujoci: vsi njeni



V SPOMIN

*Čas neusmiljeno beži,
šest mesecev mineva...
A ni noči, ni dneva,
da z nama v mislih nisi ti.
Te dni bi praznovali
tvoj sedemnajsti rojstni dan.
Zdaj bomo svečko le prižgali
na tvoj prerani grob hladan.*

DARKU PETROVIČU

iz Krškega

MAMI IN ATI



V SPOMIN

*Če pridna roka koga bi rešila,
tebe, dragi Tone, ne bi črna zemlja krila.*

26. marca je minilo leto dni, odkar nas je po hudi bolezni mnogo prezgodaj za vedno zapustil naš nadvse dobri mož, oče, stari oče, svak in tast

ANTON BRODARIČ

Rosalnice 65, Metlika

Vsem, ki se ga spominjate, mu prinašate rože in sveče na mnogo prerani grob, prisrčna hvala.

Žalujoci: vsi njegovi



ZAHVALA

*Trud, trpljenje
tvoje bilo je življenje.*

V 75. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče, stari oče in dedek

PETER BUČER

Rožni Dol 5 A

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem, znancem, nekdanjim zdomcem in vsem, ki ste ga imeli radi in ga v tako velikem številu pospremili k mirnemu počitku, darovali vence in cvetje ter z nami sočustvovali in izrazili sožalje. Posebna zahvala Splošni bolnišnici Novo mesto, osebjem urološkega oddelka, zasebniku pogrebnih storitev Okleščnu, pevcem Dolenjskega okteta, službi Varnost, Revoz — TDT Novo mesto. Prisrčna hvala gasilcem GD Rožni Dol, ki so pokojnemu izrazili poslednje gasilske časti, govornikom Borisu Škedlju, Tonetu Hutarju, Miranu Smrekarju in gospodu kaplanu za lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi njegovi



ZAHVALA

V 70. letu starosti smo nenadoma izgubili ljubo ženo, mamo, staro mamo, sestro in teto

JOŽEFO ŠKUFCICA

roj. Kajfež

iz Livolda 29 pri Kočevju

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, dobrim sosedom, ki so bili v težkih trenutkih z nami, nam izrazili sožalje, darovali cvetje in pokojno v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi zdravnikom in zdravstvenemu osebjem Zdravstvenega doma Kočevja in UKC Ljubljana, gospodu dekanu Metelku za opravljen obred ter govornikom Karničniku in gospodu Mušiču za poslovljne besede. Hvala Domu starejših občanov Kočevje, Nami, Mercator — Trgoprometu Kočevje, Policijski postaji Kočevje, Ribnica in Mejni policijski postaji Petrina za darovano cvetje in vence.

Žalujoci: mož Stane, hčerke Stanka, Jožica in Betka ter sin Tomaž z družinami, sestri Fanika in Angelca in drugo sorodstvo



ZAHVALA

Za vedno je po težki bolezni v 69. letu zaspal naš dragi mož, oče, dedek, brat in stric

JOŽE KODRIČ-MLINARČKOV

iz Dola pri Podbočju

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste ga obiskovali v času bolezni in nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam izrazili sožalje in pokojnemu podarili mnogo prelepega cvetja ter ga spremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se dr. Janežu in dr. Štabucu, posebej pa dr. Tothovi za lajšanje bolečin v času bolezni, patronažni sestri Vlasti, Lovski družini Podbočje za organizacijo pogreba, govorniku g. Zupančiču, nosilcem praporjev, Kostanjeviškemu oktetu in gospodu župniku za opravljen obred.

Žalujoci: žena Fanika, sin Sandi in hči Nuška z družinama, sestri Zofka in Meri



ZAHVALA

Umril nam je naš dragi

KAREL ADAM

sodni uslužbenec v pokoju

Bil je športnik — tekmovalac do zadnjih starostnih let, sokol, telovadec, smučar, tenisač. Od njega smo se poslovili v soboto, 28. marca 1992, na ločenskem pokopališču. Zahvaljujemo se zdravnikom in zdravstvenemu osebjem interne bolnišnice Novo mesto za srčno nego v njegovih zadnjih tednih. Iskrena hvala proštu Jožefu Lapu za zadnje spremstvo.

Žalujoci: hčerka Eva in vnuk Tomaž, brat Franc, svakinji Ivanka in Ema z družinami

Novo mesto, Št. Peter na Krasu, Zidani Most, Celje, Reka, Zagreb



ZAHVALA

*Ne jokajte ob grobu mojem,
le tiho k njemu stopite,
spomnite se, kako trpela sem,
in večni mir mi zaželite.*

V 73. letu starosti nas je po dolgi bolezni za vedno zapustila naša ljuba mama, stara mama in teta

PAVLA PERKO, roj. Verčič

iz Lapušnika pri Šentjanžu 12

Ob boleči izgubi naše mame se zahvaljujemo vsem bližnjim sorodnikom in dobrim sosedom iz lapušnika za veliko pomoč. Posebna zahvala velja medicinski sestri Toniki Tomažič iz Zdravstvenega doma Krmelj za dolgotrajno zdravljenje na domu. Iskreno se zahvaljujemo kolektivu Gostinskega podjetja Sevnica, sodelavcem Barbare iz Krmelja, tovarni Promet Viator Ljubljana, šoferjem iz Šentjanža in Krmelja ter vsem ostalim znancem in prijateljem za izrečeno sožalje in darovano cvetje in maše, vsem, ki ste našo ljubo mamo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Iskrena hvala gospodu župniku za lepo opravljen obred in govorniku za ganljive besede ob odprtem grobu. Se enkrat vsem iskrena hvala!

Žalujoci: hčerka Marinka z družino, sinovi Sandi, Jože in Drago z družinami ter ostalo sorodstvo



ZAHVALA

*Pomlad spet prihaja,
vse že brsti,
domačija te kliče,
a tebe več ni.
Nov dom si postavil,
da bi srečen v njem bil,
a mnogo prezgodaj
te grob je zakril.*

V 36. letu nas je nepričakovano zapustil dragi mož, ati, brat, stric, bratranec

CVETKO KOCJAN

iz Dol. Zabukovja 5 pri Trebelnem

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrazili sožalje, darovali cvetje, za svete maše ter pokojnika v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo celotnemu kolektivu KZ Trebnje, govorniku g. Silvu Prparju, družini Nahtigal, sosedi Ani Bevc, OŠ Trebelno, Iskri Mokronog, Nogometnemu klubu, pevcem za zapete žalostinke in duhovniku za lepo opravljen obred. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi



ZAHVALA

Nepričakovano nas je v komaj 22. letu starosti daleč od doma tragično zapustil dragi sin, vnuk, bratranec, nečak in prijatelj

JANI KRESAL

iz Cankarjeve 39, Trebnje

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki so nam pomagali v najtežjih trenutkih, darovali cvetje, sveče in denarno pomoč, izrazili sožalje in pokojnega v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Prisrčna hvala družini Mlakar, njegovim številnim prijateljem, Centru za socialno delo Trebnje in g. Rezki Godnjavec za vso pomoč in pozornost, pevcem za zapete žalostinke, gospodu kaplanu za lepo opravljen obred in Samu Dražumeriču za besede slovesa. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi, ki smo te imeli radi

Alojz Dragan

Premnogokrat zdrvi mimo nas bel avtomobil s utripajočo lučjo in zavijajočo sireno, ki nas opozarja, da je nekaj narobe, da je nekje človek ali celo več ljudi, ki nujno potrebujejo zdravniško pomoč. Ko je mimo, ga pozabimo. Kdo so ti ljudje, ki med prvimi prihitiijo na kraj nesreče, kakšni so?



Alojz Dragan dela kot reševalec v novomeškem zdravstvenem domu že 18 let, zadnjih osem let je tudi vodja reševalcev. Po roku je Trebeljan, pred dobrimi štiridesetimi leti se je rodil v Brezju pri Trebelnem, sedaj pa že 22 let živi na Petelinjku. Alojz je prijeten možak, sočuten in poln človeške toplote, a hkrati tudi trden. Službo je vzljubil in je ne bi hotel zamenjati, čeprav to delo ni lahko.

V novomeškem zdravstvenem domu imajo 10 reševalcev in enega mehanika. »Vsi smo skoraj že petnajst let na tem delovnem mestu in se dobro razumemo, slabši pa so odnosi med nami in ostalimi delavci oz. vodstvom doma.« Je potarnal Lojze: »pa čeprav za vse vedno ne nismo ni krivi.« Še nekaj let nazaj je imela reševalna služba več ljudi, takrat so imeli reševalci še stalne spremljevalce, botničarje. Potem je začelo zmanjkovati denarja in sedaj so to vse sami. »Tudi babica sem že bil. Pred leti sem peljal nosečnico iz Žužemberka v porodnišnico. Sredi poti sem moral ustaviti in priskočiti ženski na pomoč. Ko se je otrok porodil, sem peljal naprej, vendar nisem dolgo vozil, ko sem moral zopet ustaviti in pomagati na svet še drugemu otroku, rodila sta se dvojčka.« Vendar takšnih dogodkov se Alojz z veseljem spominja, ker so bili srečni, žal pa je v službi doživel več žalostnih pripletajev. Alojz se spominja prometne nesreče turške družine. Na mestu so bili mrtvi starši, starejša hčerka in sin, nesrečo je preživel nepoškodovan le dojenček. Otrok je plezal

po mrtvih in klical mamo. »Bilo je grozno, vendar sem se moral za držati in opraviti svoje delo. Človek bi rekel, da smo reševalci ljudje, ki imamo trdo kožo in marsikaj prenesemo, pa vendar ni tako, čez čas pride vse to za nami, smo pač samo ljudje.« Služba reševalcev zahteva stalno pripravljenost. Lanskoletna vojna pa je od njih zahtevala še več. Ves čas so bili prisotni na Medvedjeku in v Krakovskem gozdu. »Najtežje pa je bilo v Mokronogu. Stvar je bila zelo zaostrena, vsi smo bili pod velikim psihičnim pritiskom in v tistem trenutku sem uporabil precej smisla za humor, da smo se malce razbremenili.« Takrat je tudi vodstvo doma poskrbelo, da smo imeli urejene prehrane. Letos marca so za požrtvovalno reševanje ljudi med lanskim vojno dobili plaketo republiškega štaba za civilno zaščito, na katero so zelo ponosni. Lojze pa ni le reševalec, čeprav večino časa prebije za volanom reševalnega vozila, je tudi predsednik krajevne skupnosti Mali Slatnik, član republiškega predsedstva šoferjev in avtomehaničkov. Kot pravi Dolenjec pa tudi lovec in vinogradnik, ki ljubi lepo pesem.

JOŽICA DORNIŽ

Holesterol je le v hrani živalskega izvora

IZ ZDA DOBRE VESTI ZA SRČNE IN ŽILNE BOLNIKE

Za tolažbo (resda malo cinično) tistim, ki živijo v tevsčini: blaginja ima tudi svoje temne plati. Predobra prehrana slabo vpliva na človekovo zdravje. Svoj čas ljudje sploh niso vedeli za besedo holesterol, odkar pa le-ta povzroča vse več srčnih in žilnih bolezni, se je nenavadno hitro udomčila.

Holesterol je belkasta snov, ki se ob preobilni in nepravilni prehrani ter nezmernem in stresnem življenju nabira na stenah žil ter s tem ovira pretok krvi in oskrbljenost celic s kisikom. V človeka pride izključno s hrano živalskega izvora, mesom, maščobo, mlekom in jajčnim rumenjkom, torej hrano, ki je praviloma dražja in revnim manj dostopna pa večinoma tudi bolj okusna. Nekaj holesterola nastaja tudi v jetrih, saj ga organizem potrebuje za proizvodnjo hormonov, in to zadošča tudi ob izključni vegetarijanski prehrani.

Nalaganje holesterola na stene žil pa močno pospešuje nezumno, nemirno in stresno življenje, kakršno je značilno za naš čas. Zadnje široke raziskave v ZDA, predvsem pa odkritja dr. Ornisha, so dokazale, da je mogoče s spremenjenim načinom prehrane, opuščanjem škodljivih navad in umirjenim življenjem izboljšati zdravstveno stanje celo v primerih, ko je bolezen srca ali ožilja že močno napredovala. Rastlinska hrana, predvsem ovseni kosmiči, fižol in druge stročnice, jabolka, pomaranče in izdelki iz žita, delajo povezavi umirivajo duše in telesa prave čudeže. Dr. Ornish ob tem svetuje ne le gibanje, temveč tudi dihalne vaje, meditacijo in celo molitev. Odkriti je treba lepoto skromnega in naravnega življenja, ki človeka bogati in osrečuje, pravi znanstvenik, ki je do tega ugotovitve prišel z raziskavami na pacientih, modri ljudje pa to vedo iz lastnih izkušenj.

- Halo Dinos, čas je za Demos.
- Branje je za duha to, kar je telovadba za telo. (Addison)

Bovla, posoda novega sodelovanja

CELOVŠKI ŽUPAN LEOPOLD GUGGENBERGER NA OBISKU V DOLENJSKEM MUZEJU — POSODA S SOŠKE FRONTE, SPOMIN NA SKUPNO TRPLJENJE IN OBE TESIJEŠTIVNIH STIKOV

NOVO MESTO — Dobri odnosi bi morali biti med ljudmi, ki jih je nekoč družila usoda življenja v isti državi in jih je oplajal isti kulturni duh, nekaj normalnega in plodno sodelovanje toliko lažje. Tako sta ugotovila župana Celovca in Novega mesta, Leopold Guggenberger in Marjan Dvornik, ki sta se predteklo sredo popoldne srečala v novomeškem muzeju.

Neposreden vzrok za srečanje prvakov obeh mest je bila bovla, orjaška steklena posoda za mešanje pijač, bogato vkovana v srebro in s srebrno pokrovko z vgraviranimi podpisi darovalcev. Bovla je last novomeškega muzeja, ima pa zanimivo zgodovino. Kot je gostom povedala Majda Pungerčar, kustodinja za kulturno zgodovino, je muzej odkupil bovlo pred dvema letoma od družine Levičnik, v katero je prišla preko sorodstvene vezi z družino Fichtenau, ki je imela svoj čas novomeško pošto, v lasti pa tudi Strugo. Kako je prišla v Novo mesto, ni znano, bila pa je med osebnimi stvarmi avstrijskega feldmaršala Borojeviča, ki jih je na ljubljanski železniški postaji po avstrijskem razpadu zasegla srbska vojska.

Feldmaršal Svetozar Borojevič je vodil 5. avstrijsko armado skozi vse nečloveške preizkušnje enajstih soških ofenziv. Omenjeno bovlo so mu iz še ne pojasnjene vzroka podarili člani njegovega štaba in se podpisali na pokrovko. Bilo je to 16. junija 1917. leta. Zgodovina soških front pove, da je bilo to po pomebni deseti ofenzivi, ki je trajala od 12. maja do 5. junija. V njej je imela italijanska vojska ogromne izgube in je bila prisiljena v obrambne boje, ponekod pa tudi na umik. Boji na soški fronti

so potekali na slovenskem ozemlju in nič je šlo ogromno slovenskega premoženja, za vedno pa je tam ostalo tudi veliko slovenskih sinov. Zato je bovla pomeben zgodovinski pomnik.

Ravnatelj Dolenjskega muzeja Bojan Božič je gostom iz Celovca predstavil muzej in njegove zbirke ter poudaril, da je prav zgodovina prve svetovne vojne pri nas zaradi najrazličnejših vzrokov še premalo raziskana. Menil je, da je obljuba gospoda Guggenbergerja, da bo



ZGODOVINSKA POSODA — Bovla, iz katere so nekoč pili feldmaršal Borojevič in člani njegovega štaba, je postala predmet skupnega zanimanja Celovčanov in Novomeščanov in temelj za navezavo kulturnih in morda tudi drugačnih stikov.

poskrbel za stike z dunajskim muzejem prve svetovne vojne, lahko pravi uvod v plodnejše sodelovanje.

In zakaj se pravzaprav Celovčani tako zanimajo za novomeško bovlo? Na pokrovki je tudi podpis dr. Roberta Musila, znanega avstrijskega pisatelja, dramatika in esejista, ki je bil tedaj član Borojevičevega štaba. Pred drugo svetovno vojno je pobegnil pred nacisti in leta 1942 umrl v Švici. Robert Musil je bil rojen v Celovcu, kjer so mu uredili spominsko hišo.

Tudi župan Guggenberger ima svoj razlog za to, da si je ogledal bovlo. Njegov oče, dr. Leopold Guggenberger, se je bojeval pod Borojevičevim poveljstvom. V zadnjih mesecih vojne je padel na Piavi in pred kratkim je župan, rojen šele tri mesece po njegovi smrti, našel očetov grob na vojaškem pokopališču sredi Verone. Na nagrobni plošči je šest imen, med njimi tudi ime padlega Slovenca Ignaca Potočnika. Zanimivo je, da je tudi Borojevič dve leti po prvi svetovni vojni umrl v Celovcu.

T. JAKŠE

OSUMLJEN TATVIN

NOVO MESTO — Novomeški policisti so temeljnemu javnemu tožniku ovadili 22-letnega S. A., ki je utemeljeno osumljen tatvin v Revozu. Odnese naj bi več avtomobilskih delov za petice in katrce, skupna vrednost ukradenega je 47.479 tolarjev.



JAJCE, DA JEKAJ — Ko je Martina Pušič iz Bušinj vasi pri Metliki pred dnevi pobirala kurja jajca, je kar odreenela, ko je med običajnimi 5 do 6 dag težkimi jajci našla tudi takšnega, ki je na tehtnici potegnil kar 20 dag. Martina ima kokoši že nekaj desetletij, toda kaj takšnega se ji še ni zgodilo. Dobro jo je odnesla tudi kura, saj gospodinja sploh ni mogla ugotoviti, kateri se je posrečil takšen podvig. (Foto: M. B.-J.)

Halo, tukaj je bralec »Dolenjca«!

ZAKAJ PADAJO ČRNOALJSKE LIPE? — Zakaj bi stavkali, veseli smo, da imamo delo! — V cliu bel kot pek — Jožica bi rada kupila cviček in salame

Morda je bilo tudi pravo zimsko vreme krivo, da je bil ta četrtek naš dežurni telefon neprestano v akciji. Žal je na voljo le ena številka in en novinar, zato smo lahko v času, ki je na voljo, sprejeli le dvanajst klicev.

Jožica Petrič iz Črnuč pri Ljubljani je naša zvesta bralka in Dolenjka po srcu. Prebere vse od kraja, v zadnjem času pa rada pogleda tudi rezultate ocenjevanja vin po dolenjskih podružnicah društva vinogradnikov. Pravi, da je vse lepo in prav, le nikjer nismo zapisali, kje bi lahko ta cviček kupila, pa tudi salame, ki so jih pred nekaj dnevi ocenjevali v Sevnici in na Ratežu. Naši bralki lahko sporočimo, da je cvička še nekaj preveč po dolenjskih zidanicah, zagotovo pa ne bo težna, če se bo udeležila jubilejnega 20. tedna cvička, ki bo letos na vrtu nekdanjega hotela Kandije v dneh od 21. do 24. maja. Dobre salame lahko pokusi v obeh rateških gostilnah in pri Gospodinih na Gorjancih.

Franc Š. iz Regrče vasi kar v tej rubriki sprašuje Staneta Štiha iz Jedinščice, kaj misli gojiti na cesti, ki pelje v smeri od Regrče vasi do Gotne vasi. Ob cesti namreč vneto nalaga veje in drug material tako, da posega tudi na vozišče. Zeleno kliče na pomoč tudi Ivanka P. iz Črnomlja, ki ne more razumeti, da se v njenem lepem mestu kaj takega sploh lahko dogaja. Dvesto let stare lipe v parku Griček posamezniki neodgovorno odstranjujejo zato, da si bodo naredi-

li vrtičke za solato. Štiri lipe so že končale pod rezili motork, tri ob cesti CBO pa to čaka že v najkrajšem času. Ivanka je povedala, da se je pozanimala o usodi parka in lip tudi na črnomaljski občini pa so ji povedali, da je sečnja v pristojnosti gozdnega gospodarstva.

Jože iz Brusnic je govoril v imenu tistih Brusničanov, ki jih že pol leta moti avtomobus Gorjancev, ki vozi jutraj in popoldan v te kraje. Menda ima pokvarjen zračni ventil in dobesedno strelja za sabo. To pokanje je slaba reklama za šefa gorjanskega avtoparka, ki mu v pol leta ni uspelo odpraviti to napako.

Dva klica smo ujeli tudi v zvezi s stavkami. Jože iz Krškega, ki je zaposlen v SOP — Storitve Krško, se je hudoval nad stavkajočimi v Adrii, češ mi nismo prejeli še januarskih plač, a nam še na misel ne pride, da bi stavkali. Vsi smo veseli, da sploh lahko še delamo. »Ali nismo rekli, da bomo tudi za novo in našo Slovenijo tudi malo stisnili zobe?« je končal in odložil slušalko. Tudi Matija G. iz črnomaljskega Belta nas je poklical zato, ker v tej tovarni še niso prejeli februarskih plač. Že 27 let je v tovarni, pa nikoli ni šlo tako slabo. Sedaj delajo vse sobote pa še v nedeljo, če je potrebno, denarja pa ni. Morda je vzrok v tem, da imajo 15 direktorjev, ki znajo povedati le to, da ni denarja. »Naša sindikata, neodvisni in svobodni, sta nemočna ali pa se ne upata v stavko, lahko pa imata tudi nesposobno vodstvo,« pravi Matija.

Ivan Vegelj iz Obrežja v brežiški občini se je pritožil, ker smo pretekli teden v tej rubriki zapisali, da je sedaj v Remontnem zavodu Bregana še slabše, kot je bilo za časa, ko je v njem vladala armada. Povedal je, da je zaposlen kot poskusni voznik, da po kraju Velika Dolina vozi največ 40 kilometrov na uro, pa tudi njegova dva poklicna kolega ne pritiskata na plin. Ivan iz Črnomlja je spet vrgel žogico someščanki Mateji, ki je v prejšnji številki grajala komuniste in hvalila predsednika vlade g. Peterleta. »Pravih komunistov je bilo res malo, naredili pa so veliko, zato jim sedaj vsega ne gre šteti v zlo,« pravi Ivan.

KLIC V SILI

NOVO MESTO — Ta četrtek bo med 18. in 20. uro na vaš klic pri telefonu 23-304 čakala socialna delavka Ivanka Vene.

Slavko Avguštinčič iz Ljubljane nas je prosil, če bi objavili »reklamno« pismo o njegovem vozilu clio, ki ga je pred letom dni kupil v Revozu. Pravi, da je imel za cel članek napak, pa vozila



JUBILEJ JUTRANJKINEGA ZBORA — Pred nabito polno dvorano boštanjskega TVD Partizan je v soboto izzvenel v splošno zadovoljstvo dobro pripravljen in zapet repertoar slavnostnega koncerta mešanega pevskega zbora Jutrjanke. Ob 10-letnici zborna je 5 pevcev prejelo bronaste, 23 srebrne, pevovodja Ciril Udovc pa zlato Gallusovo značko. Udovcu se je v imenu pevcev prisrčno zahvalila s posebno spominsko listino tudi predsednica zbora Marica Jonožič (na sliki med čestitko zborovodji), generalni direktor Jutrjanke Drago Milinovič je izročil Udovcu spominski cekin, zboru, ki ga delavci in vodstvo močno podpirajo, pa je obljubil izlet. (Foto: P. Perc)

niso hoteli zamenjati, članek pa da je poslal ljubljanskemu dnevniku, a je končal v urednikovem košu. »Kaj naj naredim z avtom?« se sprašuje lastnik, v katerem si po desetih kilometrih vožnje po makadamu bel kot pek?«

Nazadnje smo klepetali z gospo K. iz Straže, ki meni, da ni nič posebnega, če star človek cele dopoldneve čaka v čakalnici novomeške bolnišnice ali v zdravstvenem domu. Sama je to nešteto krat doživela in trpljenja se bomo morali v časih, ki prihajajo, še kako navaditi.

J. P.

RUPČIČEVA PRODAJNA RAZSTAVA

ŠMARJEŠKE TOPLICE — V avli Hotela Šmarješke Toplice bo do konca aprila odprta prodajna razstava slikarskih del Daneta Rupčiča. Vabljeni!

ŽIVIMO V DEŽELI JAMRARIJI

Lastniki mercedesov, oplov, pežojev in renaultov jamrajo nad visoko ceno bencina.

Ljubitelji potovanja v tuje dežele bentijo nad visokimi cenami letalskih vozovnic. Pa tudi zakupljeni apartmaji jim dvigujejo krvni tlak, saj so iz dneva v dan dražji, predvsem zaradi slabe menjave tolarjev. Dame, ki so rade oblečene v krznenne plašče, trdijo, da ni daleč čas, ko bodo morale namesto dragocenih kož in kočij kupovati navadne cunjce.

Da je hrana v hotelih visoke kategorije vsak dan dražja, sem slišal tarnati poslovne može. Namigovali so, da bodo morali zmanjšati zahte-

ve in potrebe, če se vlada mlade države ne bo zmigala in posvetila gospodarstvu več pozornosti, olajšav in simpatij. »Človek si ne more privoščiti niti poštene ljubice več, če ne gabra tudi njegova lastna žena,« je zabavljaj prijatelj debeli zasebnik, nekdanji direktor Hitrošiva. Mladi jamrajo po svoje. Ni jim vše, da je država obdala viski, s katerim so se včasih natakali. Zdaj spuščajo po grlu konjak, ki je bil svojčas pijača sezonskih delavcev, klošarjev in ljudi z začetno cirozo jeter. Pa tudi kajenje je danes že pravi luksuz. »Betoniirati se bo treba s tabletami, je slišati vse pogosteje iz mladih ust.

Jamrajo učitelji, jamrajo električarji, jamrajo prevozniki, jamrajo upokojenci.

Tudi dojenčki bi jamrali, pa še ne znajo govoriti. Jamrali bi nad svojimi varuškami, ki tudi jamrajo nad direktorji zavodov, ki jamrajo nad ministri, ki jamrajo nad vlado, ki jamra nad ljudstvom, ki premalo ustvarja in se tako ne napolni vse vreče, ki so napol prazne ali celo popolnoma prazne. Povsod samo jamranje. Kot da ne živimo v svobodni in demokratični deželi, kot da nismo ljudstvo s sončne strani Alpa! Kot da smo Jamravci in kot da je naša dežela dobila ime: Jamrarija. TONI GASPERIČ

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev. Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Pokličite nas lahko vsak četrtek zvečer, med 20. in 21. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežurnih novinarjev vam bo rad prisluhnil.